

Ѓорѓи Трајковски

G Trajkovski

Издавач:
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА

Главен и одговорен уредник:
ТОДОР ПАСКАЛИ

ПРЕГЛЕД НА СПОМЕНИЦИТЕ И СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈАТА ВО СР МАКЕДОНИЈА

(од периодот на преродбата до социјалистичката изградба)

Редакциски одбор:
М-р Љиљана НИКУЉСКА
М-р Јован ПЕТРОВ
Невенка ЈАЊАТОВА
Јован РИСТОВ
Донка БАРЦИЕВА
Милан ИВАНОВСКИ
Љубица САЗДОВСКА —

卷之三

Техничко уредување: Љубица САЗДОВСКА-КОНДИЈАНОВА
Ликовно обликување на корицата: Блаже КУЗМАНОВСКИ
Јазична лектура: Љиљана ЦВЕТАНОВСКА
Коректура на текстот: Љубица САЗДОВСКА-КОНДИЈАНОВА

СКОПЈЕ, 1986

Рецензенти:

Проф. д-р Христо Андонов Полјански

Перо Коробар

DR 2163

T72

(RECAP)

ВОВЕД

Прегледот „Споменици и спомен-обележја на територијата на Социјалистичка Република Македонија од Преродбата до Социјалистичката изградба“ претставува прв обид да се публикува еден материјал од ваков вид.

Содржината на Прегледот се базира врз собраниот материјал од евидентацијата на спомениците и спомен-обележјата на подрачјето на СРМ, извршена од вработените на Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата — Скопје. Со евидентацијата се опфатени обележани места со историско, културно значење истакнати личности и настани од периодот на Преродбата, Национално-револуционерното движење, Работничкото движење, Народноослободителната војна и револуција и Социјалистичката изградба.

За време на евидентацијата се обиколени 516 населени и географски места во СРМ и се евидентирани вкупно 1.002 обележја, кои се содржани и во книгава. Нотирани се сите видови на обележување: споменици, спомен-плочи, спомен-бисти, спомен-чешми, спомен-костурници, заеднички и индивидуални гробови на паднати борци и жртви на фашистичкиот терор, меморијални музеи и спомен-домови од секаков вид и уметничко обликување. На лице место се зимани основни податоци и содржина на обележјето и е вршено фотографско снимање на општиот изглед, а по потреба се снимани и детали. Целокупниот материјал од инвентаризацијата е обработен на посебни формулари-досиеја за секој споменичен објект посебно и се чуваат во Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата — Центар за документација. Собраниот материјал може да се користи за категоризација и валоризација на споменичниот фонд, за следење на состојбата на објектот со цел да се преземат мерки за нивната понатамошна заштита.

Пристапот кон публикација на материјалот од евидентацијата има за цел да ја запознае пошироката јавност со фондот на споменичките обележувања во СРМ, а со тоа и да ги

доближи местата и личностите со историско значење од поновата историја на македонскиот народ.

За подобар преглед на содржината, книгава е поделена во три дела со десет поглавја, систематизирани по периоди, а периодот од НОВ и по видови на обележја. Секој дел претставува посебна целина, но се дополнуваат една со друга. Така првиот дел ги содржи основните податоци за споменичниот фонд, вториот дел списокот на паднатите борци само во НОВ и третиот дел, избор на фотографии на одделни споменици, бидејќи просторно не е можно да се приложи за секое обележје и фотографија. Поделбата по периоди и видови (НОВ) е извршена за поцелосен преглед и споредување кој период со колку обележја е опфатен и со каков вид на некој настан, место или личност му е оддадено признание или сèкавање.

Сметаме дека на читателот нема да му биде потребно многу време за да констатира дека секој период не е адекватно застапен во однос со знаменитите места, настани и личности кои зеле значајни активности во тие историски настани. Но, треба да го кажеме и тоа дека и бројот на споменичните обележувања регистрирани со евидентацијата и внесени во овој труд не е адекватен на денешната состојба на белезите, бидејќи акцијата на евидентацијата е завршена во 1975 година. Евидентирани се 898 споменични објекти, а другиот дел повеќе се прибрани по пат на повремени обиколки или пријавени од надлежните органи. Поради тоа е разбираливо дека таа бројка денеска е далеку поголема.

За илustrација уште на почетокот би ја прикажале бројката по периоди и тоа: Преродба вкупно 15, Национално-револуционерно движење 100, Работничко движење 23, Народноослободителна војна и револуција 864 од кои: споменици 110, спомен-плочи 391, спомен-бисти 233, партизански гробишта, спомен-костурници и индивидуални и заеднички гробо-

ви 78, спомен-чешми 30, меморијални музеи и спомен-домови 22 и 5 од Социјалистичката изградба.

За полесно снаоѓање на читателот, при ко-
ристење на книгата, над насловот на списокот
на паднатите борци во Дел втори е означена
страницата на споменичното обележување од
Дел први поврзано со соодветниот список. Во
Дел први покрај редните броеви се наведени
и броевите на досиејата кои се чуваат во За-
водот. Оваа евиденција дотолку повеќе би им
помогнала на оние читатели кои би имале
потреба полесно да го добијат соодветното
досие за обележјето за кое се заинтересира-
ни. Во третиот дел фотографиите се системати-
зирани по периоди и видови па не е тешко
да се пронајдат и погледаат.

На крајот сметаме за потребно да го кажеме и тоа, овој труд нека биде уште едно признание за оние кои ги положиле своите животи во пресметките со непријателите за слободата на македонскиот народ и неговото ино поколение.

Посебно внимание заслужуваат телата, организациите кои вложијана поризи одбележување на настаните и личностите, и поединците кои со својата умешност и знаење придонесоа во обликувањето на обележјата и нивната содржина. Свој придонес имаат и оние лица и организации кои им помогнаа на стручните екипи во извршувањето на инвентаризација на споменичниот фонд.

Од авторот.

ДЕЛ ПРВИ

ГЛАВА ПРВАЯ

СПОМЕНИЦИ И СПОМЕН—ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА ПРЕРОДБАТА

1. ГОСТИВАР И ГОСТИВАРСКО

1/323. с. Галичник.

Меморијален музеј на Ѓорѓи Пулевски во с. Галичник. Постојаната историска музејска поставка е сместена во куќата во која се родил, израснал и живеел Ѓорѓи Пулевски. Во 1972 година на куќата се извршени конзерваторски работи и е обновена музејската поставка преку која е прикажано животното дело на Ѓорѓи Пулевски — познатиот македонски Преродбеник. Позначајни негови дела, познати на јавноста се: „Речник на четири јазика“ и „Македонска песнарка“ пишувани на македонски јазик со локално наречје. Ѓорѓи Пулевски учествувал и во вооружена борба за национално ослободување на поробениот народ од турското ропство и тоа во Српско-турската војна и Руско-турската војна од седумдесеттите години. Се претпоставува дека бил роден во 1832 година, а умрел во 1894 година.

2. ОХРИД И ОХРИДСКО

2-3/66. Охрид

Спомен-плоча на местото каде што била куќата во која се родил Григор Прличев во Охрид. Поради дотраеност куќата целосно е разурната па со спомен-плочата е направен обид сеќавањето да остане трајно за овој познат македонски Преродбеник.

Според некои извори се претпоставува дека Григор Прличев бил роден во 1830 година, а на надгробната плоча на гробот кој се наоѓа од источната страна на црквата „Свети Климент“ („Св. Богородица Перивлептос“) во Охрид е запишано дека е роден во 1829 година. Даваме целосна реконструкција на текстот:

Този паметник на Григориј. с. Прличевъ. многозаслуживши патриотъ. поетъ и читателъ. роденъ на 1829 го и почина на 25.и јанвари 1893 г на возрастъ 46 г вечно паметъ народни труждениче.

4/252. Охрид.

Спомен-биста на Григор Прличев во Охрид. Бистата е излеана во бронза и поставена на носач изграден од обработен камен во форма на пресечена пирамида. Се наоѓа во паркот пред Домот на културата кој го носи името на овој познат македонски Преродбеник. Спомен-бистата на Григор Прличев му е посветена како признание за неговиот придонес во развојот на културната преродба на македонскиот народ, во будењето на националната свест и борбата против фанариотите и грчките владици во Македонија. Најголемото остварување на Григор Прличев на културното поле е неговото дело „Сердарот“ преку кое го описал тешкиот живот на македонскиот народ под турското ропство. Григор Прличев умрел 1893 година.

5/254. Охрид.

Друга спомен-биста на Григор Прличев се наоѓа во дворот на Основното училиште во Охрид кое го носи неговото име.

Спомен-бистата е изработена од бронза и поставена на носач од бетон, обложен со бели мермерни плочи во знак на признание за придонесот на Прличев на полето на просветата и образоването на македонскиот народ.

3. СТРУГА И СТРУШКО

6/66. Струга.

Споменик на браќата Димитар и Константин Миладинови во Струга. Споменикот е излеан во бронза, во една целина со ликовите на двајцата браќа, во нормална двотретинска големина од човечкиот раст.

Споменикот е поставен на носач од бетон и се наоѓа во дворот пред Домот на Миладиновци во Струга.

Автор на споменикот е Димо Тодороски, академски скулптор од Скопје.

7/бб. Струга.

Спомен-дом на Браката Миладиновци во Струга. Изграден на местото каде што била куќата во која 1810 година се родил Димитар, а во 1830 година Константин Миладинови. Целиот живот Браката Миладиновци го посветиле за културното и просветното издигање на македонскиот народ и во борба против фанариотите и грчките владици кои вршеле влијанија во Македонија. Најпознато нивно дело е: „Зборник на народни македонски песни“, објавен 1861 година во Загреб, како и други лирски песни од струшкото подрачје.

Поради нивната активност биле наклеветени од фанариотите пред Портата и затворени во Цариградскиот затвор каде и умреле во 1862 година.

4. ТЕТОВО И ТЕТОВСКО

8/416. с. Теарце.

Спомен-плоча во с. Теарце на местото каде што била куќата во која се родил познатиот македонски преродбеник Кирил Пејчиновиќ во 1771 год. Спомен-плочата е поставена на носач од челична рамка со читок и соодветен текст посветен на К. Пејчиновиќ.

Кирил Пејчиновиќ-Тетоец спаѓа меѓу првите пионери на македонската културна преродба од 19 век. Негови познати книжевни дела се: „Огледало“, печатено во Будим 1816 година, „Утешение грешним“ печатено во печатницата на Теодосие Синайски во Солун и др. Умрел пролетта 1845 год.

9/424. с. Лешок.

Споменик-гроб на Кирил Пејчиновиќ-Тетоец во с. Лешок. Гробот се наоѓа од источната страна на манастирската црква. Изграден од обработен камен покриен со бела мермерна плоча со надгробен споменик од мермер во форма на крст на кој е напишано името на покојниот. На гробот се извршени реставраторски работи во 1971 година.

10/бб. с. Лешок.

Спомен-одаја на Кирил Пејчиновиќ се наоѓа во една просторија на спратот од конаките на Лешочкиот манастир во с. Лешок.

Со скромна постојана историска и етнолошка музејска поставка прикажан е животниот пат на овој Пионер на културната преродба на македонскиот народ.

Тука се наоѓа и неговата надгробна плоча на која Кирил Пејчиновиќ ги напишал првите стихови на новата македонска книжевност.

11.430. Тетово.

Споменик на Кирил Пејчиновиќ во Тетово, се наоѓа во триаголникот од крстосницата на улиците Иво Рибар-Лола и Страшо Пинџур. Споменикот е излеан од бронза во цел човечки раст, со лик на свештеник, во натприродна големина. Поставен е на носач од бетон и обложен со плочи од травертин и уредена околина.

Автор Томе Серафимовски ликовен уметник.

5. ТИТОВ ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

12/449. Т. Велес.

Спомен-гробница на Јордан Хаџи Константинов-Цинот во Т. Велес.

Спомен-гробот се наоѓа во дворот на црквата Свети Спас кој го сочинува саркофаг и надгробен споменик. Просторот непосредно околу гробот е ограден и покриен со настремница од четири арки. На гробот има сигнатурка: „Памјатник на Јордан Х. К. Цинова 1883“, што би се сметало дека таа година Цинот починал. Постои претпослатка дека бил роден во 1820 година во Велес.

Јордан Хаџи Константинов-Цинот спаѓа меѓу најпознатите личности од времето на Преродбата на македонскиот народ.

Целиот живот го поминал во борба за просветно-културно издигање на македонскиот народ и будење на националната свест за ослободување од турско ропство и влијание. Цинот има голем придонес во унапредување на наставата во училиштата. Како учител работел во повеќе места во Македонија и тоа во Велес, Скопје, Прилеп и др. Цинот на културно поле бил една сеопшта личност, се занимавал со книжевност, новинарство, драматургија, библиотекарство и имал близки контакти со културните работници од соседните земји на Македонија.

13/бб. Т. Велес.

Спомен-биста на Јордан Хаџи Константинов-Цинот во дворот на ЦОУ во Т. Велес кое го носи неговото име.

Спомен-бистата е излеана во бронза и поставена на носач од бетон. Бистата е признание и благодарност за придонесот на Цинот за развој на школството, културата и просветата во Македонија.

14. 447. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес на ул. Благој Јосмов бр. 20. Плочата е поставена на сидот од оградата на параклисот „Св. Георгиј“, со која е обележано отворањето на првото класно-

трговско и женско училиште во Велес. Ова училиште со работа отпочнало во учебната 1857/58 година како резултат на развојот на трговијата во Македонија, посебно во тоа време во Велес.*

15/бб. с. Д. Оризари.

Спомен-биста на Рајко Жинзифов се наоѓа во дворот на Основното училиште кое го носи неговото име во село Долно Оризари. Бистата е излеана во бронза и поставена на поста-

мент од бетон, обложен со бели мермерни плочи како сеќавање и благодарност. Рајко Жинзифов, роден во Велес и припаѓа на племјадата борци од периодот на културната преродба на македонскиот народ.

Треба да се напомене дека досегашните одбележувања на личностите и настаните од периодот на Преродбата во Македонија е мошне скромен оттоку што одговара вистината за настаниите и личностите од овој период. Овој податок нека послужи како поттикнување за натамошно одбележување на заслужени личности и значајни настани кои се одигрувале на тлото на Македонија. За тоа зборуваат бројните публикации и извори кои и се познати на широката јавност, но на овој план потребно е уште нешто повеќе да се направи.

СПОМЕНИЦИ И СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА НАЦИОНАЛНО-РЕВОЛУЦИОНЕРНОТО ДВИЖЕЊЕ ВО МАКЕДОНИЈА

ГЛАВА ВТОРА

ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ РНОТО ДВИЖЕЊЕ ВО МАКЕДОНИЈА

1. БЕРОВО И БЕРОВСКО

1/788. с. Русиново.

Спомен-плоча во месноста Петлец („Плашица“) поставена на носач, изработен од кршен камен, со функција на чешма. Посвететна е на загинувањето на револуционерот Даме Груев кој во нерамна борба со турскиот аскер, на 23 декември, 1906 година загинал на ова место.

Даме Груев е еден од основачите на Тајната македонско-одринска револуционерна организација во Солун од 1893 година, началник на Востаничкиот штаб од 1903 година, претседател на Рилскиот конгрес од 1905 година, а по Илинденското востание (1903) година останува на теренот на Македонија со цел да врши организациони дејности за борба со турскиот аскер за конечно ослободување на македонскиот народ од секакво ропство и влијание.

2/789. с. Русиново.

Спомен-биста на Димитар Поп-Георгиев Бенчоаат посмртните останки на Даме Груев, Сандо Китанов и Атанас Карчев, кои загинале во борбата со турскиот аскер на 23 — 12 — 1906. Костурницата е градена со кршен камен, на која е поставена спомен-плоча со посветен текст и имиња на загинатите.

Според некои исказувања на постари русинчани, постои претпоставка дека во криптата на Костурницата се пренесени и посмртните останки на социјалистот и војводата Никола Петров-Русински.

3/950. с. Русиново.

Спомен-биста на Даме Груев во с. Русиново. Изработена е од бронза и поставена на постамент во посебна парцела, наменета за таа цел. Бистата е подигната во знак на трајно сеќавање на Даме, за неговото револуционерно дело и загинувањето на овој терен и збранивањето на с. Смилево, родното место на Даме со с. Русиново.

4/790. с. Русиново.

Спомен-биста на познатиот социјалист и војвода Никола Петров-Русински се наоѓа во дворот на Основното училиште во Русиново, кое го носи неговото име. Бистата е изработена д бетон во авторство на Борис Качулачки, проф. во Беровската гимназија и е поставена на постамент во добро уредена околина.

Никола Петров бил роден во ова село во 1875 г. по кое го носи и прекарот Русински, а по своите сфаќања целосно се посветил на социјалистичките идеи. Како таков и пристапил на ТМОРО и станал војвода на чета во охридско и др. околии. По илинденското восстание емигрирал во Бугарија, а 1941 година, кога Македонија била окупирана од фашистичка Бугарија се вратил во родното место и во 1943 година умира во најголема беда и немаштија. Бил погребан во селските гробишта, а со изградбата на спомен-костурницата се претпоставува дека посмртните останки се пренесени во криптата, заедно со другите револуционери.

5/806. Берово

Спомен-биста на Атанас Раздолов се наоѓа во центарот на градот. Изработена е од бетон и поставена на носач од ист материјал во авторство на Борис Качулачки.

Бистата со ликот на Раздолов е откриена како признание за неговата револуционерна дејност од период на Национално-револуционерното движење на македонскиот народ. Овој период Раздолов го овековечил и со својата поезија. Во манастирскиот комплекс му е откриена спомен-соба во која е прикажана неговата активност како поет и револуционер.

6/807. Берово

Спомен-биста на Димитар Поп-Георгиев Беровски се наоѓа во паркот пред влезот во манастирот „Свети Архангел“. Изработена е од бронза и поставена на носач од бетон обложен со терацо. Бистата е откриена како призна

ние и трајно сеќавање за неговата активност во борба против турскиот аскер за време на Разловечкото востание од 1876 и Кресненското востание од 1878 година во кои имал организаторска и водечка улога. Покрај бистата во една од просториите на Манастирскиот комплекс е уредена спомен-соба во која преку разни документи е прикажана целокупната дејност на Димитар Поп-Георгиев—Беровски.

7/949. Берово.

Спомен-биста на Ило Малешевски, познат уште како Дедо Иљо војвода, се наоѓа во паркот на ЦОУ кое го носи неговото име. Изработена е од бетон и поставена на носач од ист материјал. Бистата е откриена како признание на овој проучен војвода на ајдуктската дружина, описан од народниот пејач во многу народни песни. Тој крстарел по Малешевијата и Пијанец од педесеттите години на 19 век, учесник е во востанијата од седумдесеттите и осумдесеттите години, како и во Српско-турската односно Руско-турската војна во 1877 и 1878 година.

2. БИТОЛА И БИТОЛСКО

8/164. Битола

Спомен-плоча во Битола поставена пред влезот на црквата Света Недела. Со плочата се обележува местото каде во просториите на црквата за време на подготовките за востанието во Битолскиот округ, 1903 година, се складирало оружје и се одржувале илегални состаноци.

9/168. Битола

Спомен-плоча во Битола на ул. Стево Патако бр. 11 во поранешна сопственост на семејството Ракициеви.

Во оваа кука 1901 година престојувал Гоце Делчев кога низ Македонија вршел редовна обиколка. За време на неговист престој во Битола Гоце одржал повеќе срекања со раководството на Окружниот и Околискиот револуционерен комитет, па и со Dame Груев кој во тоа време се наоѓал во Битолскиот затвор. На тие состаноци Гоце се запознал со самата ситуација на теренот и давал инструкции за понатамошно дејствување. Некои од состаноците се одржувале и во споменатата кука.

10/170. Битола.

Спомен-плоча во Битола на една од зградите на старата болница. Плочата е откриена како сеќавање на Крсте Мисирков кој 1902/1903 година во Битола бил учител. Според урбанистичкиот план на Битола сите згради на старата болница се урнати, па и оваа со плочата со што и обележувањето е отстрането.

11/193. Битола.

Спомен-гроб на Александар Турунџев се наоѓа во непосредна близина од надворешната страна на олтарната апсида на црквата Света Недела во Битола. Александар Турунџиев бил долгогодишен војвода на Леринска околија и учесник во Илинденското востание. Во 1905 година бил фатен од турскиот аскер и осуден на смрт со бесење. Пресудата била извршена во истата година на јавно место, на Ат-Пазар во Битола. По тој повод народниот пејач му испејал многу популарна песна која и денес во погодни прилики може да се чуе.

12/166. Битола.

Спомен-плоча во Битола на булевар Први мај бр. 25. Во оваа зграда од 14 до 22 ноември 1908 год. се одржал Конгрес на Албанските клубови на кој било донесено решение за примена на албанското современо писмо.

13/186. с. Гавото.

Спомен-плоча во с. Гавото поставена на зградата на Основното училиште. Со спомен-плочата е одбележано масовното учество на жителите од ова село во Илинденското востание од 1903 година.

На овој терен со својата чета дејствувајќи и Горѓи Сугаре и на турскиот аскер му биле нанесени големи загуби.

Во време на задушување на Востанието, за одмазда, турскиот аскер и баштибозук го запалиле селото и поголем дел од куќите биле изгорени.

14/196. с. Паралово.

Споменик на Горѓи Сугаре во с. Паралово. Споменикот е подигнат како трајно сеќавање на легендарниот битолски војвода, Горѓи Сугаре, кој зел активно учество во подготовките и непосредните борби со турскиот аскер во Илинденското востание, а исто така и по Востанието. Во една таква борба во селото Паралово, 1905 година, на пети април, загинал со целата своја чета, но жив не се предал на непријателот. Како и на Турунџев така и на Сугарев народниот пејач му испејал многу популарна, но и тажна песна која и денес се пее, во погодни прилики, на свечености и веселби, кај македонскиот народ.

3. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

15/476. Гевгелија

Споменик на познатиот гевгелиски војвода Сава Михајлов се наоѓа во центарот на градот. Излеан во бронза, во цел човечки раст во натприродна големина и поставен на постамент од бетон кој е обложен со плочи од травертин.

Споменикот со добро уредена околина. Автор на споменикот е Димитар Тодороски, академски вајар.

Споменикот на Сава Михајлов му е подигнат како признание и трајно сеќавање за неговиот посебен придонес за овој крај во време на подготовките за востание, за учество во Илинденското востание и борбите со турскиот аскер по Востанието. Во една таква борба загинал кај с. Смол, во месносат Голема Рудина во 1905 г.

16/484. с. Гаво

Спомен-плоча во месноста Гуров Дол, во атарот на с. Гаво. Поставена на носач, градена од кршен камен во форма на пирамида.

Спомен-плочата е откриена во знак на загинувањето на војводата Леонид Јанков и неговата чета во август 1905 година во борба со турскиот аскер и баштибозук. Овој настан народниот пејач од овој крај го описан во многу популарна песна со револуционерен дух, која и денес се пее.

17/487. с. Богородица.

Спомен-биста на Гоце Делчев во с. Богородица. Бистата е излеана во бронза и поставена на носач од бетон во дворот на Основното училиште кое го носи името Гоце Делчев.

Бистата е признание и трајно сеќавање за револуционерната дејност на Гоце Делчев и неговиот придонес во подготовките и организирањето на вооружената борба на македонскиот народ за ослободување од турското ропство.

4. ДЕЛЧЕВО И ДЕЛЧЕВСКО

18/814^b. Делчево

Споменик на Гоце Делчев во Делчево, се наоѓа во центарот на градот, во уреден парк покрај реката Брегалница.

Споменикот е леан во бронза во цел човечки раст, во натприродна големина и поставен на носач од бетон кој е обложен со плочи од травертин.

Споменикот на Гоце Делчев во Делчево е подигнат (како признание) за посебниот придонес кон револуционерното дело за ослободување на македонскиот народ од Османлиското ропство и трајно сеќавање од времето на Национално-револуционерното движење кога Делчев дејствувајќи во овој крај. Имено, Делчево, поранешно Царево Село, било еден од главните канали преку кој се пренесувало оружје и друг илегален материјал.

Автор на споменикот е Tome Andrejevski, академски скулптор од Скопје.

19/814^b. Делчево

Спомен-биста на Гоце Делчев во Делчево. Излеана е од бронза и поставена на носач од бетон. Се наоѓа пред самиот влез во Делчево. Бистата е подигната по ист повод како и споменикот, но нешто порано од споменикот.

20/810/ с. Разловци.

Спомен-плоча во с. Разловци, поставена на зградата од продавницата во селото. Со спомен-плочата е обележано Востанието од 1876 година, предводено од Димитар Поп Георгиев-Беровски и Поп Стојан од с. Разловци. Востанието било задушено од турскиот аскер, но за историјата на македонскиот народ има посебно значење, познато е како Разловечко востание.

5. ДЕМИР ХИСАР И ДЕМИРХИСАРСКО

21/379. с. Смилево.

Споменик-пирамида, со спомен-плоча, во с. Смилево посветена на Dame Груев како признание за неговиот посебен придонес во Национално-револуционерното движење на македонскиот народ. Dame Груев е роден во с. Смилево 1871 година. Бил учител и револуционер, еден од основачите на ТМОРО, секретар на ЦК на ТМОРО, началник на Востаничкиот штаб на Илинденското востание, претседавач на Смилевскиот и Рилскиот конгрес 1903, односно 1905 година. Загинал како револуционер во 1906 година, во борба со турскиот аскер, во месноста Петлец во атарот на с. Русиново-Беровско.

22/380. с. Смилево.

Споменик-пирамида, со спомен-плоча, во с. Смилево, посветена на масовното учество на населението, во Илинденското востание и паднатите востаници во борбата со турскиот аскер.

23/381. с. Смилево.

Споменик на Dame Груев во с. Смилево. Споменикот е излеан во бронза во цел човечки раст, во натприродна големина. Поставен е на постамент од бетон, обележан со мермерни плочи и се наоѓа во месноста Умалиште. Автор на споменикот — Александар Јовановски, академски скулптор. Споменикот е подигнат за трајно сеќавање на револуционерната дејност на Dame Груев кој целиот свој живот го посветил на делото на македонскиот народ.

24/382. с. Смилево.

На местото каде што била куќата во која се родил Даме Груев подигната е друга кука на која е пренесена предната фасада од претходната. Посебни архитектонски вредности нема, но во отсуство на други белези за местото каде што се родил Даме Груев сепак може да се збогати обележувањето и со една спомен-плоча, која би се поставила на оваа кука.

25/384. с. Брезово.

Спомен-чешма во с. Брезово на која е поставена спомен-плоча со соодветен текст за настаниите од Илинденското востание и паднатите востаници во борба со турскиот аскер. Селото Брезово е познато и по тоа што се водела нерамноправна борба помеѓу четата на легендарниот војвода Јордан Пиперката и турскиот аскер. За оваа борба народниот пејач испеал револуционерна песна и го овековечил стремежот за национално ослободување на македонскиот народ од туриското ропство.

26/388. с. Жван.

Споменик на Јордан Пиперката во с. Жван. Споменикот се наоѓа во близина на црквата, десно од магистралниот пат Демир Хисар-Кичево. Граден е од бетон, во форма на пирамида на кој е аплициран рељеф од бронза со ликот на Јордан Пиперката.

Пиперката бил роден во с. Козица-Кичевско, 1870 година. Бил повеќе години војвода на ајдуцката дружина, задавал страв и трепет на турските власти и насилини на македонскиот народ. Ги прифатил идеите и целите на ТМОРО, во текот на Илинденското востание зел активно учество во борба против турската војска и баштибозук. Загинал 1903 година во време на задушување на Востанието.

27/390. с. Слепче.

Споменик-пирамида во с. Слепче, се наоѓа среде село. Градена е од обработен камен на која е аплицирана мермерна спомен-плоча со соодветен текст и имиња на 29 паднати востаници, во борбата со турскиот аскер за време на Илинденското востание кај месноста Добромирово. Се претпоставува дека сите паднати востаници се погребани во заедничка гробница во близината на Слепченскиот манастир Свети Јован.

28/392. д. Хисар.

Спомен-биста на Гоце Делчев во дворот на Основното училиште „Гоце Делчев“ во Демир Хисар. Името на училиштето и бистата се признание и сеќавање на големиот син на Македонија, кој заслужено го носи неговото име голем број училишта и други установи и работни организации.

6. КОЧАНИ И КОЧАНСКО

29/827. Кочани.

Споменик на Никола Карев, се наоѓа пред Домот на културата во Кочани. Изработен од монолитен блок од бел мермер, во цел човечки раст, во натприродна големина во авторство на Н. Борис и И. Адо.

Споменикот на Никола Карев е подигнат како признание и трајно сеќавање, на револуционерот чие име е сврзано со создавањето на Крушевската Република за време на Илинденското востание.

Роден во Крушево 1877 година, а загинал на подрачјето на општина Кочани кај с. Рајчани во 1905 година, на пат од Бугарија кон Македонија.

30/835. с. Тркање.

По ист повод е подигнато уште едно споменичко одбележување на Никола Карев во аголот на крстосницата на патот за Штип и с. Тркање. Ова споменичко одбележување претставува цел комплекс на архитектонско решение со посебни фигури од бетон и рељефни апликации од човечка глава во бронза со ликот на Никола Карев.

Комплексот хортикултурно е уреден во авторство на дипл. инж. арх. Александар Гицев.

7. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

31/117. с. Подуеч.

Споменик-пирамида со спомен-плоча се наоѓа во с. Подуеч. Изграден од бетон, продолжен со мозаика, а во средината е аплицирана спомен-плоча со соодветен текст за настанот. Во текот на Илинденското востание населението од целото ова подрачје масовно се крено на востание и забележало значителен успех во борбата со турскиот аскер и баштибозук. Борбите биле доста жестоки па имало голем број жртви меѓу востаниците и населението. По тој повод е подигнат овој скромен споменик како трајно сеќавање и негување на револуционерните традиции кај младото поколение.

32/118. с. Цер.

Спомен-костурница на војводата Христо Узунов и неговите другари, се наоѓа во дворот на црквата Свети Атанасие во с. Цер. Изградена е од бетон, со продолжен малтер и надгробен споменик од мозаика на кој е аплицирана мермерна плоча со соодветен текст за настанот.

Во ова село, во април 1905 година четата на Христо Узунов, била сардисана од бројниот турски аскер. Борбата била жестока и нерамноправна во однос на силите. Кога припадни-

ците на четата се нашле во безизлезна ситуација се самоубиле изовршувајќи ја клетвата на Организацијата.

33/ с. Козица.

Споменик-пирамида со спомен плоча на Јордан Пиперката во с. Козица. Се наоѓа источно од селото, граден од кршен камен на кој му е потребна реконструкција.

Споменикот е посветен на Јордан Пиперката, кој бил роден 1870 година во ова село. Споменикот претставува признание за неговото учество во борбата против османлиската тиранија, а посебно за учеството во Илинденското востание, како водач на чета. Загинал 1903 година во текот на жестоките борби со турскиот аскер.

34/ с. Велмевци.

Споменик на Јордан Пиперката во с. Велмевци на височината Черешна. Споменикот е излеан во бронза, техника рељеф, во цел човечки раст и аплициран на носач од бетон. Подигнат е на местото каде што се погребани посмртните останки на Пиперката и тројца негови другари, кои заедно загинале во борба со турскиот аскер во 1903 година. Иако Јордан бил роден во с. Козица, според некои кажувања на постари луѓе од овој крај, негова желба била да биде погребан на оваа височина за да може и мртвот да „гледа“ каде ќе минува турскиот аскер.

35/ с. Кладник.

Споменик-пирамида во месноста Гурѓеица во атарот на с. Кладник. Изградена од кршен камен, се наоѓа во лоша состојба и е потребна целосна реконструкција.

На ова место, се водела една од најжестоките борби во текот на Илинденското востание на подрачјето на Кичевската околија. Започнала со напад на аскерот во с. Карбуница, во историјата е позната како Карбуничка битка, а завршила на „Гурѓеица“. Борбата се водела одблизу и била пропратена со викотници и щости. Загубите биле големи на двете страни. Во таа борба загинал и злогласниот Сефер-ага од с. Зајас кој го предводел баштибозукот. Во текот на борбата се приклучил и Јордан Пиперката со својата чета со што се смета дека има голем придонес за исходот на битката во полза на востаниците. Се претпоставува дека лично Јордан се пресметал со Сефер-ага.

36/ с. Кладник.

Заедничка гробница во дворот на селската црква Света Богородица во с. Кладник. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на седумнаесетмина паднати востаници во борбата на „Гурѓеица“ со турскиот аскер за време на Илинденското востание 1903 година.

Гробницата е градена со кршен камен, но поради изминатото време се наоѓа во лоша состојба и е потребна целосна реконструкција.

37/ с. Подвис.

Спомен-гроб на Арсо Мицковски се наоѓа југозападно од црквата — десно од патот во правец кон селото. Граден е од кршен камен, покриен со монолитна гранитна плоча со надгробен споменик во форма на крст.

Арсо Мицковски, или како што е познат меѓу своите сонародници Арсо Војвода, бил кичевски војвода и учествувал скоро во сите тешки борби во текот на Илинденското востание. Во тешка борба бил и ранет. Гробот е посебно издвоен од селските гробишта, а веднаш до неговиот гроб се наоѓа и гробот на Наке Спасенески, паднат борец во НОВ, па на извесен начин се поврзува борбата на македонскиот народ за национално ослободување на Илинденското востание со Народноослободителната војна.

КАВАДАРЦИ И КАВАДАРСКО

38/535. Кавадарци.

Спомен-плоча на ул. Добри Даскалов бр. 12. во Кавадарци. Во оваа кука во 1901 година престојувал Гоце Делчев, кога како началник на вооружените чети и милиција вршел обиколка низ Македонија.

За време на престојот Гоце Делчев одржал повеќе советувања и контакти со раководството на Месната организација на ТМОРО. Кука во која престојувал Гоце Делчев е и родна кука на познатиот војвода Добри Даскалов.

39/536. Кавадарци.

Спомен-плоча во Кавадарци поставена на зградата бр. 48 на ул. ЈНА. На ова место во јули 1912 година Добри Даскалов бил убиен од платеник на врховистите.

Добри Даскалов бил роден во Кавадарци и уште од раните младешки години се занимавал со револуционерна дејност. Од 1900 година станал војвода на Тиквешката организација и бил против кревање на востание, но кога тоа не можело да се спречи тој земал учество во востаничките акции. По Илинденското востание осатнува на теренот и зема учество во „Прилепскиот конгрес“. За време на Младотурска револуција соработува со Јане Сандански и се бори за политичка слобода и социјална рамноправност на македонскиот народ, поради што е и убиен од врховистите.

40/561. с. Фариш.

Спомен-гробница на Пере Тошев се наоѓа во гробјанска црква на с. Фариш. На гробот е извршена реставрација во 1974 година, из-

граден е од бел мермер, со хоризонтална мермерна плоча со сигнатурата на Пере Тошев. Пере Тошев бил роден во Прилеп и спаѓа во плејадата на високо-културни македонски револуционери. По карактер бил скромен и чесен, со висок револуционерен дух и радикални политички разбирања. Пере Тошев е еден од првите членови на ЦК на ТМОРО и прв се зафаќа за организирање на комитети во Битолскиот револуционерен округ. Во 1901 година бил затворен од турските власти и испратен на заточение во Подрум Кале (Мала Азия). Бил против решението за масовно восатние, но кога тоа било донесено замал активно учество.

На Рилскиот Конгрес бил избран за член на ЦК на ВМРО, а за време на Младотурска револуција се залагал за решавање на политичкото и социјалното прашање на македонскиот народ. Во 1912 година бил убиен од турски аскер.

41/бб. с. Фариш.

Споменик на Пере Тошев во „Дреновска Клисура“. Изработен од бел мермер, во форма на саркофаг, поставен е на местото каде што на 4 мај 1912 година Пере Тошев бил убиен од турскиот аскер.

Тешко болен Пере Тошев заминал на лекување во Софија. Но наместо лекување тој претрпел страдања па решил да се врати во Македонија. Пере Тошев бил доследен на принципите и идеалите на ВМРО и се борел за самостојност на Македонија. Токму и со таква цел се вратил во родниот крај, за да ја организира и продолжи борбата за ослободување на Македонија. Меѓутоа на врховистите не им одговарал ставот на Пере па затоа извршеле предавство, кое потекнува уште од Бугарија. На турските власти не им било тешко да го следат патувањето на Пере Тошев па затоа и го дочекале во заседа, во близина на спомеников, кај воденицата на неговите родители и го убили.

НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

42/511. с. Чифлик.

Спомен-плоча на Пешо Самарциев во с. Чифлик. Спомен-плочата е поставена на носач во слободен простор, лево од патот при влезот во селото. Пешо Самарциев бил војвода во Тиквешката и се борел за самостојност на Македонија. Тој се придржувал на принципите на ВМРО кои не биле во интерес на врховистите поради што бил убиен од платеник на врховистите на 12 јули 1906 година. Спомен-плочата е сеќавање за овој Тиквешки Војвода кој го положи животот пред олтарот на слободата на македонскиот народ. По ист повод му е откриена спомен-биста во Демир Капија.

8. КРАТОВО И КРАТОВСКО

43/866. Кратово.

Споменик-скулптура во Кратово, се наоѓа во дворот на хотелот „Кратис“. Изработена од монолитен камен од мермер и посветена на Карпош Војвода, водач на Селското востание во Македонија од 1689 година. Автор на споменикот е Боро Митриевски, академски скулптор кој, според преданијата, се обидел по своја замисла да го прикаже ликот на Карпош на тој начин што во еден монолитен камен, вертикално поставен во форма на човечка фигура во натприродна големина прикажал лик со персонификација на Карпош Војвода.

44/863. Кратово.

Спомен-плоча во Кратово, поставена на куќата во која се родил Јосиф Даскалов, познат револуционер и раководител на Месната организација на ТМОРО.

Јосиф Даскалов бил роден во 1868 година, по занимање бил учител-близок соработник на Гоце Делчев кој на Кратовското подрачје вршел организациона дејност и организирал складишта со оружје на повеќе места. За време на Виничката афера од 1898 година бил затворен од турската власт и страшно измачуван, но не ги издал своите другари. Во 1909 година бил отруен од орховистите. Така завршил револуционерниот живот на Јосиф Даскалов.

Куќата е ставена под заштита на Законот, но се наоѓа во многу лоша состојба.

45/859. с. Железница.

Во месноста „Кисела Вода“, на патот Кратово — Куманово, изградена е спомен-чешма, посветена на Гоце Делчев, за неговата револуционерна дејност на ова подрачје. На чешмата е поставена и спомен-плоча на која е напишано „Гоцева чешма“ со што на посетителот му се соопштува кому е наменет овој споменик.

9. КРУШЕВО И КРУШЕВСКО

46/358. Крушево.

Споменик „ИЛИНДЕН“ во Крушево зафаќа цел комплекс од архитектонско и скулптурално решение во местото „Гумење“. Со местоположбата и обликот споменикот доминира во околната и подалеку. Посветен е на настаните од Илинденското востание од 1903 година, со известни елементи на континуитет од НОВ и Социјалистичката изградба во внатрешниот дел од споменикот.

Автори: Јордан и Искра Грабулоски на архитектурата и рељефите, Петар Мазев на керамопластиката и Борка Лазески стаклописот на витражите.

47/357. Крушево.

Споменик на Никола Карев во Крушево, се наоѓа во паркот „Гумење“. Излеан во бронза во цел човечки раст во природна големина и поставен на носач од бетон, обложен со мозаични плочи.

Никола Карев, роден во Крушево во 1877 година, учител социјалист и револуционер, конспиратор и организатор за вооружена борба за ослободување на македонскиот народ од турското ропство. За време на Илинденското востание бил началник на вооружените сили за ослободување на Крушево, а по ослободувањето претседател на Крушевската република. По задушувањето на Восатнието емигрирал во Бугарија за повторно да се врати во Македонија, за да ја продолжи борбата против турската власт. На пат за Македонија, пролетта 1905 г. дошло до борба со турскиот аскер кај селото Рајчани — Кочанско во која борба Никола Карев загинал.

Автор на споменикот Јордан Грабулоски.

48/340. Крушево.

Споменик на легендарниот Питу Гули во Крушево. Излеан во бронза во цел човечки раст во природна големина и поставен на носач изработен од бетон. Се наоѓа на излезот од градот, од десната страна на патот кон хотелот „Илинден“. Споменикот на Питу Гули е откриен како признание и трајно сеќавање за неговата револуционерна дејност, одважност и саможртва во одбрана на Крушевската Република. Во 1903 година го положил својот живот како војвода заедно со своите четници соборци.

Автор на споменикот е Ѓупче Стефановски.

49/362. Крушево.

Спомен-биста на социјалистот Веле Марков во Крушево. Спомен-бистата на Марков е подигната како признание и трајно сеќавање за неговата револуционерна дејност. По своето убедување бил социјалист и близок соработник на Васил Главинов, со кој учествувал во создавањето на дрводелските синдикати во Велес.

Веле Марков бил роден во с. Селце — Крушевско, во 1870 година, бил војвода на Крушевска околија, загинал во борба со турскиот аскер во 1902 година во с. Ракитница.

50/351. Крушево.

Меморијален музеј во Крушево на ул. Таки Бербер бр. 44а. Според историските претпоставки во оваа куќа заседавала Привремената влада на Крушевската република во 1903 год. На зградата е извршена целосна реконструкција, а во внатрешниот дел е поставена посто-

јана историска изложбена поставка за настаниите од Илинденското востание (подготовките, текот и последиците). Авторство на м-р Деса Спасовска.

51/355. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Томе Никле бр. 57 во која куќа била сместена илегалната леарница на оружје за потребите на востаниците за време на Илинденското востание од 1903 година.

52/356. Крушево.

Спомен-плоча на куќата на Никола Карев, претседател на Крушевската република од 1903 година во Крушево. Куќата е ставена под заштита на Законот и се наоѓа во добра состојба.

53/339. Крушево.

Споменик во месноста Мечкин Камен, излеан во бронза, во цел човечки раст, во натприродна големина и поставен на носач подготвен за таа цел. Со формата и конструкцијата споменикот ја симболизира борбата на востаниците за време на Илинденското востание со турскиот аскер и бashiбозук, на чело со легендарниот војвода Питу Гули.

Автор Димо Тодороски, академски скулптор.

54/359. Крушево.

Споменик-пирамида, со спомен-плоча, во месноста Слива. На ова место, како и на Мечкин Камен, востаниците воделе жестока борба со турскиот аскер и бashiбозук за одбрана на Крушевската република. И на ова место загинале голем број востаници придржувајќи се на идеалите на ТМОРО.

55/368. с. Селце.

Спомен-плоча во с. Селце — Крушевско, поставена на куќата во која 1870 година се родил социјалистот и крушевскиот војвода Веле Марков. Загинал во борба со турскиот аскер и бashiбозук, 1902 година во с. Ракитница — Демирхисарско.

56/373. с. Пуста Река.

Во гробиштаа на с. Пуста Река се наоѓа заедничката гробница на 12 загинати непознати востаници, кои за време на Илинденското востание, во борба со турскиот аскер и бashiбозук загинале кој месноста Венци. Поради изминатото време белегот не се познава и потребно е обновување.

10. МАКЕДОНСКИ БРОД

57/88. Македонски Брод.

Спомен-биста на Јане Сандански во Македонски Брод, се наоѓа во дворот на Шумското стопанство. Бистата е излиена во бронза и поставена на носач. Спомен-бистата е признание и сеќавање на револуционерната дејност на Јане Сандански во борбата за национално ослободување на македонскиот народ.

58/336. с. Растеш.

Спомен-биста на Гоце Делчев во дворот на училиштето во с. Растеш. Бистата излеана во бронза и поставена на носач е трајно сеќавање на револуционерната дејност на Гоце Делчев чие име го носи и училиштето.

11. ОХРИД И ОХРИДСКО

59/268. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид, поставена на кука во која се родил Христо Узунов учител, револуционер и началник на Востаничкото штаб на охридска околија за време на Илинденското востание. За траен спомен се извршени конзерваторско-реставраторски зафати, на куката на која и е дадена и нова намена. Музеј со постојана историска поставка од поновата историја на македонскиот народ и етнологија.

По задушување на Илинденското востание Христо Узунов останува во Македонија за да ја дели судбината со народот и да го сочувва моралот на востаниците за натамошна борба против тиранијата на османлиите. Неговото дејствување низ Македонија било откриено и во борба со многуброен турски аскер загинал во с. Цер — Кичевско заедно со неговата чета, пролетта 1905 г.

60/442. Охрид.

Спомен-биста на Христо Узунов во Охрид. Изработена од бронза поставена е на носач од бетон, се наоѓа во паркот во непосредна близина на пристаништето.

Бистата е признание на Војводата, а неговиот револуционер лик и идеали воспитно делуваат врз младото поколение.

61/443. Охрид.

Спомен-биста на Методи Патче во Охрид. Излеана во бронза, поставена на носач од бетон, се наоѓа паралелно со бистата на Узунов, во паркот во непосредна близина на пристаништето.

Методи Патче бил роден во Охрид, станал прекален револуционер, бил војвода во охридска и прилепска околија. Загинал во борба со турскиот аскер во с. Кадино Село — прилепско во 1902 година, заедно со својата чета.

62/245. „Рашанец“.

Споменик во месноста Рашанец се наоѓа десно од патот Ресен—Охрид односно лево од Охрид спрема Ресен.

Изграден од обработен камен во средината на горниот дел е аплицирана спомен-плоча со посвета на настаните од времето на Илинденското востание. Посебно ја одбележува жестоката борба на востаниците со турскиот аскер кај „Марково Долче“ во одбрана на слободната територија каде што се наоѓало избеганото население од Охрид и околните села.

63/66. с. Сливово.

Во гробиштата на с. Сливово постои заедничка гробница на паднати востаници во борба со турскиот аскер кај месноста Горица во 1903 г. Гробницата се наоѓа јужно од гробјанската црква и обележана е со еден камен. Потребни се посебни мерки за обновување на гробницата.

12. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

64/580. „Ножот“.

Споменик-пирамида на височината „Ножот“. Споменикот е посветен на борбата на Велешката и Костурска чета со турскиот аскер на 16 јули 1907 година. Борбата имала катастрофални последици, загинале 54 востаници од двете чети и голем број турски аскери. Споменикот, односно месноста Ножот се наоѓа помеѓу селата Ракле и Никодин.

65/586. с. Чаниште.

Спомен-плоча во с. Чаниште. Поставена е на училишната зграда (Задружен дом) со што е обележана борбата на четата на Горче Петров со турскиот аскер, во месноста Маргара на 2 и 3 ноември 1903 година.

66/590. Кадино Село.

Спомен-гробница на Методија Патче и неговата чета се наоѓа на гробиштата во с. Кадино Село. Во борбата со турскиот аскер, загинале како саможртва во 1902 година.

67/66. Варош.

Заедничка гробница во дворот на црквата Свети Атанасие во Варош. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на осуммина затвореници, стрелани од турскиот аскер за време на спроводот од Крушево за Битолскиот затвор во 1903 година.

13. РАДОВИШ И РАДОВИШКО

68/744. с. Смиљанци.

Спомен-плоча кај Смиљански мост. Спомен-плочата е поставена на носач, граден од кршен камен во форма на пирамида, со соодветен текст за настанот.

На ова место на 3 јуни 1903 година се водела борба помеѓу Месноста чета и турскиот аскер. Во борбата загинале петмина борци на Месната чета на кои е посветен овој белег како трајно сеќавање и воспитно делување на младото поколение.

69/947. Радовиш.

Спомен-плоча во Радовиш, на ул. Гоце Делчев до јаворот. Спомен-плочата е поставена на носач од челична конструкција во слободен простор со соодветен текст за настанот. Во близината на ова место на 14 март 1905 година, од кука на Коце Ајтов, војводата Симеон Молеров, со својата чета, водел борба со турскиот аскер, по тој повод како одмазда турскиот аскер го запалил маалото Варош.

70/66. с. Дедино.

Месноста Јаловарник, во атарот на с. Дедино, е позната по успешната борба на востаниците со турскиот аскер за време на Илинденското востание од 1903 година. По тој повод, на ова место била подигната спомен-чешма, но поради недоволното одржување се наоѓа во лоша состојба. Потребно е целосно обновување на обележјето.

14. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

71/404. Ресен.

Спомен-плоча во Ресен на ул. 29 Ноември на кука на Светлана Љапчева-Татарчева. Во оваа кука на 15 август 1894 година се собрале видни дејци на македонското дело, меѓу кои и Dame Груев, секретар на ЦК на ТМОРО и се одржал состанок на кој била формирана Месна организација на ТМОРО за Ресен. По тој повод е откриена спомен-плоча со соодветен текст.

72/405. Ресен.

Спомен-плоча во Ресен на ул. Борис Кидрич бр. 70 поставена на кука на Богоевски Ацко. Спомен-плочата е посветена на Илинденското востание. Востаниците од оваа страна, предовдени од војводата Славејко Арсов, извршиле напад на турскиот аскер во Градот. На плочата е напишан соодветен текст за настанот како трајно сеќавање.

73/400. с. Крушје.

Споменик во с. Крушје, се наоѓа во самиот центар на селото. Споменикот го сочинува сид од бетон на чија површина на околу 15m² е поставено мозаично платно со тематика од Илинденското востание. Автор на овој значаен споменик е познатиот ликовен уметник Лазар Личеновски.

Населението од ова и околните села, предводени од месните војводи, зеле масовно учество во Илинденското востание и воделе жестоки борби со турскиот аскер и башибозук. Ликовното решение на уметникот успешно ја прикажува таа борба.

74/397. Сирхан.

Спомен-плоча во населбата Сирхан, поставена на зградата на Рибарската задруга. За време на Илинденското востание востаниците го зазеле Анот во Сирхан и вршеле обезбедување на патот Ресен—Корча. По тој повод на плоачата е напишан соодветен текст за настанот со порака кон посетителите.

15. СВЕТИ НИКОЛЕ И СВЕТИНИКОЛСКО

75/66. Свети Николе.

Спомен-биста на Гоце Делчев во Свети Николе. Излеана од бронза и поставена на носач од бетон во дворот на истоименото Основно училиште „Гоце Делчев“.

Покрај училиштето, кое го носи името на овој голем револуционер на македонскиот народ, е откриена и спомен-биста како признание и сеќавање за неговиот придонес за националноослободителното движење на македонскиот народ.

76/689. с. Д. Гуѓанци.

Спомен-плоча во месноста Пусто Валевци, се наоѓа десно од патот Свети Николе—Куманово. Поставена на носач од бетон со соодветен текст за настанот. Со спомен-плочата се обележани борбите кои ги воделе четите на познатите војводи Јован Алабаков и Бобе Стојчев кај Градишти Врв и Атанас Бабата на височината Лингура кај с. Горно Гуѓанци со турскиот аскер во 1904 година.

Во овие борби загинале над 30 четници, меѓу кои и војводите Славејко Арсов и Стојан Донски. Големи биле и загубите на аскерот.

16. СКОПЈЕ И СКОПСКО

77/614. Скопје.

Споменик на Гоце Делчев во Скопје, се наоѓа при влезот во Градскиот парк. Споменикот е излеан во бронза, во цел човечки раст, во

ТИТОВ-ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

91/66. Титов Велес.

Спомен-куќа на Васил Главинов во Титов Велес. Васил Главинов бил роден во Велес во 1868 г. Основно училиште завршил во родното место во училиштето во кое бил учител Јордан Хаџи Константинов-Цинот. По завршување на училиштето станал дрводелски работник, а во 1887 година заминал на печалба во Бугарија. Во Софија отворил своја работилница каде што, покрај работата, се запознал со луѓе со револуционерни идеи. Работилницата станала место каде што се среќавале дејци со социјалистички сфаќања, а и раководители на македонското револуционерно двојење.

Во 1894 година Васил Главинов се враќа во Велес и тутка ја оснива првата социјалистичка група во Македонија. Се смета дека тој е основачот на социјалистичката организација во Македонија. По тој повод неговата родна куќа е реставрирана со функција на Меморијален музеј на Васил Главенов.

92/17. Т. Велес.

Спомен-биста на Васил Главинов во дворот на училиштето кое го носи неговото име. Спомен-бистата и името на Основното училиште се едно признание на Васил Главинов за создавањето на социјалистичката организација во Македонија и ширење на социјалистичките идеи. Роден 1868 година — умира 1929 год.

93/14. Т. Велес.

Спомен-плоач во Т. Велес на ул. Рајко Жинзифов бр. 2. Во оваа куќа живеел и работел Илија Плавев кој ги прифатил социјалистичките идеи од Васил Главинов и бил близок негов соработник.

94/66. с. Богомила.

Спомен-дом на Петар Поп Арсов во с. Богомила. На местото каде што била куќата, во која се родил и израснал Петар Поп Арсов, подигнат е спомен-дом на овој револуционер кој целиот живот го посветил на делото на Македонскиот народ.

Петар Поп Арсов бил роден во с. Богомила во 1872 година. Средно образование завршил во Солунската гимназија, а факултет во Софија. Припаѓал на Младата дружина на македонските интелектуалци и учествувал во издавањето на списанието „Лоза“ па оваа дружина е позната под името „Лозари“. Работел како учител во повеќе места низ Македонија, — Штип, Прилеп, Скопје, Солун и др. Насекаде работел на организирање на македонскиот народ за ослободување од турското ропство.

Во 1893 година во Солун учествувал во основањето на Тајната македоно-одринска револуционерна организација и работел на пропагирање на нејзините принципи. Поради тоа бил затворен и одлежал осум години во турските зандани по Мала Азија.

На Рилскиот конгрес 1905 година, бил избран за задграничен претставник на ВМРО. По Првата светска војна емигрирал во Бугарија каде и умрел во јануари 1941.

СТРУГА И СТРУШКО

95/235. с. Вевчани.

Спомен-плоча на Ставре Гогов во с. Вевчани. Спомен-плочата е поставена на куќата од која војводата на струшкото крај Ставре Гогов водел борба сам против турскиот аскер и башибозук. Борбата била жестока и нерамноправна. Ставре загинал во април 1907 година.

96/673. с. Селци.

Спомен-плоча на Војдан Чернодрински во с. Селци. Спомен-плочата е од бел мермер и е поставена на конзервираните остатоци од темелните сидови од куќата во која се родил Војдан Чернодрински,

Војдан Чернодрински е основоположник на македонската драма, а најзначајно негово освртување е драмата „Македонска крвава свадба“ која и денес може често да се види на репертоарот на театрите во Македонија.

97/66. с. Селци.

Спомен-плоча на Војдан Чернодрински и Арсени Јаков во с. Селци. Спомен-плочата е поставена на носач со бетон во слободен простор, како признание и сеќавање на Чернодрински за неговиот придонес на полето на културата и на Арсение за неговата револуционерно-публицистичка дејност.

Јовков е редактор на в. „Илинден“ кој ја брани идејата на централизмот поради што е убиен на 14 септември 1924 год. во Г. Цујма.

98/684. с. Ташмануриште.

Спомен-плоча во с. Ташмануриште поставена на ограда од селската црква на која се извршени конзерваторски зафати во 1978 г. На ова место востаничките чети од с. Ташмануриште, Драслаица и Ложани воделе борба со турскиот аскер за време на Илинденското востание. Во таа борба востаниците им наеле големи загуби на аскерите, но кога на аскерот му пристигнале помош од Струга и Охрид востаниците се повлекле кон Глабаница. Во својот бес за неуспехот аскерот се

одмаздувал на немоќното население. Биле убиени старци, жени и деца, а селото било цело опожарено. На западната порта од оградата и денес се видни траги од куршуми.

99/685. с. Ташмануриште.

Спомен-гробница на 18 паднати востаници од Илинденското востание од с. Драслаица и Ложани кои на ова место воделе борба со турци

скиот аскер. Во 1978 година на гробницата се изведени конзерваторски работи од страна на СИЗ на културата — Струга.

100/686. с. Ташмануриште.

Заедничка гробница на браќата Христо, Наум и Цветан Тасеви, учесници во Илинденското востание, загинати во и по Востанието се наоѓа во гробиштата на с. Ташмануриште.

ГЛАВА ТРЕТА

СПОМЕН-ОБЕЛЖЈА ОД ПРИОДОТ НА РАДОГНИЧКОТО ДВОЈЕЊЕ

ГЛАВА

СПОМЕН ОБЕЛЕ НА РАБОТНИЧ

ГЛАВА ТРЕТА

СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА РАБОТНИЧКОТО ДВИЖЕЊЕ

КРАКЈА ОД ПЕРИОДОТ КОТО ДВИЖЕЊЕ

Спомен-плоча во Куманово на ул. Иво Рибар бб, поставена е за трајно сеќавање на формирањето на Првата комунистичка управа на Кумановско партизанско подразделение. Оваа плоча е поставена во 1980 година и е изработена од гранитен камен. На плочата е напишан текст кој ги чества заслугите на првите комунистички активисти и организатори во Куманово, а и поклон на благодарност на всите работници и трудливијачи кои им помагале во овој важен историски момент.

1/157. Битола.

Спомен-плоча на ул. М. Тито бр. 28. Во оваа куќа во 1931 година се одржал состанок на кој биле формирани првите синдикални подружници и првиот Меѓуструков одбор на УРС-овите синдикати за Битола. Првобитната положба на фасадата и на ентериерот не е изменета, но се наоѓа во доста руинирана состојба за што се потребни заштитни интервенции на објектот со цел трајно да се сочуват.

2/200. Дебар.

Спомен-биста во Дебар на Атанас Тоневски. Атанас Тоневски бил роден во Дебар, по професија адвокат, бил и организатор на работничкото движење во Дебар. Како адвокат работел и во Прилеп и таму се занимавал со организаторска работа. Во Прилеп бил избран за претседател на Партијата и пратеник на КПЈ во 1920 година.

3/341. Крушево.

Спомен-плоча во Крушево на ул. Манчу Матак бр. 35, во сопственост на Тошо Кутурец. Во оваа куќа во 1935 година била формирана првата партизска организација на КПЈ за Крушево, а во 1939 год. и првиот Местен комитет на КПЈ за Крушево. Спомен-плочата на кој е напишан и соодветен текст, е трајно сеќавање за овој историски настан.

4/354. Крушево.

Спомен-плоча во Крушево на ул. М. Тито бр. 9. Во оваа зграда за време на предвоена Југославија била сместена Килимарската работилница. Поради големата експлоатација на работниците партизската и синдикалната организација организирале десетодневен штрајк кој отпочнал на 02-02-1941 година. Како трајно сеќавање на овој штрајк на спомен-плочата е напишан соодветен текст.

5/40. Куманово.

Спомен-плоча во Куманово на ул. Иво Рибар бб, поставена е за трајно сеќавање на формирањето на Првата комунистичка управа на Кумановско партизанско подразделение. Оваа плоча е поставена во 1980 година и е изработена од гранитен камен. На плочата е напишан текст кој ги чества заслугите на првите комунистички активисти и организатори во Куманово, а и поклон на благодарност на всите работници и трудливијачи кои им помагале во овој важен историски момент.

Спомен-плоча во Куманово на ул. М. Тито бр. 28. Во оваа куќа во 1931 година се одржал состанок на првите комунистички активисти и организатори во Куманово, а и поклон на благодарност на всите работници и трудливијачи кои им помагале во овој важен историски момент.

6/256. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид, поставена на зградата од работната организација „Охридска Пастрмка“. Незадоволни од ниската заработка охридските рибари во 1921 година стапиле во штрајк против работодавците за што кажува и спомен-плочата преку соодветниот текст.

7/260. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид, поставена во слободен простор на постамент, граден од кршен камен, на местото каде што била куќата во која се родил познатиот пролетерски поет Коста Абрашевиќ. Куќата целосно е урната, па затоа платото околу обележјето на симболичен начин е обележано со мозаична површина и имитација на темели. Споменичното обележје се наоѓа во непосредна близина од брегот на Охридското езеро, наспроти куќата на Христо Узнов, која има функција на музеј.

8/80. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп поставена на една од зградите на Тутуновиот комбинат. Спомен-плочата е посветена на големиот штрајк на тутунските работници во 1938 година. Штрајкот бил организиран и предводен од партизската и синдикалната организација од градот против работодателите кои безмилосно вршеле експлоатација врз работниците.

9/84. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Моша Пијаде бр. 161. Во оваа зграда, поранешна кафеана, во 1919—1920 година бил сместен Клубот на Социјал-работничката партија на Југославија (комунисти) (СРПЈ(к)) и Синдикатот. Клубот одиграл значајна организациона улога на работниците во борба за социјални и политички права, а нарочно за време на Општинските избори и избор на пратеници во Скупштината во 1920 година.

10/87. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Иво Рибар Лола бр. 48. Во оваа куќа во 1937 година бил одржан состанок на кој биле формирани УРС-овите синдикати за Прилеп.

11/742. Радовиш.

Спомен-плоча во Радовиш, поставена на зградата на РО за производство и обработка на тутун „Јака“. Спомен-плочата е посветена како трајно сеќавање на Штрајкот на тутунските работници од Радовиш против работодавците-експлоататори во 1938 год.

12/639. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје на ул. Перешица Савелиќ бр. 15. Кон крајот на август 1940 год. во оваа куќа била одржана Прва земска конференција на КПЈ, на која бил формиран Покраински комитет на КПЈ за Македонија.

13/284. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово, се наоѓа во дворот на РО „ЈУГОТУТУН“. Поставена е на посач во слободен простор со која е обележано формирањето на Иницијативниот одбор за формирање на УРС-овите синдикати во март 1940 година.

14/286. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово поставена на зградата од РО „ЈУГОТУТУН“ како сеќавање на дејноста на првата група на СКОЈ меѓу тутунските работници во 1940 година.

15/287. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово, поставена на зградата од РО „ЈУГОТУТУН“ е сеќавање и признание на формирањето и активноста на првата партишка ќелија на КПЈ во октомври 1940 година.

16/188. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово, поставена на посач од бетон на кој има и барељеф, се наоѓа во слободен простор од западната страна на црк-

вата „Свети Никола“. Обележјето е посветено на Штрајкот на чевларските работници од 03-06-1938 г.

17/2. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена на зградата од киното „11 Октомври“, поранешна кафеана „Београд“. Во оваа зграда-Кафеана бил сместен клубот на Независната работничка партија формирана во 1923 година која ја продолжила дејноста на забранетата КПЈ со „Обзнатата“ од 1920 и Законот за заштита на државата од 1921 година.

18/11. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес на ул. М. Горки 102 поранешен бр. 86) посветена е на дејноста на илегалната печатница на велешката партишка организација. Печатницата работела од 1924 година во куќата на Трајко Андонов-Божјак, која се наоѓала на сегашната ул. Т. Саздов бр. 27, се до 1929 година кога била преместена во куќата на Диме Купенков. Тука била откриена од полицијата и нејзината работа престанала. На оваа куќа како трајно сеќавање е поставена спомен-плочата.

19/19. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена на железничката станица како сеќавање на Штрајкот на железничарите од 15 април 1920 година.

20/22. Т. Велес.

Друга спомен-плоча, исто така поставена на зградата од Железничката станица во Т. Велес, посветена на штрајковите на работниците од велешкиот железнички јазол што ги воделе во времето од 1900 до 1920 година.

21/21.. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена на зградата на Стопанска банка, на кое место порано била кафеаната „Солун“ во која на 24-04-1919 година била формирана Месната организација на КПЈ за Велес.

22/955. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена на посач од оградата на фабриката за масло „Благој Гороев“ како сеќавање на Штрајкот на работниците во 1938 година против тогашните работодавци.

23/448. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес на ул. Вера Циривири бр. 22, со која е обележана куќата на Ганчо Хаџи Панзов е признание и сеќовање за неговото учество во Шпанската граѓанска војна. Загинал во ноември 1937 година во одбрана на градот Мадрид.

ГЛАВА ЧЕТВРТА

СПОМЕНИЦИ ОД НАРОДНООСЛОВОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

1. БЕРОВО И БЕРОВСКО

1/794. Пехчево.

Споменик во Пехчево, се наоѓа во центарот на селото. Граден од бетон во форма на пирамида на која е аплицирана спомен-плоча, изработена од бел мермер. На спомен-плочата се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од овој регион (како трајно сеќавање и признание за нивното учество во НОВ).

2/798. с. Будинарци.

Споменик во с. Будинарци, се наоѓа во центарот на селото. Споменикот претставува мал комплекс од архитектура и ликовни остварувања и тоа: рељефна композиција, споменибиста на борецот Јован Козовски, чешма и спомен-плоча. Спомен-плочата е посветена на паднатите борци во НОВ, од Четвртата македонска бригада во борба со окупаторските војски кај месноста „Паруца“.

Автор Борис Качулачки, ликовен уметник.

3/799. с. Митрашинци.

Споменик кај с. Митрашинци на височината „Ридот“. Споменикот е изработен од бел бетон, во форма на расцутен цвет, со уредена околина и приод до споменикот по степиништа од бетон. Со самата местоположба доминира на околината, а посветен е на формирањето на Педесеттата народноослободителна македонска ударна дивизија која есената 1944 година била формирана во непосредна близина на споменикот.

Автор дипл. инж. арх. Ратко Раѓеновик.

2. БИТОЛА И БИТОЛСКО

4/124. Битола.

Споменик на Севан Василев Наумов-Стив се наоѓа во Битола на ул. М. Тито пред домот на ЈНА. Споменикот е излеан од бронза, во

цел човечки раст, во натприродна големина и е поставен на носач изработен од бетон. Пред споменикот е поставена плоча од бронза, ниско на пирамида, со сигнатурата на Стив Наумов. Околината е уредена хортикултурно со ниски зимзелени растенија.

Споменикот е подигнат како трајно сеќавање и признание на народниот херој на Македонија Стив Наумов, кој херојски загинал во борба со бугарските окупатори на 11-09-1942 година кај с. Болно — Ресенско.

Стив Наумов заземал високи функции во Народноослободителното движење на Македонија и е еден од главните организатори на Востанието во Битолско-Преспанскиот регион. Бил член на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија и член на Покраинскиот штаб на НОВ и ПОЈ за Македонија.

Автор на споменикот Александар Јовановски, акад. скулптор.

5/125. Битола.

Споменик во Битола во дворот на Здравствениот дом, посветен на Еvreите — ЖФТ. На 11 март 1943 година од Битола биле собрани 3.013 Еvreи и депортирани во логорите на смртта во Треблинка и други фашистички мачилишта.

Споменикот е изработен од бетон и продолжен со терацо во форма на суво разгрането стебло.

6/126. Битола.

Споменик во Битола на булевар Први мај, пред гимназијата „Ј. Б. Тито“. Споменикот го сочинува рељефна композиција, излеана во бронза и аплицирана на носач граден од кршен камен-рустика во правоаголна форма, со тематика од НОВ. Споменикот е посветен на паднати ученици и професори од оваа Гимназија како учесници во НОВ 1941—1945 година.

Автор Драгутин Спасиќ, ликовен уметник.

7/127. Битола.

Заеднички споменик во Битола на народниот херој на Македонија Вангел Тодоровски-Мајорот и првоборецот Стево Ристески-Патаќо. Споменикот е граден од украсен обработен камен и бетон, а во средината е аплицирана бела мермерна плоча на која се напишани имињата на паднатите борци.

Вангел Тодоровски-Мајорот бил задолжен за работата на илегалната печатница на МК на КПЈ за Битола. Загинал во борба со бугарската полиција на 03-04-1942 година бранејќи ја партиската техника, а една година подоцна на 28-06-1943 г. на ова место Стево Патаќо се самоубил за да не падне жив во рацете на бугарските цели.

8/128. с. Породин.

Споменик на Никола Ристов Тодоровски (Коле Канински) се наоѓа во с. Канино, по прот на земјоделската задруга „Светлост“. Коле Канински бил роден во с. Канино, по професија адвокат, загинал во с. Буринец-Струшко на 22-07-1944 во несрекен случај како комесар на Првата македонско-косовска бригада.

Споменикот го сочинува скулптура од гипс, во половина човечки раст и носач од кршен камен-рустика.

9/129. с. Бистрица.

Споменик во с. Бистрица, посветен на паднати борци во НОВ од овој регион. Споменикот е изработен од бетон, продолжен со терацо на кој е аплициран рељеф од бронза компониран со тематика од НОВ.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.

10/130. с. Цапари.

Споменик во с. Цапари, се наоѓа среде село. Изработен од бетон во форма на пирамида со височина околу 10 метри. Посветен на паднатите востаници во Илинденското востание и паднатите борци во НОВ од ова село.

На долнот дел на споменикот се аплицирани рељефи од гипс со тематика од Илинденските настани и НОВ, и мермерни плочи со соодветен текст за настаните од двета периода.

11/131. с. Канино.

Споменик на паднати борци во НОВ од с. Канино се наоѓа на долнот крај при влезот во селото. Граден е од бетон, а го сочинува носач и геометричка вертикална (обелиск) и спомен плоча на која се напишани имињата на паднатите борци и соодветен текст со посвета.

12/132. с. Бруски.

Споменик во с. Бруски, се наоѓа во дворот на Основното училиште. Граден од бетон и обложен со бели мермерни плочи, а се состои од обелиск и носач и спомен-плоча на посебен носач на која се напишани имињата на паднатите борци од селото и пригоден текст со посвета.

13/133. с. Кукуречани.

Споменик во с. Кукуречани се наоѓа од левата страна при влезот во селото од кон Битола. Споменикот е посветен на паднатите борци во НОВ а се состои од обелиск од бетон, обложен со бели мермерни плочи, а на посебна плоча од мермер се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и соодветен текст со посвета од поранешната општина Кукуречани.

14/898. с. Кажани.

Споменик во с. Кажани, посветен на нападот на партизанскиот одред „Даме Груев“ врз бугарскиот полициски участок на 18-08-1942 г. Споменикот е изработен од бетон на кој е аплицирана рељефна композиција од бронза со тематика од НОВ и текст од метални букви со посвета на Одредот и неговите борци.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.

15/399. с. Лавци.

Споменик во с. Лавци се наоѓа среде село. Изработен е од бетон со леење, со однапред изготвен калап, кој има вертикална ребраста површина. Споменикот е посветен за настаниите и борбите во текот на НОВ од 1941—1945 год. сврзани со ова револуционерно село.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.

16/900. Битола.

Споменик на политичките затвореници од НОВ во Битола. Поставен е на местото каде што порано се наоѓал затворот во Битола во месноста „Црн Мост“. Излеан е во бронза со рељефни композиции преку кои на симболичен и сатиричен начин е прикажан тешкиот живот на политичките затвореници за време на бугарската окупација.

Автор Александар Јовановски, акад. скулптор.

3. ВАЛАНДОВО И ВАЛАНДОВСКО

17/494. Валандово.

Споменик во Валандово, се наоѓа во центарот на градот. Посветен на паднати борци во НОВ и жртви на фашистички терор од подрачјето на Општината.

Споменикот е граден од мермер во форма на геометричка вертикална (обелиск) и е поставен на носач со бели мермерни плочи. На истите плочи се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и ЖФТ.

Автор Б. Н. (врежани се само иницијалите на авторот).

18/496. с. Марвинци.

Споменик-пирамида во с. Марвинци се наоѓа во дворот на Основното училиште. Граден од бетон во форма на пресечена пирамида на која има аплицирана спомен-плоча на која е напишано името на паднатиот борец во НОВ Димитар Проданов чие име го носи и Училиштето.

4. ВИНИЦА И ВИНИЧКО

19/818. с. Блатец.

Споменик во с. Блатец се наоѓа во центарот на селото. Изграден од бетон кој служи како носач на мермерната спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од селото и соодветен текст со посвета.

5. ГЕВГЕЛИЈА

20/488. „Вардарски Рид“.

Споменик во Гевгелија („Споменик на Слободата“) се наоѓа на височината Вардарски Рид. Споменикот го симболизира развојниот пат и борбата на народот од овој крај од Кирилскиот период до ослободувањето на земјата од фашистичката окупација.

Целиот простор претставува комплекс на споменички обележувања со мозаични површини (имитација на фрески) преку кои е прикажана борбата од сите периоди, а самата конструкција на споменикот (централната фигура) е метална-расчленета во повеќе линии и форми.

Автор Јордан Грабулоски, акад. скулптор.

6. ГОСТИВАР И ГОСТИВАРСКО

21/291. Гостивар.

Споменик во Гостивар се наоѓа во Градскиот парк. Граден е од бетон во правоаголна вертикална форма чија површина е обложена со бели мермерни плочи. На предната страна, по целата површина се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од подрачјето на Општината.

22/292. с. Вруток.

Споменик во с. Вруток, посветен на паднати борци во НОВ од селата Вруток, Долно и Горно Јеловце, Сушица, Ново Село, Дуф, Печково, Равен и Речане. Граден од бетон, а се состои од обелиск и носач на кој се поставени спомен-бисти на Слободан Пепоски и Злате Дамјаноски. Целата површина на споменикот и платото се обложени со сивкасти мермерни плочи, а на посебни плочи е напишан двојазичен текст (македонски и албански) со посвета за паднатите борци.

23/293. с. Леуново.

Споменик во с. Леуново, се наоѓа во центарот на селото. Посветен на паднати борци во НОВ и ЖФТ од селото.

Споменикот претставува комплекс од архитектура, со широко плато на кое се поставени: бронзена човечка фигура во цел раст кој симболизира борец-партизан, фонтана, чешма и спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и ЖФТ.

Автор: Tome Серафимовски, ликовен уметник.

24/295. с. Галичник.

Споменик на паднати борци во НОВ во с. Галичник, се наоѓа во центарот на селото. Изграден е од украсен обработен камен во форма на пирамида, а на предната страна на мермерна спомен-плоча се напишани имињата на паднатите борци во НОВ.

25/296. с. Трница.

Споменик во с. Трница посветен на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од овој регион. Споменикот е излеан во бронза, човечка фигура (партизан) во цел раст во нормална големина, рељефна композиција со тематика од НОВ, чешма и широко плато попложено со плочи од травертин.

Автор: Димо Тодороски акад. скулптор.

26/297. с. Битуше.

Споменик на паднати борци во с. Битуше, во центарот на селото. Граден е од бетон степено во форма на пирамида на која има поставено спомен-плоча со напишани имиња на паднати борци од селото.

27/298. с. Велебрдо.

Споменик во с. Велебрдо се наоѓа на источната страна од селото. Граден од бетон, продолжен со терацо во форма на пирамида на која има поставено спомен-плоча со напишани имиња на паднати борци во НОВ од ова село.

28/300. с. Требиште.

Споменик на паднати борци во НОВ од с. Требиште. Изграден од бетон, продолжен со

терацо во форма на пирамида, на која има спомен-плоча со имиња на паднати борци и текст со посвета.

29/654. с. Дебреше.

Споменик-обелиск во с. Дебреше посветен на паднати борци во НОВ од селото. Изграден од бетон, а потоа обложен со мозаика, со посебен носач на спомен-плоча од мозаик на која се напишани имињата на паднатите борци соодветен текст со посвета кон загинатите борци.

30/664. с. Маврово.

Споменик и споменички одбележувања во с. Маврово во дворот на „Партизанска кука“, посветени на настаните од периодот на НОВ, паднатите борци и ЖФГ во овој крај. Овој споменичен комплекс го сочинува скулптура од бел мермер (расцутен цвет), спомен-плочи поставени на носачи од бетон со соодветен текст на посвета и имиња на паднатите борци од овој регион и спомен-бисти од бронза посветени на борци од овој крај.

31/66. с. Ново Село.

Споменик на патот Гостивар — Маврово кај с. Ново Село посветен на борбата на Првиот мавровски партизански одред со балистичките банди на 27-04-1943 година. Во оваа борба загинале четворица борци, а шестмина биле заробени и одведени во Тиранскиот затвор, каде што биле обесени.

Споменикот е излеан од бронза во рељефна композиција со тематика од НОВ.

Автор: Томе Серафимовски, ликовен уметник.

7. ДЕБАР И ДЕБАРСКО

32/197. с. Горно Мелничани.

Споменик на паднати борци во с. Г. Мелничани, се наоѓа среде село. Граден од бетон во форма на пирамида, а во средината е поставена спомен-плоча со соодветен текст на посвета и имиња на паднатите борци од ова село во НОВ.

8. ДЕЛЧЕВО И ДЕЛЧЕВСКО

33/814. с. Саса.

Споменик-пирамида во с. Саса, маало „Среден Рид“. Споменикот е посветен на народниот херој од Македонија Вера Јоциќ, која во време на „Мајската офанзива“ 1944 година, била ранета во борбите со бугарскиот окупатор и како последица од раната во ова село умрела.

Автор Александар Коцев, градежен техн. од Делчево.

9. ДЕМИР ХИСАР

34/391. Демир Хисар.

Споменик на паднати борци во НОВ од подрачјето на општина Демир Хисар се наоѓа пред Домот на културата.

Споменикот е излеан во бронза во цел човечки раст (партизан во напад со пушка в рака) во природна големина и е поставен на носач од бетон.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.

10. МАКЕДОНСКИ БРОД

35/329. М. Брод.

Споменик на паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор во М. Брод, се наоѓа при влезот во градот од кон Кичево во не-посредна близина на мостот на реката Треска. Споменикот се состои од повеќе архетоктонски и ликовни решенија од бетон, а на посебна плоча од бронза се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и ЖФТ и соодветен текст со посвета.

36/332. М. Брод.

Споменик (обелиск) во М. Брод, се наоѓа на височината „Клитурец“. Посветен е на 181 паднати борци во НОВ од регионот на Општината и паднати борци од други места во борбите за ослободување на Градот и него-вото пошироко подрачје.

Споменикот е граден од бетон, а површината е обложена со бели мермерни плочи.

11. НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

37/497. с. Пржево.

Споменик во месноста „Пржевски Лаки“, се наоѓа десно од сообраќајна магистрала Скопје-Гевгелија. Споменикот е посветен на борбите на единиците на НОВ со германските окупаторски војски во октомври 1944 година. На окупаторот му биле нанесени големи човечки и материјални загуби, за одмазда извршил масовно стрељање на населението од с. Пржево и Бесвица.

Споменикот е граден од челична конструкција, со меѓупросотри рељефни композиции, со тематика од НОВ, вертикално од повеќе зони во форма на кула.

Автор Томе Андреевски акад. скулптор.

38/519. с. Г. Дисан.

Споменик (обелиск) се наоѓа лево од патот при влезот во с. Горни Дисан. Посветен на Диме Поп Атанасов, убиен од бугарските окупатори и неговите соработници на 13 јули 1941 година при вршење на партишка задача.

Убиството на Диме се смета и како прва жртва на фашистичкиот бугарски окупатор во Македонија.

Споменикот е граден од метална конструкција, сноп од шупливи цевки и цвет лиен од бронза.

Автор: Јован Јосифовски-Ромбо, акад. скулптор.

39/937. Неготино.

Споменик на Манчо Панов Малиминов во Неготино. Споменикот е граден од бетон, поставен врз носач исто така од бетон и се наоѓа на височината десно од Бензиската пумпа при влезот во Градот. Од паркилиштето кај Бензиска пумпа до споменикот се оди по долга патека изградена од скали изработена од бетон.

Од источната страна на споменикот има рељев со човечки лик во цел раст, го симболизира ликот на Манчо Малиминов, а од десната страна на овој рељев има друг рељеф со кој се претставени група окупаторски војници, со набиени штикови на пушки и насочени кон телото на Манчо, со што Уметникот на пластичен начин го прикажува сверското убиство на бугарскиот окупатор на Манчо Малиминов извршено на 16-06-1943. На западната страна од споменикот се наоѓа соодветен текст, посветен на маченичката смрт и херојското однесување на овој прекален борец.

Автор Томе Андреевски академ. скулптор.

12. КАВАДАРЦИ И КАВАДАРЕЧКО

40/547. Кавадарци.

Споменик на слободата на Кавадарци се наоѓа во центарот на градот. Леан во бронза, а го сочинуваат три човечки фигури во природна големина, кои симболизираат извршувана слобода во четиригодишната НОВ. Споменикот е поставен на носач од бетон, обложен со мермерни плочи, а на долното дел од двете страни, во рељеф, се поставени по шест човечки глави кои ги симболизираат дванаесетте стрелани Ваташки младинци.

Автор Петар Палавичини, акад. скулптор.

41/548. Кавадарци.

Споменик во Кавадарци, се наоѓа на височина до Градскиот парк во непосредна близина до кука во која загинале народните херои на Македонија, Киро Крстев и Димче Мирчев на 7 април 1944 година во нерамна борба со бугарската војска и полиција.

Споменикот претставува цел комплекс од архитектонски и ликовни решенија и тоа: обелиск од бетон и обележан со бели мермерни плочи, пано од бетон на кое е аплицирана рељефна композиција со тематика од НОВ, две пирамиди леани од бетон со однапред

приготвен калап со вертикални ребра на кои се напишани имињата на паднатите херои Киро Крстев и Димче Мирчев, оградено и попложено плато.

Автор: Томе Андреевски, акад. скулптор.

42/540. с. Ваташа.

Споменик во с. Ваташа во месноста „Моклиште“ посветен на Дванаесетте ваташки младинци, кои на 16 јуни 1943 г. биле стрелани од бугарските окупатори. Тоа е цел еден споменичен комплекс од архитектонско и ликовно обликување, изработени од бетон како носачи и метална композиција во рељеф со кој се прикажани ужасите на Втората светска војна. На посебно пано се напишани имињата на стреланите скоеџи и посебно уредено плато со приоди и хортикултурно уредување на околината.

Автор: Јордан Грабулоски, акад. скулптор.

43/518. Стоби.

Споменик во месноста „Смеса“ кај археолошкиот локалитет Стоби. Споменикот се наоѓа од десната страна на реката Црна Река до мостот. Посветен е на осумина паднати борци во НОВ чии имиња и текст со посвета се напишани на мермерна плоча, аплицирана на обелискот.

Автор: Атанас Велчевски, ликовен уметник.

44/552. Река Блашица.

Споменик на Димката Ангелов-Габерот, политички комесар на Третата оперативна зона и неговите соборци од одредот „Добри Даскалов“, кои загинале од бугарска заседа на 13 јуни 1943 година во близина на ова место. Споменикот е изграден од бетон и рељеф во бронза и се наоѓа на местото, каде реката Блашица се влива во Тиквешкото Езеро. На посебна спомен-плоча се напишани имињата на паднатите борци со соодветен текст на посвета.

Автор:

- на архитектурата Јордан Јосифовски архитект;
- на рељефот Јован Јосифовски-Ромбо акад. скулптор.

45/554. с. Шешково.

Споменик во с. Шешково, посветен на Четириесет и првата народноослободителна ударна дивизија (Прва македонска дивизија на НОВ), формирана на 25 август 1944 година. Споменикот е граден од бетон, геометриска вертикална со носач, спомен-плоча со посвета како трајно секавање на овој историски настан.

Автор Јордан Јосифовски — архитект.

46/560. с. Фариш.

Споменик на паднати борци во НОВ и ЖФТ се наоѓа од левата страна на магистралниот пат Градско—Прилеп, во атарот на с. Фариш. Граден е од бетон на кој од двете страни е аплицирана рељефна композиција во бронза со тематика од НОВ. Во близината на ова место на 12. 06. 1943 година бугарските окупатори стрелале заробени борци од партизанскиот одред „Добри Даскалов“ и активисти кои го помагале Одредот.

Автор: Јордан Јосифовски архитект и Јован Јосифовски скулптор.

13. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

47/328-9. М. Лопушник.

Споменик на пролетерскиот поет и револуционер Кочо (Коста) Солев-Рацин се наоѓа на планината Лопушник (Мал Лопушник) на височината „Стогот“. Во непосредна близина на споменикот, Кочо Рацин трагично загинал на 13. 06. 1943 година, како одговорен уредник за работата на партизанската печатница „Гоце Делчев“.

Споменикот е граден од обработен каменobelisk, носач и спомен-плоча на која е напишан соодветен текст со посвета за Рацин, а на горниот дел меѓу две челични шипки хоризонтално со метални букви е напишано целото име на Поетот.

48/121. с. Кленоец.

Споменик во с. Кленоец, посветен на борбите од 5 и 6 октомври 1943 година, на единиците од НОВ против германските фашистички сили и балистичките банди за одбрана на слободната територија кон Дебарца. Во таа борба загинале 20 борци од НОВ меѓу кои и политичкиот комесар на Првата оперативна зона, народниот херој на Македонија Јосиф Јосифовски—Горѓи Свештарот.

Споменикот е граден од бел бетон, во форма на цвет, поставен на посебен носач и уредено плато исто од бетон. На носачот се поставени спомен-плочи со текст посветен на паднатите борци и жртви на фашистичкиот терор.

14. КОЧАНИ

49/825. Кочани.

Споменик во Кочани, се наоѓа во горниот дел на градот, граден од бетон во форма на пирамида.

Споменикот е посветен на непознат борец кој бил убиен во 1944 год. од бугарските окупатори на ова место.

50/66. Кочани.

Споменик во Кочани, поставен на височината „Лукобиа“, и доминира над градот. Претсат-

бува архитектонско и ликовно решение во кружен облик, со централно поставена сцена, со амфитеатрално поставени седишта (степеништа). Обработен е од бел мермер, бел цемент и травертин, мозаични површини во неправилна форма со тематика од Илинденскиот период, Народноослободителната војна и Социјалистичката изградба.

Посветен е на паднати востаници во Илинденскиот период и борци во НОВ.

Автор: Ратко Рајеновиќ — архитект и Глигор Чемерски — ликовен уметник.

51/833. с. Д. Подлог-Теранце.

Споменик на народниот херој Милан Зечар, командант на Косовската бригада, се наоѓа во „Гичит“ (Примен) на границите од атарот на селата Теранци и Долни Подлог. На ова место Милан Зечар загинал на 10. 06. 1944 година во борба со бугарските окупаторски војски.

Споменикот е граден од бетон во форма на пирамида, а и носачот е граден од бетон.

15. КРИВА ПАЛАНКА

52/873. Крива Паланка.

Споменик во Крива Паланка се наоѓа во центарот на градот. Посветен на паднати борци во НОВ од подрачјето на Општината. Споменикот е леан во бронза, две човечки фигури во цел раст во природна големина, поставени на носач од бетон обложен со мермерни плочи.

На посебна пирамида поставена е спомен-плоча на која е напишан текст со посвета кон паднатите борци во НОВ.

Автор Љупчо Стефановски —ликовен уметник.

16. КУМАНОВО И КУМАНОВСКО

53/43. Куманово.

Споменик на Револуцијата во Куманово, се наоѓа во центарот на градот. Зафаќа цел комплекс на површина на која се поставени три рељефни композиции, изработени од брачки мермер со тематика од три периоди и тоа: Илинденскиот, Народноослободителната војна и Социјалистичката изградба. На посебен постамент е поставена скулптура со човечки лик на жена во цел раст во натприродна големина изработена од базалт-камен.

Автор на споменикот Коста Ангели Радовани академски скулптор.

54/44. Куманово.

Споменик во близината на Куманово се наоѓа на стариот пат Скопје—Белград. Посветен е

на единаесетмина авијатичари од Скопскиот гарнизон кои загинале во борба со германските воздушни сили на 6 април 1941 година. Споменикот е граден од бетон, а на предната страна е поставена спомен-плоча со имињата на загинатите авијатичари и соодветен текст на посвета.

55/884. „Менкова Колиба“.

Споменик во месноста „Менкова Колиба“. Во текот на подготовките на вооруженото востание против фашистичките окупатори во 1941 година во колибата на Менкови од Куманово се вршело складирање на оружје и се испробувал експлозивен материјал. Тука бил одржан состанок на Месниот воен комитет на кој бил присутен и Лазар Колишевски, секретар на ПК КПЈ за Македонија и Драган Павловиќ делегат на ЦК КПЈ.

На ова место бил формиран и Првиот кумановски партизански одред, кој оттука на 11 Октомври тргнал во поход во две групи и тоа едната кон Карадак, а другата кон Козјак.

56/897. с. Дренак.

Споменик во с. Дренак се наоѓа на височина која доминира над селото. Граден е од обработен камен во форма на пресечена пирамида. На предната страна е аплицирана мермерна плоча на која е напишан соодветен текст за насатнот.

Споменикот е посветен на успешните борби на единиците од Народноослободителната војска и партизанските одреди на Македонија против окупаторските војски, со посебно значење на разбивањето на четниците на Драка Михајловиќ, т.н. „Вардарски корпус“ во 1944 година.

17. ОХРИД И ОХРИДСКО

57/246. с. Белчишта.

Споменик во непосредна близина на с. Белчишта се наоѓа на височина која доминира на околната, лево од патот од с. Ботун — Белчишта.

Споменикот е изработен од бетон, а се состои од геометриска вертикална на која има рељефна композиција, со тематика од НОВ и носач на кој има поставено спомен-плоча со соодветен текст.

Споменикот е посветен на Бригадите на братството е и единството, кои дејствуваат на подрачјето на Дебарца и Западна Македонија и народот кој активно учествувал во НОВ. Автор Јордан Грабулоски акад. скулптор.

58/247. с. Велгошта.

Споменик во с. Велгошта, се наоѓа во дворот на Основното училиште. Споменикот е леан во бронза и поставен на носач од бетон. По-

светен е на паднати востаници во време на Илинденското востание и паднати борци во НОВ во селото. На целата површина од предната страна на споменикот се напишани имињата на паднатите востаници и борци.

59/248. с. Љубаништа.

Споменик на паднати борци во НОВ се наоѓа во центарот на с. Љубаништа. Изработен е од бетон, а се состои од геометриска вертикална (обелиск), носач и спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од селото и соодветен текст со посвета за загинатите.

60/249. с. Врбјани.

Споменик во с. Врбјани се наоѓа средсело. Граден е од кршен камен во форма на купа, а на предната страна е аплицирана спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од селото и текст со посвета.

61/437. с. Лешани.

Обелиск во с. Лешани се наоѓа источно од селото на една височина, која се вика „Српница“.

Споменикот е посветен на борбата на единиците на НОВ и бугарските окупаторски војски на 29. 04. 1944 година и паднатите борци од Првата македонско-косовска бригада.

62/687. Славј-Планина.

Споменик на планината Караорман, на сајмот врв и полјана Славј. Граден е од бетон во форма на пирамида, а на предната страна е аплицирана спомен-плоча со текст посветен на настанот од НОВ.

На ова место на 18. 08. 1943 година била формирана првата регуларна војна единица на НОВ и ПОМ, Баталјонот „Мирче Ацев“ од партизанските одреди: „Даме Груев“, „Димитар Влахов“, „Горче Петров“ и од новододени борци од овој и други краишта на Македонија.

63/930. с. Мешеишта.

Споменик на паднати борци во НОВ во село Мешеишта. Споменикот е граден од бетон и се наоѓа во центарот на селото. На споменикот е аплицирана спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци и текст со посвета.

64/973. с. Ботун.

Споменик кај с. Ботун граден од бетон, поставен на носач исто така граден од бетон, се наоѓа од левата страна на патот Охрид — Скопје на околу 500 м. пред селото.

Споменикот е обележана границата на слободната територија во Западна Македонија од Дебарца спрема Охрид за време на НОВ, 1943/44 год.

65/66. с. Ботун.

Споменик во с. Ботун се наоѓа во центарот на селото. Споменикот е граден од бетон со повеќе архитектонски обликувања и функционалности. На издигнато плато од бетон изградена е чешма на која е поставена спомен-плоча со текст на посвета и имиња на паднатите борци во НОВ од с. Ботун.

18. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

66/68. Прилеп.

Споменик во Прилеп во дворот на работната организација Тутунов комбинат. Споменикот е посветен на паднатите работници од „Монополот“ во текот на НОВ, 1941—1945 година.

Споменикот го сочинува скулптура леана од бронза, во цел човечки раст во природна големина, и мозаична површина на бетонско платно во триаголно разностран облик. На мозаично платно, покрај годините на траењето на НОВ се напишани и имињата на паднатите работници-учесници во НОВ.

Автор: Јордан Грабулоски, акад. скулптор.

67/69. Прилеп.

Споменик во Прилеп во квартот „Орта Цамија“, посветен на паднати борци во НОВ од овој Кварт.

Споменикот е граден од бетон во форма на пирамида на која е поставена спомен-плоча со текст на посвета и имиња на паднатите борци во НОВ.

68/71. Прилеп.

Споменик во Прилеп во квартот „Гогдере“, посветен на првборците Круме Волнароски и Кире Гаврилоски.

Споменикот е подигнат на местото каде што била куќата во која Круме и Кире загинале во нерамна борба со бугарската окупаторска војска и полиција на 9 мај 1944 година.

69/73. Прилеп.

Споменик во Прилеп во квартот „Корзо“, посветен на паднати борци во НОВ од овој Рекон.

Споменикот е граден од бетон, а на предната страна е аплицирана спомен-плоча од бел мермер на која се напишани имињата на паднатите борци и текст со посвета кон загинатите.

70/88. Прилеп.

Споменик во Прилеп во касарната „Мирче Ацев“ како сеќавање на паднатите борци од Прилеп и прилепско и одржување на револуционерните традиции кај младото поколение.

71.564. с. Ропотово.

Споменик во с. Ропотово се наоѓа во центарот на селото. Граден од мермер на кој е аплицирана мермерна плоча со текст на посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

72/576. с. Дабница.

Споменик кај „Завојот“ на патот од Прилеп за с. Дабница. Подигнат е на местото на кое на 20. 09. 1942 година бугарскиот окупатор стрелал деветнаесетмина активисти-борци, затвореници од Прилеп и Прилепско. Овој настан во историјата на македонскиот народ од овој период е позната како „Дабничко клане“ бидејќи окупаторските целати убиството го извршиле на најсверски начин.

Споменикот е леан во бронза, „скршена“ човечка фигура во цел раст. Автор Димо Тодороски акад. скулптор.

На истото место претходно имаше споменик обелелик од мермер, на кој беа напишани и имињата на стреланите. Автор Тавчиоски, каменорезец од Прилеп.

73/578. Месност „Чашка“.

Монументален споменик, од бел мермер, се наоѓа во месноста „Чашка“ од левата страна кај паркиралиштето за одмараше на патот Градско—Прилеп, близу до селото Плетвар. Во близината на ова место на 02. 03. 1942 г. биле убиени од бугарска заседа Борка Талески член на Бирото на ПК КПЈ за Македонија и Лазо Филипоски—Лавски враќајќи се од партишка задача од Кавадарци.

Автор Драган Попоски-Дада.

19. ПРОБИШТИП И ПРОБИШТИПСКО

74/850. с. Дobreovo.

Споменик во с. Дobreово се наоѓа во центарот на оваа рударска населба.

Споменикот е граден од обработен камен и има форма на пирамида. Во средината има текст со посвета на настанот. Имено на трети април 1944 година Третата македонска-кумановска ударна бригада извршила напад на рудникот „Дobrevo“ по кој повод е подигнал и споменикот како трајно сеќавање за настанот.

75/853. Пробиштип.

Споменик на паднати борци во НОВ 1941—1945 година се наоѓа во дворот на Фабриката за флотација на цинковната руда во Пробиштип. Граден е од бетон во форма на пирамида, а во средината има аплицирано спомен-плоча со соодветен текст на посвета.

20. РАДОВИШ

76/747. Радовиш.

Споменик на паднати борци во НОВ во Радовиш. Споменикот се наоѓа во центарот на градот и целата околина претставува споменичен комплекс. Ценетралниот дел е изработен од украсен камен и има форма на пресечена пирамида. На пирамидата има поставено четири спомен-плочи на кои е напишан текст со посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од Радовиш и Радовишко.

21. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

77/395. Отешево.

Споменик за настани од НОВ („Преспанско Советување“) се наоѓа над летовалиштето Отешево. Граден е од бел бетон и има форма на цвет со пет геометриски вертикални и спомен-плоча со еткст поставена на посебен носач.

Споменикот е посветен на Советувањето на членовите на ЦК на КПМ и ГШ на НОВ и ПОМ, одржано на Втори август 1943 година во месноста „Смолаица“ над с. Отешево на планината Галичица. На состанокот биле донесени многу значајни решенија и одлуки за борба против окупаторот, меѓу кои и за подготовките за свикување на Првото заседание на антифашистичкото собрание на народното ослободување на Македонија (АСНОМ).

Автор Јордан Грабулоски акад. скулптор.

22. СКОПЈЕ И СКОПСКО

78/613. Скопје.

Споменик на Слободата во Скопје се наоѓа пред заградата на ЦК СКМ.

Споменикот е леан во бронза и претставува монументална скулптурна композиција од повеќе човечки фигури, меѓу кои и една жена и дете во натприродна големина, со тематика од НОВ.

Автор Иван Мирковиќ академски скулптор.

79/612. Скопје.

Споменик на жртвите на фашистичкиот терор кај Камениот мост на реката Вардар — Скопје. Споменикот е граден од бетон и обележан со бели мермерни плочи. На вертикалата е аплициран рељеф и спомен-плоча на која се напишани имињата на стреланите жители од маалото „Ибни Пајко“, кои германските окупатори ги стрелале во предвечерието на ослободувањето на Скопје, 1944.

80/611. Скопје.

Споменик-рељеф пред зградата на Стопанска банка во Скопје.

На ова место била куќата во која постоела илегална работилница за поправка и правење на оружје за Скопскиот и другите партизански одреди.

За да остане споменот траен и да служи за негување на револуционерните традиции во приземна просторија на Стопанска банка е уредена постојана историска поставка на Илегалната работилница за оружје, од периодот на НОВ.

81/544. Скопје.

Споменик во Скопје пред домот на младите „25 Мај“, на местото каде што порано бил Филозофскиот факултет. Посветен е на револуционерната дејност на студентската младина за време на ненародниот режим на Бизиша Југославија и за време на бугарската окупација.

Споменикот е леан во бронза и претставува монументална скулптурална композиција од човечки фигури.

Автор Драган Попоски-Дада акад. скулптор.

82/627. с. Моране.

Споменик кај с. Моране, посветен на ослободувањето на пилитичките затвореници од „Идризово“ на 28. 08. 1944 година.

На ова место колоната ненадејно упаднала во заседа на бугарската војска и дошло до борба. Во таа борба загинале неколку борци од обезбедувањето и од политичките затвореници.

83/607. с. Д. Нерези.

Споменик-пирамида на паднати борци од с. Долно Нерези се наоѓа до мостот на р. Вардар на бул. Партизански Одреди.

Граден е од бетон, а на пирамидата има аплицирана спомен-плоча со текст на посвета и имиња на паднатите борци во НОВ од селото.

23. СТРУГА И СТРУШКО

84/219. Струга.

Споменик на Револуцијата во Струга се наоѓа од десната страна на реката Дрим, до мостот во центарот на градот.

Споменикот е граден од бел цемент и претставува комплекс на архитектонски остварувања и ликовни обликувања. Носач на сите елементи е издигнато каскадно плато над кое се издига геометриска вертикална, високо 18—20 метри во вид на пламен. На јужната страна од вертикалата, на долниот дел, е изгравиран рељеф од група борци, со развиено зна-

„крипта“ над која е изработена фигура во црвена боја во имитација на „вечен пламен“. Лево од криптата на монументален постамент е аплицирана спомен-плоча од бронза на која е напишан римуван текст со посвета кон паднатите борци во НОВ. Од источната страна на платото е изградена чешма од која пет отворени славини тече вода.

Автор на споменикот инж. арх. Воислав Василевик, а текстот се претпоставува дека е од Владо Малески, писател.

85/220. с. Мислешево.

Споменик на паднати борци во НОВ за ослободување на Струга се наоѓа во дворот на селската црква во с. Мислешево. На носач е поставена спомен-плоча со текст на посвета и имиња на паднатите борци.

86/221. с. Ташморуништа.

Споменик во с. Ташмаруништа, се наоѓа при влезот во селото подолу од црквата. Граден е од бетон, од две накривени вертикални и постамент на кој се аплицирани рељефи со тематика на Илинденското востание и НОВ. На едната вертикална е напишана годината 1903, а на другата 1941—1945, а тоа значи дека споменикот е посветен на паднатите востаници во Илинденското востание и борците во НОВ.

Автор: Стеван Несторовски, акад. скулптор.

87/222. с. Подгорци.

Споменик-архитектура во с. Подгорци, се наоѓа во дворот на Основното училиште. Граден е од бетон во форма на пирамида на која е поставена спомен-плоча со текст на посвета и имиња на паднатите борци во НОВ од селото.

88/223. с. Вевчани.

Споменик во с. Вевчани се наоѓа во близина на Основното училиште. Граден е од обработен украсен камен во форма на пирамида. Од двете страни на споменикот се поставени спомен-плочи од кои едната има текст со посвета за паднатите востаници од Илинденското востание, а другата со посвета на паднати борци во НОВ од селото.

89/224. с. Октизи.

Споменик во с. Октизи лоциран во месноста Горни Ливади. На ова место партиската организација одржала состанок на кој било донесено одлука за масовно стапување во НОВ. Споменикот е граден од бетон обложен со плочки од сивкаст мермер. На обелискот има спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ, а постаментот има функција на чешма.

90/225. с. Радолишта.

Споменик во с. Радолишта се наоѓа лево од патот при влезот во селото во селските гробишта. Посветена е на жртвите на фашистичкиот терор од селото кои биле стрелани од германските окупатори на 28. 10. 1944 година. Споменикот е изработен од бетон, а потоа штокован и се состои од каскаден носач од три дела и пирамида која се завршува со петокрака. Во средината на пирамидата е аплицирана спомен-плоча од мермер на која е напишан текст со посвета на ЖФТ на албански јазик, а и стреланите припаѓаат на албанската народност.

91/226. с. Радожда.

Споменик на паднатите борци во с. Радожда се наоѓа пред колонијалната продавница. Граден е од бетон со каскаден носач од три дела и пирамида на која е напишан текст со посвета и имиња на паднатие борци во НОВ. Текстот бил напишан додека малтерот бил свеж.

92/681. с. Збажди.

Споменик во с. Збажди се наоѓа во селските гробишта. Граден од гранитни блокови во три дела во форма на пирамида. Посветен е на паднати борци во НОВ од селото чии имиња се напишани на споменикот.

93/683. с. Брчево.

Споменик во с. Брчево се наоѓа во центарот на селото. Посветен е на паднати борци во НОВ и борци умрени од последици на ранувањето во борбите.

Граден е од бетон и продолжен со тераса, а се состои од геометричка вертикална и носач на кој е поставено спомен-плоча со текст на посвета и имиња на паднатите борци во НОВ од селото.

24. СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО

94/752. м. „Варници“.

Споменик кај фурните за печење на вар, на шестиот километар на патот Струмица—Баландово. Посветен е на борбата од 01. 06. 1944 година помеѓу единиците на НОВ и бугарските окупаторски војски.

Споменичниот комплекс претставува архитектонско решение на полукружни и правоаголни паноа градени од бетон на кои се напишани текстови за настанот. Сето тоа е градено врз плато од бетон на кое има и чешма со посебна функција.

Автор: Миле Илиев и Кастадин Стамболиев арх, од Струмица,

95/756. Струмица.

Споменик на паднатите борци во НОВ од Струмица и струмичко се наоѓа во центарот на градот во паркот. Граден е од бетон во форма на пирамида на која се поставени спомен-плочи со текст на посвета кон паднатите борци во НОВ.

96/761. Струмица.

Споменик на Револуцијата во Струмица се наоѓа пред влезот на Градскиот парк. Споменикот е граден од бетон и се состои од носач, обелиск кој е обложен со бели мермерни плочи на кои има рељефни композиции со тематика од НОВ и бронзана скулптура во цел човечки раст од две фигури во природна големина, во свиткана положба. Автор Илија Ачиовски акад. скулптор.

97/783. с. Босилово.

Споменик на паднати борци во НОВ во с. Босилово, се наоѓа во центарот на селото. Изграден од бетон во форма на пирамида и е обложен со бели мермерни плочи на кои е напишан текст со посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

25. ТЕТОВО И ТЕТОВСКО

98/273. Тетово.

Споменик на Револуција во Тетово се наоѓа во паркот пред Домот на културата. Споменикот го сочинуваат: женска фигура, леана во бронза во цел раст во стоечки став, поставен на носач од бетон, обложен со мермерни плочи и рељефна композиција од бронза со тематика од НОВ поставена на носач од бетон. Има приод од кон главната улица и плато попложени со мозаични плочи.

Автор Борка Аврамовска ликовен уметник.

99/274. „Бал-тепе“.

Споменик-пирамида на тврдината Бал Тепе поставена на местото во чија близина биле стрелани борци на НОВ од Пореч и други места. Стрелани се 14 борци заробени во борбата кај с. Вешала на 26. 09. 1944 година, помеѓу Косовско-метохиската бригада и балистичките банди.

100/419. с. Вратница.

Споменик-обелиск во с. Вратница, посветен на настаните од НОВ и паднатите борци од свој регион. Споменикот се наоѓа јужно од селото на височина која доминира над околната.

Споменикот е граден од бетон, обложен со бели мермерни плочи, а се состои од геометричка вертикална, пано и попложено плато со приод од улицата.

На мермерна плоча на паното е напишан текст, — фрагмент од „Тешкото“ од Блаже Конески.

26. ТИТОВ ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

101/18. Т. Велес.

Споменик на поетот и револуционер Коста Солев-Рацин во Т. Велес се наоѓа во дворот на Гимназијата.

Споменикот е излеан во бронза, во двотретинска големина од растот на човечкото тело, поставен на носач од бетон кој е обложен со бели мермерни плочи.

Споменикот е признание и трајно сеќавање за овој плоден основоположник на модерната македонска поезија.

Кочо Рацин бил роден во Велес во 1909 година, а трагично загинал на планината Лопушник на 13 јуни 1943 година. Пред загинувањето бил одговорен за работата на партизанската печатница „Гоце Делчев“.

Автор на споменикот Димо Тодороски акад. скулптор.

102/445. „Пуста Кула“.

Споменик во месноста „Пуста Кула“, подигнат на височината, десно од патот Т. Велес — Скопје, во атарот на с. Рудник.

На ова место на 14 септември 1942 година бугарскиот окупатор стрелал осумина актисти од с. Рудник.

Споменикот е граден од мермерни блокови (обелиск), женска фигура леана во бронза во цел раст и аплицирана на носач од мермер, на задната страна од споменикот се напишани имињата на стреланите. До споменикот се оди по изградени скали.

Автор Љупчо Стефановски акад. скулптор.

103/460. м. „Камила“.

Споменик во месноста „Камила“ лево од стариот пат Т. Велес — Прилеп во атарот на с. Степанци.

Споменикот е посветен на „Богомилската епопеја“ од 1944 година, како и на паднатите борци во борба со бугарските окупатори на овој терен.

Споменикот го сочинува рељеф, леан во бронза, две машки и една женска фигура во цел раст во природна големина, кои се аплицирани на носач од бетон обложен со плочи од транвертин.

104/461. с. Богомила.

Споменик во с. Богомила се наоѓа кај Железничката станица. Посветен е на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од 1941—1945 година од подрачјето на Азот.

Споменикот се состои од геометриска вертикалa, рељеф во бронза со тематика од НОВ, аплициран на пано од бетон, текст со посвета на погинатите, напишан со метални букви аплицирани на мермерна плоча и спомен-бисти на првоборците Мице Козар и Трајче Петкановски.

Автори: Велчевски Атанас, Велчевски Крсто, Абдурманов Коста, ликовни уметници.

105/462. с. Богомила.

Друг споменик во с. Богомила, подигнат на височината над железничката станица, исто така посветен на паднати борци во НОВ ЖФТ од Азот, граден веднаш по ослободувањето. Граден од камен-рустика, а на предната страна по целата височина има мермерна плоча на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од подрачјето на Азот.

27. ШТИП И ШТИПСКО

106/734. Штип.

Споменик на паднати борци во НОВ од Штип и Штипскиот крај се наоѓа во склопот на тврдината — „Исарот“. Споменичниот комплекс го сочинуваат повеќе квадратни монументални блокови од бел мермер, поставени се на посебен носач, а се обликувани со разновидна геометриска орнаментика — розети. На централната фигура е напишан римуван текст со посвета кон паднатите борци. Сите елементи се наоѓаат на издигнато плато, а до него се доаѓа на симболичен начин преку „порта“, изработена од монументален мермер, потоа по степеници на кои од левата и десната страна се поредени пирамиди од мермер испишани со имињата на паднатите борци. Автор на споменикот Богдан Богдановик архитект, а на текстот Ацо Шопов.

107/. Штип.

Споменик пред фабриката „Македонка“. Подигнат на местото каде што биле стрелани

група работници-рудари од фашистичките окупатори од рудникот „Злетово“.

Споменикот го сочинува скулптура од бел цемент поставена на носач од бетон и подигната плато исто така од бетон.

Автор: Михајло Парнациев, ликовен уметник.

108/737. Штип.

Споменик во Штип се наоѓа пред Домот на културата, во непосредна близина на музејската зграда.

Споменикот е посветен на депортирани Евреи од Штип од страна на фашистичките окупатори на 11-03-1943 година.

Споменикот е изработен од бетон и претставува две скршени крила, легнати ниско на земја.

Автор: Ванчо арх. Бошко Ачиевски ликовен уметник.

109/736. с. Крупиште.

Споменик на жртвите на фашистичкиот терор се наоѓа на крстосницата на патот од Штип кон Кочани и Пробиштип кај с. Крупиште.

Споменикот е граден од бетон, во форма на пирамида, на која се поставени спомен-плочи од мермер со текст на посвета и имиња на стреланите жители од с. Крупиште.

Кога германските окупатори не можеле да се спротистават на единиците на НОВ тие во октомври 1944 год. извршиле масовно стрељање на жителите од с. Крупиште.

110/66. с. Долани.

Споменик кај „Осмиот“ км. на патот Штип — Радовиш посветен на четворица стрелани активисти од с. Долани.

Селото Долани претставувало посебна база на партиската организација од Штип, каде имала цврсти соработници. Со цел да ја уништи оваа тврдина бугарскиот окупатор на 03-08-1944 год. на зверски начин убил 4 активисти на НОВ.

ГЛАВА ПЕТТА

СПОМЕН — ПЛОЧИ ОД ПЕРИОДОТ НА НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

1. БЕРОВО И БЕРОВСКО

1/787. Берово.

Спомен-плоча во месноста „Сувилак“ на кое на 10 мај 1942 година биле примени првите младинци од Малешевскиот крај за членови на КПЈ: Благој Брзев, Киро Медарски и Борис Ђосевски. На состанокот била присутна и другарката Вера Ацева, член на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија.

2/792. Берово.

Спомен-плоча во месноста „Превалец“, лево од патот Берово — Пехчево, поставена на носач, граден од кршен камен-рустика, а се наоѓа на местото каде што на 7 октомври 1944 година во борба со германските окупатори загинал младиот поет и борец Ацо Караманов од Радовиш.

3/793. Пехчево.

Спомен-плоча во Пехчево, поставена на зградата на Поштата со што е обележано местоот каде што во 1942 година биле одржани првите состаноци на комунистите, на кои се расправало прашањето за вооружена борба против окупаторот.

4/795. Пехчево.

Спомен-плоча во Пехчево, поставена на зградата на ЈУГОТУТУН во која на 23 септември 1944 се состанале делегациите на Врховниот штаб на НОВ и ПОЈ и Главниот штаб на ОФ на Бугарија на кој биле разгледани борбените дејствија против Германија и создавањето на НР Македонија во составот на Нова Југославија.

5/796. Пехчево.

Спомен-плоча во Пехчево, поставена на старатата училишна зграда во која на 7-9-1944 год. бил формиран првиот Народноослободителен одбор во Пехчево.

6/800. с. Митрашинци.

Спомен-плоча во с. Митрашинци, поставена на носач од бетон, а се наоѓа под селото на местото каде на 17-9-1944 година била формирана Педесеттата дивизија на Народноослободителната војска на Југославија, која ја продолжила борбата против германските окупаторски војски се до конечното ослободување на Југославија.

7/803. Берово.

Спомен-плоча во Берово, поставена на зградата на Секретаријатот за внатрешни работи на општината Берово, во која за време на бугарската окупација бил сместен бугарскиот полициски Участок, кој на 23-8-1944 година бил нападнат од борците на Четвртата македонска бригада, ги разбиле полициските сили и го ослободиле градот и Малешевијата.

8/804. Берово.

Спомен-плоча во Берово, поставена на зградата ДТВ „Партизан“ со која е обележано одржувањето на Првиот митинг во слободно Берово на 4-9-1944 година на кој зборувал и Светозар Вукмановиќ-Темпо.

9/805. Берово.

Спомен-плоча во Берово, поставена на старатата зграда од Општинскиот суд. Во оваа зграда на 14-11-1944 година бил формиран Околиски комитет на КПМ за Берово на кој состанок биле присутни Вера Ацева и Љупчо Арсов.

10/809. с. Владимирово.

Спомен-плоча во с. Владимирово, поставена на зградата од Месната заедница како сеќавање на ослободувањето на селото на 23-8-1944 година и формирањето на првиот легален Народноослободителен одбор во Селото.

2. БИТОЛА И БИТОЛСКО

11/155. Битола.

Спомен-плоча во Битола, поставена е на Саат кулата со која им е оддадено почит и признание на паднатите борци во НОВ од Битола и Битолско.

12/156. Битола.

Спомен-плоча во Битола, поставена на зградата од Комерцијално-инвестиционата банка „Пелагонија“ за спомен на печатарскиот работник и првоборец од Битола Киро Димитров-Дандаро.

13/158. Битола.

Спомен-плоча во Битола поставена е на ул. М. Тито на зградата со бр. 61. Спомен-плочата е посветена на ослободувањето на Битола од фашистичките окупатори на 04-11-1944 година и формирањето на културно-уметничкото друштво „Стив Наумов“.

14/159. Битола.

Спомен-плоча на зградата од сервисот на Авто-мото друштвото „Горѓи Наумов“ во Битола. Посветена на првоборецот Горѓи Наумов, обесен од бугарските окупатори во скопскиот затвор на 21-07-1942 година.

15/160. Битола.

Спомен-плоча во Битола, на ул. Димче Хаци Поповски бр. 1. Во оваа куќа живеел првоборецот Димче Хаци Поповски, борец и воен инструктор на битолскиот партизански одред „Пелистер“, кој загинал на трети мај 1942 година, кај Ореовската корија во борба со бугарската војска и полиција.

16/161. Битола.

Спомен-плоча во Битола на булевар „Први мај“ бр. 290, со што е обележана куќата во која живеел првоборецот Блаже Ристов Димитровски (Блаже Рогозинарот). Бил борец на битолскиот партизански одред „Пелистер“, а во борбата на трети мај 1942 г. со бугарските војски и полиција бил заробен кај Ореовската корија, осуден на смрт и обесен во скопскиот затвор на 22-07-1942 год.

17/162. Битола.

Спомен-плоча во Битола, поставена на зградата од Основното училиште „Кирил и Методи“. Се обележани настаните од Илинденскиот период и демонстрацијата од 02-08-1941 година, организирана од битолската партизанска организација, со што е попречен подготвувањот „голем“ митинг од страна на бугарските окупатори.

18/163. Битола.

Спомен-плоча на ул. Александар Турунцев зграда II (Ат-пазар) во Битола. На ова место во 1905 год. бил обесен легендарниот војвода Александар Турунцев, а на 2-8-1941 год. била организирана и изведена познатата Илинденска демонстрација против бугарскиот окупатор.

19/165. Битола.

Спомен-плоча во Битола на ул. Таки Даскало бр. За. Во оваа куќа се родил и живеел првоборецот Димитар Никола Тодоровски-Таки Даскалот. Кога бил формиран партизанскиот одред „Пелистер“, април 1942 г., тој бил избран за полит. комесар на Одредот. Загинал на 3-5-1942 год. кај Ореовската корија во борба со бугарските окупаторски војски.

20/167. Битола.

Спомен-плоча во Битола на ул. Охридска посветена на првоборецот Кочо Вангел Десано како признание за неговото учество во НОВ. Обесен во Скопскиот затвор од бугарските окупатори во 1942 год.

21/169. Битола.

Спомен-плоча на ул. Стив Наумов бр. 34 во која во месец септември 1943 год. бил формиран првиот орган на Народната власт за Битола под името „НАРОДНО-ОСЛОБОДИТЕЛЕН КОМИТЕТ“.

22/171. Битола.

Спомен-плоча на ул. М. Тито бр. 130, поставена кај зградата во која во почетокот на 1941 год. била формирана: „Женска набавно-продажна задруга“. Задругата постоела се до мај 1943 година преку која КПЈ легално ги спроведувала своите задачи против ненародните режими и окупаторските власти.

23/172. с. Лажец.

Спомен-плоча во с. Лажец, поставена е на Задружниот дом, како сеќавање на паднатите борци од Селото Стаматовски К. Стефан и Велиовски С. Шабан.

24/173. с. Драгош.

Спомен-плоча во с. Драгош, поставена на зградата од Земјоделско-испитателниот институт, како сеќавање на паднатите борци од Селото:

Јовановски В. Горѓи и Јоловски Д. Методија.

25/174. с. Канино.

Спомен-плоча во с. Канино, поставена на куќата во која се родил првоборецот Никола Ристов Тодоровски (Коле Канински), за приз-

нание на неговото учество во борбата против ненародниот режим на стара Југославија и бугарската и германската окупација.

26/175. с. Барешани.

Спомен-плоча во с. Барешани, поставена на зградата од Задружниот дом, со која им е оддадено признание на паднатите борци во НОВ Стојчевски Ј. Панде и Спасевски П. Спиро.

27/176. с. Олевени.

Спомен-плоча во с. Олевени, поставена на чешмата во селото, со посвета на сеќавање на паднатиот борец во НОВ Иван Л. Неделковски.

28/177. с. Бистрица.

Спомен-плоча во с. Бистрица, поставена на зградата од училиштето „Крсте Мисирков“ како сеќавање на паднатите борци во НОВ: Чулаковски Л. Крстин, Гаштевски Н. Лазар, Ковалиновски А. Ристо и Мирчевска Г. Паца.

29/178. с. Буково.

Спомен-плоча во с. Буково, поставена е на чешмата среде село, со посвета и сеќавање кон паднатите борци во НОВ од селото и тоа: Мачковски В. Стојан, Јаревски В. Бранко и Србиновски К. Јован.

30/179. с. Ореово.

Спомен-плоча во с. Ореово, поставена е на ѕосач од бетон во слободен простор и се наоѓа среде село. Посветена е на паднатите борци од битолскиот партизански одред „Пелистер“, кои во нерамноправна борба со бугарската окупаторска војска и полиција загинале на трети мај 1942 година.

31/180. с. Лавци.

Спомен-плоча во с. Лавци, поставена на куќа во која се родил првоборецот од ова село и командант на Втората оперативна зона Тодор Ангеловски-Строго (Тошо Даскалот), загинал во нерамноправна борба со бугарските окупаторски војски и полиција на 21-06-1943 година.

За овој настан е снимен филм: „Македонскиот дел од пеколот“.

32/181. с. Дихово.

Спомен-плоча во с. Дихово, поставена на зградата од Задружниот дом како сеќавање на паднатите борци во НОВ и тоа: Горѓиевски Т. Јонче, Ивановски В. Коте и Стојанов М. Стефан.

33/182. с. Нижеполе

Спомен-плоча во с. Нижеполе, поставена на зградата од Основ. училиште „Даме Груев“, за сеќавање на паднатите борци: Кочо Н. Чолаковски, Фари К. Ибраимовски и Васил Т. Гановски.

34/183. с. Рамне.

Спомен-плоча во с. Рамне, поставена на Задружниот дом како сеќавање на паднатите борци во НОВ: Танас Т. Лозановски, Илија А. Кркушевски и Цветан В. Митревски.

35/184. с. Ротино.

Спомен-плоча во с. Ротино, поставена на Задружниот дом во знак на сеќавање на паднатите борци во НОВ и тоа: Милан С. Стојановски, Косте С. Петровски и Коле И. Лозановски.

36/185. с. Гавото

Спомен-плоча во с. Гавото, поставена на куќата на првоборецот Трајан Белев-Гоце, секретар на I реон на КПЈ во Битола, член на Оперативниот штаб од Првата оперативна зона и заменик комесар на баталјонот „Мирче Ацев“. Загинал кај с. Зајас на 08-11-1943 год. во борба со окупаторските војски и балистичките банди.

37/187. с. Гавото

Спомен-плоча во с. Гавото, поставена на продавницата „Превалец“ како сеќавање на паднатите борци во НОВ од ова село. (види прилог).

38/188. с. Црноец

Спомен-плоча во с. Црноец, поставена на зградата од училиштето „Иван Рибар-Лола“ во знак на сеќавање на паднатите борци во НОВ: Ванчо Т. Јаневски и Јордан Н. Велjanовски.

39/189. с. Црнобуки

Спомен-плоча во с. Црнобуки, поставена на зградата од трговското претпријатие „Шемница“ како сеќавање на паднатите борци во НОВ: Добрушевски Ц. Горѓија и Башлаковски Т. Стефан.

40/190. с. Кукуречани

Спомен-плоча во с. Кукуречани, поставена на Задружниот дом со посвета и сеќавање на паднатите борци во НОВ од ова село: Чамуровски Т. Ставре, Царовски Т. Стефан, Котевски Ц. Алексо и Ивановски Т. Благоја.

41/902. Битола.

Спомен-плоча на Кајмакчалан, поставена е на постамент во слободен простор на местото

каде за време на Првата светска војна била Болницата на Доктор Рајс. Посветена е на загинатите борци од Седмата македонска ударна бригада, загинати на 25-08-1944 година во борба со бугарските окупаторски војски. Во оваа борба загинала и Естреа Овадија-Мара, народен херој од Македонија.

42/66. с. Лавци.

Спомен-плоча во с. Лавци, поставена на куќата на Лена Нечевска-Ташкова како сеќавање за престојот на илегалци за време на Народноослободителната војна 1941—1944 година.

3. ВАЛАНДОВО И ВАЛАНДОВСКО

43/493. с. Раброво.

Спомен-плоча во с. Раброво, во месноста „Колиби“, на местото каде што се наоѓаат гробиштата на бугарските војници паднати во Првата светска војна. Спомен-плочата е изработена од бетон на која е напишан текст, на влажен материјал и поставена на носач од кршен камен и бетон во правоаголна форма во слободен простор.

Со спомен-плочата е обележано местото каде на 25 мај 1942 година за првпат била формирана партизанска организација на КПЈ на партизанскиот Поверенство за Валандово.

Со писмо бр. 4 од 01-01-1972 година, испратено до Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, Сојузот на здруженијата на борците од НОВ од Валандово го оспорува постоењето на ова обележје со кусо обrazложение дека спомен-плочата званично не била откриена поради што и не е призната. Меѓутоа обележјето и понатаму постои и не е отстрането.

4. ВИНИЦА И ВИНИЧКО

44/815. Виница.

Спомен-плоча на пл. Плачковица во месноста „Лисец“ со што е обележано местото каде на 16 август 1944 година борците од Четвртата народноослободителна ударна македонска бригада им нанесле тежок удар на бугарските окупаторски војски. На местото на судирот окупаторот имал над 46 загинати војници и голем плен на војнички материјал и оружје.

45/816. Виница.

Спомен-плоча на пл. Плачковица во месноста „Лисец“ (Влашки Колиби), со која е обележано местото каде на 23 јули 1944 година била формирана Четвртата народноослободителна македонска бригада (Младинска ударна).

46/817. с. Градец

Спомен-плоча во с. Градец. Посветена е на 12 паднати борци во НОВ од Селото и тоа: Асанов А. Усеин
Чирацов Р. Муимин
Чирацов Р. Мејмед
Салиов Ферат
Сайдов Ахмет
Бесимов Ибраим
Бајрамов Ш. Кемал
Јузунов М. Усеин
Сулејманов А. Илми
Селиманов А. Мустафа
Усинов М. Мејмед
Омеров М. Мухарем.

47/819. с. Блатец

Спомени-плоча во с. Блатец, поставена на училишната зграда во која есената 1944 година била сместена Партизанската болница за Источна Македонија.

48/820. Виница.

Спомен-плоча на пл. Плачковица, во месноста „Бел Камен“. Поради големото оштетување на плочата, текстот целосно е уништен, не можеше да се дознае каков настан на ова место е обележан. Потребните податоци не можев да ги добијам ниту во општинските одбори на СЗБ Виница и Кочани ни пак во „Хронологијата“ за настаниите во НОВ на подрачјето на СРМ. Дојдов до непотврдени податоци, во разговор со некои борци, дека на „Бел Камен“ била Партизанската база и место каде Сојузниците со падобрани од воздух вршеле снабдување на единиците на НОВ со оружје и друга војна опрема.

49/821. Виница.

Спомен-плоча во месноста „Врши Дол“, поставена на носач од бетон и челични прачки, зацврстени во бетонот, се наоѓа на местото каде на 21 мај 1943 година, во нерамна борба со бугарскиот окупатор, загинаа членовите на Штабот на партизанскиот одред „Гоце Делчев“;

Ванчо Прке од Штип, предвиден за политички комесар на Четвртата оперативна зона; Тошо Арсов од Штип, командант на одредот; Ванчо Китанов од Пехчево; и Ацо Горѓиев од Пиринска Македонија.

50/978. с. Истибања

Спомен-плоча во с. Истибања, поставена на носач од бетон, помеѓу две вертикални со различна големина, кои се обложени со плочи од сивкаст мермер. Посветени се на загинати селани во Шестоаприлската војна од 1941 година, Февруарскиот поход од 1944 година, паднати борци во НОВ и ЖФТ и тоа:

51. Атанасов Митко,

2. Усеиновски Елмаз и

3. Усеиновски Демирша загинат во Шестоаприлската војна.

Паднати борци во НОВ:

1. Захариев Постол

2. Божинов Славчо

3. Генчовски Алит.

Стрелани жители од германските окупатори на 16 октомври 1944 година:

1. Алексов Митко

2. Алексов Горѓи

3. Ангелов Стоил

4. Амедов Шабан

5. Амедов Ибраим

6. Азизовски Ракип

7. Мустафовски Селим

8. Манов Никола

9. Исмаиловски Шабан

10. Исмаиловски Амди

11. Исмаиловски Мухарем

12. Штерјов Нако

13. Омеровски Рашид

14. Омеровски Рецеп

15. Стоименов Илија.

Спомен-плочата, лево од повисоката вертикална, поставена е на Третата група батаљони и борци погинати во судирот со бугарските окупатори на 14-02-1944 год.

5. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

51/468. с. Негорци

Спомен-плоча во с. Негорци, поставена на куќата на Тодор Бојмалиев, во која во текот на 1943 година се одржуваат илегални состаноци на Месната партизанска организација на КПЈ и Општинскиот народноослободителен одбор.

52/473. Гевгелија.

Спомен-плоча во Гевгелија на ул. Горче Петров бр. 8, поставена на куќата на сегашниот сопственик Ристо Трајков. Во оваа куќа која порано била во сопственост на Алеко Каја, првоборец од овој крај, во јануари 1942 година бил формиран Местен комитет на СКОЈ.

53/480. Гевгелија.

Спомен-плоча во Гевгелија на ул. Страшо Пинцир бр. 4, во сопственост на Дељо Митренцев, во која 1943 година Месниот комитет на КПМ одржуваат илегални состаноци и одлучил исфрлање на првите партизани од Гевгелиско.

54/477. Гевгелија.

Спомен-плоча во Гевгелија на манастирот „Барутни Магацини“, поставена е на носач од натур-бетон, во слободен простор, на местото на кое бугарските окупатори во декември 1943 и јануари 1944 г. стрелале активисти на НОД од селата Конско, Негорци и еден од Т. Велес.

55/480. с. Богданци.

Спомен-плоча во с. Богданци, поставена на зградата во која на приземјето се наоѓа билетарницата на Автотранспортното претпријатие „Млаз“. Посветена на борецот Марковски Васо од с. Серменин, кој на ова место загинал на 10-10-1944 год. во борба за ослободување на с. Богданци.

56/483. с. Богданци

Спомен-плоча во с. Богданци, поставена на куќата на Мито Теменугов-Железни, првоборец од овој крај, во која на 30-03-1943 год. Партизската организација од Богданци одржала состанок на кој донела решение за излегување на првите партизани од Богданци.

57/491. Гевгелија.

Спомен-плоча на планината Кожув, на врвот „Висока Чука“, во месноста „Пољаната“. Поставена на носач од монументален гранитен камен, во слободен простор, на местото каде на 10-05-1943 година бил формиран гевгелискиот партизански одред „Сава Михајлов“.

58/492. Гевгелија.

Спомен-плоча на пл. Кожув, во близина на „Висока Чука“ и „Пољаната“ со која е обележана Партизанската база на партизанскиот одред „Сава Михајлов“ и „Добри Даскалов“.

6. ГОСТИVAR И ГОСТИVARСКО

59/305. с. Јанче.

Спомен-плоча во с. Јанче, поставена на постамент во слободен простор во близина на зградата од Основното училиште. На спомен-плочата се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од селото: Славе Н. Симоновски, Драган С. Гигоски и Рафе Р. Јанкулески.

60/306. с. Ростуше.

Спомен-плоча во с. Ростуше, поставена на носач во слободен простор во среде село како сеќавање на паднатите борци во НОВ од селото:

Бајрам Ризван, Славе Гавrilовски, Саме Бајрами, Неџбедин Зенели, Ислам Мурати и Иван Негриевски.

61/307. с. Ј. Бигорски

Спомен-плоча во манастирот Свети Јован Бигорски, поставена на фасадата од црквата со текст на посвета на Обласниот комитет на КПМ, кој во 1943 година престојувал во просториите на Манастирот и оттука раководел со Народноослободителната војна на ова подрачје и со работата на партизанската печатница „Гоце Делчев“ во с. Битуше.

62/308. с. Жировница

Спомен-плоча во с. Жировница, поставена на постамент во слободен простор при влезот во Селото. Посветена е на загинати борци во НОВ од ова село.

63/309. с. Галичник

Спомен-плоча во с. Галичник, поставена е на куќата на Пејчин Томовски, а посветена е на формирањето на Првиот народноослободителен одбор во 1942 год. за ова село.

64/310. с. Галичник

Спомен-плоча во с. Галичник, поставена на куќата на Тошо Поповски, посветена на првиот состанок на партиската келија на КПЈ, одржан на 20-04-1942 год. на кој бил присутен и Кузман Јосифоски-Питу.

65/311. с. Галичник

Спомен-плоча во с. Галичник, поставена на постамент во слободен простор до зградата на поранешната жандармериска станица. Посветена на Ѓорѓи Василевски, борец на I македонска бригада, загинал на 16-05-1944 год.

66/312—313. с. Маврово

Спомен-плоча во с. Маврово, поставена на Планинарскиот дом со посвета на загинатите борци од Селото. (со иста содржина има и постара плоча на училишната зграда).

67/314. с. Никифорово

Спомен-плоча во месноста „Петилеп“ во атарот на с. Никифорово, поставена на карпа на местото каде бил формиран Првиот мавровски партизански одред на 10-08-1942 год.

68/315. с. Ново село

Спомен-плоча во с. Ново Село, поставена на плевната на Паскали Апостоловски, со што е обележана трагичната борба на Првиот мавровски партизански одред со балистичките банди, на 27-04-1943 год. во која загинале 4 борци, а шестмина биле заробени, одведени во Тиранскиот затвор и таму обесени.

69/316. с. Вруток

Спомен-плоча на старата хидроцентralа „Вруток“ која е посветена на нападот на Мавровскиот партизански одред, во јули 1943 год. кога заробиле 7 карабињери и големо количество оружје.

70/317. Гостивар.

Спомен-плоча на ул. Беличица бр. 4 во Гостивар, посветена на првоборецот Седек Тодоров Костовски, загинал 1941 во борба против окупаторот.

71/318. Гостивар.

Спомен-плоча на куќата на народниот херој Панче Поповски како признание за неговото активно учество во борбата против непријателот.

72/319. Гостивар.

Спомен-плоча во Гостивар на ул. Борис Кидрич бр. 6, поставена на фасадата од кон улицата а посветена е на шестмина стрелани борци на 10-11-1944 год. од страна на балистичките банди.

73/320. Гостивар.

Спомен-плоча на ул. ЈНА бр. 274, поставена е на куќата на првоборците Анте и Крсте Гиновски во која за време на фашистичката окупација се одвивала илегална дејност.

74/321. Гостивар.

Спомен-плоча во Гостивар, ул. Слободан Петровски бр. 1, во која куќа во октомври 1941 г. бил формиран првиот МК на КПЈ за Гостивар.

75/655. с. Зубовце

Спомен-плоча во с. Зубовце, поставена на фасадата од продавницата на ТРО „Напредок“. Посветена е на формирањето на првиот НО одбор во 1942 г., првата келија на КПМ во 1943 год. и паднатите борци во НОВ Јордан Ристовски, Миле Димитриевски и Тодор Огњановски.

76/656. с. Пожаране

Спомен-плоча во с. Пожаране, поставена на чешмата како сеќавање на паднатите борци во НОВ: Дамјан Алексоски, Божидар Симјановски, Горе Андреевски и Драге Илиески.

77/657. с. Неготино

Спомен-плоча во с. Неготино, поставена на носач во слободен простор, а посветена е на формирањето на првата партишка организација на КПМ во селото во почетокот на 1944 година.

78/659. с. Маврово.

Во Спортско-рекреативниот центар во с. Маврово поставена е спомен-плоча од пообемни димензии.

Спомен-плочата е поставена на пано од бетон од задната страна на „Партизанска куќа“. На плочата е напишан текст со содржина за настаните од НОВ во овој крај, учество на населението во НОВ и НОД, и имињата на паднатите борци во текот на НОВ 1941—1945 година.

79/670. с. Лазарополе.

Спомен-плоча во гробиштата во с. Лазарополе. Поставена е на носач во слободен простор, а посветена е на Драге Ристески од с. Карбуница — Кичевско кој загинал на 27-01-1943 година во борба со непријателот на ова подрачје.

7. ДЕБАР И ДЕБАРСКО

80/203. Дебар.

Спомен-плоча во Дебар, поставена на зградата на Друштвото за телесно воспитување „Партизан“. Посветена е на борбата, во која се забарикадирале четворица борци од единицата на НОВ и воделе борба со окупаторските војски од 20 до 24 октомври 1943 и не дозволиле непријателот да ја заземе Зградата.

81/204. Дебар.

Спомен-плоча во Дебар, се наоѓа во дворот на Основното училиште „Братство и Единство“, поставена е постамент во слободен простор, со која е обележана борбата помеѓу единиците на НОВ и окупаторските војски од 04. 08. 1944 година. Во оваа борба загинале: Панче Попоски, заменик комесар на батаљон и Петре Јовановски комесар на чета.

82/205. Дебар.

Спомен-плоча во Дебар, поставена на куќата на народниот херој Лиман Каба, во која на први јануари 1943 година бил формиран МК на КПЈ за Дебар во присуство на Кузман Јосифоски-Питу, член на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија. Плочата има двсјајзечен текст.

83/206. Дебар.

Спомен-плоча во Дебар на ул. Трпе Броштички бр. 22 во која куќа на 25. 11. 1941 год. била формирана првата партишка организација за Дебар. Во истата куќа била сместена техниката на партиската организација, која не била откриена за време на фашистичката окупација.

84/207. Дебар.

Спомен-плоча во Дебар, поставена на постамент во слободен простор во паркот на Здравствениот дом. Посветена е на непознати борци загинати во борбата со окупаторот за ослободување на Градот на 13. 08. 1944 година.

85/208. с. Голем Папрадник

Спомен-плоча во с. Голем Папрадник, поставена на постамент во слободен простор пред цамијата. Посветена е на загинатиот борец во НОВ Сали Османовски.

86/210. с. Горенци

Спомен-плоча во с. Горенци, поставена на постамент во слободен простор во близина на црквата. Посветена е на паднати борци во НОВ од селата Горенци и Пареши и тоа: Спирошки Косто, Нуредински Нуредин и Таирошки Елез.

87/210. с. Долно Мелничани

Спомен-плоча во с. Долно Мелничани, поставена на постамент во слободен простор во близина на црквата. Посветена е на паднати борци во НОВ: Фиданоски Банде 1943 г., Ристески Ристе 1945 г., Гигоски Дуке 1944 г. и Павлески Јован 1945 г..

88/211. с. Могорче

Спомен-плоча во с. Могорче, посветена е на паднати борци против германските окупатори на Сремскиот фронт во 1945 година и тоа: Шукрија И. Адилоски, Амзо И. Имероски, Мислаим Е. Абдулоски, Мусо К. Мехмедоски, Шефкија Д. Камбероски, Мујадин М. Саитоски и Елмаз А. Малоски.

89/212. с. Баниште.

Спомен-плоча во с. Баниште, поставена на носач во слободен простор, во близина на црквата. Посветена е на паднатиот борец во НОВ од ова село, Софре Стефановски, борец на партизанска чета „Жупа“, кој загинал на 18. 09. 1943 година во борба со балистичките банди кај с. Равен — Гостиварско.

90/213. Дебар.

Спомен-плоча во дворот на Трафостаницата во Дебар. Поставена на постамент во слободен простор десно при самиот влез во дворот. Посветена е на Амди Леши, командир на чета кој загинал на ова место во август 1944 година во борба со германските окупаторски војски.

91/214. с. Д. Косоврасти.

Спомен-плоча во с. Долно Косоврасти, поставена на носач во слободен простор како сеќавање на паднатите борци на Сремскиот фронт од селото и тоа: Алија Дестани, Исен Реца и Шефки Даути.

92/672. с. Г. Косоврасти.

Спомен-плоча во с. Горно Косоврасти. Поставена на носач во слободен простор во дворот на училиштето. Текстот на плочата е посветен на паднатите борци во НОВ од селото и тоа: Амит Тафа, Есат Ваити и Рефик Мустафа.

8. ДЕЛЧЕВО

93/811. Делчево.

Спомен-плоча во Делчево, поставена на зградата од трговската организација „Пирин“. Во оваа зграда во ноември 1944 година била формирана првата Синдикална организација во Делчево.

9. ДЕМИРХИСАРСКО

94/375. с. Ракитница.

Спомен-плоча во с. Ракитница, поставена на носач во слободен простор, граден со кршен камен во форма на пирамида.

Спомен-плочата е посветена на паднатите борци во НОВ од ова село.

95/376. с. Ракитница.

Спомен-плоча во с. Ракитница. Поставена на куќата на Најдо Вељановски-Чергата современик на социјалистот Веле Марков, учесник во Илинденското востание 1903 год. и НОВ. Во оваа куќа на 15. 05. 1941 година била формирана Првата партишка келија на КПЈ за с. Ракитница.

96/377. с. Ново Село

Спомен-плоча во с. Ново Село, поставена на носач во слободен простор, десно од патот пред селото во ливадите. Посветена на паднатите борци од селото: Ванчо Н. Блажевски, Јордан К. Трајковски и Борис В. Христовски.

97/378. с. Прибилци

Спомен-плоча во с. Прибилци, поставена на куќата на Вангел Мишевски во која за време на окупацијата била сместена бугарската општинска власт. Плочата е посветена на нападот на партизанскиот одред „Питу Гули“ на 05. 08. 1942 год. кога била запалена архивата на општината и бил одржан Митинг во селото.

98/383. с. Брезово

Спомен-плоча во с. Брезово, поставена на чешмата при влегување во селото. Посветена е на паднатите борци во НОВ од селото и тоа: Глигор Ламбев, Мито Н. Миленкоски и Миле С. Андоноски.

99/385. с. Бабино

Спомен-плоча во с. Бабино, поставена на чешмата среде село со посвета на загинатите борци во НОВ од селото (види прилог).

100/386. с. Вирово.

Спомен-плоча во с. Вирово, поставена на чешмата во селото, посветена на паднатите

борци во НОВ од ова село и тоа: Петкоски Славе и Спороски Никола.

101/387. с. Боиште.

Спомен-плоча во село Боиште, поставена на носач во слободен простор во дворот на училиштето „Климент Охридски“. На плочата се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од селото со посвета.

102/389. с. Жван.

Спомен-плоча во с. Жван, поставена на чешмата средсело. На спомен-плочата се напишани имињата на паднатите борци во НОВ, година на раѓањето и загинувањето и тоа: Дамчевски Борис 1918—1944
Цамбазовски Симе 1894—1945
Стевановски Крсте 1925—1947

10. М. БРОД И БРОДСКО

103/330. с. Дреново.

Спомен-плоча во с. Дреново поставена на куќата на Генади Лешков. Во оваа куќа во март 1942 година била формирана Првата партишка келија на КПЈ за овој крај.

104/331. с. Локвица.

Спомен-плоча во с. Локвица поставена на носач во слободен простор во форма на пирамида. Посветена на борбата за ослободување на ова село и загинувањето на Комесарот на Прва чета и двајца борци од Петтата народноослободителна бригада во борба со окупаторските војски.

105/333. с. Здуње

Спомен-плоча во с. Здуње, поставена на носач во слободен простор во форма на пирамида. Посветена на седуммина борци од Петтата прилепска бригада и командантот на Бригадата, Илија Игески-Цветан, кои загинале на 28. 08. 1944 година во борба со бугарските окупаторски војски од пограничната кајрула.

106/337. с. Томино

Спомен-плоча во с. Томино, поставена на фасадата од училишната зграда. Посветена е на формирањето на Партизанската болница во оваа зграда на 04. 09. 1944 година.

107/338. с. Барбарос

Спомен-плоча, лево од патот Прилеп—Брод, во атарот на с. Барбарос, поставена на носач чешма во форма на пирамида. Посветена на деветмина стрелани борци од бугарските окупаторски војски, кои припаѓале на Првата македонско-косовска бригада во февруари

1944 година и на единаесетмина паднати борци за ослободување на земјата од фашистичките окупатори.

108/66. с. Црешнево.

Спомен-плоча во с. Црешнево се наоѓа во дворот на Училиштето. Поставена на носач во слободен простор во форма на пирамида. На плочата има текст со посвета и имиња на паднатите борци во НОВ од ова село.

109/66. с. Барбарос.

Спомен-белег во месноста „Барбарос“ посветен на првоборецот Слободан Пеповски од с. Вруток — Гостиварско.

Покрај текстот со посвета постои и мозаично плато со тематика од НОВ односно колона партизани, со асоцијација на „Богомилскиот поход“ од 1944 год. кога Слободан на сверски начин е убиен од бугарските окупатори.

11. НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

110/506. Неготино.

Спомен-плоча во дворот на манастирот „Свети Ѓорѓи“. Поставена е на постамент од терацо во слободен простор. На плочата има напишано римуван текст со посвета на Бабата Митра Неготинка која германските окупатори живија изгореле во една од просториите на Манастирот во септември 1944 година, како одмазда зашто Бабата Митра им овозможила на група заробени партизани да избегаат од една просторија на манастирските конаки во кои германските окупатори ги затвориле.

111/510. с. Стрмашево

Четири спомен-плочи во с. Стрмашево, поставени се на гранитна карпа, трите се посветени на загинатите борци од Гевгелија: Владис Кантарциев, Васо Каракајанов-Леонид и Илија Миов-Пипањин, а четвртата плоча, со римуван текст е посветена на опожарувањето на Селото, од страна на бугарскиот токупатор, како одмазда за целосно разбивање на полицискот одред „Бенковски“ од страна на борците од Втората македонска ударна бригада. Во оваа борба биле убиени 31 полицаец додека дваесетина, меѓу кои имало и ранети, со бегање кон Неготино и Кавадарци се спасиле.

Бригадата имала четворица паднати и шест ранети борци меѓу кои и Коце Стојановски-Металец од Скопје. Борбата се водела на 11—12 јуни 1944 година.

За одмазда, на сверски начин биле убиени селаните Цандо Тодоров и Јано Глигоров чии синови биле борци во Втората бригада.

112/516. Неготино.

Спомен-плоча во Неготино, во близина на бензинската пумпа, на местото каде на 16 јуни 1943 година бугарските полицајци на сверски начин го убили првоборецот од Неготино Манчо Малиминов. Сега ова обележје е урнато, а западно од Бензиската пумпа изграден е споменик на Малиминов во авторство на Томе Андреевски, акад. скулптор.

113/517. с. Црвени Брегови

Спомен-плоча во атарот на с. Црвени Брегови, десно од главната магистрална сообраќајница Скопје—Гевгелија, до плантажите со лозја на стопанството „Црвени Брегови“. Поставена е на носач од бетон во слободен простор, а посветена е на херојската борба на Никола Петров, борец на партизанскиот одред „Добри Даскалов“, кој на 24 јуни 1943 година сам водел борба против многубројните бугарски полицајци и војска. За да не падне жив во рацете на непријателот, а се наоѓал во безизлезна положба, сам се убил. За овој подвиг на Никола Петров народниот пејач му испејал песна.

114/520. с. Горни Дисан

Спомен-плоча во с. Горни Дисон, се наоѓа под Црквата од десната страна при влезот во Селото. Поставена е на носач од бетон, во слободен простор во форма на призма. Поставена е на Диме Поп Атанасов од Кавадарци, кој како член на КПЈ со неколку другари оди во Горни Дисан да врши агитација за собирање на оружје за борба против окупаторот. Убиен е од домашни предавници и бугарски полицајци на 13 јуни 1941 година. Диме Поп Атанасов спаѓа меѓу првите жртви на бугарската фашистичка окупација.

115/960. Неготино.

Спомен-плоча во Неготино, на улица Цандо Апаратчето бр. 11, поставена на куќата на првоборецот од Неготино Александар Донев-Апаратчето, сегашен сопственик Ристо Димитров, во која на 3-ти мај 1941 година бил формиран Прв МК на КПЈ за Неготино. На состанокот бил присутен и членот на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија — Страшо Пинцир.

116/967. с. Тимјаник

Спомен-плоча во с. Тимјаник, посветена на паднатите борци во НОВ од селото: Ристо Велков Колев, и Тодор Ристов Минов. Ристо загинува за ослободувањето на Прилеп, а Тодор за ослободувањето на с. Габрово во борба со германските единици во 1944 година.

117/963. Неготино.

Спомен-плоча во Неготино со која е обележана куќата во која на 20. 09. 1941 година

МК на КПЈ за Неготино одржал состанок на кој бил присутен и секретарот на ПК на КПЈ за Македонија Лазар Колишевски. На состанокот било заклучено да се забрзаат подготвите за организирање на партизански одреди за водење на вооружена борба против фашистичките окупатори и нивните соработници.

12. КАВАДАРЦИ И КАВАДАРСКО

118/534. Кавадарци.

Спомен-плоча во Кавадарци на ул. Браќа Цунови бр. 12. Поставена е на куќата на Јован Планински во која на 12. 10. 1943 година Првиот народноослободителен одбор за Кавадарци одржал илегален состанок, на кој биле донесени значајни решенија, меѓу кои, борба против окупаторот и ширење на Народноослободителната власт, на слободната и окупираната територија во Тиквешијата.

119/541. с. Конопиште

Спомен-плоча во с. Конопиште, поставена на носач во слободен простор, изработен од кршен камен во форма на трапез. Посветена е на паднати борци во НОВ од селото на Крсте Крстев и Александар Јошев, кои загинале во борба за ослободување на земјата. Крсте во 1944 г. во борба со балистите во Западна Македонија, а Александар Јошев кај Винковци 1945, во борба со Германците на Сремскиот фронт.

120/542. с. Горна Бошава

Спомен-плоча во с. Горна Бошава, се наоѓа во дворот на Основното училиште „Илинден“, поставена е на носач од бетон во слободен простор, во форма на правоаголник на кој горниот дел е засводен. Посветена е на Доне Стојанов и Ресто Ј. Горѓиев. Загинале во Дреновска Клисура на 10. 09. 1944 година во борба со Германците.

121/545. с. Бојанчиште

Спомен-плоча во с. Бојанчишта, се наоѓа лево од патот пред да се влезе во селото. Поставена е на носач од бетон кој има форма на квадар (натур-бетон). Посветена на борбата на партизанскиот одред „Добри Даскалов“ со бугарската полиција и војска, на 18 мај 1943 година, во која борба загинале борците: Милан В'чков, Лазо Стојанов и Цано Поп Ристов—Тарзан од Кавадарци и Лазо Ристов и Атанас Гоцев од с. Бојанчишта, чии имиња се врежани на спомен-плочата за вечен спомен.

122/549. Кавадарци.

Спомен-плоча во Кавадарци, поставена на една од зградите на Тутуновиот комбинат.

Посветена е на формирањето на Првата партизанска организација на КПЈ во Монополот на ден 24 април 1941 година во состав;

- Киро Спанцов-Брко, секретар на келијата;
- Глигор Гичевски-Ивче член
- Радојка Поцева-Дафина член
- Наце Златевски-Горчо член
- Данчо Поп Атанасов-Гано член
- Благој Крстиќ-Јошка член

Податоците за членовите на партиската организација му ги соопштил Наце Златевски на 10. 11. 1978 на Горѓи Трајковски во Кавадарци.

123/551. „Клиинска Леса“

Спомен-плоча на брегот на Тиквешкото Езеро, во месноста „Раван“ (Клиинска Леса), на местото каде на 10 јуни 1943 од заседа на бугарската војска биле убиени:

- Димката Ангелов-Габерот, политички комесар на Третата оперативна зона, од с. Ваташа Кавадарско.
- Паномударов-Фрањо, командир на одделени во партизанскиот одред „Добри Даскалов“, од Кавадарци.
- Ило Јованов Виларов-Сокол од Неготино, член на МК на КПЈ за Неготино и командир на чета во партизанскиот одред „Добри Даскалов“.
- Стојан Петров од с. Галиште соработник на НОВ.

124/553. с. Ресава

Спомен плоча во с. Ресава, поставена на носач од бетон, во слободен простор, се наоѓа во селските гробишта. Посветена е на паднати борци во НОВ од 1941—1945 година:

— Блажо П. Тодоровски-Чичото од с. Ресава, член на КПЈ, заменик командир на одредот „Добри Даскалов“ и командир на првата десетина. Учествува во борбите против бугарските окупаторски војски кај Ресава, Гарниково, Бојанчиште и Драгња. Загинува кај с. Никодин на 10. 06. 1943 год., а за народен херој е прогласен на 11. 10. 1953 година.

— Ристо Ефремов од с. Ресава, борец во Четвртата македонска бригада и учесник во повеќе борби кај Струмица, Кочани, Свети Николе и Крива Паланка. Загинува на 15 јули 1944 година.

— Блажо Ефремов од с. Ресава, во НОВ стапува кон средината на 1944 година и учествува во борбите во Тиквешијата, Бујановац и други места. Загинува на 17 август 1944 година на Паруца во борба со бугарските окупаторски војски.

— Клинчаров Д. Трајчо од с. Ресава.

— Ратко Биковски од с. Ресава, борец на Втората македонска бригада, загинува во сеп-

тември 1944 год. во борба со германските единици во Дреновска Клисура.

— Блажо Д. Стефанов од с. Бегниште, загинал на 9 септември 1944 година.

— Цандо Т. Трајков од с. Ресава, борец во Четвртата македонска бригада, загинал на 15. 07. 1944 на планината Плачковица (Паруца).

— Вандо Ставилов, од с. Ресава, борец во Четвртата бригада, загинал на 17. 08. 1944 на Паруца.

— Наќо Ј. Кичев (Ивановски) од с. Ресава, заднински работник, загинал во јануари 1945 год. во с. Дисан, во така наречената „Дисанска афера“.

— Цандо Шиков од с. Ресава, борец во Четвртата македонска бригада, учествувал во сите борби кои што ги води Бригадата, несреќно загинува во април 1945 година.

125/555. с. Шешково

Спомен-плоча во с. Шешково, поставена на носач од бетон, а посветена на формирањето на Четириесет и првата народноослободителна дивизија (Прва македонска) на 25 август 1944 година, чии борци водеа борба против окупаторските војски се до конечното ослободување на земјата.

126/559. Кавадарци.

Спомен-плоча во Дреновска Клисура, лево на височината од патот за Прилеп. Поставена на носач од камен и бетон, а посветена на жестоките борби на Втората, Деветтата, Десеттата и Единаесеттата народноослободителна бригада со окупаторските војски во 1944 година.

127/560. Кавадарци.

Спомен-плоча во атарот на с. Фариш, десно од патот кон Прилеп, поставена е на местото каде на 12 јуни 1943 година бугарските окупатори стрелале група заробени партизани од одредот „Добри Даскалов“ и негови соработници: Илија Костов, Ванчо Гунов, Душан Камчев Јуруков, Рајна Соколова, Фруса Чедомирова, Илија Зарев, Ацо Хаци Илов, Гоце Јанчев, Милан Здравков, Блажо Кузманов и Атанас Лазаров.

128/940. Кавадарци.

Спомен-плоча во месноста „Калница“, на 2 до 3 км. југоисточно од Кавадарци, поставена е во рамка од челични профили, на местото каде на 13 август 1943 година бил убиен борец од партизанскиот одред „Добри Даскалов“ Тоде Хаци Тефов од Кавадарци.

129/956. Пл. Вишешница.

Спомен-плоча под врвот „Вишешница“ поставена на гранитна карпа, во близина на местото каде што на 14 мај 1943 година бил формиран партизанскиот одред „Добри Даскалов“. До ова место се оди по Тиквешкото Езеро, покрај Погошкиот манастир и уште околу 2 км. од брегот на Езерото кон Вишешница.

13. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

130/122. Кичево.

Спомен-плоча во Кичево на ул. Стојан Божиновски бр. 13. Есената 1943 година во оваа зграда престојувале членовите на ГШ на НОВ и ПОМ и други општественополитички организации кога Кичево за првпат било ослободено од окупаторите.

Денеска оваа и соседната зграда се адаптирани и во нив е поставена постојана историска музејска поставка „Западна Македонија во НОВ“.

131/326-6. Кичево — М. Лопушник

Спомен-плоча на пл. Мал Лопушник. Поставена е на гранитна карпа на местото каде што на 21 мај 1943 година бил формиран Кичевско-мавровскиот партизански одред.

132/111. Кичево.

Спомен-плоча во Кичево, поставена на зградата од Друштвото за телесно воспитување „Партизан“, во која на 24. 09. 1943 година во слободното Кичево биле формирани: Општинскиот, Околискиот и Обласниот народноослободителен одбор.

133/112. Кичево.

Спомен-плоча во Кичево на ул. 29 Ноември бр. 46. Во оваа куќа есената 1941 год. бил формиран МК на КПЈ за Кичево кој понатаму раководел со организирана борба против окупаторот.

134/113. Кичево.

Спомен-плоча во Кичево, поставена на зградата од Ложилницата, со која е обележан Штрајкот на железничарите од 1942 година. Штрајкот бил организиран од МК на КПЈ за Кичево, а со него раководел Тане Цалевски, секретар на партиската келија на железничарите и Никола Димитриевски-Лако.

135/114. с. Вранешница

Спомен-плоча на зградата од Основното училиште „Ванчо Србаков“ во с. Вранешница. Посветена на состанокот на Околискиот народноослободителен одбор од октомври 1944 год. на кој било решено за општа борба против окупаторот за ослободување на земјата

14. КОЧАНИ И КОЧАНСКО

136/824. Кочани.

Спомен-плоча во Кочани, на ул. М. Тито бр. 30, поставена на зградата на ПТТ сообраќај, на местото каде што била куќата на тогашниот сопственик Љубо Павловиќ, во која во 1941 г. било формирало читалиштето „Искра“ кое одиграло значајна, просветна и мобилизаторска улога во подготовките на вооружената борба против фашистичките окупатори.

137/828. Кочани

Спомен-плоча во Кочани, поставена на челични профили, прицврстени на носач од бетон, се наоѓа во слободен простор на излезот од Градот кон Виница, од левата страна на патот, на местото каде на 23 мај 1943 година бугарската фашистичка полиција ги стрелала борците на партизанскиот одред „Гоце Делчев“ Митко Мишев Цецов, металски работник од Штип и Коле Симеонов Георгиев-Нехтенин, берберски работник исто од Штип.

138/830. с. Грдовци

Спомен-плоча во с. Грдовци, заедно со носачот, во форма на призма, претставува една целина, а се завршува со гравура на Грбот на СРМ од мермер. Посветена е на паднати борци на Сремскиот фронт од Селото и тоа: Мите Горѓиев Павлов и Глигор Лазаров.

139/831. с. Видовиште

Спомен-плоча во с. Видовиште, поставена на носач во слободен простор, среде село, а посветена на паднати борци во НОВ од Селото и тоа:

Штерјов Костов Калчо, Ангеловски Станојов Арсо, Пешов Павлов Глигор, Божков Костадинов Арсо и Јакимовски Василев Стамен.

140/832. с. Теранци

Спомен-плоча во с. Теранци, поставена на носач од бетон во слободен простор во форма на пресечена пирамида. Посветена на паднати борци во НОВ од Селото и тоа:

Билајов Ибраимов Кмеал, Ефремов Димов Стојче, Ефремов Јованов Тодор, Вучков Спасов Богатин и Митров Штерјов Коста.

141/834. Кочани.

Спомен-плоча во Кочани, поставена на зградата на ДТВ „Партизан“ а посветена е на Ване Т. Ефтимов-Грдовјанче, за неговата активност во скоеовската и партишка организација од 1941 до октомври 1942. Умира во саниториумот „Сурдулица“ од тешка болест и измачувања.

142/836. с. Соколарци.

Спомен-плоча во с. Соколарци, поставена на носач од обработен камен во слободен простор и посветена на паднати борци во НОВ и умрени од последици добиени во НОВ и тоа: Јован Малинов Јосифов жртва на фашистичкиот терор;

Петко Игнатов Анастасов, Киро Наков Крстев, Лазар Гацев Манов и Мичо Филев Данилов паднати во борбите на Сремскиот фронт а од здобиените рани умреле: Јанко Сајков Митков и Блаже Гигов Манов.

143/837. с. Уларци

Спомен-плоча во с. Уларци, поставена на носач од бетон продолжен со тераса во слободен простор. Посветена на масакарот на германскиот окупатор што го изврши на 14. 10. 1944 г. кога во две групи стрелаше жители од Селото како одмазда за своите неуспеси и тоа:

Донев Насе, Ефремов Дане, Манојлов Гоце, Манојлов Санде, Јованов Димитри, Димитров Тодор, Аnev Стојанче, Стојанов Павле, Ефремов Миле, Милев Блаже, Јованов Саздо, Саздов Ванчо, Панов Трајчо, Динев Гоше, Миланов Атанас, Трајанов Санде, Мијалчов Митко, Митев Саздо, Наумов Коне, Санлев Ристо, Трајанов Глигор, Стефан Гуров, Коле Наумов од с. Батање, Трајан Јованов од с. Горни Балван, Нацев Здравко од с. Соколарци и Љубе Илиев од Кочани, како и уште 13 други стрелани чии имиња не се напишани на Спомен-плочата.

На истиот носач, од другата страна, се наоѓа друга спомен-плоча на која се напишани имињата на оние жители кои го преживеале масакарот по пат на бегање од местото на стрелањето и тоа:

Блаже Митев Коцев, Миташ Донев Јанев, Стојан Милев Ефремов, Гоче Аnev Анлов, Јанко Стојанчев Нисов, Стефко Донев Ефремов, Пале Монев Коцев, Коле Станков Нацев, Пале Трајанов Јосев и Стојан Панов Иванов. Вкупно стрелани 39 и 10 преживеани, тоа значи на стрелање биле изведени 49 жители од Селото и други места.

15. КРАТОВО И КРАТОВСКО

144/858. Кратово.

Спомен-плоча во Кратово, поставена на зградата на Фабриката за брусено платно и хартија „Илдина“. На ова место на 17. 09. 1944 г. германските окупатори ги стрелале жители од овој крај:

Димко С. Митевски, Благој В. Стаменов Спасов С. Стаменов, Борис М. Јакимовски Толос А. Стоилковски, Велин Спасов и Стоиман С. Трајков како одмазда за претрпениот пораз кај „Здравчи Камен“ во борбата со Кратовскиот партизански одред.

145/864. Кратово.

Спомен-плоча во Кратово, поставена на куќата со бр. 22 на ул. Гоче Павански, кој бил и сопственик на куќата. Во оваа куќа во текот на НОВ била сместена партиската техника во која се печателе летоци и друг материјал. Истата куќа служела за одржување на илегални состаноци на кои се донесувале решенија за подготвки и организирање на оружена борба против окупаторот.

146/865. Кратово.

Спомен-плоча во Кратово, поставена на поранешната училишна зграда (сега ф-ка за стакло — Скопје), во која за време на окупацијата била сместена бугарската окупаторска војска и полиција. Посветена е на борбата и ослободувањето на Кратово, од страна на Третата македонска ударна народнослободителна бригада, на 24. 04. 1944 г. Во оваа борба била заробена целаат бугарска Ловечка дружина со 60 убиени, 120 заробени војници, официри и полицајци и бил запленет голем воен и друг материјал и тоа: 7 камиони, 2 лесни коли, 4 минофрлачи, 4 тешки митролези, 129 пушки и др. Бригадата имала само двајца убиени борци.

147/866. Кратово.

Спомен-плоча во месноста „Лисец“ (Тромеѓа), поставена на носач од обработен камен, во слободен простор, на местото каде на 25 април и 20 мај 1944 година борците од Третата македонска ударна бригада, Шестата јужноморавска и Косовскиот одред ги разбиле единиците на бугарската окупаторска војска. Во оваа борба (20 мај) тешко била ранета Вера Јоциќ, народен херој, која подоцна починала во с. Саса Делчевско.

16. КРИВА ПАЛАНКА И КРИВОПАЛАНЕЧКО

148/870. Крива Паланка.

Спомен-плоча на височината „Чупино Брдо“. Поставена на носач од обработен камен и бетон со која е обележано местото каде на 14 јуни 1944 година единиците на НОВ, Третата македонска бригада, Шестата јужноморавска бригада и Косовските батаљони му нанесоа тешки удари, односно наполно ги разбира многубројните бугарски окупаторски војски.

149/871. Крива Паланка.

Спомен-плоча под височината „Чупино Брдо“. Поставена на носач од кршен камен, кој има функција на чешма. Плочава го обележува истиот настан, како и под ред. бр. 148/870, само со таа разлика што текстов е напишан на српскохрватски јазик, а предходниот на македонски јазик.

150/872. с. Метежево

Спомен-плоча во с. Метежево, поставена на куќата на Каравиљ Цветановски во која на 6 август 1944 година било формирана Команда на место за Кривопаланечкиот крај.

151/874. Крива Паланка.

Спомен-плоча во Крива Паланка, поставена на зградата на ДТВ „Партизан“, а посветена на ослободувањето на над 800 интернирди од страна на Јужноморавскиот одред, од 13-01-1944 г. собрани од околните села од бугарскиот окупатор со цел да бидат интернирани.

152/875. Крива Паланка.

Спомен-плоча на зградата на хотелот „Турист“, со што е обележано местото каде што била куќата на Ленка Тамбурковска, во која на 7 ноември 1944 год. била формирана првата партишка организација на КПМ за општината Крива Паланка.

153/876. с. Варовиште

Спомен-плоча кај с. Варовиште, аплицирана на бетонска плоча и поставена на носач од обработен камен, го обележува местото каде на 03-10-1944 година Кривопаланечкиот партизански одред водел жестока борба со германските фашистички војски, во која борба загинале борците: Милан Ристик од с. Луке, Цене Митевски од с. Луке, Стоимен Станоевски од с. Киселица, Богдан Младеновски од с. Киселица, Божин Милковски од с. Конопница, Живан Божиновик од с. Лесница, Јанче Милковски од с. Дубровица и Стоимен „Брко“ од с. Сурлица.

154/879. с. Ранковци

Спомен-плоча во с. Ранковци, поставена е на куќата на Лампе Младеновски во која за време на фашистичката окупација била сместена бугарската општинска окупаторска власт. На 23-09-1943 година единиците на НОВ ја запалиле архивата на окупаторот за што е посветена и плочава.

17. КРУШЕВО И КРУШЕВСКО

155/343. Крушево.

Спомен-плоча на улица Манчу Матаќ бр. 41. Со спомен-плочата е обележана куќата во која се родил народниот херој на Југославија од Македонија Манчу Матаќ. Во истата се одржуваат илегални состаноци на членовите на КПЈ, за време на стара Југославија и за време на фашистичката окупација, за зачувување на редовите на КПЈ во Крушево и отпор против окупаторот.

156/346. Крушево.

Спомен-плоча во Крушево, поставена на зградата од Управата на претпријатието за обработка на тутун, со која е обележан штрајкот на монополските работници во јуни 1942 год. Штрајкот бил организиран од Месната партиска организација, а кон штрајкачите се приклучиле и другите работници од Градот.

157/348. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Благој Целев бр. 47. Во оваа куќа илегално престојувале партиски работници и членови на ПК КПЈ за Македонија каде одржувале состаноци како пред априлската војна 1941 год. така и за време на фашистичката окупација. Во истата постоела илегална скривница, во која за време на блокадата од бугарскиот окупатор од 20 до 22-12-1942 год., се наоѓале: Манчу Матак и Кирче Ристески и не биле откриени.

158/349. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Таки Бербер бр. 16. Во оваа куќа МК на КПЈ за Крушево, во март 1942 година, донесол решение за исфрлање на првиот партизански одред „ПИТУ ГУЛИ“.

159/350. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Мише Ефтимов бр. 35. Со спомен-плочата е обележано местото (куќата) каде што на 17-11-1942 година првоборецот Мише Ефтимов загинал во борба против многубројните бугарски полицајци и војска. За да не падне жив во рацете на целите се самоубил.

160/352. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Мише Ефтимов бр. 44. Во оваа куќа од 04-10-1941 година па се до април 1942 година работела илегалната партиска техника за Крушево. Во истата куќа во ноември 1941 година бил формиран Првиот воен штаб за Крушевскиот крај.

161/353. Крушево

Спомен-плоча на ул. 8 септември бр. 27, во која куќа се родил и го поминал раното детство народниот херој на Југославија од Македонија Наум Наумовски-Борче. Член на КПЈ станал во 1940 год., затваран во „Ага Циганлија“, а по капитулацијата на Стара Југославија и бугарската окупација на Македонија преминуваше во илегалство. Станува секретар на МК на КПЈ за Крушево, комесар на одредот „Питу Гули“, заменик комесар на Втората оперативна зона, политички комесар на батальон, комесар на Првата македонска дивизија, член на ЦК КПМ од октомври 1944 год. и многу други високи политички функции. За Народен херој е прогласен на 29-11-1953 год.

162/361. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Никола Карев бр. 11. Оваа куќа за време на НОВ била прифатлиште на илегалци, склад за чување на оружје и материјали и место за одржување на партиски состаноци.

163/363. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Никола Гурковиќ бр. 14. Оваа куќа од 1941 год. па до ослободувањето на земјата од фашистичките окупатори служела за престој на илегалци, членови на МК на КПЈ за Крушево и во истата се одржувале илегални состаноци.

164/364. Крушево.

Спомен-плоча на ул. Шула Мина бр. 25а. Оваа куќа, во текот на НОВ, служела за прифаќање на илегалци, за одржување на илегални состаноци и врски, склад за оружје и друг воен материјал.

165/365. Крушево.

Спомен-плоча во близина на напуштеното село Трстеник. Поставена на градбата на чешмата која има форма на пирамида. Ова место, во текот на НОВ служело за одржување на илегални состаноци и прифаќање на борци за партизанските одреди. Поради ваквата функција оваа месност сега е позната како „Партизанска база“.

166/366. Крушево.

Спомен-плоча, поставена на носач во слободен простор, се наоѓа десно од патот Прилеп — Крушево. На ова место постоела воденица која во текот на 1941 год. служела за врска помеѓу Прилеп и Крушево и обратно.

167/367. с. Норово

Спомен-плоча во с. Норово, поставена е на куќата на Бајрамовски Џемаил, во која 1941 година била формирана Првата партиска организација на КПЈ за албанското национално малцинство.

168/369. с. Растица

Спомен-плоча во с. Растица, поставена на носач во слободен простор во форма на пресечена пирамида, посветена на седуммина паднати борци во НОВ од Селото.

169/370. с. Кочишта.

Спомен-плоча на паднати борци во НОВ во с. Кочишта. Поставена е на носач граден од кршен камен и цемент во форма на пресечена пирамида, се наоѓа среде село. На плочата има текст со посвета и имиња на паднати борци од селото.

170/371. с. Пуста Река.

Спомен-плоча во с. Пуста Река, поставена на носач во слободен простор во форма на пресечена пирамида, а се завршува со петокрака. На спомен-плочата е напишан текст со посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

171/374. „Грујова Нива“.

Спомен-плоча во месноста „Грујова Нива“. Поставена на носач во слободен простор, граден од бетон, во форма на пирамида. Со спомен-плочата е обележано местото на кое на 16-04-1942 година бил формиран Крушевскиот партизански одред „Питу Гули“.

18. КУМАНОВО И КУМАНОВСКО**172/30. Куманово.**

Спомен-плоча во Куманово, поставена на зградата на Собранието на општина Куманово во која на 30-07-1943 година бил формиран првиот Народноослободителен одбор за Куманово.

173/31. Куманово.

Спомен-плоча во дворот на Историски музеј во Куманово, на која се напишани имињата на борците од Кумановските партизански одреди од 1941 год. На левата страна од плочата се наоѓаат имињата на Козјачкиот, а на десната на Карадачкиот партизански одред.

174/33. Куманово.

Спомен-плоча на куќата на Денко Џеков, ул. Моша Пијаде бр. 138, која во април 1941 год. служела како склад за собраното оружје. МК на КПЈ за Куманово во април 1941 г. одржал состанок и служела за престој на илегалци за време на фашистичка окупација.

175/34. Куманово

Спомен-плоча на куќата на првоборецот Петро Наков, ул. Моша Пијаде бр. 93, во која во октомври 1941 год. МК на КПЈ за Куманово одржал состанок, на кој било донесена Одлука за исфрлање на терен на Кумановскиот партизански одред и почнување на вооружена борба против окупаторот.

176/35. Куманово.

Спомен-плоча на куќата на првоборецот Димче Величковски-Еребица, ул. Народна Револуција 71, револуционер и организатор на востанието во Куманово, борец на Првиот кумановски партизански одред, загинал во октомври 1941 год. во близина на селото Малотино.

177/36. Куманово.

Спомен-плоча, поставена на зградата од Тутуновиот комбинат за признание на загинатите работници од овој Комбинат, кои активно учествувале во НОВ.

178/37. Куманово.

Спомен-плоча на куќата на Трајко Илиевски-Кмет, активен учесник во подготовките на востанието и учесник во НОВ. Во мај 1941 год. во оваа куќа била одржана Градска партизанска конференција на која било донесено Одлука за подготовките за вооружена борба против окупаторот. За цело време на окупацијата таа служела за престој на илегалци и одржувала се на илегални состаноци.

179/38. Куманово.

Спомен-плоча на местото каде што била куќата на Борче Божиновски-Прџан. Борец на Првиот кумановски партизански одред од 1941 год., а потоа преминал во Скопскиот партизански одред на пл. Скопска Црна Гора, каде и загинал кон крајот на 1942 год.

180/39. Куманово.

Спомен-плоча на зградата на гимназијата „Гоце Делчев“ која е посветена на загинатите борци во НОВ — ученици од оваа Гимназија.

181/41. Куманово.

Спомен-плоча на куќата на народниот херој Христијан Тодоровски-Карпош, борец на Првиот партизански одред од 1941 год., командант на кумановскиот партизански одред „Орце Николов“, на која должност и загинува на 05-02-1944 год. во борба со бугарската окупаторска војска кај с. Бильча СР Србија. Сега Спомен-куќа.

182/880. Куманово.

Спомен-плоча во местото „Денкова Бавча“ од каде на 26-06-1943 год. тргнал кон Козјак дел од Кумановскиот партизански одред.

183/881. Куманово.

Спомен-плоча во бавчата на Ангел Тодоровски од каде на 26-06-1943 год. тргнал кон Козјак дел од Кумановскиот партизански одред.

184/883. с. Пчиње

Спомен-плоча во с. Пчиње посветена на денот (19-09-1943) кога единиците на НОВ од Кумановскиот ПО ја запалиле архивата на бугарската општинска власт.

185/885. с. Малотино

Спомен-плоча во с. Малотино која е посветена на загинувањето на борци од Првиот кумановски ПО, во борба со бугарските војски на 13-10-1941 година.

186/886. с. Жегљане

Спомен-плоча во с. Жегљане, поставена на зградата од Основното училиште, со која е обележано формирањето на Третата македонска ударна народноослободителна бригада. Формирањето на свечен начин било извршено на 26-02-1944 година.

187/887. с. Пелинце

Спомен-плоча во с. Пелинце, поставена на носач во слободен простор со што е обележано формирањето на т.н. Први Карпошев батаљон на 20-11-1943 година, како и сеќавање на борбите кои Батаљонот ги водел на 13-01-1944 година. Во оваа борба непријателот наполно бил разбиен, а загубите на Батаљонот биле од двајца борци и тоа: Ангел С. Лазаревски-Шајче и Трифун П. Петровски-Летески.

188/888. с. Пелинце

Спомен-плоча во с. Пелинце, поставена на училишната зграда со што е обележано формирањето војно позадинската власт — Команда на место во април 1944 година.

189/890. с. Белановце

Спомен-плоча кај Белановска воденица. Поставена на носач во слободен простор на местото каде на 14-10-1941 година Карадачкиот Кумановски партизански одред ненадејно бил нападнат од бугарската окупаторска војска и полиција и му нанесол загуба од 7 загинати борци.

190/891. с. Граиште

Спомен-плоча во с. Граиште. Поставена на постамент од челична конструкција, а посветена на шестмина стрелани жители од Селото како одмазда за палењето на општинската архива на бугарската окупаторска власт од страна на Кумановскиот партизански одред на 25-10-1943 година. Сите стрелани биле симпатизери на НОВ.

191/892. с. Орашац

Спомен-плоча во с. Орашац. Поставена на продавницата во центарот на селото како сеќавање за палењето на општинската архива на бугарската окупаторска власт, од страна на Кумановскиот партизански одред на 18-09-1943 год.

192/893. с. Добрешане

Спомен-плоча во месноста „Студена Вода“, во атарот на с. Добрешане, со што е обележано местото и времето, 11-10-1941 год., од каде што кон Козјак тргнал на својот борбен пат Првиот кумановски партизански одред.

193/894. с. Матејче

Спомен-плоча во с. Матејче. Поставена е на зградата од ТРО „Напредок“ со посвета на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од Селото.

194/896. с. Орах

Спомен-плоча во с. Орах, поставена е на зградата од продавницата, со посвета на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од Селото и како сеќавање на палењето на општинската архива на бугарската окупаторска власт, од страна на Кумановскиот партизански одред, на 3/4-06-1943 година.

19. ОХРИД И ОХРИДСКО

195/257. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид, поставена на училишната зграда „Климент Охридски“ во близина на црквата „Св. Богородица Перивлептос“. Со спомен-плочата е обележана активноста на Студентската младина од Македонија во предвечерието на Втората светска војна.

196/258. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид, поставена е на куќата на ул. Клементска во сопственост на Владо Шурбан. Во оваа куќа во септември 1941 год. бил одржан партизски состанок на кој било извршено реорганизација на МК на КПЈ за Охрид и формиран Воен комитет за подготвки и почеток на вооружена борба против фашистичките окупатори.

197/259. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид на ул. Методиј Патче бр. 11. Во оваа куќа во 1941 година работела илегалната печатница на МК на КПЈ за Охрид каде што биле отпечатени и раствури првите летоци против окупаторот.

198/265. Охрид.

Спомен-плоча во месноста „Ридот“, над Саат кулата во Охрид. Поставена на гранитна карпа со што е обележано местото на формирањето на првиот МК на КПЈ за Охрид во мај 1941 година.

199/444. Охрид.

Спомен-плоча во Охрид, поставена е пред влезот во „Летната Бања“, со која е обеле-

жано местото каде што бил Охридскиот затвор во кој биле измачувани политичките затвореници од страна на бугарските окупатори.

200/261. с. Белчиште

Спомен-плоча во с. Белчиште, поставена на зградата од училиштето „Светозар Вукмановиќ-Темпо“, како сеќавање на состанокот од септември 1943 год., на кој бил формиран Околиски комитет на КПМ за Дебарца, Малесија, Дримкол, Струга и Струшко.

201/262. с. Сливово

Спомен-плоча на зградата на железничката станица во с. Сливово, посветена на партизанскиот одред „Даме Груев“, кој првпат во 1943 год. од оваа станица тргнал со воз во напад на фашистичката власт во с. Арбино.

202/263. с. Сливово

Спомен-плоча во с. Сливово, поставена на зградата од училиштето „Руме Наумовски“, како сеќавање на формирањето на Првата македонско-косовска бригада на 11-11-1943 година.

203/264. с. Мешеиште

Спомен-плоча во с. Мешеиште, поставена на куќата на Сандре Стрезовски во која на 07-09-1944 год. бил формиран Првиот околиски окомитет на КПМ за СТРУШКО.

204/433. с. Мраморец

Спомен-плоча во с. Мраморец, поставена на носач во слободен простор во близина на црквата, а посветена на паднати борци во НОВ од Селото.

205/434. с. Црвена Вода

Спомен-плоча во с. Црвена Вода, поставена на училишната зграда, во која во октомври 1943 година бил издаден Манифестот на Главниот штаб на НОВ и ПОЈ за Македонија.

206/436. с. Велмеј

Спомен-плоча во с. Велмеј, поставена на носач во слободен простор во близина на чешмата од која тече бистра изворска вода од 18 чепури. Посветена е на паднати борци во НОВ од Селото.

207/438. Охрид.

Спомен-плоча во с. Белчиште, поставена е на куќата на Методија Ставревски, посветена на Првиот партизски состанок за Охридска околија, одржан во јануари 1942 год. на кој присуствуваје Петре Перузев-Мајски и Кузман Јосифовски-Питу.

208/440. Охрид.

Спомен-плоча во холот на гимназијата „Климент Охридски“, посветена на паднати ученици и професори во НОВ од Гимназијата. Во истиот хол се наоѓа и други спомен-плочи која е посветена на Моша Пијаде.

20. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

209/65. Прилеп.

Спомен-плоча на зградата од Тутуновиот институт во Прилеп. Посветена на загинати работници од Институтот — учесници во НОВ.

210/65. Прилеп.

Со друга спомен-плоча, која се наоѓа во дворот на Институтот за тутун, обележана е диверзантската акција од 07-08-1942 год. кога биле изгорени 4,800 снопје жито и 20.000 кгр. сено, собрани од населението по пат на реквизиција од страна на окупаторот.

211/67. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп, поставена на чешмата до оградата од Тутуновиот комбинат. Посветена е на загинати борци од маалото „Монопол“. (Се наоѓа на удар на регул. план).

212/70. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп, поставена на чешмата во дворот на Градската болница. Посветена е на народниот херој Борка Талески.

213/72. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Оцка Михајловски бр. 7. Во оваа куќа на 08-10-1941 год. бил одржан состанок на МК на КПЈ за Прилеп, на кој бил присутен и друг. Лазар Колишевски и било донесено одлука востанието да започне на 11-10-1941 год.

214/76. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Егејска бр. 39а. Во оваа куќа за време на НОВ била сместена и работела илегалната печатница на прилепската партизанска организација. Исто куќа служела и за престој на илегалци.

215/77. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп, ул. Оцка Михајловски бр. 27. На 09-10-1941 год. во оваа куќа било донесено историското решение на МК на КПЈ за Прилеп: да се формира Првиот прилепски партизански одред и да започнат вооружените акции против окупаторот и домашните предавници.

216/78. Прилеп.

Спомен-плоча на ул. Бошко Јанкоски бр. 4. Во оваа кука во време на НОВ илегално живееле и работеле видни партизански раководители. За иста цел се користела и соседната кука. За време на окупацијата кукиве не биле откриени од непријателот.

217/79. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп, поставена на предната фасада на зградата од Основното училиште „Кочо Рацин“. Во предвоена Југославија и за време на окупацијата во оваа зграда била Гимназијата, па спомен-плочата е посветена на загинати ученици-борци во НОВ.

218/81. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Пеџо Крстески бр. 9. Во оваа кука илегално престојувале и одржувале состаноци членовите на ПК на КПЈ за Македонија и членовите на ГШ на НОВ и ПОЈ за Македонија. За време на одржување на еден таков состанок, биле откриени од бугарската полиција и заробени: Ратка Крстева, Јуличо Арсов, Коце Јовановски и на 23-06-1942 год. спроведени во Битолскиот затвор, а потоа интернирани.

219/82. Прилеп.

Спомен-плоча на ул. Адем Адемоски бр. 9 во Прилеп. На 07-09-1942 год. од оваа кука, борците од партизанскиот одред „Димитар Влахов“ Спиркоски Блаже и Бајрамоски Киро, воделе жестока борба со бугарската полиција и војска. Во таа нерамноправна борба Блаже загинал, а Кире тешко ранет бил пренесен во болницата каде што извршил самоубиство.

220/83. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Ицо Балкански бр. 1. Во кука за време на НОВ илегално живееле и работеле партизанските раководители: Мирче Ацев, Кузман Јосифоски-Питу, Страшо Пинџур, Киро Фетак и др. Во истата кука се родиле и живееле првоборците Тоде и Владо Талески.

221/85. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Вера Циривири бр. 12. Во оваа кука се родила и живеела првоборецот Вера Циривири-Тrena, член на МК на КПЈ за Прилеп, член на Обласен комитет на Трета и Четврта оперативна зона.

222/86. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Борка Талески бр. 137. Во оваа кука живеел првоборецот Илија Иваноски (Игески) — Цветан,

учесник во нападот на полицискиот участок од 11-10-1941 год., борец на партизанскиот одред „Даме Груев“, командант на батаљон во Првата македонско-косовска бригада, заменик командант на Петтата прилепска бригада, на која должност и загинал, на 28. 8 1944 г.

223/89. Прилеп.

Спомен-плоча во холот на гимназијата „Мирче Ацев“ во Прилеп. Посветена е на загинати борци во НОВ кои биле ученици и професори на оваа Гимназија.

224/565. с. Ропотово

Спомен-плоча во с. Ропотово, поставена на кука на Станко Синадиноски, во која на 10-06-1942 год. бил одржан партизански состанок на кој се донесло решение за формирање на Реонски комитет на КПЈ за овој крај. За цело време на окупацијата кука служела за престој на илегалци и илегална работа.

225/566. с. Ропотово

Спомен-плоча во с. Ропотово, поставена на кука на Тоде Стефаноски, во која на 15-04-1941 год. била основана партизанска организација за Селото. За цело време на окупацијата служела за одржување на илегални состаноци, престој на илегалци и врска за испраќање на борци во партизанските одреди.

226/567. с. Зрзе

Спомен-плоча во с. Зрзе, поставена на постамент во слободен простор, се наоѓа во дворот на Училиштето. Посветена на формирањето на Првиот НОО во Селото, престојот на ГШ на НОВ и ПОЈ на Македонија и привремениот аеродром за слетување и полетување на наши и Сојузнички авиони есента 1944 год.

227/569. с. Гостиражани.

Спомен-плоча во с. Гостиражани, поставена на чешмата на Железничката станица со која е обележано стрелането на петмина жители од Селото и еден од Охридско од страна на бугарските окупатори во месец ноември 1942.

228/570. с. Гостиражани

Спомен-плоча во с. Гостиражни, на излезот од тунелот на ЖТП, посветена на првото вооружено судрување помеѓу група членови на КПЈ од Прилеп и бугарскиот окупатор на 19-9-1941 во кое загина еден бугарски војник.

229/572. с. Мукос

Спомен-плоча на пл. Мукос, во атарот на село Дреновци. Поставена е на сидот од чешмата, која е изградена за таа цел, а посветена

е на жестоката борба на борците од Првата чета од одредот „Димитар Влахов“ и бугарската војска и полиција на 14-10-1942 год. Во таа борба загинале деветмина партизани меѓу кои и Борка Ј. Велески-Левата-Горанов, командант на Одредот.

230/570. Прилеп.

Спомен-плоча во месноста „Песјобрци“ лево од патот Прилеп — Македонски Брод, во атарот на с. Мажучиште. Посветена на борбите на единиците од НОВ за ослободување на Градот од фашистичките окупатори и загинатите борци.

231/574. Прилеп.

Спомен-плочата во месноста „Дервент“ посветена е на Младинскиот марш од 1965, „По врвиците на Македонско-косовската бригада 1944“, — Богомилски поход.

232/575. с. Присад

Спомен-плоча во с. Присад, поставена на зградата од Училиштето, а посветена е на загинати борци во НОВ од Селото.

233/577. с. Плетвар.

Спомен-плоча во с. Плетвар, поставена на зградата од Училиштето. Посветена на нападот на прилепскиот партизански одред „Димитар Влахов“ кој на 13-08-1942 год., ја запали архивата на окупаторската власт, го зароби кметот и петмина полицајци и ги ликвидира. Зароби известно количество на воен и технички материјал.

234/379. Прилеп.

Спомен-плоча, поставена на носач во слободен простор, лево од патот Градско-Прилеп, во атарот на с. Ракле. На ова место во жестока борба со германските окупаторски војски, на 11-10-1944 год., загинале 30 борци од Втората и Десеттата Тиквешка бригада.

235/583. с. Џаревиќ

Спомен-плоча во с. Џаревиќ, поставена на носач во слободен простор. Посветена на Првиот митинг, одржан на 08-11-1941 год. од борците на Првиот прилепски партизански одред. Истовремено се заробени група бугарски полицајци на кои им било судено од Народниот суд пред населението од с. Џаревиќ.

236/584. с. Тројаци

Спомен-плоча десно од стариот пат Градско-Прилеп, во атарот на с. Тројаци. Поставена на постамент во слободен простор, а посветена е на 27 стрелани борци од Првата Македонско-косовска бригада, стрелани од бугарските војски за време на Богомилскиот поход 1944 год.

237/585. с. Витолиште

Спомен-плоча во месноста „Лигурас“ во атарот на с. Витолиште. Посветена е на 11 загинати борци во борба со фашистичките окупаторски војски на 24-05-1944 год.

238/587. с. Старо Лагово.

Спомен-плоча во с. Старо Лагово, посветена е на нападот на прилепскиот партизански одред „Димитар Влахов“ на окупаторската општинска власт на 22-08-1942 год. При нападот уништена е архивата и запленето големо количество на воен и технички материјал. Нападот имаше силен одзив кај населението.

239/588. Прилепец.

Спомен-плоча во манастирот Св. Никола во с. Прилепец. Посветена е на 9 борци од НОВ загинати во борба со бугарската полиција на 18-12-1942 год.

240/922. Прилеп.

Спомен-плоча на кука во која се родил и живеел народниот херој Орде Ставрев Чопела-Кулакот, ул. Орде Чопела бр. 47 нас. Варош.

241/923. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Вера Циривири бр. 29. Во оваа кука се родил и живеел народниот херој и секретар на Околискиот комитет на КПЈ за Прилеп Круме Волнаровски-Коле.

242/924. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Ладо Стојаноски бр. 6. Во оваа кука се родил и живеел народниот херој на Југославија, член на Бирото на ПК на КПЈ за Македонија, Борка Петров Талески.

243/925. Прилеп.

Спомен-плоча во Прилеп на ул. Борка Левата бр. 11. Во оваа кука се родил и живеел народниот херој Борка Велески-Торанот, командант на партизанскиот одред „Димитар Влахов“.

21. ПРОБИШТИП И ПРОБИШТИПСКО**244/838. с. Гуиновци**

Спомен-плоча во с. Гуиновци, поставена на кука во која живеел паднатиот борец од ова село Борис Стоилков Серафимовски, како признание за неговото учество во НОВ.

245/839. с. Гајранци

Спомен-плоча поставена на кука во која живеел паднатиот борец во НОВ од ова село Благој Коцев Јордановски.

246/840. с. Трипатанци

Спомен-плоча во с. Трипатанци, поставена на куќата во која се родил борецот од ова село Ванко Николов Анастасов. Борец во Седумнаесеттата македонска бригада, загинал во борбите против фашизмот на 20. 12. 1944.

247/841. с. Неокази

Спомен-плоча во с. Неокази, поставена на куќата во која се родил и живеел првоборецот од овој крај Јаким Спировски (Стојков). Во истата куќа Тој ја формирал првата партишка организација за овој крај во март 1942 година. Загинал на 18. 12. 1942 година на планината Плачковица, во месноста „Мамудица“ во атарот на с. Шипковица, како борец на Првиот плачковички партизански одред.

248/842. с. Ратовица

Спомен-плоча во с. Ратовица, поставена на зградата од продавницата од трг. претпријатие „Црни врв“, а посветена на Страхиј Ефтилов Василев борец од ова село. Загинал на 12. 04. 1945 г. на Сремскиот фронт како борец на Третата македонска бригада.

249/843. с. Злетово

Спомен-плоча во с. Злетово, поставена на зградата на ПТТ сообраќај, а посветена на паднати борци во НОВ од Селото: Бошко П. Ников, Раче А. Мишов, Мите С. Тадосав и Методи П. Митев.

250/844. с. Буниш

Спомен-плоча во с. Буниш, поставена на чешмата среде село, а посветена на паднати борци во НОВ од Селото.

Захарие Панов Николов, загинал на Сремскиот фронт на 12. 04. 1945 година како борец на Дванаесеттата македонска бригада.

Милош Тушев Николов, загинал на 20. 12. 1944 г. како борец на Седумнаесеттата македонска бригада.

251/845. с. Јамиште

Спомен-плоча во с. Јамиште, поставена на зградата која порано служела како училиште, а посветена е на двајца паднати борци во НОВ од Селото и тоа:

Стојчо Гргиев Јачевски и Иван Митев Стојановски.

252/846. с. Турско Рударе

Спомен-плоча во с. Турско Рударе, поставена на чешмата со посвета на паднати борци во НОВ од ова село и тоа: Стојмир Наумов, загинал кај с. Шлегово 1944 г. и Повле Салтиров загинал кај Врполе 1945 година на Сремскиот фронт.

253/847. с. Калниште

Спомен-плоча во с. Калниште, поставена на куќата на Славко и Здравко Тоневски и посветена на паднати борци од Селото во НОВ и тоа:

Пано М. Тонев, загинал кај Чарк-Гиланско во 1944 година и Милан М. Иванов загинал на 3. 4. 1945 кај с. Илинци — Товарник.

254/848. с. Лесново

Спомен-плоча во с. Лесново, поставена на зградата од Основното училиште со посвета на загинати борци во НОВ од Селото и тоа: Левков Илиев Стојмир загинал 1945 кај месноста Гај кај Јања Липа, на Сремскиот фронт и Здравков Јованов Крсто загинал на 25. 12. 1944 г. кај Гилане.

255/849. с. Древено

Спомен-плоча во с. Древено, поставена е на зградата од Задружниот дом, односно на делот кој служи како училиште. Посветена на Јован Ристов Гичевски паднат борец во НОВ од ова село.

256/850. с. Добрево

Спомен-плоча во с. Добрево, поставена на носач од обработен камен, во слободен простор, во форма на пресечена пирамида. Посветена на паднати борци од НОВ за време на нападот на Рудникот „Добрево“ на 3. 4. 1944 година.

257/851. Пробиштип.

Спомен-плоча во Пробиштип, поставена е во рамка од челични профили и поставена на носач од бетон во слободен простор. Се наоѓа на височина, во близина на поранешната управна зграда за флотација на оловната руда. Посветена е на нападот на Флотацијата и борбата на борците од Третата ударна македонска бригада со германските единици, од 4. 4. 1944 година и паднатите борци во таа борба и тоа:

Доне Божинов, командант на Вториот батаљон и борците: Миле Андонов, Игон Тричковиќ, Благој Димитриев, Андреа Андонов, Страхиј Димев, Миле Лукиќ и Ацо Скопјанче.

258/852. Пробиштип.

Спомен-плоча во Пробиштип, поставена на една од фабричките згради за флотација на оловната руда. Посветена е на Нада П. Михајлова, која била заробена од германските окупатори за време на нападот на Третата македонска бригада на 4. 4. 1944 година, родена во Куманово, а на зверски начин била убиена во Штип, заедно со: Цветко Тонев, Владо Гацев, инж. Миро Барага, Вера Паванска, Царка Андреева и Томо Буйќ.

(На сите стрелани борци и рударски работници им е подигнат споменик-гробница пред Фабриката „Македонка“ кај Штип).

259/854. с. Стрмощ

Спомен-плоча во с. Стрмощ, поставена на куќата во која се родил и живеел Манаил Јарлев Златков, кој загинал на 20. 12. 1944 година во Гилане, како борец на Седумнаесеттата македонска бригада.

260/855. с. Плешенци

Спомен-плоча во с. Плешенци, поставена на продавницата на ЗИК „Куманово“ ООЗТ Пробиштип. Посветена е на паднатиот борец од Селото, Стојан Коцев Томев, кој загинал на 21. 09. 1944 година кај с. П’клиште — Кривопаланечко како борец на Седумнаесеттата македонска бригада.

261/856. с. Долни Стубол

Спомен-плоча во с. Долни Стубол. Поставена на зградата од продавницата како признание на паднатите борци во НОВ од Селото и тоа: Руслан Коцев Герасимовски и Борис Тасев Радевски.

22. РАДОВИШ И РАДОВИШКО

262/739. Радовиш.

Спомен-плоча на Плачковица, во месноста „Мамудица“ во атарот на с. Шипковица го обележува местото каде што на 18. 12. 1942 година бил разбиен Првиот плачковички партизански одред од бугарската окупаторска војска и полиција. Во борбата загинале Васил Доганџиски од Штип и Јаким Стојков од с. Неокази — Пробиштипско. Герас Цунев од Струмица бил тешко ранет и заробен и стрелан во Скопскиот затвор а Ванчо Китанов од Пехчево ја пробил блокадата и останал жив.

263/740. Радовиш.

Спомен-плоча на Плачковица, поставена е на зградата од летовалиштето „Васил Доганџиски“ како признание на првоборецот на Првиот плачковички партизански одред, Васил Доганџиски, кој загинал на овој терен како што е кажано во претходниот текст.

264/741. Радовиш.

Спомен-плоча од бетон во форма на пирамида, поставена е во месноста „Коњарник“ на Плачковица во која околина бил стрелан Дане Трајков Тоне од с. Шипковица, активен учесник на НОВ. Стрелан на 6 јули 1944 година од бугарската окупаторска војска.

265/944. пл. Плачковица.

Спомен-плоча на планината Плачковица, поставена на зградата на Електродистрибуција од Радовиш поранешно Детско летувалиште. Спомен-плочата е посветена на Партизанска болница на Плачковица која се наоѓала во близината на ова место. Во конспирација на Болницата и лекувањето на раните борци голема заслуга имал дедо Дане Трајков Тоне од с. Шипковица, поради што бил стрелан од бугарските окупатори.

23. РЕСЕН И РЕСЕНСКО.

266/393. с. Царев Двор

Спомен-плоча во с. Царев Двор. Поставена е на фасадата од олтарната апсида на црквата во селото.

Спомен-плочата е посветена на дејноста на народниот херој од Македонија Јосиф Јосифовски-Свештарот, кој како инструктор на Покрајнскиот комитет на КПЈ за Македонија илегално живеел во tremot на црквата, од есента 1941 до пролетта 1942 година. За тоа време работел на организирање и зачувување на партиската организација во Преспа и вршел организирани подготвотки за вооружено востание во овој крај.

267/394. с. Покрвеник.

Спомен-плоча во с. Покрвеник, се наоѓа во оградена парцела на аголот од крстосницата на патот за Отешево и Селото. Посветена е на формирањето на партиската келија на КПЈ во 1939 година, настаниите од НОВ, а на посебна плоча се напишани имињата на паднатите борци од НОВ од Селото. Меѓу спомен-плочите се наоѓа спомен-биста на Мите Трповски.

268/396. с. Стевче

Спомен-плоча во с. Стевче, поставена на Задружниот дом а посветена е на паднати борци во НОВ од Селото.

269/407. с. Подмочани

Спомен-плоча во с. Подмочани, поставена на куќата на Горѓи Кочовски со што е обележано местото каде на 2—11. 1942 година на срвски начин бил убиен првоборецот од Селото Косте Кусаковски од италијанските фашисти.

270/432. с. Болно

Спомен-плоча во с. Болно, поставена на куќата во која се родил народниот херој на Југославија од Македонија, Мите Богоевски. Бил член на СКОЈ, КПЈ и организатор на вооружената борба против окупаторот. Загинал заедно со Стев Наумов на 12. 09 1942 год. во борба со бугарскиот окупатор.

271/592. с. Љубојно

Спомен-плоча во с. Љубојно, поставена на носач во слободен простор (на оградата од училишниот двор), кој има правоаголна форма. Посветена е на судирот со германските окупаторски војски и единиците на НОВ, при разоружувањето на италијанските војски на 8. 9. 1943 год. и загинатите борци во таа борба.

272/593. с. Љубојно

Спомен-плоча во с. Љубојно, поставена на левата страна од предната фасада на продавницата. Посветена е на борбата на партизанскиот одред „Гоце Делчев“ со германските окупаторски војски од 9. 9. 1943 година, за сеќавање на сите настани кои се одигрувале за време на НОВ во овој крај.

273/594. с. Долно Дупени

Спомен-плоча во с. Долно Дупени, поставена е на чешмата во Селото, која има форма на пресечена пирамида, а посветена е на загинати борци во НОВ од Селото.

274/599. с. Болно

Спомен-плоча во с. Болно, поставена на куќата во која се родил Христо Герасоски-Бучко како признание за неговото активно учество во НОВ. Херојски се борел со непријателот и загинал кај с. Белчишта на 8. 9. 1943 година.

275/601. Ресен.

Спомен-плоча во месноста „Ломје“ на падината Галичица. Поставена е на носач во слободен простор, кој има правоаголна форма а горниот дел засводен, на местото каде на 17. 07. 1943 година партизанскиот одред „Даме Груев“ го примил борбеното знаме во присуство на членови и делегати на ВШ и ЦК КПЈ, членови на ГШ на НОВ и ПОЈ за Македонија и членови на ЦК КПМ.

276/602. Ресен.

Спомен-плоча во месноста „Смолаица“ на падината Галичица, поставена на носач во слободен простор, кој има правоаголна форма, на местото каде на 2. 8. 1943 година членовите на ЦК КПМ и ГШ на НОВ и ПОЈ за Македонија одржале состанок, на кој донесле значајни одлуки и решенија за натамошната борба против окупаторот, познато како „Преспанско советување“.

277/603. Ресен.

Спомен-плоча во месноста „Синаделско Кладенче“ на планина Бигла, во атарот на с. Златари, на местото каде на 4. 7. 1943 година бил формиран партизанскиот одред „Даме Груев“.

24. СВЕТИ НИКОЛЕ И СВЕТИНИКОЛСКО

278/689. Свети Николе.

Спомен-плоча во месноста „Пусто Валевци“, поставена на потпрен сид од бетон, а посветена на паднати борци во НОВ од овој крај: Коцевски Денко Трајан од с. Д. Гуѓанци Петрушевски Блаже Васил од с. Д. Гуѓанци Саздовски Коцев Трајан од с. Павлешенци Лазевски Трипков Трајан од с. Павлешенци Доневски Манев Ване од с. Павлешенци Арсовски Ефремов Денко од с. Павлешенци Даниловски Стојчев Борис од с. Павлешенци Коцевски Гошев Тоде од с. Строиманци

279/691. с. Преот.

Спомен-плоча во с. Преот, поставена на училишната зграда со што е обележано престојот на извесен број на членството на АСНОМ, делегатот на ЦК КПЈ и ВШ на НОВ и ПОЈ Светозар Вукмановиќ-Темпо, а во месец октомври, есента 1944 год. во зградата беше сместена Партизанска болница.

280/695. Свети Николе.

Спомен-плоча во Свети Николе, ул. Карпош 32, поставена на куќата во која во септември 1941 година, во присуство на секретарот на ПК на ПКЈ за Македонија Лазар Колишевски, бил формиран МК на КПЈ за Светиниколската околија и донесена Одлука за вооружено востание против окупаторот.

281/696. Свети Николе.

Спомен-плоча во Св. Николе, поставена на старата општинска зграда во која во септември 1944 година бил формиран Првиот народноослободителен одбор за Светиниколската општина.

282/697. Свети Николе.

Спомен-плоча во Св. Николе, поставена на старата училишна зграда, која се наоѓа во црквениот двор на црквата „Свети Никола“, во која на 6 октомври 1944 година бил формиран Првиот Околиски комитет на КПМ за Светиниколско.

283/699. Свети Николе.

Спомен-плоча на ул. Ангел Трајчев во Свети Николе бр. 10, во која за време на фашистичката бугарска окупација престојувале илегалци и инструктори на КПЈ и се одржувале илегални состаноци на Месниот комитет на КПЈ за Светиниколско.

284/700. Свети Николе.

Спомен-плоча во познатото излетничко место на Светиниколчани „Крушки“, која е посветена на многу одржани состаноци и собири

на Младината од Свети Николе, на кој се договорало за начинот на борбата против окупаторот. Тука бил формиран и Воен штаб кој раководел со организирање на разни видови на отпор против окупаторот.

285/701. Свети Николе.

Спомен-плоча во Св. Николе, поставена е на зградата од Училиштето за механичари и возачи на земјоделски машини, со која е обележано местото кога во јули 1941 година на ова место бил формиран Првиот местен комитет на КПЈ за Свети Николе од 4 члена.

286/702. с. Ерцелија

Спомен-плоча во с. Ерцелија, поставена е на зградата од Училиштето „Даме Груев“ со која е обележано формирањето на Првата партишка организација на КПЈ за с. Ерцелија во 1941 год. од 5 члена од кои тројца се стрелани од окупаторот истата година.

25. СКОПЈЕ И СКОПСКО

287/605. с. Вучидол

Спомен-плоча во с. Вучидол, поставена на зградата на Месната заедница, а посветена е на паднати борци во НОВ од селото и тоа: Јанковски М. Трајан, Маневски М. Бошко, Маневски Т. Ангел, Петрушевски Т. Крсто (починал од последиците на војната) и Стефановски М. Благоја.

288/608. Скопје.

Спомен-плоча во населбата Козле, поставена на местото каде што на 25 февруари 1944 година бил убиен од бугарската фашистичка полиција членот на ЦК на КПМ и народен херој на Југославија од Македонија Кузман Јосифоски-Питу.

289/610. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје на ул. 222 бр. 27а, во која живеел и работел првоборецот и член на КПЈ Васил Антевски-Дрен. Роден во с. Оморане, завршил Правен факултет, работел како адвокат во Т. Велес и Скопје, организатор на вооружената борба против окупаторот, борец на Првиот скопски партизански одред, во ноември 1941 г. паѓа во рацете на бугарската полиција, по долгите мачења осуден на смрт и егзекутиран на 18 август 1942 година во софискиот затвор.

290/621. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје, на ул. Људевит Гај (493) бр. 5, поставена на куќата во која живеел и работел првоборецот од Скопје Благој Давков. Член на КПЈ од 1940 година, истата година е избран и за член на МК на

КПЈ во Скопје, организатор на собирање на оружје за борба против фашистичките окупатори, борец на Првиот скопски партизански одред во 1941 година, работи како илегалец во Штип во 1942 год. потоа, истата година, станува борец на Велешкиот партизански одред, во октомври 1942 г. преминува на Скопска Црна Гора во Скопскиот партизански одред, а кон крајот на годината добива задача да оди во Скопје по партишка задача каде бива заробен од бугарската полиција. Бидејќи уште во мај 1942 год. бил осуден на смрт од бугарската окупаторска власт егзекуцијата била извешена на 21 јануари 1943 го, дина во скопскиот затвор.

291/622. с. Горче Петров

Спомен-плоча во паркот во Горче Петров. Посветена е на паднати борци во НОВ од подрачјето на поранешната општина Горче Петров и тоа:

Ачиевски Костадин од с. Шишево

Амети Амет од с. Ласкарци

Ајрула Дурак од с. Буковиќ

Атанасовски Тихомир од с. Бардовци

Бајрам Амет од с. Крушопек

Велковски Томе од с. Сарај

Велковски Јован од с. Злокуќани

Весел Зилбар од с. Арнакија

Димовски Митре од с. Кучково

Гуревски Душан од с. Кучково

Горчевски Божидар од с. Кучково

Јанковски Трајан од с. Вучидол

Крстевски Милорад од с. Кучково

Крстевски Гоѓи од с. Кучково

Камбер Елмаз од с. Ласкарци

Мурат Билал од с. Арнакија

Мемеди Музафер од с. Рашче

Николовски Георги од с. Бардовци

Наумовски Санде од с. Бардовци

Ончевски Кири од Горче Петров

Рустеми Етем од с. Арнакија

Рамадан Авди од с. Паничаре

Радик Владимија од Горче Петров

Рашитов Елез од с. Оризари

Саити Рамија од с. Матка

Стефановски Богоја од с. Ново Село

Станковски Благоја од с. Ново Село

Смилчевски Величко од с. Кучково

Трпчевски Милан од с. Шишево

Шабан Ферик од с. Чајлане

Шабан Рамадан од с. Ланичрне, и

Цафер Авди од с. Радуша.

292/624. Скопје.

Спомен-плоча кај браната на вештачкото езеро „Матка“ на р. Треска. Поставена е на гранитна карпа пред самата Брана, а посветена е на паднатие борци од Првиот батаљон на Дванаесеттата македонска бригада и нивната успешна борба за спасување од милирање на ХЦ „Матка“ од германските окупатори на 12 и 13 ноември 1944 година.

293/626. с. Зелениково

Спомен-плоча во с. Зелениково, поставена е на носач од бетон во дворот на Задружниот дом. Посветена е на борци во НОВ: Коле Баласот од Т. Велес, загинал на 06.01. 1943 година во месноста „Студен Кладенец“ Зелениковска корија, Божиновски Трпе од с. Зелениково, Маневски Ангеле од с. Ново Село, Здравковски Најде од с. Градовци и Горѓиевски Тоде кои загинале на Сремскиот фронт, 1945 а Трпе загинал 1943 г.

294/629. Скопје.

Спомен-плоча, во форма на пирамида, на планината Китка, во месноста „Преслап“, кај планинарскиот дом, со што е обележано место каде што во 1942 година загинал Ристо Најдов-Шајката борец на партизанскиот одред „Димитар Влахов“.

295/629 с. Говрлево.

Спомен-плоча во с. Говрлево, поставена е на задната фасада од куќата на Иван Тасев. Посветена е на Дванаесеттата македонска бригада, која на ова подрачје, во октомври 1944 година, водела успешни борби со германските окупаторски војски и балистички банди, кои борби претходеле на ослободувањето на Скопје. Плочата е посветена и на паднатите незнајни борци во тие борби.

296/631. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје на ул. Иван Козаров бр. 37, поставена е на куќата во која на петти ноември 1941 година Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија одржал состанок на кој донесол решение за формирање на нови партизански одреди на Велешкиот, Битолскиот, Крушевскиот и Ресенскиот терен. Сопственик на куќата била и тогаш и сега Десанка Шутакова.

297/634. с. Чучер

Спомен-плоча во с. Чучер, поставена е на чешмата во селото и посветена е на паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор 1941—1945 г. и тоа:

БОРЦИ
Зивчевиќ М. Видоја
Зивчевиќ Б. Миле
Каевски М. Анче
Качаниклиев К. Миле
Којченов Ц. Стеван
Ливрински Н. Божин
Ливрински С. Русле
Ливрински С. Ѓорѓија
Миленковски С. Душан
Миленковски С. Стојан
Станулиев К. Панко
Стојановски М. Јубе
Топорчев Н. Благоја
Урдаревски Александар-Станко

Урдаревски В. Живко
Урдаревски Б. Никола
Урдаревски П. Санде
Урдаревски В. Стоилко
Урдаревски Н. Трипун
Чуксанов Н. Крсто

ЖРТВИ НА ФАШИСТИЧКИОТ ТЕРОР

Ацков Драги
Ацков Трајан
Којев И. Санде
Ливрински Ј. Александар
Ливрински Б. Крсто
Чепиќ Н. Драган
Чепиќ Живко

298/635. с. Чучер

Спомен-плоча во с. Чучер, поставена на куќата во која се родил и живеел народниот херој на Југославија од Македонија Александар Урдаревски-Станко. Член на КПЈ од 1940, организатор на вооружената борба против окупаторот во Скопска Црна Гора, борец и командант на Скопскиот партизански одред, загинал на 1. 2. 1943. За народен херој е прогласен на 20. 12. 1951 год.

299/636. Скопје.

Спомен-плоча кај манастирот „Благовештење“ со што е обележана Базата на Скопскиот партизански одред во 1941 година и успешните борби против окупаторот во 1941 и 1942 год.

300/637. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје на ул. Ѓорѓи Абациев бр. 17, сопственик Страхиј Петрушев. Во оваа куќа, во 1941 година, била сместена техниката на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија со која раководел Боро Петрушевски-Папучар, народен херој на Југославија од Македонија. На 8 спрема 9 септември 1941 куќата била опсадена од бугарските окупаторски војски, но Боро успеал да ја пробие и да ја спаси техниката така што со едната рака пукал, а со другата ја носел машината за пишување.

301/638. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје на ул. Славе Деловски бр. 5, поставена е на местото каде што постоела куќата во која се родила и живеела првоборецот Невена Ѓорѓија Николова-Дуња од Скопје. Член на СКОЈ од 1941 година, истата година станува борец на Првиот скопски партизански одред, а во 1942 година станува борец на Велешкиот партизански одред. Загинува во нерамна борба со бугарските окупаторски војски кај с. Папрадиште во 1942 година. Мртвото тело на Дуња бугарските окупатори цело го масакрирале со цел да го заплашат македонскиот народ.

302/640. Скопје.

Спомен-плоча на старата Железничка станица во Скопје со која се обележуваат настаните: — изградба на железничката линија Скопје—Солун во 1873 и првата железничка станица, — изградба на сегашната (на која што се наоѓа плочата) железничката станица, 1940 год. — борбите за ослободување на Скопје во ноември 1944 година и делумното оштетување од минирањето на непријателот, — Првата седница на работничкиот совет на ЖТП од 16 јуни 1954 година, и — катастрофалниот земјотрес од 26 јули 1963 г. кој скоро наполно ја разурна.

303/642. Скопје.

Спомен-плоча во Скопје, на една од зградите на Тутуновиот комбинат, каде што од 11 до 20 март 1943 година биле затворени Евреите од Македонија, а потоа депортирани, од страна на германо-бугарските фашисти, во Полска во логорот на смртта Треблинка. Вкупно од Македонија биле депортирани 12.000, а само од СРМ 7.144 и сите биле ликвидирани.

304/645. с. Сингелиќ

Спомен-плоча во с. Сингелиќ, поставена на зградата од Месната заедница. Посветена на паднати борци од селото и ЖФТ и тоа:

БОРЦИ

Авдовиќ Алија
Зекири Усеини и
Јоциќ Вера

ЖРТВИ НА ФАШИСТИЧКИОТ ТЕРОР

Миле Поп Трајан и
Русомов Јубе.

305/646. с. Сингелиќ

Спомен-плоча во с. Сингелиќ, поставена на местото каде што била куќата во која живеел револуционерот Авдовиќ Алија, роден 1912 год. и целеот свој живот го поминал во борба со класниот непријател, за што бил и осудуван на робија. По окупацијата на Македонија неговиот дом бил собиралиште на илегалци за што бугарските окупатори го прогерале и го предале на германските окупатори кои го затвориле во логорот на Баница и стрелале во септември 1941 г.

306/647. с. Сингелиќ

Спомен-плоча на куќата во која се родила и живеела народниот херој на Југославија од Македонија Вера Јоциќ во с. Сингелиќ. Член на СКОЈ и КПЈ од 1941 год., борец на Јастребачкиот и Кумановскиот партизански одред, потоа батаљонот „Орце Николов“ и Третата македонска ударна бригада, каде учес-

тувала во сите борби кои што ги водела ригадата од Козјак до Егејска Македонија и назад. Скоро во сите единици вршела должност зам. комесар и била примерен борец. Во време на „Мајската офанзива“ кај Кнежево — Кратовско била тешко ранета. Ношена три дена и три ноќи од своите другари умира во една куќа во с. Саса — Делчевско. За народен херој е прогласена на 20. 12. 1951.

307/648. с. Црешево

Спомен-плоча во с. Црешево, поставена на училишната зграда а посветена на паднати борци во НОВ и ЖФТ од селото и тоа:

БОРЦИ

Алиоски Џ. Шемо
Божиновски С. Павле
Велков С. Анте
Здравковски Трајче
Јовановски П. Санде
Милчов С. Тошо
Неделковски Т. Санде
Стефановски М. Томе
Стоилковски Ј. Коце
Тодоровски Џ. Трајан
Трајковски Џ. Димо

ЖРТВИ НА ФАШИСТИЧКИОТ ТЕРОР

Божиновски Јован
Јованова Трајанка
Крстева Ј. Трајанка
Марковиќ П. Раки
Милчевски Д. Цветан
Трпков Г. Величко

308/649. с. Црешево

Спомен-плоча во с. Црешево, поставена е на училишната зграда а посветена е на дејствујата на 16 македонска бригада, против германскиот окупатор и балистичките банди на овој терен и загинати борци од Бригадата. Овие борби му претходеа на ослободувањето на Скопје во ноември 1944 година.

309/650. Скопје.

Спомен-плоча во с. Кучевиште, поставена на зградата на Меснаат заедница, а посветена на паднати борци во НОВ и ЖФТ и тоа:

БОРЦИ

Белински А. Трајко
Киранџиски Никола
Комненовски С. Душан
Комненовски Ј. Милан
Марков Драган
Нешков П. Блаже
Нешков С. Тодор
Нешковиќ Н. Трајан
Ниниќ Г. Драган
Рајковски Ј. Јубе

Рајчевски Ј. Љубомир
Тенов Т. Стојан
Усев С. Бојко
Усев Стевко
Црничин Н. Крсто
Чековиќ А. Блажо
Чековиќ П. Танаско
Штрбанов П. Милан.

ЖРТВИ НА ФАШИСТИЧКИО ТЕРОР

Комненова Боја
Марковиќ П. Тодор
Неделковски П. Младен
Нешковиќ С. Милан
Салчев С. Нешо
Славков С. Драган
Стојкова С. Ката
Црничаки Ј. Спасе
Шијаков А. Никче.

310/651. с. Кучевиште

Спомен-плоча во с. Кучевиште, поставена на училишната зграда, а посветена е на формирањето на 16 македонска бригада на ова место на 2 октомври 1944 година која во борбата за ослободување на земјата, на германскиот окупатор му нанесе големи загуби.

311/604. с. Кучково.

Спомен-плоча во с. Кучково, поставена е на фасадата од зградата на Младинскиот дом. Посветена е како сеќавање кон паднатите борци во НОВ од ова село и тоа: Димитровски Митре, Горчевски Ј. Душан, Горчевски Ј. Божидар, Несторовски Гоѓи, Крстевски М. Миломир и Смилевски Г. Величко.

26. СТРУГА И СТРУШКО

312/234. с. Лабуништа.

Спомен-плоча во с. Лабуништа, поставена на куќата со бр. 151 во знак на сеќавање на формирањето на партиската организација на КПЈ за ова село во април 1943 година.

313/236. с. Шум.

Спомен-плоча во с. Шум се наоѓа на брегот од Вештачкото езеро. Поставена на носач од монолитен камен во слободен простор како сеќавање на илегалниот собир на напредната младина од Струга, одржан на 14. 05. 1942 г.

314/237. Струга.

Спомен-плоча во с. Радожда, поставена на продавницата за широка потрошувачка, на која се напишани имињата на парните борци во НОВ од селото како признание и трајно сеќавање.

315/238. Струга.

Спомен-плоча поставена е на зградата од манастирот Света Богородица кај с. Калишта, како трајно сеќавање на одржаниот илегален состанок на напредната младина од Струга, во организација на МК на КПЈ за Струга во април 1942 год.

316/239. Струга.

Спомен-плоча во Струга, поставена на носач во слободен простор, се наоѓа пред зградата на општествено-полиитчките организации, на местото каде што била куќата во која во септември 1941 год. бил одржан конститутивен состанок на МК на КПЈ за Струга и Струшко во присуство на членовите на ПК на КПЈ за Македонија Кузман Јосифоски-Питу и Башкоски Трајко-Тарџан.

317/240. Струга.

Спомен-плоча во Струга, ул. Д. Грдан бр. 1, во која куќа во ноември 1941 година бил формиран МК на СКОЈ за Струга.

318/674. с. Локов

Спомен-плоча во с. Локов, поставена е на носач од терацо во слободен простор со која е обележано формирањето на Малесискиот партизански одред на 26 јули 1943 година.

319/674. с. Локов

Спомен-плоча во с. Локов, поставена на носач од терацо, се наоѓа во дворот на Училиштето со што е обележано местото на формирањето на Првата македонска ударна народноослободителна бригада. Бригадата е формирана на 08. 06. 1944 година по извршената реорганизација на Македонско-косовската ударна бригада.

320/675. с. Модрич

Спомен-плоча во с. Модрич, поставена на носач во слободен простор како сеќавање на паднатите борци во НОВ: Наум Радески, Глигор Мијоски, Дренко Дукоски и Живко Јовановски.

321/676. с. Вевчани

Спомен-плоча во с. Вевчани, поставена е на куќата на Калајџиски Желеско, со која е обележано заминувањето на првата група партизани од селото на 15. 08. 1943 година.

322/677. с. Вевчани

Спомен-плоча во с. Вевчани, поставена е на куќата во која во октомври 1942 година била формирана основната организација на КПЈ за село Вевчани.

323/678. с. Вевчани

Спомен-плоча во с. Вевчани, поставена е на продавницата за продажба на стоки за широка потрошувачка, со која е обележано трајно сеќавање на големиот собир на Дримколскиот партизански одред одржан на 17. 09. 1944 год. а потоа кон Одродот пристапиле поголема група борци од селото.

324/679. с. Вевчани

Спомен-плоча во с. Вевчани, поставена на куќата во сопственост на Андро Китаноски. Во оваа куќа 1944 година бил одржан првиот состанок на Народноослободителниот одбор за Струшка околија.

27. СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО

325/750. с. Костурино.

Спомен-плоча во с. Костурино, поставена на носач од два бетонски столба средсело. Посветена е на борбата за ослободување на Селото од фашистичките окупатори.

326/751. с. Белотино.

Спомен-плоча во с. Белотино, поставена е на чардакот од куќата на Сандо Г. Митев. Спомен плочата е посветена како сеќавање за престојот на Главниот штаб на НОВ и ПОМ во оваа куќа во јули 1944 година и оттука раководел со воените дејствија против окупаторските војски.

327/754. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица на ул. Димитар Влахов бр. 20. Во оваа куќа во мај 1942 година МК на КПЈ за Струмица и СКОЈ одржале состанок на кој било решено да се формира партизански одред за борба против фашистичките окупатори.

328/760. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица, пред влезот во Градскиот парк, го обележува местото каде на први јуни 1944 година загинал од фашистички куршум народниот херој на Југославија од Македонија и член на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија Благој Јанков-Мучето. За народен херој е прогласен на 11. 10. 1951 година.

329/764. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица, поставена на една од зградите на касарната „11 Октомври“, во која за време на предвоена Југославија била војна амбуланта на мансардата на оваа зграда, работел Војниот партиски актив под раководството на Поверенството на КПЈ за Струмица, од 1939 до април 1941 година.

330/771. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица, на ул. Стев Наумов бр. 83, ја обележува куќата во која во текот на 1941 и 1942 година биле одржувани илегални состаноци на сите форуми на КПЈ на кои биле донесувани одлуки за организирана борба против окупаторот.

331/772. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица на ул. 8 Март бр. 41, со која се обележани настаните:

— во мај 1941 година МК на КПЈ за Струмица во оваа куќа донесол одлука за демонстрација против бугарската окупација на Македонија;

— се одржуваат илегални состаноци на МК на кои се донесле решенија за јакнење на отпорот и вооружената борба против фашистичките окупатори;

— тука работела партиската техника каде на шапилограф се умножувале летоци со повик за вооружена борба против окупаторот;

— престојувале илегалци, меѓу кои и членот на ПК на КПЈ за Македонија Благој Јанков-Мучето кои работеле на проширување на борбата против окупаторот.

332/773. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица на ул. Народен Фронт бр. 7, ја обележува куќата во која на Први мај 1941 година МК на КПЈ за Струмица одржал состанок, на кој присуствуваат народните хери и членови на ПК на КПЈ за Македонија Страшо Пинџур и Јосиф Јосифовски, и било донесено решение за подготвотки за вооружена борба против окупаторот.

333/774. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица на ул. Димитар Влахов бр. 29, со која е обележана куќата во која живеел првоборецот од овој крај Герас Цунев. Убиен во Скопскиот затвор на 21 јануари 1943 година од бугарските окупатори.

334/775. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица на ул. Пиринска бр. 56, во која престојувал членот на ПК на КПЈ за Македонија, Вера Ацева и оттука раководела со Народноослободителното движење на подрачјето: Струмица, Радовиш, Валандово и Берово од февруари до крајот на мај 1942 г.

335/780. Струмица.

Спомен-плоча во Струмица, поставена на куќата во сопственост на Стојан Китанов, во која ПК на КПЈ за Македонија одржувал илегални состаноци и донасал решенија за развој на НОД во градот и околијата.

336/781. Струмица

Спомен-плоча во напуштеното село Чам-Чифлик, поставена на челични винкли и носач од кршен камен, а посветена на паднатите безимени борци за ослободување на Градот во борба против германските војски 1944 година.

337/782. с. Ново Село.

Спомен-плоча на граничната караула „Хлебец“ кај Ново Село, откриена е како признание на војникот Хлебец Антона Антон, кој загинал на овој реон на 25 јуни 1953 година, бранејќи ја границата на СФРЈ од бугарските провокатори. По тој повод и самата караула се вика „ХЛЕБЕЦ“.

338/785. с. Добрашинци

Спомен-плоча во с. Добрашинци, поставена на куќата во сопственост на Борис Стојковски, во која на 17 септември 1944 г. бил формиран прв околиски комитет на КПМ за Струмичка околија.

339/786. Струмица.

Спомен-плоча во месноста „Палазли“ на падината Огражден, поставена на носач од кршен камен, со која е обележано местото, на кое на 26 мај 1944 година единиците на НОВ му нанесле пораз на бугарскиот окупатор.

27. ТЕТОВО И ТЕТОВСКО

340/277. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово на ул. Гоце Делчев бр. 128. Во оваа куќа во октомври 1941 година била одржана Партишка конференција на тетовската партишка организација на која било донесено одлука за формирање на партизански одреди за водење на вооружена борба против окупаторот и неговите помагачи.

341/278. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово во дворот на црквата Свети Никола. Поставена на носач во слободен простор на кој е вградена спомен-плочата на местото каде на 21-09-1944 година биле стрелани од балистите борците Младен Симоски и Андре Ристоски.

342/427. с. Рогачево.

Спомен-плоча во с. Рогачево поставена е на носач во слободен простор во дворот на Здравствената станица. Посветена е како сеќавање на паднатите борци во НОВ од ова село и тоа: Димовски Г. Димо, Димитриевски П. Живко, Симљановски К. Симче, Стојановски Б. Стојан и Трпчевски Т. Војислав.

343/428. с. Радиовце.

Спомен-плоча во с. Радиовце, поставена на зградата од продавницата на ЗИК од Тетово со која е обележано формирањето на првиот Народноослободителен одбор во селото во јуни 1943 година.

344/279. Тетово.

Спомен-плоча на ул. Радован Џониќ бр. 92, поставена на носач пред куќата во која се родил народниот херој Гоце Стојчевски, во која на 10-04-1941 год. било одржано партиско советување на кое било донесено заклучок за мобилизирање на прогресивните сили за отпор против окупаторот.

345/280. Тетово.

Спомен-плоча на ул. Радован Џониќ бр. 101 во која куќа во декември 1944 год. бил формиран Првиот градски одбор на НОМСМ.

346/281. Тетово.

Спомен-плоча пред влезот на гимназијата „Кирил Пејчиновиќ“ е посветена на 15 загинати ученици — учесници во НОВ.

347/282. Тетово.

Спомен-плоча на ул. 29 Ноември бр. 2 во која куќа во април 1942 год. бил формиран Првиот народноослободителен одбор за Тетово.

348/283. Тетово

Спомен-плоча на ул. Борче Кочовски бр. 45 посветена на Борче Кочовски како признание за неговата раководна улога на СКОЈевската организација во Тетово.

349/412. с. Брвеница.

Спомен-плоча во с. Брвеница, поставена на носач од бетон, на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ, од кои поголемиот број загинале на 19-09-1944 година во село Беличица во борба со балистичките банди.

350/413. с. Челопек

Спомен-плоча во с. Челопек, поставена е на куќата на Петре Димитриевски во која на почетокот на 1943 година бил формиран првиот Народноослободителен одбор и првата скопска група за Селото.

351/414. с. Блаце

Спомен-плоча во с. Блаце, пред да се влезе во селото, поставена на носач во слободен простор на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

352/415. с. Блаце

Спомен-плоча во с. Блаце, поставена е на чешмата среде село како сеќавање на паднатите борци во НОВ од ова село.

353/417. с. Одри

Спомен-плоча во с. Одри, поставена на носач во слободен простор, десно од патот Тетово — Вратница. Посветена на стреланите активисти од с. Одри на 21-10-1943 год., од страна на бугарските окупатори и тоа: Петрушевски Душан и Илијевски Веселин.

354/418. с. Старо Село

Спомен-плоча на стрелани активисти на Шарпланинскиот партизански одред, од с. Старо Село, стрелани на 01-05-1944 година од бугарските окупатори, се наоѓа на патот меѓу с. Вратница и Старо Село. На плочата се напишани имињата на стреланите како трајно сеќавање и тоа:

Петре Богоевски, Сандре Блажевски, Славе Серафимовски и Трајан Милошевски.

355/420. с. Вратница

Спомен-плоча во месноста „Вуклево“, во близина на с. Вратница, поставена на носач во форма на пирамида, во слободен простор, со што е обележано местото од каде во септември 1943 год. Шарпланинскиот партизански одред тргнал на пат кон Албанија.

356/421. с. Вратница

Спомен-плоча во с. Вратница, поставена е на зградата од Поштата и Месната заедница како посвета на формирањето на првата партишка келија на КПМ на 08-06-1943 година, во месноста „Орлов Камен“ и одржувањето на првиот партишки состанок на 01-12-1944 г. во ослободена Вратница.

357/423. с. Беловиште

Спомен-плоча под с. Беловиште, поставена на носач во слободен простор лево од патот Тетово — Вратница. Посветена е на стреланите соработници на Шарпланинскиот партизански одред на 01-05-1944 г. од бугарските окупатори и тоа:

Сретко Богоевски, Трипун Димитриевски, Коче Трпчевски, Трпко Коцевски и Ангелко Михајловски.

29. ТИТОВ ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

358/1. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес на ул. Христо Ботев со куќен бр. 1, со која е обележано местото каде бил убиен првоборецот од овој град Коце Т. Димов од бугарските окупатори.

359/3. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес поставена е на зградата бр. 161 на ул. М. Тито. Во оваа зграда за време на бугарската окупација 1941—1944 г. била сместена управата на бугарската полиција во која биле истражувани и мачени активисти и заробени борци од овој крај. Од истата зграда, преку прозорот, скокнал првоборецот Трајко Капчев и на тој начин и избегал на полицијата, (јуни 1942 г.). (Со регулациониот план зградата е урната заедно со Спомен-плочата).

360/7. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена е во холот на Основното училиште „Благој Кирков“, поранешна Велешка гимназија, на која има текст со посвета и имиња на паднати ученици и професори во НОВ.

361/10. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес на ул. Димче Мирчев бр. 6. Во оваа куќа се родил народниот херој од Македонија Димче Мирчев. Загинал во борба со бугарските окупатори на 07-04-1944 год. во Кавадарци како секретар на Околискиот комитет на КПМ.

362/12. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена на куќата со бр. 14 на ул. Пеце Карев, во која се родил првоборецот Димко Митрев, служела за илегална печатница и изработка на „пеколни“ мини. При изработка на една таква мина, намената за дигање во воздух на Полицискиот участок, дошло до експлозија во која загинале: Трајко, Ката и Иле Капчеви и Љуба, Тодор и Васа Митреви.

363/13. Т. Велес.

Спомен-плоча во Т. Велес, поставена на куќата со бр. 88 на ул. Славе Петков, во која се родиле првоборците: Ладо, Коле и Андре Кошулечеви.

364/20. Т. Велес.

Спомен-плоча на куќата во која се родил првоборецот Богдан Каракостев и во истата се одржуваше партишки состанок. Се наоѓа на ул. Богдан Каракостев бр. 30.

365/446. Т. Велес.

Спомен-плоча кај „Речански Бавчи“, посветена на борбата од 10-01-1943 год. помеѓу бугарската окупаторска војска и борците од Првата чета на партизанскиот одред „Димитар Влахов“. Во борбата загинале првоборците: Нонча Камишова, Ќиро Чучук, Стојан Бурчев, Ордан на Кола и Киро Неделков.

366/450. с. Долно Јаболчиште

Спомен-плоча во с. Долно Јаболчиште, поставена на седумина жители од селото стрелани од страна на бугарските окупатори на 25. 10. 1942 год. Поставена на носач од кршен камен во форма на пирамида.

367/451. с. Горно Врановци

Спомен-плоча во с. Горно Врановци, поставена е на цамијата со што е обележана Партизанската болница, во која биле лекувани раните борци, есента 1944 година.

368/452. с. Г. Врановци

Спомен-плоча во с. Г. Врановци, поставена е на куќата во која есента 1944 год. престојувале членовите на Президиумот на АСНОМ. Тука биле донесени значајни одлуки и решенија за конечното ослободување на Македонија, како и низа други прописи и акти од управно-правен карактер.

369/453. с. Г. Врановци

Спомен-плоча на куќата во која есента 1944 престојувале членовите на ЦК КПМ и тука за првпат Лазар Колишевски раководел со седниците на ЦК КПМ во својство на секретар на ЦК.

370/454. с. Г. Врановци

Спомен-плоча во с. Г. Врановци, со која е обележана куќата во која есента 1944 година престојувале членовите на ГШ на НОВ и ПОМ. Тука биле донесени значајни одлуки и решенија за војнооперативните дејствија на единиците од Народноослободителната војска за конечно ослободување на земјата од фашистичките окупатори.

371/455. с. Горно Врановци

Спомен-плоча во с. Г. Врановци, поставена е на куќата во која на 29 октомври 1944 година бил отпечатен првиот број на весникот „Нова Македонија“, кој стана секидневно печатено гласило на македонски јазик. Весникот е отпечатен во партизанската печатница „Гоце Делчев“ која била сместена во истата куќа.

372/456. Т. Велес.

Спомен-плоча на планината Голешница, на врвот Лисец. Поставена е на карпа во рамка од метална конструкција со што е обележано местото каде на 21-04-1942 година бил формиран Велешкиот партизански одред. Исто така се обележани и борбите со бугарските окупаторски војски и полиција кои Одредот ги водел на 14-06-1942 г.

373/457. с. Лисиче

Спомен-плоча во с. Лисиче. Поставена е на зградата од Основното училиште, со што е

обележана борбата на Велешкиот партизански одред со бугарската полиција на 07-11-1942 година. Во оваа борба Одредот имал загуба од двајца борци а тоа:

- Тоде Јанев од с. Чашка, и
- Благоја Јованов-Гроздан од Велес.

374/458. с. Мелница.

Спомен-плоча во с. Мелница, поставена на носач челична рамка во слободен простор во дворот на Основното училиште во селото. Посветена е како сеќавање кога во август 1944 година во ова село било формирano Одделението за заштита на народот (ОЗНА).

375/459. с. Сливник.

Спомен-плоча во с. Сливник поставена на носач од кршен камен на крајот од источната страна на селото. Посветена е на загинувањето на првборците Трајко Бошков-Тарџанот и Маца Овчарова во борба со бугарските окупатори во јануари 1942 година.

376/464. с. Богомила.

Спомен-плоча во с. Богомила во месноста „Сеченица“. Поставена на карпа на местото каде на 17-10-1942 година бугарските окупатори стрелале 16 души од подрачјето на АЗОТ, повеќето од нив членови на Тайните комитети и борци.

377/465. с. Ореше.

Спомен-плоча во с. Ореше, поставена на селската чешма на која има текст со посвета и имиња на паднатите борци во НОВ од селото.

30. ШТИП И ШТИПСКО

378/707. Штип.

Спомен-плоча во с. Радање, поставена на Задружниот дом, а посветена на паднати борци во НОВ од селото и тоа:
Кипријан Минов, Блажо Сандев, Митко Марков, Јаким Русев и Вера од Скопје.

379/710. с. Чардаклија

Спомен-плоча во с. Чардаклија, поставена на местото каде што било куќата на првоборецот од селото Горѓи Сланков-Чардаклиски. Убиен од бугарските окупатори кај „Три Чешми“ на 24-06-1943 година.

380/712. Штип.

Спомен-плоча на една од зградите на „Треска“ — погон Штип, посветена на дрводелскиот работник и првоборец од овој крај Тодор Коларов, кој на сверски начин бил убиен од окупаторот во Нишкиот затвор во април 1941 година.

381/715. с. Лесковица

Спомен-плоча во с. Лесковица, поставена на чешмата а посветена на паднатите борци во НОВ од селото и тоа:

- Владо Арсов, Ване Миладинов, Блажо Илиев, Тоде Шапков, Јордан Петрушев и Димитар Јанев.

382/716. Штип.

Спомен-плоча во Штип, ул. Кежовица бр. 12, поставена е на куќата во која што живеел Милојко Пантов, еден од најактивните помагачи на НОВ. Бил убиен на сверски начин од бугарските окупатори на 5-6-1943 година во Штипскиот затвор.

383/717. Штип.

Спомен-плоча во Штип, поставена е на новоизградената куќа на местото каде што била куќата во која се родил и живеел првоборецот Васил Доганџиски. Член на Месниот комитет на КПЈ за Штип, борец на првиот Плачковички партизански одред, загинал во борба со бугарскиот окупатор на планината Плачковица, месност „Мамудица“, во атарот на с. Шипковица Радовишко на 18-12-1942 година.

384/718. Штип.

Спомен-плоча во Штип на ул. Љубен Иванов бр. 58, куќа на првоборецот од Штип Фируз Назим, во која од почетокот на окупацијата на Македонија 1941 година па до крајот на 1943 година претставувала вистинска тврдина на отпорот против окупаторот. Во неа се одржувале илегални состаноци на Околискиот комитет на КПЈ за Штипско, престојувале илегалци, се вршеле организациони-технички подготвки за создавање на првите партизански одреди во Источна Македонија.

385/719. Штип.

Две спомен-плочи во Штип на ул. Славчо Стојменски бр. 29, со кои е обележана куќата во која се родил и живеел народниот херој на Југославија Славчо Стојменски и првоборецот Јаким Стојков од с. Неокази — Пробиштипско, кој во оваа куќа живеел илегално.

Славчо Стојменски бил раководител на СКОЈ, член на МК на КПЈ за Штип, член на Обласниот комитет на КПЈ за штипска област и организатор за водење на вооружена борба против окупаторот. Загинал во борба со бугарските окупатори на 17-08-1943 година во Штип. За народен херој е прогласен на 11-10-1953 година.

Јаким Стојков како активен младинец и член на КПЈ стапувал во редовите на првите борбени единици — во Плачковичкиот партизан-

ски одред. Загинал на 18-12-1942 година во борба со бугарските окупатори на планината Плачковица во месноста „Мамудица“ во атарот на с. Шипковица — Радовишко.

386/729. Штип.

Спомен-плоча на ул. Иво Рибар-Лола во Штип бр. 84 со која е обележана куќата во која се родил и живеел борецот-револуционер Митко Мишев Цецов. Загинал во нерамна борба со бугарскиот фашистички окупатор на 21-05-1943 год. кај Виница како борец на партизанскиот одред „Гоце Делчев“.

387/721. Штип.

Спомен-плоча во Штип на ул. Битолска бр. 16, поставена е на куќата во која живеел првоборецот Коле Нехтенин, кој загинал на 21-05-1943 година во борба со бугарските окупаторски војски во близина на Виница.

388/722. Штип.

Спомен-плоча во Штип, пред влезот во фабричките простории на фабриката Метална, која е посветена како признание на металскиот работник Митко Мишев Цецов, кој загинал во борбите со бугарскиот окупатор на 21-05-1943 година кај Виница.

389/723. Штип.

Две спомен-плочи во Штип на ул. Вера Циривири бр. 15, кои се посветени на народниот херој на Југославија од Македонија Ванчо Прке и првоборецот Вита Поп Јорданова. Ванчо Прке бил член на Обласниот комитет на КПМ за штипска област, командант и партизски раководител на партизанскиот одред „Гоце Делчев“, загинал на 21-05-1943 година кај Виница во борба со бугарските окупаторски војски. За народен херој е прогласен на 02-08-1949 година.

Вита Поп Јорданова била младински партизски раководител, рано стапила во борбените редови на НОВ, загинала кон крајот на октомври 1943 година кај месноста „Кључ“ на Скопска Црна Гора односно убита на сверски начин од балистичките банди.

390/725. Штип.

Спомен-плоча во Штип на плоштад „Тошо Арсов“ бр. 10, поставена на куќата во која живеел првоборецот Тошо Арсов. Загинал во борба со бугарските окупатори на 21. 05. 1943 година кај Виница како политички комесар на партизанскиот одред „Гоце Делчев“.

391/733. с. Долани

Спомен-плоча во с. Долани, во месноста „Беловица“ на местото на кое на 03-08-1944 година бугарската окупаторска полиција на сверски начин ги уби активистите од Селото: Станое Т. Данев, Методи Т. Данев, Крсто М. Трајчев и Ристо С. Стојков.

ГЛАВА ШЕСТА

СПОМЕН-БИСТИ НА ПАДНАТИ БОРЦИ ВО НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

1. БЕРОВО И БЕРОВСКО

1/797. Пехчево.

Спомен-биста во Пехчево, посветена е на ликот на Ванчо Китанов, борец на партизанскиот одред „Гоце Делчев“, паднал во борба со бугарските окупаторски војски на 27 мај 1943 година во месноста „Врши Дол“ кај Виница.

Спомен-бистата е излеана во бронза и поставена на носач од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркот во центарот на селото.

2/802. Берово.

Спомен-биста во дворот на Гимназијата во Берово. Посветена е на ликот на борецот Адо Русковски како признание за неговото учество во НОВ. Изработена е од бетон и патинирана со „вагонска“ боја, поставена на носач од бетон и обложен со бели мермерни плочи.

3/808. Берово.

Спомен-биста во Берово во паркот во центарот на градот, посветена е на ликот на Леонид Пецовски како сеќавање за неговото учество во НОВ. Изработена од бетон, патинирана и поставена на носач од тераса.

4/791. Берово.

Спомен-биста во Берово во дворот на Домот на пензионерите. Посветена е на Леонид Пецовски, чие име го носи домот. Изработена е од бетон и поставена на постамент исто така од бетон.

2. БИТОЛА И БИТОЛСКО

5/134. Битола.

Спомен-биста на Елпида Караманди, народен херој од Македонија, член на СКОЈ од 1939 год., член на КПЈ од 1941 година и член на

ПК на СКОЈ за Македонија, се наоѓа во Градскиот парк во Битола.

Изработена е од бронза и поставена на постамент од бетон кој е обложен со 2/3 плочи од бел мермер, а 1/3 со плочи од сивкас мермер. Елпида како студент на Белградскиот универзитет активно се вклучила во редовите на напредната младина. По окупацијата на Македонија од бугарските окупатори била затварана, а потоа преминала во илегалност. Во април 1942 година станала борец на партизанскиот одред „Пелистер“ со партизанско име Бисера. Во нерамна борба со окупаторот, на 3 мај 1942 год., Елпида Караманди тешко е ранета во Ореовската корија, заробена, а потоа на сверски начин убиена од бугарските фашисти. Народниот пејач пее песна за нејзината херојска борба и маченичка смрт.

6/135. Битола.

Спомен-биста од бронза во Градскиот парк, поставена на постамент од бетон и обложен со бели мермерни плочи, посветена на ликот на народниот херој од Македонија Естреја Арон Овадија — Мара. Како работничка рано се вклучува во редовите на работничкото движење и станува член на СКОЈ. По окупацијата на Македонија од бугарските окупатори, како член на СКОЈ активно работи меѓу Еврејската младина. Во 1942 година е примена за член на КПЈ, а со формирањето на партизанскиот одред, „Гоце Делчев“, пролетта 1943 година станала и негов борец. Потоа борец на батаљонот „Стив Наумов“, борец на Третата македонска бригада како заменик на полит. комесар на чета и учествува во сите борби кои ги води Бригадата. Со формирањето на Седмата македонска бригада станува политички комесар на батаљон и секаде прва во борба. Во една таква борба со бугарските окупатори на Кајмакчалан, во август 1944, загинува со уште неколку другари од Бригадата.

7/136. Битола.

Спомен-биста во Градскиот парк, со ликот на првоборецот Тодор Петров Ангеловски-Стртогов (Тошо Даскало), изработена е од бронза и поставена на постамен од бетон, кој е обложен со сивкасти мермерни плочи, а на горниот дел со бели мермерни плочи. Со отварање на бистата на Тошо Даскалот му е оддадено признание за неговото организирање на НОВ од овој крај и активно учество во него. Загинал на 21 јуни 1943, во родното село Лавци, кога се нашол во безизлезна положба сам се убил.

8/137. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк во Битола.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.
Бистата е посветена на ликот на првоборецот од Битола Димитар Николовски — Таки Даскалот, кој загинал на 3 мај 1942 година во борба со бугарската фашистичка војска и полиција, како борец на партизанскиот одред „Пелистер“. За херојската смрт на Таки Даскалот народниот пејач му испејал многу тажна но и популарна песна.

9/138. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон кој е обложен со сиви мермерни плочи. Вертикално со носачот, а во ниво на бистата изработен е потпирач од бетон, во форма на стол за седење, кој е обложен со бели мермерни плочи.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.
Бистата е посветена на ликот на Никола Ристов Тодоровски — Коле Канински, кој загинал во несреќен случај на 22-07-1944 год. во с. Буринец на Каараорман, како комесар на Првата македонска бригада. Бил член на МК на КПЈ за Битола, а во НОВ стапил во септември 1942 год. во партизанскиот одред „Гоце Делчев“ како негов командант.

10/139. Битола.

Спомен-биста од бронза поставена на носач од бетон, кој е обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк во Битола. Спомен-бистата е посветена на ликот на Киро Димитровски-Дандаро, типографски работник, член на КПЈ, член на МК на КПЈ за Битола, затворен во Косовска Митровица, од каде во 1941 година биле ослободени со прокопување на подземен канал, а потоа се приклучил на партизанските одреди од Војводина. Бил во слободно Ужице и работел како типографски работник на печатењето на в. „Борба“. По напуштањето на Ужице бил

борец на Втората босанска бригада. Загинал на 1 Мај 1942 година кај Чајниче како бомбаш во борба со италијанските фашистички војски.

Автор: Александар Јовановски, акад. скулптор.

11/140. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од бетон, обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа во градскиот парк во Битола.

Автор Александар Јовановски.

Спомен-бистата е посветена на ликот на народниот херој Вангел Наумов Тодоровски-Мажоро, кој загинал во борба со бугарската полиција на 10 април 1942 година, бранејќи ја илегалната печатница за која бил партиски задолжен. Во таа борба Вангел го убил труповиот началник на полицијата, Стојчев и ранил еден агент.

12/141. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент кој е изработен од бетон и обложен со бели мермерни плочи и една од сив мермер на која е запишан текст, посветен на Димче П. Хаџи-Поповски кому што му е посветена и бистата. Димче Хаџи-Поповски бил борец на партизанскиот одред „Пелистер“, како воен инструктор на Одредот, кој загинал во борба со бугарските окупаторски војски и полиција на 03-05-1942 г.

13/142. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена е на постамент од бетон кој е одбложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк.
Бистата е посветена на првоборецот од Битола Христовски Петров Стево-Патако, кој загинал како илегалец во борба со бугарските војски и полиција во Битола на 28 јуни 1943 година.

14/143. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од бетон кој е обложен со бели мермерни плочи, а на горниот дел и со сиви на која има и сигнатура.

Спомен-бистата е посветена на ликот на Јосиф Лазаров Христовски, политички затвореник во Сремска Митровица, кој бил ослободен со прокопување на подземен канал, 1941, заедно со другите затвореници. Загинал 1942 во борба против окупаторот.

15/144. Битола.

Спомен-биста со ликот на Магловски Ристов Трајче, поставена е на постамент кој е обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк.

Магловски Трајче водел илегална борба против фашистичките окупатори за кое што бил

и затворан. По излегувањето од затворот решил да се приклучи кон единиците на НОВ, но на пат кон Одредот бил убиен на периферијата на Градот од предавничка рака на 8 јули 1943 година.

16/145. с. Новаци

Спомен-биста од бетон во с. Новаци, поставена на постамент од бетон, во форма на пресечена пирамида, се наоѓа во дворот на Основното училиште во Селото.

Бистата е посветена на ликот на Славко Тонев Лумбаркоски, кој илегално дејствува против окупаторот, а 1943 година стапил во НОВ и бил борец во Првата македонско-косовска бригада, загинал кај Кичево на 1 септември 1944 година.

17/146. с. Логоварди

Спомен-биста од бетон, поставена на носач од бетон, се наоѓа во дворот на Основното училиште во с. Логоварди.

Посветена е на ликот на Стеван Василев Наумов-Стив, народен херој, организатор на НОВ, член на ПК КПЈ за Македонија и член на Оперативниот штаб на Македонија, учесник од бугарскиот окупатор на 200.000 лева, загинал на 11 септември 1942 година во шумата кај с. Болно — Ресенско, во нерамна борба со бугарскиот окупатор, заедно со поетот и народен херој Мите Богоески од с. Болно.

18/147. Битола.

Спомен-биста во Битола, изработена од бронза и поставена на монолитен, обработен украсен камен со ликот на првоборецот-пешачар Трајан Белев-Гоце.

Трајан Белев целиот свој живот го посветил во борба за правата на работничката класа, а во НОВ заземал раководни партиски и воени функции и тоа: секретар на Првиот битолски реонски комитет, член на Оперативниот штаб на Втората оперативна зона — комесар по снабдување како и заменик на комесар на батаљонот „Мирче Ацев“. Загинал на 8 ноември 1943 год. кај с. Зајас во борба со германските војски и балистичките банди.

19/148. Битола.

Спомен-биста од бронза, со ликот на борецот Славко Лумбаркоски, се наоѓа во градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон кој е обложен со бели и сиви мермерни плочи.

Загинал на 1 септември 1944 година кај с. Јудово Кичевско како комесар во Првата македонска бригада.

20/149. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од бетон, обложен со бели и сиви мермерни плочи се наоѓа во Градскиот парк.

Бистата е посветена на ликот на Стерјо Петров Горѓиевски, организатор на штрајкови на червларските работници во Битола, член на МК на КПЈ за Битола и борец на партизанскиот одред „Даме Груев“. Загинал во борба со непријателот на 22-12-1942 година кај с. Сопотско — Ресенско.

21/150. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк. Бистата е посветена на ликот на Кочо Вангел Десано од Битола, активен учесник во организирањето на вооружената борба против окупаторот, служел за врска помеѓу партизската организација и Одредот „Пелистер“, поради што бил затворен од бугарската окупаторска власт и осуден на смрт, а егзекуцијата била извршена во скопскиот затвор, во 1942 година.

22/151. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк.

Бистата го претставува ликот на Димитровски Василев Томо-Томаки, раководител на СКОЈ, бил затворен од бугарските окупатори во Идризово, од каде на 28 август 1944 год. бил ослободен од единиците на Третата ударна бригада. Загинал кај с. Моране, каде Единицата налетала на заседа од бугарската војска.

23/152. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк.

Бистата го претставува ликот на Нахмијас Јосеф Мордо во чија кука во Битола престојувале илегалци, член на КПЈ, од 1942 година борец на одредот „Даме Груев“, потоа во Третата македонска ударна бригада. Загинал на 25-08-1944 година на Кајмакчалан, како комесар на батаљон, во борба со бугарските окупаторски војски.

24/153. Битола.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели и сиви мермерни плочи, се наоѓа пред влезот на училиштето „Др. Трифун Пановски“ во Битола.

Бистата е посветена на ликот на Трифун Пановски, активен член на Црвена помош, за кое бил и затворан од фашистичките окупатори. Есента 1943 година станал борец на

Првата македонска бригада на должност лекар на Бригадата, загинал во несреќен случај во с. Буринец Струшко, заедно со Коле Канински летото 1944 година.

25/154. Битола.

Спомен-биста во Битола, со ликот на д-р Трифун Пановски, се наоѓа во дворот на Градската болница која го носи неговото име. Излеана од бронза и поставена на постамент кој е обложен со бели мермерни плочи, како сеќавање и признание за неговото учество во НОВ.

26/66. Битола.

Спомен-биста на Сотир Брбески во Битола се наоѓа во градскиот парк. Излеана од бронза и поставена на постамент од бетон и обложен со бели мермерни плочи како признание за неговото учество во НОВ.

27/66. Битола.

Спомен-биста на Пеце Божиновски-Кочо се наоѓа во Градскиот парк во Битола. Излеана е од бронза и поставена на носач од бетон, обложен со мермерни плочи како признание за неговото учество во НОВ.

28/66. Битола.

Спомен-биста на Јонче Мурџевски во Битола се наоѓа во Градскиот парк. Излеана од бронза и поставена на носач од бетон кој е обложен со мермерни плочи како признание за неговото учество во НОВ.

29/66. Битола.

Спомен-биста од бронза посветена на ликот на Јонче Јосифовски-Кице. Поставена на носач од бетон, обложен со мермерни плочи се наоѓа во Градскиот парк во Битола.

30/66. Битола.

Спомен-биста на Стеван Наумов-Стив се наоѓа во дворот на Основното училиште во Битола кое го носи неговото име. Излеана е во бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со мермерни плочи.

31/66. Битола.

Спомен-биста на Ѓорѓи Наумов се наоѓа во дворот на Фабриката за електроразладни уреди која го носи неговото име. Поставена на носач од бетон е признание за неговото учество во НОВ, сверското убиство од бугарските окупатори.

32/66. Битола.

Спомен-биста од бронза на народниот херој Стеван Наумов-Стив се наоѓа во дворот на РО „ЈУГОТУТУН“ во Битола. Поставена на носач од бетон кој е обложен со мермерни

плочи, е признание за неговиот придонес во организирањето на НОВ од овој крај, неговото учество во НОВ и трагичното загинување во борба со бугарските окупатори.

33/66. с. Бруски.

Спомен-биста на народниот херој Васил Карангелески во с. Бруски. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи како трајно сеќавање за неговото учество во НОВ и за придонесот во повоениот период, во активната служба во ЈНА.

34/1000. с. Дихово.

Спомен-биста на Јонче Горѓевски во с. Дихово. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи како сеќавање за неговото учество во НОВ.

35/1001. пл. Пелистер.

Спомен-биста од бронза посветена на ликот на Пеце Божиновски-Кочо се наоѓа во дворот на Домот на ПТТ на Пелистер како признание за неговото учество во НОВ.

3 ВИНИЦА И ВИНИЧКО

36/822. Виница,

Спомен-биста на првборецот Тошо Арсов се наоѓа во центарот на градот Виница. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон кој е обложен со бели мермерни плочи како признание за неговото активно учество во НОВ. Загинал на 21 мај 1943 година во борба со бугарските окупаторски војски кај „Врши Дол“ Виничко, како командант на ПО „Гоце Делчев“.

37/823. Виница.

Спомен-биста на народниот херој Ванчо Прље се наоѓа во центарот на градот во Виница. Изработена од бронза и поставена на носач од бетон, обложен со бели мермерни плочи. Херојот загинал со Тошо на 21 мај 1943 година кај „Врши Дол“ — Виничко во борба со бугарските окупаторски војски, како командант на партизанскиот одред „Гоце Делчев“.

4. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

38/469. с. Негорци

Спомен-биста од мермер во с. Негорци. Поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Училиштето.

Бистата е посветена на ликот на Ристо Шукрев, и е признание за неговото учество во НОВ и неговата маченичка смрт.

39/472. Гевгелија.

Спомен-биста во Гевгелија, изработена од бел мермер и поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Гимназијата.

Бистата е посветена на народниот херој од Македонија Јосиф Јосифовски-Свештарот како признание за револуционерна дејност, организаторска способност на вооружената борба и активно учество во НОВ. Јосиф Јосифовски-Свештарот херојски загинал кај с. Кленоец — Кичевско во 1943 год. во борба со германски војски и балистички банди.

40/475. Гевгелија.

Спомен-биста во Гевгелија, изработена од бронза и поставена на носач од натур-бетон, се наоѓа пред зградата на Општинскиот суд. Бистата е посветена на ликот на народниот херој Јосиф Јосифовски-Свештарот и е признание за неговата револуционерна дејност и активно учество во НОВ.

41/478. Гевгелија.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во Градскиот парк. Бистата е посветена на Васо Каракајанов-Леонид како признание за неговото учество во НОВ.

42/479. Гевгелија.

Спомен-плоча од бронза, поставена на постамент кој е обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на училиштето „Владо Кантарциев“ во Гевгелија.

Бистата е посветена на ликот на Владо Кантарциев и е признание за неговото учество во НОВ.

43/481. с. Богданци

Спомен-биста од бронза во с. Богданци. Поставени се на постамент од обработен монолитен гранитен камен во форма на призма, се наоѓаат десно од патот спрема Дојран, во добро уредено паркче.

Бистата е посветена на Боро Попов како признание за неговото учество во НОВ.

44/481. с. Богданци.

На исто место се наоѓа и спомен-бистата на Брано Петрушев, изработена од бронза и поставена на постамент како и претходната, во знак на признание за учество во НОВ.

45/482. с. Богданци.

Спомен-биста на Тумбов Нако-Вардарски,

46/482 с. Богданци.

Спомен-биста на Мусев Петар-Фидин

47/482. с. Богданци.

Спомен-биста на Калчев Симо-Изворски.

Сите три бисти се изработени од бронза и се поставени на носач, изработен од обработен камен-рустика во правоаголна форма, се наоѓаат во с. Богданци во посебно уредено паркче во близина на Хотелот, како признание за нивното учество во НОВ.

48/485. с. Стојаково.

Спомен-биста од мермер на Никола Мандлов;

49/485. с. Стојаково.

Спомен-биста од мермер на Мито Чунов

50/485. с. Стојаково.

Спомен-биста на Владо Пиперов се поставени на заеднички постамент, изработен од кршен камен-рустика, во селото Стојаково.

Бистите се посветени како признание за нивното учество во НОВ.

51/486. с. Богородица.

Спомен-биста од мермер на Тошев Динка и

52/486. с. Богородица.

Спомен-биста на Димков Ристо, поставени се на посебни постаменти од терацо, се наоѓаат во центарот на с. Богородица. Посветени се како признание за нивното учество во НОВ.

5. ГОСТИВАР И ГОСТИВАРСКО

53/299. Гостивар.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент, изработен од обработен камен, се наоѓа во паркчето, пред Хотелот, во центарот на Градот.

Бистата е посветена на ликот на народниот херој од Македонија Чеде Филиповски-Даме како признание за неговото учество во НОВ, каде заземал раководни функции: зам. командант на Првата Македонско-косовска и Првата македонска бригада, а потоа и командант на 48 дивизија, на која должност и загина кај Радовиш 1945 во несреќен случај.

54/310. с. Трница

Спомен-биста од бронза поставена на постамент кој е обложен со сивкасти мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Земјоделската задруга во с. Трница.

Бистата е посветена на ликот на Живко Брајковски како признание за неговото учество во НОВ и Социалистичката изградба.

55/302. с. Маврови Анови

Две спомен-бисти во с. Маврови Анови од бронза, со ликовите на народните херои од Македонија, Чеде Филиповски и Злате Мелакоски, поставени на постамент од монументален обработен камен, се наоѓаат во паркчето во центарот на селото.

56/303. Гостивар.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од делови на обработен камен, се наоѓа во Градскиот парк во Гостивар.

Бистата му е посветена на народниот херој од Македонија Михајловски (Мелакоски) Злате како признание за неговото учество во НОВ.

57/304. Гостивар.

Спомен-биста од бронза, поставена е на постамент од обработен камен-рустика, се наоѓа во Градскиот парк во Гостивар.

Спомен-бистата е посветена на Панче Поповски, народен херој од Македонија, активен партиски работник и учесник во НОВ, загинал како комесар на Првата македонска бригада, во јули 1944 година во борба со германските окупаторски војски за ослободувањето на Дебар.

58/658. Гостивар.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент обложен со украсни площи, се наоѓа во паркчето пред поранешната зграда на Општинското собрание во Гостивар.

Бистата е посветена на ликот на Елисија Попоски-Марко за признание на неговото учество во Шпанската револуција, НОВ и Социалистичката изградба.

59/660. с. Маврово

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент кој е обложен со бели мермерни площи се наоѓа во с. Маврово во дворот на „Партизанска кука“.

Бистата е посветена на првоборецот Елисија Попоски, роден во ова Село, како признание за неговото учество во Шпанската револуција, НОВ и Социалистичката изградба.

60/661. с. Маврово

Спомен-биста од бронза, поставена е на постамент од монументален мермер се наоѓа во с. Маврово во дворот на „Партизанска кука“. Посветена е на ликот на Никудин Симевски како признание за неговото учество во НОВ,

61/662. с. Маврово

Спомен-биста од бронза поставена на монументален обработен мермерен постамент, се наоѓа во с. Маврово во дворот на „Партизанска кука“. Посветена на ликот на Мара Угричнова за признание на нејзиното учество во НОВ.

62/663. с. Маврово

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од обработен монолитен мермер, се наоѓа во с. Маврово во паркчето кај „Партизанска кука“. Посветена на ликот на Богое Велjanовски како признание за неговото учество во НОВ.

63/666. Маврови Анови.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент кој е обложен со украсни площи, се наоѓа во Маврови Анови во дворот на Основното училиште. Посветена е на ликот на Денче Денчановски во знак на признание за неговото учество во НОВ.

64/667. Лазарополе.

Спомен-биста од бронза, поставена е на постамент од обработен камен, се наоѓа во Лазарополе во дворот на поранешната Килимара.

Бистата е посветена на познатиот лик на Коста Солов-Рацин, пролетерски поет, револуционер и учесник во НОВ и е признание за неговата дејност пред Револуцијата и за време на Револуцијата.

6. ДЕБАР И ДЕБАРСКО

65/198. Дебар.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, продолжен со тераса, се наоѓа во дворот на Гимназијата, чие име го носи. Бистата е посветена на ликот на Здравко Чочковски како признание за неговото учество во НОВ.

66/199. Дебар.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент кој е изработен од обработен камен, се наоѓа во Паркот во центарот на Градот. Бистата е посветена на ликот на народниот херој Ибе Паликука, член на СКОЈ, илегален работник, борец во Шестата албанска бригада, загинува на 22. 09. 1944 година кај Кичево како заменик на комесар на батаљон во Четвртата шиптарска бригада.

67/200. Дебар.

Спомен-биста во Дебар, изработена од бронза, поставена на носач од бетон, продолжен со тераса, се наоѓа во Градскиот парк.

Посветена е на ликот на Атанас Таневски, како признание за неговото активно учество во создавањето на работнички организации и борбата против ненародниот режим на Кралството СХС на подрачјето во Западна Македонија. Умрел во 1925 г.

68/201. Дебар.

Спомен-биста од бронза, поставена е на постамент од обработен камен, се наоѓа во Паркот во центарот на Градот.

Спомен-бистата е посветена на ликот на Лиман Јахја Каба, партиски раководител, учесник во НОВ во Седмата албанска бригада како заменик комесар на батаљон, во борбите покажувал големо хројство, прогласен е и за народен херој, загинал 1945 година на Сремскиот фронт за време на чистење на теренот од дражиќевците и недиќевците остатоци.

69/202. Дебар.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, продолжен со тераса, се наоѓа во Градскиот парк.

Бистата е посветена на Трпе Броштички, е признание за неговото активно учество во НОВ, загинал во 1944 година.

Неговата кука служела за престој на илегалци, а во истата била сместена партиската техника и работела за цело време на окупацијата и не била откриена.

7. ДЕЛЧЕВО И ДЕЛЧЕВСКО

70/813. с. Д. Саса.

Спомен-биста на народниот херој Вера Јоциќ се наоѓа во дворот на Училиштето во с. Долно Саса. Изработена е од бетон и поставена на чешмата како сеќавање за нејзиното тешко ранување во борба со бугарските окупаторски војски и смртта во ова село, јуни 1944 г.

8. НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

71/498. Неготино.

Спомен-биста од бронза во Неготино, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни площи, се наоѓа пред ресторантот „Вардар“. Автор: Лазар Илиевски, лик. уметн.

Бистата е посветена на ликот на првоборецот Манчо Малиминов за признание на неговата илегална активност, како член на МК на КПЈ за Неготино, организаторските способности за вооружена борба против окупаторот и маченичката смрт. (Убиен на сверски начин од окупаторот во 1943 год.).

72/499. Неготино.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни площи, се наоѓа од левата страна на улицата кога се оди кон центарот на Градот.

Бистата е посветена на ликот на Александар Ристов-Апаратчето и е признание за неговата активност во собирање на оружје за восстане против окупаторот, илегалната активност како скоечец и активно учество во НОВ. Загинал на 16 август 1944 год. на „Лисец“ на пл. Плачковица во борба со бугарските окупаторски војски.

73/500. Неготино.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни площи, се наоѓа лево од улицата која води од центарот на Градот кон Кавадарци.

Бистата е посветена на ликот на Тодор Ѓо Гечев-Пекарев, член на МК на КПЈ за Неготино, борец на Одредот „Добри Даскалов“, батаљонот „Страшо Пинциур“ Втората македонска бригада и Единаесеттата македонска бригада во која заземал должност заменик комесар на бригадата. Загинал на 29. 09. 1944 год. во реонот на с. Крстец, во борба со германските окупатори за ослобдување на Прилеп.

74/501. Неготино.

Спомен-биста во Неготино, изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни площи, се наоѓа од левата страна на улицата во правец од центарот кон Кавадарци.

Бистата е посветена на ликот на Ило Виларов-Сокол, член на КПЈ и член на МК на КПЈ за Неготино, командир на чета во одредот „Добри Даскалов“, загинува кај Клинска Леса на 12. 06. 1943 година од заседа на бугарската окупаторска војска.

75/502. Неготино.

Спомен-биста со ликот на Никола Петров се наоѓа лево од улицата од центарот за Кавадарци. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни площи.

Автор: Лазар Илиевски, ликовен уметник.

Бистата е посветена како признание за активното учество на Никола во НОВ, неговата херојска борба против бугарскиот окупатор и достојна смрт на борец за кого народниот пејач испејал песна.

76/503. Неготино.

Спомен-биста од бронза со ликот на Блажо Јанушев со која му е оддадено признание за неговата револуционерна дејност пред војна-

та и учеството во НОВ од 1942 година. Загинал на 17. 12. 1942 година во нерамна борба со бугарските окупатори во близина на с. Фојница — Велешко.

77/504. Неготино.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето лево од улицата за Кавадарци. Посветена е на ликот на Пано Калаџиев и е признание за активната борба пред војната и во текот на НОВ. Како член на МК на КПЈ за Неготино работи во позадината, а потоа стапува во редовите на II бригада и станува командир на чета. Загинува на 8. 09. 1944 год. во одбрана на Неготино.

78/507. Неготино.

Спомен-биста, изработена од бронза, во авторство на Томе Андреевски, се наоѓа во паркот пред Стопанска банка во Неготино. Посветена е на ликот на Душан Ѓорѓиев Јурков-Малешев, член на МК на СКОЈ за Неготино од 1941 година, активен учесник во собирање на оружје за вооружена борба против окупаторот и борец на партизанскиот одред „Добри Даскалов“. Стрелан од бугарскиот окупатор во Дреновска Клисура на 6 јуни 1943 година.

79/938. Неготино.

Спомен-биста во Неготино, изработена од бронза и поставена на носач од терацо во дворот на ЦОУ „Страшо Пинцир“. Посветена е на ликот на народниот херој од овој крај, Страшо Пинцир, и е признание за неговиот придонес во развојот на НОВ во Неготино и целата Тиквештија.

80/939. Неготино.

Спомен-биста на борецот Александар Ванов Донов-Кожинката во Неготино. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон кој е обложен со бели мермерни плочи. Се наоѓа во паркот пред зградата на Собранието на општината и ЗИК „Повардарие“. Загинал во борба со бугарскиот окупатор на 7 јуни 1943 г. кај с. Дрен — Прилепско.

9. КАВАДАРЦИ И КАВАДАРЕЧКО

81/522. Кавадарци.

Спомен-биста на борецот Пано Мударов-Франьо. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа на раскрсницата на улиците во близината на црквата Св. Димитрије во Кавадарци. Пано бил борец во партизанскиот одред „Добри Даскалов“, командир на одделение. Загинал кај „Клинска Леса“, од бугарска заседа, на 10 јуни 1943 година. Автор: Томе Андреев, акад. скулптор.

82/523. Кавадарци.

Спомен-биста на Димката Ангелов-Габерот, политички комесар на партизанскиот Одред „Добри Даскалов“ и Третата оперативна зона, се наоѓа во центарот на Градот во паркот пред Милиционерската станица. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи во овторство на Пано Анѓушев. Димката загинал на 10 јуни 1943 година кај „Клинска Леса“ од заседа на бугарската окупаторска војска.

83/524. Кавадарци.

Спомен-биста на борецот Тошо Велков-Пепето. Изработена од бронза и поставена на постамент, обложен со мермерни плочи во авторство на Томе Андреев, се наоѓа во паркот во Градот. Тошо Велков бил борец на Кумановскиот партизански одред, кој во борба со бугарските окупаторски војски загинал на 9 мај 1944 година на планината Плачковица.

84/525. Кавадарци.

Спомен-биста на Лазо Стојанов во Кавадарци, пред училиштето „Страшо Пинцир“, изработена од бронза и поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи. Бил борец на Тиквешкиот партизански одред „Добри Даскалов“, а загинал во борба со бугарските окупаторски војски и контрачетници во с. Бојанчиште на 18 мај 1943 година.

85/526. Кавадарци.

Спомен-биста на Стефан Хаџитефов-Феткин, член на Обласниот комитет на КПМ и секретар на КПМ за Тиквешкиот реон, се наоѓа во Градскиот парк во Кавадарци. Изработена од бронза и поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи. Феткин бил борец на одредот „Добри Даскалов“, со слабо здравје и умира во Партизанската болница на Одредот во месноста „Клински Колиби“, во март 1944 год.

Автор: Пано Анѓушев, ликовен уметник.

86/527. Кавадарци.

Спомен-биста на борецот Данчо Поп-Атанасов-Гано се наоѓа во Градскиот парк. Изработена е од бронза и поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи. Бил борец на Тиквешкиот партизански одред „Добри Даскалов“, а загинал кај с. Гарниково на 10 јуни 1943 година во борба со бугарските окупаторски војски.

87/528. Кавадарци.

Спомен-биста на пушкомитралезецот од Втората македонска ударна бригада Лазо Мицев-Рале се наоѓа во Градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на постамент обложен

со бели мермерни плочи. Загинал на 15 април 1944 год. кај с. Тресине во Егејска Македонија во борба со германските окупаторски војски.

88/529. Кавадарци.

Спомен-биста на народниот херој Блажо Тодоровски-Чичето се наоѓа во Градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на носач од бетон обложен со бели мермерни плочи. Бил заменик командант на партизанскиот Одред „Добри Даскалов“, а загинал на 16 јуни 1943 година.

89/530. Кавадарци.

Спомен-биста Киро Спанчев-Брко се наоѓа во Градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на постамент обложен со мермер. Киро заземал високи партизански функции во Околискиот и Општинскиот комитет на КПМ за Кавадарци. Бил борец на одредот „Добри Даскалов, батаљонот „Страшо Пинцир“ и заменик комесар на батаљонот „Христо Ботев“ при Втората македонска бригада. Загинал на 28 декември 1944 год.

90/531. Кавадарци.

Спомен-биста на народниот херој Киро Крстев-Страшо се наоѓа во Градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на носач од мермер. Загинал во Кавадарци на 7 април 1944 година во нерамна борба со бугарските војски и полиција, вршејќи ја партиската задача, член на Обласниот комитет на КПМ.

91/532. Кавадарци.

Спомен-биста на борецот Рада Поцева-Дафи на со што и е оддадено признание за нејзиното учество во НОВ. Изработена од бронза и поставена на постамент од мермер, се наоѓа во Градскиот парк. Починала во 1962 година.

92/533. Кавадарци.

Спомен-биста на народниот херој Страшо Пинцир, член на ПШ на НОВ и ПОЈ за Македонија и ПК на КПЈ за Македонија, се наоѓа во Градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон обложен со бели мермерни плочи. Убиен на сверски начин во Скопје од бугарската окупаторска полиција во почетокот на јануари 1943 година.

93/537. Кавадарци.

Спомен-биста на борецот на одредот „Добри Даскалов“ Благоја Крстиќ-Јошка се наоѓа на крстосницата на улицата спрема село Ваташа. Изработена од бронза и поставена на носач со мермер во добро уредена околина. Подлегнал на добиените рани во борба со бугарскиот окупатор кај с. Конско — Гевгелиско во септември 1943 година.

94/538. Кавадарци.

Спомен-биста на народниот херој Страшо Пинцир се наоѓа во дворот на неговата куќа во с. Ваташа. Изработена од бронза и поставена на постамент кој е обложен со сивкасти мермерни плочи. Бистата и куќата претставуваат комплексен меморијален споменик посветен на Народниот херој од Македонија.

95/543. с. Бохула.

Спомен-биста на борецот Доно Р. Попов во с. Бохула, во дворот на Основното училиште. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон. Во борбата кај с. Витолиште на 24 мај 1944 год. со германските окупаторски војски бил тешко ранет и другиот ден им подлегнал на раните.

96/546. с. Ваташа.

Спомен-биста на Блаже Чунов-Млаѓо се наоѓа во дворот на Основното училиште „Димката Габерот“ во с. Ваташа. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон. Бил борец на одредот „Добри Даскалов“, батаљонот „Страшо Пинцир“ во составот на Втората бригада. Загинал на планината Бигла, во Егејска Македонија на 28 април 1944 год. во борба со германските окупатори.

97/550. Кавадарци.

Спомен-биста на Митра Димова-Анка, се наоѓа во дворот на Тутуновиот комбинат во Кавадарци. Изработена од бронза и поставена на носач од мермер. Оградена и попложена околина. Била борец на одредот „Добри Даскалов“, а во борбата на планината Бигла, Егејска Македонија, со германските окупаторски војски била тешко ранета и по два месеци во мај 1944 год. подлегнала на раните.

98/558. Кавадарци.

Спомен-биста на Диме Поп Атанасов, прва жртва на фашистичките убиства во Македонија, се наоѓа во паркот во близина на Автобуската станица во Кавадарци. Изработена од бронза и поставена на носач, обложен со бели мермерни плочи. Бил убиен од бугарска полиција и домашни предавници во село Горни Дисан на 13 јули 1941 година вршејќи партиска задача.

99/941. Кавадарци.

Спомен-биста од бронза, посветена на ликот на борецот Тоде Хаци Тефов, и е признание за неговото учество во НОВ. Поставена на носач од обработен кршен камен во дворот на ЦОУ „Тоде Хаци Тефов“ во Кавадарци. Бил борец на партизанскиот одред „Добри Даскалов“ со функција на идејно-политичка на образба на борците. Добил партиска задача илегално да работи во Градот, но бил откриен и во нерамна борба загинал во месноста „Калница“ на 13. 08. 1943 година.

10 КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

100/119. Кичево.

Спомен-биста на народниот херој Мирко Милески-Урош се наоѓа во дворот на Гимназијата, која го носи неговото име. Излеана од бронза и поставена на постамент од бетон кој е обложен со бели мермерни плочи. Веднаш по капитулацијата на предвоена Југославија Мирко активно учествува во организирањето на вооружена борба против фашистичките окупатори и активно учествува во сите вооружени борби, кои се водени на овој терен. Загинал на 1. 10. 1943 год. на Буковик бранејќи ја слободната територија на Западна Македонија со центар во Кичево, како Комесар на чета, чии борци загинале за истата цел.

101/120. Кичево.

Спомен-биста пред зградата на Железничката станица во Кичево посветена на ликот на првоборецот Тане Целески Стефановски. Поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи. Бистата на Тане е посветена како признание за неговото активно учество во организирањето на разни форми на борба против окупаторот, вклучувајќи ја и вооружената. Загинал во борба со германските војски и балистичките банди на 19 ноември 1943 год. кај с. Симница — Гостиварско.

102/979. Кичево.

Спомен-биста од бронза, со ликот на Јанко Михајловски, поставена на носач од обработен бел мермер, се наоѓа во Паркот на револуцијата во Кичево.

Јанко Михајловски бил член на првиот МК на КПЈ за Кичево во 1941 година, во 1942 г. пролетта, станал секретар на Околиски комитет на СКОЈ, потоа бил во затвор во Тирана, а по враќањето од затвор станал член на Околиски комитет на КПЈ. Бил убиен помеѓу селата Малоцрско и Белица во ноември 1943 година.

103/980. Кичево.

Спомен-биста од бронза, со ликот на Олга Мицеска, поставена на носач од мермер, се наоѓа во дворот на детската градинка „Олга Мицеска“ во Кичево.

Олга Мицеска била родена во 1926 год. во Кичево, во 1942 год. станала член на СКОЈ, а потоа и член на КПЈ. Во мај 1943 г. станала борец на Кичевско-Мавровскиот одред и учествувала во сите борбени акции на Одредот. Загинала на 1. 11. 1943 год. на Буковик како командир на одделение во четата на народниот херој Мирко Милески.

104/981. Кичево.

Спомен-биста од бронза, со ликот на Лефко Стефаноски-Тарзан, поставена на постамент

од обработен бел мермер, се наоѓа во Паркот на револуцијата во Кичево како признание за неговото учество во НОВ и социјалистичката изградба. Загинал во сообраќајна несреќа во 1966 година како официр на ЈНА.

105/982. Кичево.

Спомен-биста од бронза, со ликот на Драге Богоски, поставена на носач од обработен бел мермер, се наоѓа во Паркот на револуцијата во Кичево. Бистата е поставена во знак на признание за неговото учество во НОВ и социјалистичката изградба. Умрел во 1963 г.

106/983. с. Зајас

Спомен-биста во дворот на Основното училиште во с. Зајас — Кичевско. Посветена на ликот на Рецо Рушит — жртва на фашистичкиот терор. Изработена од бронза и поставена на носач од бетон и обложена со бели мермерни плочи на кои е напишано името на патнатиот борец.

11. КОЧАНИ И КОЧАНСКО

107/826. Кочани.

Спомен-биста на борецот Раде Михајлов-Кратовче. Изработена е од бронза и поставена на постамент кој е обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркот пред Домот на културата во Кочани. Бистата е откриена како сеќавање и признание за неговото учество во НОВ, загинал во 1944 год.

108/826. Кочани.

Во непосредна близина и на истото плато се наоѓа спомен-бистата на борецот Љупчо Сантов, излеана од ист материјал (бронза) и исто таков постамент. Поставена е како признание за неговото учество во НОВ, загинал во 1944 година.

12. КРАТОВО И КРАТОВСКО

109/861. Кратово.

Спомен-биста од бронза, посветена на ликот на борецот Јове Гичев Михајловски, се наоѓа „Карши Бавчи“ во Кратово. Поставена на носач од терацо, и е признание за неговото активно учество во НОВ. Загинал на седми јули 1944 година во борба со окупаторските војски.

110/862. Кратово.

Спомен-биста од бронза, посветена на ликот на борецот Тошо Петрев Куковски, се наоѓа „Карши Бавчи“ во Кратово. Поставена на носач од терацо и е признание за неговото учество во НОВ. Загинал на 26 август 1944 година во борба со окупаторските војски,

13. КРИВА ПАЛАНКА И КРИВОПАЛАНЕЧКО

111/877 Крива Паланка.

Спомен-биста на народниот херој Христијан Тодоровски-Карпош, се наоѓа во дворот на фабрика за декоративни производи во Градот, која го носи името на Херојот.

Поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, е признание за неговото активно учество во НОВ.

112/920. Крива Паланка.

Спомен-биста на народниот херој Вера Јоциќ, се наоѓа во дворот на работната организација „Вера Јоциќ“ во Крива Паланка. Изработена од бронза и поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, и е признание за нејзиното активно учество во НОВ.

14. КРУШЕВО И КРУШЕВСКО

113/344. Крушево.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, продолжен со мозаика, а во средината е аплицирана бела мермерна плоча со текст: „НИКО М. ДОАГА 1922—1945“ кому што е посветена и бистата. Се наоѓа во дворот на работната организација „Југотутун“ во Крушево.

114/345. Крушево.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, продолжен со терацо, на кој има аплицирана бела мермерна плоча со текст: „ИВАНОВСКИ Е. МИШЕ 1917—1942“ кому му е посветена и бистата како признание за неговото учество во НОВ. Бистата се наоѓа во дворот на работната организација „Југотутун“ во Крушево.

115/347. Крушево.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент изграден од делови на обработен камен-рустика, се наоѓа во паркчето во центарот на Градот.

Бистата е посветена на народниот херој од Македонија Манчу Г. Матаќ (1919—1944) и е признание за неговото активно учество во НОВ.

15. КУМАНОВО И КУМАНОВСКО

116/45. Куманово.

Спомен-биста со ликот на првоборецот Боро Божиновски-Прстан од Куманово, со кое му е оддадено признание за неговото организирање на оружената борба против окупатор-

рот, за активното учество во НОВ во Кумановскиот, Црнотравскиот и Скопскиот партизански одред. Загинал во борба со окупаторот на Скопска Црна Гора кон крајот на 1942 година. Лоцирана е во ф-ка „Чик“ — Куманово.

117/46. Куманово.

Спомен-биста од бронза со ликот на народниот херој на Југославија од Македонија Киро А. Нацев-Фетак, член на СКОЈ и УРС-овите синдикати од 1934 година, член на КПЈ од 1936 год., политички комесар на Првиот (Козјачки) партизански одред и инструктор на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија. Загинува во борба со бугарскиот окупатор кај манастирот на с. Прилепец на 18-12-1942 година.

Бистата е поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, во дворот на фабриката за конфекција „Киро Фетак“ во Куманово.

118/47. Куманово.

Спомен-биста во Металскиот центар „Наце Бубони“, излеана од бронза и поставена на постамент од мермер. Посветена на ликот на првоборецот Pero Наков, член на СКОЈ и КПЈ, член на МК на КПЈ за Куманово и член на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија. Убиен во скопскиот затвор во 1942 г. од бугарскиот окупатор.

119/48. Куманово.

Спомен-биста во Куманово, се наоѓа во дворот на училиштето „Бајрам Шабани“, поставена на носач од бел мермер, а излеана е од бронза. Посветена е на ликот на народниот херој на Југославија од Македонија Шабани Бајрам, член на СКОЈ, покажал голема активност во собирањето на оружје за борба против окупаторот, борец на Првиот кумановски (Карадак) партизански одред, а загинал во борба со многубројни бугарски окупаторски војски кај Белановска Воденица на 14-10-1941 година.

120/49. Куманово.

Спомен-биста во Куманово, поставена во просториите на библиотеката „Тане Георгиевски -Суљо“ на постамент од бел мермер. Посветена на ликот на првоборецот Тане Георгиевски-Суљо од Куманово, е признание за неговото учество во НОВ — борец на Првиот кумановски партизански одред (Козјак), загинал во борба со бугарските окупаторски војски кај с. Милотино на 17-10-1941 година.

121/50. Куманово.

Спомен-биста во Куманово се наоѓа во дворот на училиштето „Х. Т. Карпош“, поставена на постамент од бетон обложен со плочи

од транвентин. Посветена на ликот на народниот херој на Југославија од Македонија Христијан Тодоровски-Карпош, член на СКОЈ и КПЈ, борец на Првиот кумановски партизански одред (Козјак), потоа борец на Црнотравскиот партизански одред, организатор на Вториот кумановски партизански одред и негов командант, командант е и на батаљонот „Орце Николов“. Загинува во борба со бугарските фашистички војски кај с. Биљача, близу Бујановац, на 5/6-02-1944 година. (Во „Зборникот“ на СЗБ од Куманово стои дека загинал на 07-02-1944 година).

122/51. Куманово.

Спомен-биста на првоборецот од Куманово Димче Ј. Величковски-Еребица се наоѓа во дворот на стolarската работилница во Куманово. Член на СКОЈ од 1924 година, а од 1925 член на МК на СКОЈ за Куманово. Во 1929 година паѓа во затвор а во 1930 година бил осуден на 7 години робија која е издржува во Сремска Митровица. По окупација на Македонија од бугарските окупатори активно се вклучува во подготовките за вооружена борба. Станува борец на Првиот кумановски партизански — Козјачки одред и во нерамна борба со бугарските окупаторски војски и полиција загинува на 17-10-1941 година кај с. Малотино.

123/52. Куманово.

Спомен-биста од бронза, посветена на ликот на првоборецот Киро Тодоров Бурназовски-Мумурузница, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на фабриката за заварени цевки „11 Октомври“ во Куманово. Загинал во борба со бугарските окупаторски војски на 14-10-1941 год., кај Белановска воденица, како борец на Првиот кумановски партизански одред — Карадачки.

124/53. Куманово.

Спомен-биста од бронза, посветена на ликот на народниот херој од Македонија Христијан Тодоровски-Карпош, поставена на постамент од бетон — терацо, се наоѓа во дворот на Касарната во Куманово која го носи неговото име.

125/54. Куманово.

Спомен-биста од бронза со ликот на првоборецот Наце Кралев Ивановски-Бугони, поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи се наоѓа во дворот на работната организација за обработка на метал „Искра“ во Куманово. Загинал како борец на Првиот партизански кумановски Одред — Карадак на 14-10-1941 год. кај Белановска воденица во борба со бугарските окупаторски војски.

126/55. Куманово.

Спомен-биста од бронза, со ликот на првоборецот Панче Пешев, поставена на постамент обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето на работната организација ЈУГОТУТУН во Куманово. Загинал во борба со бугарските окупаторски војски на планината Мал Готен, кај с. Кушкули, на 5 јуни 1944 година како борец на Третата македонска ударна бригада.

127/56. Куманово.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, го прикажува ликот на народниот херој на Југославија од Македонија Боро Петрушевски-Папучар. Загинал во април 1943 година кај с. Гоаранци кај Качаник како борец на Шарпланинскиот партизански одред. Бистата се наоѓа во паркчето на Тутуновиот комбинат во Куманово.

128/57. Куманово.

Спомен-биста од бронза, со ликот на првоборецот од Куманово Среќко Димев Петрушевски-Пужалька, поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Тутуновиот комбинат во Куманово. Како припадник на Првиот кумановски партизански одред, а потоа и на Скопскиот, бил заробен од бугарската полиција, осуден на смрт и обесен во Скопскиот затвор на 14-07-1942 година.

129/58. Куманово.

Спомен-биста од бронза се наоѓа во дворот на Тутуновиот комбинат во Куманово. Поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи со посвета на ликот на првоборецот од Куманово Аритон Сибинов Димковски-Тонко и е признание за неговото учество во Работничкото движење и припадник на Првиот кумановски партизански одред — Карадак. Загинал во борба со бугарските фашистички војски и полиција кај Белановска воденица на 14-10-1941 год.

130/59. Куманово.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во Тутуновиот комбинат во Куманово.

Посветена на ликот на првоборецот Васе Трипков Гелев од Куманово во знак на признание за неговото активно учество во Работничкото движење и учеството во првите борбени единици на НОВ во Првиот кумановски партизански одред — Козјак. Загинал кај с. Малотино во борба со бугарските окупаторски војски и полиција на 17-10-1941 год.

131/60. Куманово.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент, обложен со сивкасти мермерни плочи се наоѓа во Градскиот парк. Посветена на ликот на првоборецот Магдалена Јорданова Антова од Куманово, и е признание за нејзиното активно учество во СКОЈ-евската организација и НОВ. Загинала на 14-10-1941 година во борба со бугарската фашистичка војска и полиција кај Белановска воденица, како припадник на Првиот кумановски партизански одред — Карадак.

132/61. Куманово.

Две спомен-бисти од бронза се наоѓаат во дворот на Историски музеј во Куманово. Поставени се на носачи од бетон, обложени со бели мермерни плочи. Од левата страна е посветена на Љубомир Здравковски-Гачо, командант на Првиот кумановски партизански одред, потоа борец на Прилепскиот, Велешкиот и Скопскиот партизански одред, и загинал во 1942 година кај с. Бинач, а од десната страна е посветена на народниот херој на Југославија од Македонија Боро Менков, командант на Првиот кумановски партизански одред — Карадак, загинал на 14-10-1944 кај Белановска воденица во борба со бугарската окупаторска војска и полиција.

133/64. Куманово.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа пред зградата на општествено-политичките организации во Куманово. Посветена на ликот на народниот херој на Југославија од Македонија Pero Milanov Georgievski-Chicho, и е признание за неговото долгогодишно партиско членство и раководење со кумановската партиска организација, како секретар на МК на КПЈ за Куманово, организационите способносит за подготовките на вооружена борба против окупаторот и активното учество во првите борбени единици на НОВ. Загинал како комесар на Првиот кумановски партизански одред — Карадак во борба со бугарската фашистичка војска и полиција, кај Белановска воденица на 14-10-1941 година.

134/882. Куманово.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Основното училиште „Толи Зордумис“ во Куманово. Посветена на ликот на членот на МК на КПЈ за Куманово Апостол — Толи Зордумис, по потекло Грк, кој во 1943 година бил ликвидиран од ГЕСТАПО во Крушевац, како член на Окружниот комитет на КПЈ за Крушевац.

135/895. с. Липково.

Спомен-биста во с. Липково, излеана од бронза и поставена на постамент од обработен камен, во дворот на Основното училиште. Посветена на народниот херој на Југославија од Македонија, Бајрам Шабани, роден во ова Село, а училиштето го носи неговото име. Загинал како борец на Првиот партизански кумановски одред — Карадак на 14-10-1941 година кај Белановска воденица во борба со бугарската војска и полиција.

16. ОХРИД И ОХРИДСКО

136/250. Охрид.

Спомен-биста на Андон Дуков во Охрид се наоѓа во паркот во близина на Пристаништето. Изработена е од бронза, а поставена на носач од бетон, обложен со бели мермерни плочи, како признание и сеќавање за активното учество во НОВ.

137/251. Охрид.

Спомен-биста на Спас Банцов со што му е оддадено достојно признание за неговото учество во Шпанската револуција и Народноослободителната војна на нашите народи.

Спомен-бистата е излеана во бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркот во близина на Пристаништето во Охрид.

138/253. Охрид.

Спомен-биста од бронза посветена на ликот на народниот херој Мите Богоевски од с. Болно се наоѓа во дворот на Гимназијата со економска паралелка „Климент Охридски“ во Охрид. Поставена е на постамент обложен со бели мермерни плочи како трајно сеќавање на Мите како студент по економија и поет, кој трагично загинал во нерамна борба со бугарските окупатори есента 1942 година во родното село.

139/255. с. Рамне.

Спомен-биста на Јасна Ристеска во с. Рамне. Бистата е излеана во бронза и поставена на постамент од бетон обложен со сиви мермерни плочи како сеќавање на паднатиот борец во НОВ од ова село.

17. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

140/90. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од бетон, обложен со сивкасти мермерни плочи, се наоѓа во паркчето на плоштадот во Прилеп. Посветена на првоборецот Козаро-

ски Мице-Јандре, командант на велешкиот партизански одред „Пере Тошев“ а потоа на одредот „Димитар Влахов“. Загинал во борба со бугарската фаш. војска кај с. Нежилово, Титов-Велешко во 1942 год.

141/91. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со плочи од сивкаст мермер, се наоѓа на Плоштадот во паркчето во Прилеп.

Посветена на ликот на првоборецот Бошкоски Трајко-Тарџан, комесар на Прилепскиот партизански одред, од декември 1941 год. член на ПК КПЈ за Македонија, политички комесар на Покраинскиот воен штаб, а од септември 1942 год. комесар на Велешкиот партизански одред „Димитар Влахов“. Загинал во борба со бугарската фашистичка војска во јануари 1943 год. во близина на с. Сливник Велешко.

142/92. Прилеп.

Спомен-биста од бронза се наоѓа во Тутуновиот комбинат, поставена на постамент изработен од бетон и обложен со плочи од сивкаст мермер.

Спомен-бистата е посветена на Сотир Сотирски-Цигицик, Монополски работник, и е признание за неговото активно учество во НОВ.

143/93. Прилеп.

Спомен-биста од бронза со ликот на Мирче Ацев, народен херој од Македонија, член на Покраинскиот и Главниот штаб на НОВ и ПОЈ за Македонија и член на ПК на КПЈ за Македонија се наоѓа во дворот на Тутуновиот комбинат во Прилеп.

Роден 1915 година во Прилеп (с. Ораовец) убиен на сверски начин од бугарската фашистичка полиција во Скопје на 04-01-1943 година.

144/9. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, исто така посветена на ликот на народниот херој Мирче Ацев, се наоѓа во Алеата на народните херои во Паркот на револуцијата во Прилеп.

145/95. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од обложен со сивкасти мермерни плочи, се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Посветена на ликот на грнчарскиот работник, народниот адвокат, активен борец против поробителите на македонскиот народ, поет и народен херој Левков Илија Рампо-Левката. Роден 1909, убиен од бугарската фашистичка полиција во септември 1942 година.

146/96. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со сивкасти мермерни плочи, посветена на светлиот лик на Вера Циривири, првоборец од Прилеп, член на МК на КПМ на Прилеп, се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Родена е во 1921 година во Прилеп загинала во Штип во 1944 година, вршејќи партиска задача.

147/97. Прилеп.

Спомен-биста од бронза со ликот на народниот херој, член на Вториот обласен комитет, активист и организатор на НОД и НОВ Кире Гаврилоски-Јане, се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Поставена на постамент од бетон, обложен со сиви мермерни плочи. Роден е во 1918 година во Прилеп, загинал на 9 мај 1944 година во Прилеп.

148/98. Прилеп.

Спомен-биста на народниот херој на Македонија Јовановски Игне Илија-Цветан се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Поставена на носач изработен од бетон и обложен со сиви мермерни плочи, а бистата е излеана од бронза. Игнески Иле-Цветан е борец уште од септември 1941 год. на Прилепскиот прилепски партизански одред и се до неговото загинување на 28 август 1944 г. кај с. Здуње — Бродско како зам. командант на Петтата македонска бригада. Бил борец на парт. одреди „Гоце Делчев“, „Даме Груев“, командант на батаљон во Првата македонско-косовска бригада, а пред тоа заменик командант на батаљонот „Мирче Ацев“ и вршел многу други војничко-партизански задолженија.

149/99. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, поставена на носач од бетон и обложен со плочи од сив мермер, се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Посветена на ликот на народниот херој од Македонија Талески Петре Борка-Црниот, Модерното член на КПЈ, член а потоа и секретар на МК на КПЈ за Прилеп, убиен од бугарската окупаторска војска, од заседа, кај месноста „Чашка“, близу до с. Плетвар, враќајќи се од Кавадарци по извршената партизанска задача, на 2 март 1942 година.

150/100. Прилеп.

Спомен-биста на народниот херој Борка Велевски-Левата, Горанов, изработена од бронза и поставена на носач од бетон обложен со сиви мермерни плочи, се наоѓа во Алеата на народните херои. Како монополски работник тој станал искусен организатор на работничките штрајкови, член на КПЈ и партизански работник, учесник во НОВ како командант на

одредот „Димитар Влахов“, загинал на 14 септември 1942 год. на пл. Мукос во борба со бугарските окупаторски војски.

151/101. Прилеп.

Спомен-биста на народниот херој Ордан Ставре Чопела-Кулак изработена од бронза и поставена на постамент, обложен со сивкасти мермерни плочи, се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Уште со самата фашистичка окупација на Македонија во 1941 година Ордан Чопела е активен во подготовките за вооружена борба, во конкретната разработка на планот за нападот на окупаторот на 11 Октомври, член е на МК на КПЈ на Прилеп и Војната комисија. Во првата половина на 1942 год. се наоѓа на илегална работа во Битола и загинува на 9 април 1942 година.

152/102. Прилеп.

Спомен-биста на Волнаровски Ицко Круме, член на КПЈ, организатор и учесник на Народното востание, во текот на НОВ одговорен за партизската техника, агитација и пропаганда, секретар на МК на КПМ за Прилеп, организатор на органите на Народната власт во Прилеп и околијата, активен учесник на подготовките за свикување на Првото заседание на АСНОМ и народен херој на Македонија.

Загинал во нерамноправна борба со бугарската фашистичка војска и полиција на 9 мај 1944 г. во Прилеп, вршејќи партизанска задача.

153/103. Прилеп.

Спомен-биста на народниот херој Колески Филип Лазо-Лавски се наоѓа во Алеата на народните херои во Прилеп. Изработена е од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со сиви мермерни плочи.

Лазо Филипоски-Лавски револуционерната дејност ја започнал уште од времето на бивша Југославија. Со окупацијата на Македонија од фашистичките окупатори бил активен во подготовките за вооружено востание. Бил член на Војната комисија при МК на КПЈ за Прилеп и еден од првите учесници-борци во започнувањето на вооруженото востание во Прилеп 11-10-1941. Загинал кај месноста „Чашка“, близу до с. Плетвар, од заседа од бугарската војска на враќање од Кавадарци каде бил испратен од ПК на КПЈ за Македонија да изврши партизанска задача, на 2 март 1942 год.

154/104. Прилеп.

Спомен-биста на Јосифоски Цветан Кузман-Питу, народен херој од Македонија, член на ПК на КПЈ за Македонија, член на ЦК на КПМ, се наоѓа во Алеата на народните хе-

рои во Прилеп. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со сиви мермерни плочи.

Кузман Јосифоски-Питу е меѓу оние револуционери кои цeliот живот и го посветиле на револуцијата. Загинал во Скопје на 25-02-1944 год. вршејќи партиска задача.

155/105. Прилеп.

Спомен-биста на народниот херој од Македонија Кузман Јосифоски-Питу се наоѓа во дворот на Економскиот техникум во Прилеп. Излеана од бронза и поставена на носач од обработен камен на кој нема никаква сигнатурата.

156. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, посветена на народниот херој Ордан Чопела-Кулакот, се наоѓа во с. Варош на уреден простор за таа цел. Изработена од бронза и поставена на постамент изработен од бетон и обложен со бели мермерни плочи. На постаментот нема никаква сигнатурата па на неупатениот посетител му е непознато кому му е посветена бистата.

157/108. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент изработен од бетон и обложен со сиви мермерни плочи, посветена на ликот на првоборецот Блаже Спиркоски-Воденски, се наоѓа во маалото „Тризла“ во Прилеп.

158/109. Прилеп.

Спомен-биста од бронза, посветена на првоборецот Митко Цветаноски-Ганчо, се наоѓа во дворот на Тутуновиот комбинат во Прилеп. Поставена на постамент од бетон кој е обложен со сиви мермерни плочи.

159/110. Прилеп.

Спомен-биста на Мице Козар во Прилеп изработена од бронза и поставена на постамент од бетон, обложен со плочи од сив мермер.

160/571. Прилеп.

Спомен-биста од бронза посветена на Пеџо Крстески-Даскалот како признание за неговото учество во НОВ. Поставена на постамент од бетон обложен со бели мермерни плочи.

18. РАДОВИШ И РАДОВИШКО

161/749. Радовиш.

Спомен-биста од бронза посветена на младиот поет и борец Адо Караманов, се наоѓа во центарот на градот. Поставена на постамент

од терацо како признание за неговото учество во НОВ, загинал во борба со германските окупаторски војски кај Берово, есента 1944 година.

162/746. Радовиш.

Спомен-биста на борецот Коста Сусинов се наоѓа во дворот на Гимназијата во Радовиш која го носи неговото име. Поставена на постамент од бетон како признание за неговото учество во НОВ, а паднал во борбите со германските окупатори во 1945 година.

163/бб. Радовиш.

Спомен-биста на народниот херој Чеде Филиповски-Даме, се наоѓа во центарот на градот во споменичниот комплекс на паднатите борци во НОВ. Излеана во бронза и поставена на постамент како сеќавања на трагичната смрт на Чеде кој загинал на ова подрачје во 1945 г.

164/745. с. Раклиш.

Спомен-биста од бетон со ликот на борецот Илија П. Алексов се наоѓа во паркот во центарот на с. Раклиш. Поставена на носач од бетон и е признание за неговото учество во НОВ, загинал на Сремскиот фронт на 12 април 1945 година во борба со германските окупаторски војски.

19. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

165/394. с. Покрвеник

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон обложен со бели мермерни плочи.

Бистата е посветена на првоборецот од овој крај Мите Трповски и е признание за неговото учество во НОВ.

Поставена при влезот во с. Покрвеник.

166/399. с. Јанковец

Спомен-биста во с. Јанковец. Изработена од бронза и поставена на постамент од бетон обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркот близу до селските гробишта. Бистата е посветена на ликот на Милан Димовски и е признание за неговото учество во НОВ.

167/402. с. Златари

Спомен-биста во с. Златари, изработена од бронза и поставена на постамент од бетон обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Училиштето.

Бистата е посветена на ликот на Мите Трајчевски-Старејко, е признание за неговото учество во НОВ.

168/402. с. Златари

Спомен-биста во с. Златари, изработена од бронза, поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Училиштето. Посветена на Наум Веслиевски-Овчарот, е признание за неговото учество во НОВ и Социалистичката изградба.

169/403. Ресен.

Спомен-биста од бронза во Ресен. Поставена на постамент од обработен монументален камен, во форма на пресечена пирамида, се наоѓа во паркот во центарот на градот. Бистата посветена на ликот на народниот херој и поет Мите Богоевски и е признание за неговото учество во НОВ и херојската борба против окупаторот.

170/406. с. Подмочани

Спомен-биста од бронза во с. Подмочани. Поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во дворот на Основното училиште.

Бистата е посветена на ликот на Косте Кусаковски, е признание за неговото учество во НОВ и маченичката смрт.

171/411. с. Царев Двор

Спомен-биста во с. Царев Двор. Поставена на постамент кој е обработен со терацо, се наоѓа во центарот на Селото.

Бистата е посветена на ликот на народниот херој од Македонија Јосиф Јосифовски-Свештарот, и е признание за неговата активност во организирањето на вооруженото восатние во Преспа во текот на 1941/42 година.

20. СКОПЈЕ И СКОПСКО

172/609. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Кузман Јосифовски-Питу се наоѓа во дворот на Студентскиот дом (кој што го носи името на Херојот), со што му е оддадено заслужено признание за неговото активно учество во НОВ, како член на ПК на КПЈ за Македонија, член на ГШ на НОВ и ПОЈ за Македонија и член на Првиот ЦК на КПМ на Македонија. Загинал во Скопје на 25 февруари 1944 година од заседа на бугарската полиција, вршејќи подготвки за свикувањето на Првото заседание на АСНОМ.

173/615. Скопје.

Спомен-биста од бронза со ликот на Коле Неделковски се наоѓа во Градскиот парк во Скопје со што му е оддадено признание за неговото активно учество во работничкото движење и НОД, и за неговата револуционерна поезија.

174/616. Скопје.

Спомен-биста на првоборецот и поет од Принска Македонија Никола Јонков Вапцаров се наоѓа во Градскиот парк.

175/617. Скопје.

Спомен-биста на револуционерот и пролетерскиот поет Коста Солев-Рацин се наоѓа во Градскиот парк, која е признание за неговата активност во Работничкото движење и НОВ и на полето на поезијата. Трагично загинал на планината Лопушник на 13 јуни 1943 г.

176/619. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Орце Николов се наоѓа во Градскиот парк, со кое му е оддадено признание за неговото активно учество во Работничкото движење и НОВ. Загинал на 6 јануари 1942 година при преминот на демаркационата граница на патот од Србија за Македонија.

177/620. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Цветан Димов се наоѓа во Градскиот парк- со која на Херојот му е оддадено признание за неговото активно учество во работничкото движење и НОД. Убиен е на сверски начин од бугарската полиција во 1942 година, во Скопскиот затвор.

178/641. Скопје.

Спомен-биста на Владо Тасевски, изработена од бронза и се наоѓа пред влезот на бараката од железничката станица.

179/643. Скопје.

Спомен-биста на Благој Деспотовски-Шовељ се наоѓа во дворот на Тутуновиот комбинат во Скопје.

180/бб. Скопје.

Спомен-биста на првоборецот Дане Крапчев се наоѓа на ул. Орце Николов, во близина на Градското собрание, е признание за неговото активно учество во НОВ.

181/бб. Скопје.

Спомен-биста на првоборецот Благоја Давков, се наоѓа во дворот на метало-монтажното претпријатие „Југомонтажа“, кое го носи неговото име, со што му е оддадено признание за неговото учество во НОВ.

182/бб. Скопје.

Спомен-биста на првоборецот Невена Горгиева Дуња се наоѓа во дворот на медицинскиот центар во Скопје.

183/бб. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Цветан Димов, се наоѓа во дворот на Гимназијата „Цветан Димов“ во Скопје.

184/бб. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Цветан Димов се наоѓа во фабриката за сапун „Цветан Димов“ во Скопје.

185/бб. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Кузман Јосифовски-Питу се наоѓа во дворот на Основното училиште „Кузман Јосифовски“ во Скопје.

186/бб. Скопје.

Спомен-биста на Владимир Назор се наоѓа во дворот на Основното училиште „Владимир Назор“ во Скопје.

187/бб. Скопје.

Спомен-биста на Невена Горгиева Дуња се наоѓа во дворот на училиштето.

188/бб. Скопје.

Спомен-биста на Зеф Љуш Марко се наоѓа во дворот на Педагошката гимназија „Никола Карев“ во Скопје.

189/бб. Скопје.

Спомен-биста на Мирка Гинова се наоѓа во дворот на фабриката за килими „Мирка Гинова“ во Скопје.

190/бб. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Стив Наумов се наоѓа во дворот на студентскиот дом „Стив Наумов“ во Скопје.

191/бб. Скопје.

Спомен-биста на Стив Наумов се наоѓа во Основното училиште „Стив Наумов“ во Скопје.

192/бб. Скопје.

Спомен-биста на Боро Петрушевски-Папучар се наоѓа во дворот на Индустриското училиште во Скопје.

193/бб. Скопје.

Спомен-биста од бронза со ликот на народниот херој Вера Јоциќ се наоѓа во Основното училиште во с. Маџари кое го носи нејзиното име. Поставена на постамент како трајно признание и сеќавање за нејзиното активно учество во НОВ. Загинала во текот на „Мајската офанзива“ 1944 година, во борба со бугарските окупаторски војски.

194/бб. Скопје.

Спомен-биста на Дане Крапчев се наоѓа во дворот на Основното училиште во населбата Маџари II, кое го носи неговото име. Изработена од бронза и поставена на носач е трајно сеќавање за неговото активно учество во НОВ.

195/бб. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Наум Наумовски-Борче се наоѓа во дворот на Основното училиште во с. Маџари кое го носи неговото име. Излеана во бронза и поставена на постамент е сеќавање за неговото учество во НОВ.

196/бб. Скопје.

Спомен-биста на народниот херој Орце Николов се наоѓа во дворот на Гимназијата во Скопје која го носи неговото име.

Спомен-бистата излеана во бронза и поставена на постамент како сеќавање и признание за неговото активно учество во Работничкото движење и НОВ. Загинал трагично на 6 јануари 1942 година.

21. СТРУГА И СТРУШКО

197/227. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето од левата страна на реката Дрим. Бистата е посветена на ликот на Иса Пелар, е признание за неговото учество во НОВ, загинал 1945 год.

198/228. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа од левата страна на реката Дрим. Посветена на ликот на Јово Стефановски-Риле, е признание за неговото учество во НОВ.

199/229. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент, обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето од левата страна на реката Дрим. Посветена на ликот на Рамзе Малески е признание за неговото учество во НОВ и Социјалистичката изградба.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

200/230. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент кој е обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето од левата страна на ре-

ката Дрим. Бистата е посветена на ликот на Петре Н. Гончевски-Гиле, и е признание за неговото учество во НОВ.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

201/231. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент кој е обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето од левата страна на реката Дрим. Посветена на ликот на Димче Кошаркоски-Дуле како признание за неговото учество во НОВ. Загинал во 1943 година.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

202/232. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето од левата страна на реката Дрим. Посветена на ликот на Крсте Јовановски-Ботев, е признание за неговото учество во НОВ. Загинал 1943 година.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

203/233. Струга.

Спомен-биста од бронза, поставена на постамент обложен со бели мермерни плочи, се наоѓа во паркчето од левата страна на реката Дрим. Посветена на ликот на Нико Нестор, е признание за неговото учество во НОВ, загинал во 1943 година.

22. СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО

204/757. Струмица.

Спомен-биста на народниот херој Благој Јанков-Мучето се наоѓа во паркот во центарот на Струмица. Изработена од бел мермер и поставена на носач од украсен камен е сеќавање и признание за неговото учество во НОВ и организатор на борбата во Источниот дел на Македонија. Загинал на 1 јуни 1944 година во Струмица во борба со бугарските окупатори.

205/777. Струмица.

Спомен-биста на народниот херој Благој Јанков-Мучето се наоѓа во дворот РО „Жито-македонија“ филијала — Струмица. Изработена од гипс и поставена на носач од терако е признание за неговото учество во НОВ и придонесот за развојот на партизките организации и НОВ во овој крај. Загинал во нерамна борба со бугарските окупаторски војски на први јуни 1944 година кај Градскиот парк — Струмица.

ката Дрим. Бистата е посветена на ликот на Петре Н. Гончевски-Гиле, и е признание за неговото учество во НОВ.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

206/758. Струмица.

Спомен-биста на народниот херој Јосиф Јосифовски-Свештарот се наоѓа во паркот во центарот на Градот. Изработена од мермер и поставена на постамент е признание за неговото учество во НОВ. Загинал на 6 октомври 1943 г. кај с. Кленоец — Кичевско, во борба со балистите и германските окупаторски војски.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

207/759. Струмица.

Спомен-биста од гипс посветена на ликот на првоборецот Боро Џони, поставена на носач од бетон, се наоѓа во дворот на Музичкото училиште, кое го носи неговото име. Загинал во 1943 година, а бистата е откриена за трајно сеќавање и признание за неговото учество во НОВ.

208/762. Струмица.

Спомен-биста од гипс, посветена на ликот на првоборецот Сандо Масев, поставена на носач од терако, се наоѓа во дворот на Основното училиште кое го носи името на Првоборецот. Загинал во 1942 година, а бистата е откриена како признание за учеството во НОВ.

209/776. Струмица.

Спомен-биста на првоборецот Герас Цунев се наоѓа во дворот на Модната конфекција која го носи неговото име. Изработена од мермер и поставена на постамент од терако. Бил борец на Првиот плачковички одред, а во борбата кај с. Шипковица на 19. 12. 1942 година, бил тешко ранет од бугарската полиција, заробен, а потоа обесен во Скопскиот затвор на 21. 01. 1943 година.

210/778. Струмица.

Спомен-биста на Моша Пијаде се наоѓа во дворот на истоименото Основно училиште во Струмица. Изработена од гипс и поставена на постамент како трајно сеќавање и признание за неговото активно учество во Работничкото движење, НОВ и изградба на Нова Југославија. Умрел од природна смрт во 1957 година.

211/275. Тетово.

Спомен-биста на народниот херој Тодор Џиповски-Мерџан се наоѓа на Плоштадот во Тетово. Поставена на носач вграден во правоаголен сид изграден посебно за таа намена.

Спомен-бистата е откриена и е признание на Тодор за активното учество во НОВ, а загинал во с. Беличица на 17. 09. 1944 година во борба со балистичките банди како секретар на Обласниот партиски комитет.

Спомен-биста на народниот херој Јосиф Јосифовски-Свештарот се наоѓа во паркот во центарот на Градот. Изработена од мермер и поставена на постамент е признание за неговото учество во НОВ. Загинал на 6 октомври 1943 г. кај с. Кленоец — Кичевско, во борба со балистите и германските окупаторски војски.

Автор: Стеван Нестороски, ликовен уметник.

212/276. Тетово.

Спомен-биста на народниот херој Гоце Стојчевски-Амбарче се наоѓа во паркчето пред Библиотеката во Тетово.

Спомен-бистата е излеана во бронза и поставена на носач од бетон, обложен со бели мермерни плочи, е признание за неговото учество во НОВ и партизската активност. Загинал во нерамна борба со балистичките банди кај с. Беличица — Гостиварско на 17. 09. 1944 г.

24. ТИТОВ ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

213/4. Титов Велес.

Спомен-биста на народниот херој на Југославија од Македонија, Димче Мирчев, изработена од бронза и поставена на постамент кој се состои од два дела, изработен од црн и сивкаст мермер. Обележјето се наоѓа во Градскиот парк во Т. Велес. Загинал во борба со бугарскиот окупатор во Кавадарци на 07. 04. 1944 година.

214/5. Титов Велес.

Спомен-биста од бронза, посветена на ликот на народниот херој на Југославија од Македонија Благој Страчков, поставена на носач од обработен камен и се наоѓа во Градскиот парк.

Благој Страчков е убиен на најсверски начин од бугарските окупатори во 1943 г.

215/6. Титов Велес.

Спомен-биста на првоборецот Благој Ќирков се наоѓа во Градскиот парк. Изработена од бронза и поставена на носач од бел мермер. Загинал во борба со бугарскиот окупатор на 09. 01. 1943 год. како борец на одредот „Димитар Влахов“ кај с. Оризари.

216/8. Титов Велес.

Спомен-биста на првоборецот Анде Кошуљчев, член на МК на СКОЈ во Велес, борец на партизанскиот одред „Димитар Влахов“, загинал во борба со бугарскиот окупатор кај „Фојничката пештера“ на 16. 12. 1942 година. Бистата е изработена од бронза и поставена на постамент од бел мермер, а се наоѓа во Градскиот парк.

217/9. Титов Велес.

Спомен-биста од бронза на првоборецот Јовче Чучук, загинал во борба со бугарскиот окупатор 1944 година, се наоѓа во Градскиот парк. Поставена на постамент изработен од бел мермер.

218/15. Титов Велес.

Спомен-биста од бронза посветена на ликот на првоборецот Благој Горев. Поставена на

постамент од бетон, обложен со плочи од бел мермер, се наоѓа во Градскиот парк. Бил член на МК на СКОЈ и борец на партизанскиот одред „Димитар Влахов“. Загинал во борба со бугарскиот окупатор во 1942 година.

219/16. Титов Велес.

Спомен-биста од бронза со ликот на првоборецот Трајко Капчев, член на КПЈ од 1934 г., член на Војниот штаб за Велес, член на Окружниот комитет на КПЈ и борец на партизанскиот одред „Димитар Влахов“ се наоѓа во Градскиот парк. Поставена на постамент од бетон обложен со бели мермерни плочи. Загинал на 10. 12. 1942 година од експлозија на мина која била подготвувана за борба против окупаторот.

220/932. Титов Велес.

Спомен-биста од гипс, посветена на ликот на поетот и револуционер Коле Неделковски се наоѓа во дворот на Индустриското училиште „Коле Неделковски“ во Т. Велес. Поставена е на постамент од бел мермер.

Автор: Павле Илиев, ликовен уметник.

221/935. Титов Велес.

Спомен-биста од сивкаст мермер, со ликот на народниот херој Димче Мирчев, поставена е во дворот на Рудникот за Талк „Димче Мирчев“ во Т. Велес на постамент од бетон, обложен со бели мермерни плочи.

Димче Мирчев бил организатор на вооружената борба против окупаторот, член на МК на КПЈ во Т. Велес, а пред загинувањето и во Кавадарци, во одредот „Димитар Влахов“ бил заменик на командант, загинал на 07. 04. 1944 година.

222/936. Титов Велес.

Спомен-биста од мермер, во дворот на „Југотутун“ во Т. Велес, посветена на ликот на првоборецот Нада Бутникошарева. Поставена на постамент од мермер, а во авторство на Павле Илиев, наставник по ликовно воспитување.

223/957. Титов Велес.

Спомен-биста во дворот на фабриката за масло „Брагој Горев“, посветена на ликот на првоборецот Брагој Горев, е признание за неговото активно учество во НОВ. Загинал во борба со бугарскиот окупатор кај с. Ново Село на 30. 11. 1942 година.

Автор: Ристо Јанев — наставник по ликовно воспитување.

224/967 Титов Велес.

Спомен-биста во дворот на управната зграда на фабриката за керамиди „Киро Кучук“ во

Т. Велес, Посветена на ликот на првоборецот Киро Кучук е признание за неговото учество во НОВ.

225/989. Титов Велес.

Спомен-биста на Алексо Демниев-Баумен во Т. Велес. Изработена е во бронза и поставена на носач, е трајно сеќавање и достојно признание на Алексо за неговото учество во Шпанската револуција и Народноослободителната борба каде заземал високи функции во ЈНА, односно командант на 15 македонски корпус на Сремскиот фронт.

25. ШТИП И ШТИПСКО

226/724. Штип.

Спомен-биста на првоборецот Вита Поп Јорданова во Штип. Бистата е изработена од мермер и поставена на носач од бетон, се наоѓа во паркот пред Окружниот суд.

Спомен-бистата е сеќавање на Вита Поп Јорданова и признание за нејзиното учество во НОВ. Загинала кон крајот на октомври 1943 година во месноста „Клуч“ на Скопска Црна Гора во борба со балистичките банди.

227/726. Штип.

Спомен-биста со ликот на народниот херој Славчо Стојменски, се наоѓа на плоштадот „Тошо Арсов“. Изработена од бел мермер и поставена на носач од бетон со продолжен малтер — терацо. Бистата е откриена за трајно сеќавање на Херојот и признание за неговото активно учество во НОВ. Загинал во Штип на 17 август 1943 година во борба со бугарската окупаторска полиција како член на Обласниот комитет на КПМ.

228/727. Штип.

Спомен-биста на народниот херој Ванчо Прке-Сермен, се наоѓа на плоштадот „Тошо Арсов“ во центарот на Градот. Изработена од мермер и поставена на носач од бетон со продолжен малтер — терацо, е сеќавање и признание на Херојот за неговото активно учество во НОВ. Загинал во борба со бугарските окупаторски војски во месноста „Врши Дол“ југоисточно од Виница на 21. 05. 1943 година.

229/728. Штип.

Спомен-биста со ликот на првоборецот Тошо Арсов, се наоѓа пред Уметничката галерија (Безистенот) во Штип. Изработена од бел мермер и поставена на носач од монолитен украсен камен, за сеќавање и признание за активното учество во НОВ. Загинал кај месноста „Врши Дол“ кај Виница во борба со бугарските окупаторски војски на 21 мај 1943 година.

230/729. Штип.

Спомен-биста на првоборецот Васил Доганчики се наоѓа во паркот пред Уметничката галерија (Безистенот) во Штип. Изработена од бел мермер и поставена на носач од мозаик, е признание и сеќавање на Првоборецот за активното учество во НОВ. Загинал во борба со бугарската војска и полиција во месноста „Мамудица“ на планината Плачковица, во атарот на с. Шипковица Радовишко, на 19 декември 1942 година.

231/730. Штип.

Спомен-биста на првоборецот Гошо Сламков се наоѓа во паркот пред Основното училиште „Ванчо Прке“ во Штип. Изработена од бронза и поставена на носач од терацо за трајно сеќавање и признание за неговото активно учество во НОВ. Убиен на српски начин од бугарските окупатори кај „Три Чешми“ во 1943 година.

232/731. Штип.

Спомен-биста на првоборецот Вера Циривири-Трена. Изработена од бронза и поставена на носач, во форма на столб, се наоѓа пред Основното училиште „Ванчо Прке“ во паркот. Загинала во Штип, 1944 година.

233/732. Штип.

Спомен-биста на првоборецот Јаким Стојков се наоѓа во паркот пред Основното училиште „Ванчо Прке“ во Штип. Бистата е излеана во бронза и поставена на постамент обложен со терацо, е признание за неговото учество во НОВ.

Јаким Стојковски бил Борец на Плачковичкиот партизански одред и во борба со бугарската полиција и војска загинал на 19. 12. 1942 год. на планината Плачковица во месноста „Мамудица“ во атарот на с. Шипковица — Радовишко.

ГЛАВА СЕДМА

СПОМЕН-КОСТУРНИЦИ, ПАРТИЗАНСКИ ГРОБИШТА, ГРОБНИЦИ И ИНДИВИДУАЛНИ ГРОБОВИ НА ПАДНАТИ БОРЦИ ВО НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА И УМРЕНИ ОД ПОСЛЕДИЦИТЕ НА ВОЈНАТА

1. БЕРОВО

1/801. Берово.

Спомен-костурница во Берово се наоѓа од левата страна на патот при влезот во Градот. Целиот објект е граден од бетон, а го сочинуваат пирамида и крипта. Во криптата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор од градот кои биле стрелани од германските војски при нивното повлекување есента 1944 година. На пирамидата има поставена спомен-плоча од мермер со текст на посвета кон паднатите борци во НОВ и ЖФТ.

2. БИТОЛА

2/192. Битола.

Партизански гробишта на паднати борци во НОВ Битола, се наоѓаат во посебна алеа на „Буковските гробишта“. Алеата е поделена во три парцели во кои се наоѓаат индивидуални гробови на паднати борци, првоборци и народни хериои во НОВ. Гробовите се градени од бетон, правоаголни ивичњаци, симетрично подредени со надгробните мермерни плочи на кои се напишани имињата на погребаните борци, годината на рафањето и загинувањето. Во средишниот дел од средната парцела се наоѓа монументална гранитна стена на која е аплицирана метална рељефна карта на СФРЈ и текст со следната посвета:

„СО ВАШИОТ ХЕРОИЗАМ ЈА ПОБЕДИВТЕ И СМРТТА“.

3. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

3/471. Гевгелија.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ во Гевгелија. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од Гевгелија и Гевгелиско.

Гробницата е градена и оградена од кршен камен, врз која е изградена пирамида, исто од кршен камен-рустика, на која има аплицирано рељеф од северната страна и мермерна плоча од јужната страна на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ, 1941—1944 година.

Автор Љубомир Далчев ликовен уметник од Софија.

4/470. с. Негорци.

Три индивидуални гроба во дворот на црквата во с. Негорци. Во гробовите се наоѓаат посмртните останки на жртвите на фашистичкиот терор: Ристо Г. Бојмалиев, Георге Велков и Ристо Ј. Шукрев, стрелани од бугарските окупатори на трети односно пети јануари 1944 година.

Гробовите се градени од кршен камен, без малтер и доста нестручно, со надгробен споменик од гранит на кој се напишани и имињата на ЖФТ. Гробовите се наоѓаат во лоша состојба, потребно е обновување и преуредување.

4. ГОСТИVAR И ГОСТИVARСКО

5/326. Гостивар.

Партизански гробишта на паднати борци во НОВ во Гостивар се наоѓаат веднаш од десната страна при влезот во Градските гробишта. Тоа се индивидуални гробови, симетрично подредени во една алеја, градени од бетон со надгробни плочи од мермер на кои се напишани имињата на загинатите. На самиот почеток на алеата е изграден заеднички споменик (геометриска вертикалa) на кој има и спомен-плоча со текст кон паднатите борци во НОВ.

6/325. Гостивар.

Спомен-гробница на паднатите борци во НОВ од Егејските бригади, кои паднале во бор-

бите со остатоците на балистичките банди во 1945 година чистејки го теренот на ова подрачје.

Спомен-гробницата се наоѓа во Алејата на партизанските гробишта во склопот на Градските гробишта во Гостивар. Изградена од бетон со продолжена геометриска вертикалa и завршува со две фигури во вид на пламен и петокрака звезда. Има и спомен-плоча која служи како носач на архитравната греда на која се поставени две фигури и текст со посвета за паднатите борци во НОВ.

7/667. с. Богдево.

Споменик-гроб на народниот херој од Македонија Злате Мелакоски во селските гробишта на с. Богдево. Гробот е граден од бетон со надгробен споменик на кој е напишано името на паднатиот херој.

Злате Мелакоски бил борец на Првата македонско-косовска бригада и загинал во февруари 1944 година како пушкомитролезец во борбите со бугарските окупатори.

8/669. с. Беличица.

Алеја со индивидуални гробови во гробиштата на с. Беличица. Во гробовите се погребани посмртните останки на паднатите борци од Тетовскиот партизански одред и жителите од селото кои ги загубиле животите на 19 септември 1944 година од разбеснетите балистички банди Алејата е оградена со посебна ограда и поставена е спомен-плоча со текст кој е посветен на паднатите борци и ЖФТ.

5. ДЕБАР И ДЕБАРСКО

9/217. Дебар.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ од Дебар и дебарскиот крај се наоѓа во македонските гробишта во Дебар. Гробницата има правоаголна форма со димензија 8 X 2 метри, оградена со обработен камен ивичњаци, а средината е исполнета со земја и озеленето.

Нема посебен белег ниту текст со посвета ни пак имиња или бројот на паднатите борци.

10/218. с. Житинане.

Заедничка гробница во с. Житинане во која се погребани посмртните останки на паднатите борци во НОВ од селото Али Шемов и Етем Цумертов, загинати во 1943 година. Гробницата не е посебно уредена и нема текст, само е оградена со дрвена ограда и се наоѓа во непосредна близина на џамијата.

6. ДЕЛЧЕВО И ДЕЛЧЕВСКО

11/812. Планина Обозна.

Спомен-гробница на планината Обозна во месноста Томашев Рид. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци од Третата македонска народноослободителна бригада кои загинале во време на „Мајската офанзива“ во 1944 год. во борба со бугарската окупаторска војска. Спомен-гробницата е градена од бетон, каскадно од четири дела со надгробна плоча од ист материјал, на која е напишан текст се додека материјалот бил влажен со посвета кон паднатите борци.

7. ДЕМИРХИСАРСКО

12/927. с. Ракитница

Спомен-гроб на Миле Неделковски, паднат борец во НОВ од с. Ракитница. Гробот е ограден од кршен камен во форма на саркофаг со надгробен споменик на кој има текст со посвета и мито на паднатиот борец.

13/928. с. Ракитница.

Спомен-гроб на Малинка Вељановска учесник во Илинденските настани и НОВ, се наоѓа во гробиштата на с. Ракитница. Граден од бетон со надгробен споменик на кој е напишан текст со името на починатиот борец.

14/929. с. Ракитница.

Спомен-гроб на Борис Стојановски, паднат борец во НОВ се наоѓа во гробиштата на село Ракитница.

Спомен-гробот е граден од кршен камен со надгробен споменик на кој е напишано и името на паднатиот борец.

8. МАКЕДОНСКИ БРОД

15/334. с. Самоков.

Споменик-гроб на Драго Миниќ (Црногорец) се наоѓа во дворот на Здравствената станица во с. Самоков, борец на Косовскиот батаљон. Споменикот е граден од бетон со надгробен споменик од мермер на кој се наоѓа текст со посвета на паднатиот борец како и паднатите борци во НОВ од овој крај.

9. НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

16/505. Неготино.

Спомен-костурница на паднати борци во НОВ во Неготино се наоѓа на височина десно од улицата спрема хотелот „Парк“. Во криптата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци од Неготино и неготинско чии имиња

се напишани на посебни мермерни плочи. Спомен-костурницата е градена од бетон и покрај криптата опфаќа повеќе архитектонски и ликовни елементи распоредени на плато кое е обложено со бели мермерни плочи. Има обелиск од бетон обложен со бели мермерни плочи на кои има и рељеф. Автор Илија Ачиовски, акад. скулптор.

17/509. с. Барово.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ во с. Барово. Градена е со кршен камен, со продолжен малтер и се завршува во форма на пирамида. На пирамидата е аплицирана спомен-плоча на која е напишан текст со посвета и имињата на паднатите борци.

18/512. с. Пржево.

Споменик-гроб на Благој Јанушев во гробиштата на с. Пржево, загинал како борец на Велешкиот партизански одред кај с. Фојница во 1942 год. во борба со бугарските окупаторски војски. Гробот е граден од бетон во форма на саркофаг со надгробен споменик од бетон, на кој има текст напишан додека материјалот бил влажен.

19/514. Тремник.

Спомен-гробница во с. Тремник во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор од селото. Гробницата е градена со кршен камен и продолжен малтер во форма на пирамида. На пирамидата има вградено спомен плоча од мермер на која има напишано текст со посвета и имиња на паднатите борци во НОВ и ЖФТ.

20/515. с. Пепелиште.

Споменик-гроб на Александар Илиевски во гробиштата на с. Пепелиште. Граден од кршен камен со надгробен споменик од монументален гранитен камен на кој е напишано името на паднатиот борец, загинат во 1944 год.

10. КАВАДАРЦИ И КАВАДАРЕЧКО

21/521. Кавадарци.

Партизански гробишта во Кавадарци, лоцирани во посебна алеа во дворот на црквата Свети Димитрија.

По изградбата на заедничката спомен-костурница на паднатите борци во НОВ од Кавадарци и кавадаречко посмртните останки на паднатите борци во НОВ од Партизанските гробишта се пренесени во криптата на костурницата. Од овој споменик постои само доцето во Републичкиот завод со фотографија и основни податоци.

22/919. Кавадарци.

Спомен-костурница на паднати борци во НОВ во Кавадарци. Во спомен костурницата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од Кавадарци и кавадаречко. Споменикот се наоѓа на височината над Градскиот парк кој доминира над околината. Граден од бетон и го сочинуваат повеќе архитектонски и ликовни решенија и тоа: централна градба над криптата, стилизирана со мотиви од македонскиот фолклор; кружна крипта над ниво, во која се сместени останките на паднатите борци, а внатрешната страна е обложена со мермерни плохи на кои се напишани имињата на 231 паднат борец по азбучен ред; амфитеатар за одржување на историски час и други приредби и повеќе паноа од бетон. Автор Петар Муличкоски инж. арх. од Прилеп.

23/544. с. Бохула.

Споменик-гробница во с. Бохула, во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ, се наоѓа во дворот на Основното училиште на селото.

Спомен-гробницата е градена од кршен камен со продолжен малтер во форма на пирамида, на која има вградено спомен-плоча од мермер на која има текст со посвета кон паднатите борци и нивните имиња.

11. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

24/123. Кичево.

Спомен-костурница во Кичево, се наоѓа на „Калето“. Во криптата на костурницата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ и ЖФТ сместени во лимени кутии. Споменикот е граден од обработен камен и бетон, во полукружна форма, покривна бетонска плоча на столбови и широко уредено плато. Во внатрешниот дел се поставени рељефни композиции од бронза со тематика од НОВ.

Автор: Јордан Грабулоски академ. скулптор. Лево и десно од рељефите, на мермерни плохи се напишани имињата на паднатите борци во НОВ од Кичево и Кичевско како и борци од други места паднати на ова подрачје. Во продолжение на овој список се и имињата на жртвите на фашистичкиот терор стрелани од фашистичките окупатори и нивните помагачи.

25/328-7. пл. Лопушник.

На планината Лопушник се наоѓа спомен-белег на местото каде што бил погребан прогледскиот поет и револуционер Коста Соловев-Рачин. На ова место Кочо Рачин трагично загинал на 13 јуни 1943 година и тука бил погребан. По ослободувањето на земјата

посмртните останки на Поетот биле пренесени во Партизанските гробишта во Т. Велес, а сега се наоѓаат во новоизградената спомен-костурница на паднатите борци во НОВ од Велес и Велешко.

Гробот на Рацин на Лопушник е граден од бетон со надгробен споменик на кој има текст со посвета и името на паднатиот борец.

26/бб. с. Подвис.

Споменик-гробница на Наке Спасеноски, паднат борец во НОВ се наоѓа јужно од селската црква до самиот пат. Граден е од бетон во форма на саркофаг со надгробен споменик на кој е напишан текст со посвета и името на паднатиот борец.

Гробот е ограден со челична мрежа а во не-посредна близина се наоѓа гробот на Арсо Војвода од с. Подвис учесник во Илинденското востание. На тој начин овие белези (гробови) издвоени во посебна парцела сочинуваат еден континуитет на историски настани, а на паднатите борци посебно признание.

12. КОЧАНИ

27/829. Кочани.

Партизански гробишта на четворица паднати борци во НОВ (Боро Михајлов-Ловцијата, Страшо Ербапски, Раде Кратовче и Јупчо Сантов) се наоѓаат во Градските гробишта на Кочани.

Гробовите се градени посебно за секој борец и се изработени од бетон а на западната страна е поставена спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци како и годините на раѓањето и загинувањето.

Парцелата е посебно издвоена од останатите гробови и е оградена со челични шипки.

13. КРАТОВО

28/860. Кратово.

Споменик-костурница во Кратово во месноста „Карши Бавчи“ во која се наоѓаат посмртните останки на 79 паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор.

Споменикот го сочинува цел комплекс на архитектонско и скулптурално решение, а на посебно пано од бетон се поставени мермерни плочи на кои се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од 1941—1945 година по азбучен ред. Пред влезот на платото на костурницата поставена е спомен-плоча со римуван текст, посветен на паднатите борци и ЖФТ.

14. КРИВА ПАЛАНКА И КРИВОПАЛАНЕЧКО

29/878. с. Ранковци.

Спомен-костурница на паднати борци во НОВ од Шестата јужноморавска српска народно-ослободителна бригада се наоѓа лево од патот Куманово — Крива Паланка.

Споменикот е граден од бетон и претставува комплекс на архитектонско и скулптурално решение. На посебно пано има рељефна композиција од бетон со тематика од НОВ, потоа обелиск и оградено плато. На бели мермерни плочи се наоѓаат имињата и местото на раѓањето на паднатите борци, кои на ова подрачје загинале во борба со бугарските и германските окупатори и домашните предавници.

15. КРУШЕВО И КРУШЕВСКО

30/360. Крушево.

Партизански гробишта на паднати борци во НОВ во посебна алеа во градските гробишта во Крушево. Во две парцели се наоѓаат гробовите на 20 паднати борци во НОВ од Крушево и крушевско. Тоа се индивидуални гробови, градени од бетон со надгробна спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци.

На горниот крај во средина на алеата се наоѓа скулптура излеана од бел цемент во однапред подготвен калап.

31/372. с. Пуста Река.

Во гробиштата на с. Пуста Река се наоѓаат три индивидуални гроба, подредени еден до друг, во кои се наоѓаат посмртните останки на Јоше С. Вијачески, Симон Т. Билјановски, борци на НОВ, убиени на зверски начин од бугарските окупатори и Трендafil Билјановски, учесник во НОВ и татко на Симон, умрел од природна смрт во 1970 година.

Гробовите се градени од кршен камен со продолжен малтер и надгробни споменици од бел мермер на кои има соодветен текст со посвета и имињата на борците.

16. КУМАНОВО

32/32. Куманово.

Споменик-костурница на паднати борци во НОВ од Куманово и кумановско се наоѓа на височина лево од патот Куманово — Крива Паланка. Споменикот зафаќа поголема површина од Височината, која е хортикултурно уредена со високи и ниски зимзелени растенија, архитектонски и ликовни решенија од бетон и бронза и плато попложено со мозаични плочи.

На платото се издига скулптура од бронза со лик на жена во натприродна големина која доминира над целата околина. Криптата е градена од бетон а на нејзе се аплицирани рељефни композиции од бронза со тематика од НОВ и мермерни плочи на кои се напишани имињата на паднатите борци. Автор: Коча Зордумис арх. и Сретен Станоевиќ акад. скулптор.

17. ОХРИД И ОХРИДСКО

33/270. Охрид.

Партизански гробишта во Охрид се наоѓаат во месноста „Студенчишта“ над Билјанини извори. Алеата е оградена со ниска ограда од обработен камен а во средината се наоѓаат гробовите на паднатите борци во НОВ од Охрид и охридско вкупно 31. Секој гроб е обележан со пирамида од бел мермер на која се напишани имињата на паднатите борци. Во средината на Алеата се наоѓа централната фигура од мермер со функција за полагање на венци и цвеќе.

34/271. с. Песочани.

Споменик-гроб во с. Песочани во кој се наоѓаат посмртните останки на Перо Перовиќ, борец од Првата македонско-косовска бригада, кој загинал на ова место на 6-ти мај 1944 година во борба со германските окупаторски војски и балистичките банди.

Гробот е граден од бетон со надгробен споменик од мермер на кој е напишано името на паднатиот борец.

35/435. с. Црвена Вода.

Споменик-гроб на Цветко Кузмановски во гробиштата на с. Црвена Вода. Гробот е граден од бетон со надгробен споменик на кој е напишано името на паднатиот борец од ова село додека материјалот бил влажен.

18. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

36/66. Прилеп.

Споменик-костурница, „Могила на непобедните“, во Прилеп во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци од Прилеп и прилепско и паднати борци од други места на ова подрачје во текот на НОВ 1941—1945 год. Градена е во полукуружна форма на која внатрешниот отворен дел е попложен со бели мермерни плочи по целата вертикална површина на кои се напишани имињата на паднатите борци по азбучен ред. Подот е попложен со бели мермерни плочи а пред „Могилата“ се наоѓаат скулптури од монументални мермерни блокови.

До споменикот се оди по попложен каскаден приод, на кој во самиот почеток од левата страна се наоѓаат спомен-бистите на народните херои од Македонија од Прилеп. Целата околина хортикултурно е уредена со високо растителна борова шума и нискорастителни зимзелени растенија. Овој дел на природата од градското прилепско подрачје е наречен Парк на Револуцијата.

Автор Богдан Богдановиќ — архитет од Белград.

37/562. с. Дебреште.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ во с. Дебреште се наоѓа во склонот на селските гробишта. Градена од бетон а се заштитува со плато, попложено со мермерни плочи. Врз платото се поставени 8 пирамиди од мермер на кои се напишани имињата на паднатите борци чии посмртни остатоци се наоѓаат во костурницата. На посебен носач е поставена спомен-плоча на која е напишан соодветен текст со посвета кон паднатите борци. Автор М. Тодороски-Мељакот.

38/568. с. Маргари.

Спомен-гробница во с. Маргари во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од селото се наоѓа во селските гробишта.

Има крипта и подигнато плато од бетон на која се поставени три пирамиди од мермер се напишани имињата на паднатите борци. На посебна плоча од мермер е напишан текст со посвета за загинатите.

Автор Методи Тодороски-Мељакот, арх.

39/581. с. Г. Радобил.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ во с. Голем Радобил се наоѓа непосредно до патот при влезот во селото.

Форма на градбата и материјалот со кој е градена гробницата е ист како и претходните и е од истиот автор.

40/582. с. Мал Радобил.

Спомен-гробница во с. М. Радобил, во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од селото, се наоѓа во склонот на селските гробишта. На платото се поставени две пирамиди од мермер на кои се напишани имињата на паднатите борци, како и плоча со текст на посвета. Форма на градбата и материјал исто како и претходните и од ист автор.

41/589. с. Кривогаштани.

Спомен-костурница во с. Кривогаштани во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од селото. Има подигнато плато (могила) и се наоѓа при влезот во дворот на црквата Свети Димитрија. На пла-

тото се поставени пирамиди од мермер на кои се напишани имињата на паднатите борци и спомен-плоча со соответен текст. Автор: М. Тодороски-Мељакот, арх.

42/591. с. Тополчани.

Споменик-костурница на паднати борци во НОВ во с. Тополчани. Се наоѓа десно од патот при влезот во селото на височина која доминира над околнината. Градена е од бетон со поплоочено плато со мермерни плочи на кои се напишани имињата на паднатите борци. Од патот до споменикот се оди по голем број скали поставени каскадно. Автор Драган Попоски-Дада акард. скулптор.

19. ПРОБИШТИП И ПРОБИШТИПСКО

43/857. с. Кундово.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ во с. Кундово се наоѓа во селските гробишта. Гробницата е градена од бетон во правоаголна форма со надгробна спомен-плоча од мермер на која има напишан текст со посвета и имиња на паднатите борци во НОВ.

20. РАДОВИШ

44/748. Радовиш.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ се наоѓа во градските гробишта. Во гробницата се погребани посмртните останки на паднати незнајни борци, кои загинале на ова подрачје во текот на НОВ, во борба со окупаторските војски.

Споменикот е граден од бетон во правоаголна форма со надгробен споменик, на кој е вградена спомен-плоча со текст на посвета кон паднатите борци.

21. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

45/595. Ресен.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ се наоѓа во градските гробишта. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ 1941—1945 од Ресен и ресенско.

Споменикот е граден од бетон а го сочинува крипта, каде се наоѓаат посмртните останки и надгробен споменик-пирамида на кој е аплицирана спомен-плоча со соответен текст и имињата на паднатите борци во НОВ.

46/408. с. Болно

Споменик-гробница на народните херои Стив Наумов и Мите Богоевски во гробиштата на село Болно е трајно сеќавање за нивната тра-

гична смрт, кои во нерамна борба со бугарските окупатори загинале во близина на селото на 12-09-1942 година.

Споменикот е граден од бетон, со крипта и надгробен споменик на кој е аплицирана мермерна плоча на која се напишани имињата на Хероите, а во криптата не се наоѓаат посмртните останки на Паднатите бидејќи окупаторот ги закопал мртвите тела на место каде и денеска на јавноста не се познати.

47/398. с. Јанковец.

Споменик-гробница на Наум Веселиевски-Овчарот, првоборец од овој крај, починал од природна смрт во 1972 година. Гробницата се наоѓа во гробиштата на с. Јанковец, градена од мермер на која има спомен-плоча со посвета и спомен-биста со ликот на починатиот.

48/596. Ресен.

Спомен-гроб во кој се наоѓаат посмртните останки на паднатиот борец во НОВ Таше Т. Милошевски, загинал на 16-04-1945 год. на Сремскиот фронт како политички комесар на батаљон, се наоѓа во градските гробишта во Ресен. Гробот е граден од бетон а носачот на спомен-плочата е геометриска вертикална од мермер. На спомен-плочата има текст со посвета и името на паднатиот борец.

49/597. Ресен.

Спомен-гроб на Наум В. Божиновски се наоѓа во градските гробишта во Ресен. Загинал на 22 јули 1944 година во с. Буринец — Струшко. Гробот е граден од бетон со надгробен споменик на кој има соответен текст на посвета кон загинатиот борец.

22. СВЕТИ НИКОЛЕ И СВЕТИ НИКОЛСКО

50/698. Свети Николе.

Споменик-костурница во Свети Николе се наоѓа во градскиот парк. Во костурницата се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од Свети Николе.

Костурницата е градена од бетон над ниво и целата е обложена со бели мермерни плочи. Споменикот го сочинуваат архитектонски и ликовни решенија на кој доминира скулптура од бронза, во цел човечки раст во природна големина на која не се запазени пропорциите во однос на носачот. Скулптурата е поставена на носач од бетон (осмоаголна ротонда) која е обложена со бели мермерни плочи и на истите се напишани имињата на паднатите борци.

Автор на скулптурата Александар Јанкуловски ликовен уметник од Скопје.

51/688. с. Павлешенци.

Спомен-костурница во с. Павлешенци во која се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ од ова село. Костурницата се наоѓа во центарот на селото пред Задружниот дом. Градена е каскадно од кршен камен во форма на пирамида на која е вградена спомен-плоча на која е напишан текст со посвета кон паднатите борци и нивните имиња.

Околу споменикот се наоѓа ограда од челични шипки со што е заштитен од механичко оштетување.

52/690. с. Малино.

Спомен-гроб на паднат борец во гробиштата на с. Малино. Во гробот се наоѓаат посмртните останки на Трајче Јованчев Динев паднат борец во НОВ од ова село.

Гробот е граден од бетон, продолжен со терако-мозаика, со надгробен споменик на кој има текст со посвета и името на загинатиот борец, напишан додека материјалот бил влажен.

53/692. с. Немањици.

Спомен-гроб во с. Немањици во кој се наоѓаат посмртните останки на Дивко Панев Иванов паднат борец во НОВ од ова село.

Гробот е граден од бетон, продолжен со терако, со надгробен споменик на кој има текст со посвета и името на борецот, напишан додека материјалот бил влажен.

54/693. Свети Николе.

Спомен-гробница на Мара Нацева се наоѓа во градските гробишта кај црквата Свети Стефан во Свети Николе, активен борец во НОВ. Гробницата е градена од бетон, продолжена со терако-мозаик, со надгробен споменик на кој е аплицирана мермерна плоча со текст со посвета и името на паднатиот борец.

55/694. с. Горобинци.

Спомен-костурница во с. Горобинци во која се наоѓаат посмртните останки на паднати борци во НОВ од селото. Се наоѓа во центарот на селото пред Задружниот дом. Градена е од кршен камен во форма на пресечена пирамида, на која е вградена спомен-плоча со текст на посвета и имињата на паднатите борци.

56/703. с. Ерцелија.

Спомен-гроб на Ленче Р. Иванова во селските гробишта на с. Ерцелија, паднат борец во НОВ од ова село.

Гробот е граден од бетон со продолжен малтер од терако, со надгробен споменик од ист материјал на кој е напишан текст со посвета и името на загинатиот борец.

23. СКОПЈЕ И СКОПСКО

57/66. Скопје.

Меморијален комплекс на паднати борци во НОВ и умрени од природна смрт се наоѓа во Градските гробишта во Скопје. Тоа е посебна почесна алеа во која се наоѓаат посмртните останки на заслужени борци од НОВ, чии гробови се обележани со посебни пирамиди од мермер и спомен-бисти од бронза, а како заедничко централно обележје е рельефна композиција од бронза со тематика од НОВ.

Автор: Јордан Грабулоски, акад. скулптор.

58/606. с. Вучидол

Спомен-гроб во гробиштата на с. Вучидол, во кој се наоѓаат посмртните останки на Ѓорѓи Ливрински загинал како борец во НОВ на 23 август 1944 година.

Гробот е граден од бетон со надгробна мермерна плоча на која е напишан текст со посвета за паднатиот борец во НОВ.

59/625. Езеро „Треска“.

Спомен-гробница на 11 паднати борци во НОВ од Третата и Дванаесеттата ударна бригада, загинати на овој терен во борба со германските окупаторски војски и балистичките банди есента 1944 година.

Гробницата се наоѓа десно од патот во близина на с. Глумово. Градена е од бетон со поплоочено плато со украсна керамика, оградена со столчиња од терако и поврзани со синџири како и пирамида од бетон продолжена со терако на која е аплицирана спомен-плоча од бел мермер на која е напишан текст со посвета кон паднатите борци за ослободувањето на земјата.

Поради слабиот материјал на градбата по истиот тој повод (историски) настан, подигнат е споменик на самиот брег на Езерото „Треска“.

24. СТРУГА И СТРУШКО

61/244. с. Октиси.

Спомен-гроб во селските гробишта на с. Октиси во кој се наоѓаат посмртните останки на Јован С. Стефаноски, учесник во НОВ, а загинал во 1947 година.

Гробот е граден од бетон, крипта со надгробен споменик на кој има текст со посвета и името на загинатиот.

61/244. с. Октиси.

Спомен-гроб во гробиштата на с. Октиси во кој се наоѓаат посмртните останки на Ѓоко Чумкароски, учесник во НОВ, умрел во 1957 година како последица од Војната. Гробот е граден од бетон (форма саркофаг) со надгробен споменик на кој има текст со посвета.

62/243. с. Октиси.

Спомен-гроб на Гончевски Петар-Гиле се наоѓа во селските гробишта во с. Октиси, учесник во НОВ, умрел во 1951 година како пострадаца од Војната.

Гробот е граден од бетон, продолжен со мозаика со надгробен споменик на кој е напишан текст со посвета додека материјалот бил влажен.

63/680. с. Збажди.

Спомен-гробница во гробиштата на с. Збажди во која се наоѓаат посмртните останки на Милена Драшковиќ и Јозеф Подгорник, паднати борци во НОВ од Првата македонско-косовска бригада во борба со германските окупатори на ова подрачје. Загинале на 23 јуни 1944 год. бранејќи ја слободната територија — Малесија.

Гробот е граден од бетон со надгробен споменик и спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци.

64/682. с. Збажди.

Спомен-гроб на Целко Стојаноски во гробиштата на с. Збажди, борец на НОВ, загинал на 20-ти ноември 1944 година, кај с. Зајас во борба со балистичките банди и германските окупаторски војски.

Гробот е граден од обични кршени плохи со надгробен споменик од монолитен гранитен камен на кој е напишан текст со посвета и името на паднатиот борец.

Поради лошата состојба овие споменични одбележувања се обновени и уредени.

25. СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО

65/753. с. Кукалиш.

Спомен-костурница во с. Кукалиш посветена на паднати борци и жртви од селото од периодот на Национално-револуционерното движење, Балканските војни и Народноослободителната војна и револуција. Костурницата претставува комплекс на архитектонско и скулптурално решение, а како централен дел е заедничка крипта, три скулптури-пирамиди од бетон, како симбол на трите периоди, посебни пирамиди од бетон на кои се напишани имињата на паднатите (поединечно за секој) поредени во една линија од западната страна од костурницата.

Целиот комплекс е ограден со висока ограда од кршен камен, внатрешниот дел хортикултурно е уреден, а се влегува преку голема метална порта над која со метални големи букви е напишано „СПОМЕН-КОСТУРНИЦА“.

Автори: Миле Илиев Костадин Стамболиев арх. од Струмица.

66/766. Струмица.

Спомен-гроб на првоборецот Герас Цунев се наоѓа во градските гробишта во Струмица. Герас Цунев бил борец на Првиот плачковички одред и во борбите со бугарските окупатори кај „Мамудица“ на Плачковица бил ранет и заробен а потоа на 21-01-1943 год. бил стрелан во Скопскиот затвор.

Гробот е изработен од бетон, на кој е поставена накосо спомен-плоча од терацо и напишан текст со посвета и податоци за загинатиот првоборец.

67/767. Струмица.

Во Градските гробишта во Струмица се наоѓа спомен-гробот на народниот херој од Македонија и член на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија Благој Јанков-Мучето. Гробот е граден од бетон а врз горниот дел е поставена спомен-плоча од мозаик на која е напишан текст со посвета кон загинатиот херој.

Благој Мучето загинал во Струмица пред Градскиот парк на први јули 1944 година во нерамна борба со бугарските окупаторски војски.

68/768. Струмица.

Спомен-гроб на Кирил Иван Минанев, учесник во НОВ од 1941 година, се наоѓа во градските гробишта во Струмица.

Гробот изграден од бетон и обложен со бели мермерни плохи, со надгробна мермерна плоча на текст со посвета и фотографија на починатиот.

69/769. Струмица.

Спомен-гроб на Васил П. Сурчев се наоѓа во градските гробишта на Струмица. Граден е од бетон со надгробен споменик од мермер на кој има текст со посвета кон загинатиот. Васил Сурчев загинал на 8-10-1944 година кај с. Фурка — Гевгелиско во борба со германските окупаторски војски.

70/770. Струмица.

Спомен-гроб на Сандо П. Масев се наоѓа во градските гробишта на Струмица. Сандо Масев бил припадник на Народноослободителното движење поради што бил затворен од бугарските окупатори. Во затворот бил препетан од бугарските полицајци поради што умрел на 12-05-1942 год.

Гробот е граден од бетон со надгробен споменик од мермер на кој има напишано текст посветен кон починатиот борец во НОВ.

26. ТЕТОВО И ТЕТОВСКО

71/290. Тетово.

Партизански гробишта во Тетово се наоѓаат во просторот на градските гробишта, во посебна оградена и хортикултурно уредена парцела. Во Алеата се наоѓаат 43 посебни гробови, во кои се наоѓаат посмртните останки на паднатите борци во НОВ. Гробовите се градени од бетонски ивичњаци во правоаголна форма чија средина е исполнета со зеленило. На западната страна од секој гроб има накосо поставена мермерна плоча на која е напишано името на паднатиот борец.

Гробовите симетрично се подредени во два реда, а на јужната страна на носач од бетон наместо скулптура поставен е трофеј од заробен германски топ како симбол на победата.

72/422. с. Вратница.

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ во гробиштата на с. Вратница.

Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на паднати борци во нов од ова село. Градена е каскадно од бетон а потоа обложена со бели мермерни плохи од четири дела и се завршува со два столба меѓу кои е поставена спомен-плоча од мермер со напишан текст со посвета кон паднатите борци.

27. ТИТОВ ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

73/988. Т. Велес.

Спомен-костурница на паднати борци во НОВ и ЖФТ во Т. Велес. Спомен-костурницата е градена од армиран бетон со простор во која се сместени посмртните останки на паднатите борци од Т. Велес и титовелешко, простории за посетители во која се наоѓа скулптура а на сидовите се поставени мозаични композиции со тематика од НОВ и приод со долг ред на скали од бетон. Целата околина хортикултурно е уредена со што претставува посебен предел од природата со меморијално значење од НОВ.

Автори: Саво Суботин инг. арх., Љубомир Денковиќ акад. вајар и Петар Мазев акад. сликар.

Пред да се изгради спомен-костурницата во дворот на црквата Св. Пантелејмон постоела Партизански гробишта кои во РЗЗСК се водат Д. бр. 23—29.

74/463. с. Богомила.

Споменик-гробница на жртви на фашистичкиот терор од с. Богомила се наоѓа во дворот на црквата Свети Атанасие во селото. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на

16-на стрелани припадници на НОД од Азот кои биле стрелани од бугарските фашистички окупатори на 18-10-1942 година кај месноста Сеченица. Споменикот е граден од бетон, обложена со бели мермерни плохи, со надгробна спомен-плоча од поголема димензија на која се напишани имињата на стреланите со посебна посвета.

28. ШТИП И ШТИПСКО

75/704. с. Судиќ.

Спомен-гробница на 12 паднати борци во НОВ од Четиринаесеттата македонска бригада во с. Судиќ.

Гробницата е градена од бетон, парапета, со ограда од челични шипки поврзани со бетонски столбови. Помеѓу два столба од бетон поставена е спомен-плоча од мермер на која има текст со посвета кон загинатите кои за конечното ослободување на Македонија загинале на ова подрачје во борба со германските окупаторски војски.

76/706. с. Долни Балван.

Спомен-гробница на жртви на фашистичкиот терор се наоѓа во центарот на с. Д. Балван. Во гробницата се наоѓаат посмртните останки на стрелани жители од с. Д. Балван, стрелани од германските окупатори на 14-10-1944 година.

Гробницата е градена од бетон со продолжен малтер и надгробен споменик од терацо на кој се напишани имињата на ЖФТ.

77/708. с. Аргулица.

Спомен-костурница во центарот на с. Аргулица во која се наоѓаат посмртните останки на паднати борци во НОВ и ЖФТ од селото. Костурницата е градена од кршен камен и бетон, со издигнато плато, оградена со челични шипки и спомен-плоча на која се напишани имињата на паднатите борци од НОВ и ЖФТ.

78/714. с. Долјани.

Спомен-гробница во гробиштата на с. Долјани во која се наоѓаат посмртните останки на четворица активисти од селото, стрелани од бугарските окупатори на Трети август 1944 година.

Гробницата е градена од бетон со надгробен споменик од мермер на кој се напишани имињата на стреланите борци.

ГЛАВА ОСМА

СПОМЕН-ЧЕШМИ

1. БИТОЛА И БИТОЛСКО

1/194. с. Канино.

Спомен-чешма во с. Канино, се наоѓа во среде село. Градена е со камен со продолжен малтер во форма на пирамида. Во средината има вградено спомен-плоча од бел мермер, на која има соодветен текст со посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото кому што е и посветена чешмата.

2/195. с. Канино.

Спомен-чешма на паднати борци во НОВ исто така во с. Канино, само што оваа се наоѓа под селото, пред влезот во дворот на земјоделската задруга „Светлост“ од с. Породин. Спомен-чешмата е градена од бетон а во средината има аплицирано спомен-плоча на која има напишано текст со посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

3/901. Кајмакчалан.

Спомен-чешма на Кајмакчалан, посветена на борбените дејствија на Седмата македонска ударна бригада на подрачјето.

Градена од обработен камен, а во средината има вградено спомен-плоча со соодветен текст посветен на Бригадата како траен спомен.

2. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

4/489. „Топлик“.

Спомен-чешма во месноста „Топлик“ на околу 2 км. северозападно од Гевгелија.

Спомен-чешмата е градена од камен со продолжен малтер а во средината е аплицирана спомен-плоча со соодветен текст за настан од НОВ.

Од ова место група партизани од Гевгелија и с. Богданци тргнале на пат кон Кожув на 26-04-1943 година како јадро за формирање на партизанскиот одред „Сава Михајлов“.

5/490. Стари Горничет.

Спомен-чешма „Братство и единство“ во Стари Горничет.

Спомен-чешмата е посветена на револуционерната дејност и соработка помеѓу македонската и црногорската младина во предвечерието на Втората светска војна.

Спомен-чешмата е градена од бетон, а во средината е поставена спомен-плоча со соодветен текст за настанот.

6/493. с. Миравци.

Спомен-чешма на паднати борци во НОВ се наоѓа средсело на Миравци.

Спомен-чешмата е градена од бетон, а во средината е вградена спомен-плоча со соодветен текст на посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селата: Миравци, Петрово, Давидово, Габрово и Милетково.

3. ГОСТИVAR И ГОСТИVARСКО

7/216. с. Гари. Дебарско.

Спомен-чешма на паднати борци во НОВ во с. Гари.

Спомен-чешмата е градена од кршен камен а во средината е вградена спомен-плоча со соодветен текст на посветена и имињата на паднатите борци од селото. Се наоѓа лево од патот пред да се влезе во селото.

8/665. с. Никифорово.

Спомен-плоча во с. Никифорово се наоѓа во средсело. Градена е од обработени блокови од мермер со спомен-плочи на кои се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и ЖФТ од селото.

Селото Никифорово имало свој придонес во текот на Народноослободителната војна поради што на повеќе пати било опожарувано од страна на фашистичките окупатори и балистичките банди по кој повод и вечно ќе свидочи овој споменик.

9/668. с. Бродец.

Спомен-чешма на паднати борци во НОВ во с. Бродец. Градена е од кршен камен, а во средината има вградено спомен-плоча во мал формат и збиен текст со посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото и тоа: Додевски Методија Јовановски Кузман

4. МАКЕДОНСКИ БРОД

10/335. с. Растеш.

Спомен-плоча на паднати борци во НОВ — с. Растеш.

Спомен-чешмата е градена од бетон со вградена спомен-плоча во средината на која е напишан соодветен текст со посвета на имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

5. НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

11/508. с. Бесвица.

Спомен-чешма во с. Бесвица се наоѓа сред село.

Спомен-чешмата е посветена на паднати борци во НОВ и ЖФТ од селото. Градена е од кршен камен а во средината е вградена спомен-плоча од бел мермер на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и имињата на 42 стрелани жители на 6 октомври 1944 година од страна на германските окупатори.

12/513. с. Прждево.

Спомен-чешма во с. Прждево се наоѓа сред село, а посветена е на паднати борци во НОВ и ЖФТ.

Градена е од бетон на која е поставена спомен-плоча од бел мермер на која се напишани имињата на паднатите борци во НОВ и стреланите жители од селото на 6 октомври 1944 година од страна на германските окупаторски војски.

6. КАВАДАРЦИ И КАВАДАРЕЧКО

13/556. „Овча Река“.

Спомен-чешма во месноста Овча Река, југоисточно од Градот.

Спомен-чешмата е посветена на Диме Поп Атанасов првоборец од Кавадарци кој загинал на 13 јули 1941 година кај с. Горни Дисан вршејќи партизска задача.

Чешмата е градена од бетон, со поило, на која има аплицирано спомен-плоча со соодветен текст.

14/557. „Овча Река“.

Спомен-чешма во месноста Овча Река (на околу 2 км. западно од претходната), Градена од бетон, а во средината има поставено спомен-плоча со соодветен текст.

Спомен-чешмата е подигната како трајно сеќавање кога во близина на ова место на 26 септември 1941 година првоборците од Тиквешката дала Партизанска заклетва дека неуморно ќе се борат против фашистичките окупатори.

7. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

15/115. с. Карбуница.

Спомен-чешма во с. Карбуница се наоѓа во центарот на селото. Градена е од кршен камен на која е вградена спомен-плоча со текст на посвета на шестмина стрелани жители од селото во ноември 1943 година од страна на балистичките банди. Стреланите биле членови на МК на КПМ за Кичево:

Диме Стефаноски
Јонче Стефаноски
Диме Мицкоски
Тренко Ристески
Славе Трпески
Крсте Мицкоски

16/116. с. Подвис.

Спомен-чешма во с. Подвис посветена е на формирањето на Првиот околиски комитет на КПМ за Кичевска околија на 15 јуни 1943 година.

Градена од бетон а во средината има поставено спомен-плоча на која има напишано соодветен текст за настанот.

8. КРАТОВО И КРАТОВСКО

17/867. „Лисец“.

Спомен-чешма во месноста Лисец (Тромеѓа) посветена на борбите на единиците на НОВ против бугарските окупаторски војски за време на „Мајската офанзива“ во 1944 година и паднатите борци од НОВ во тие борби.

Градена е од кршен камен во форма на пирамида со спомен-плоча во средината.

9. КУМАНОВО И КУМАНОВСКО

18/889. с. Челопек.

Спомен-чешма на паднати борци во НОВ во с. Челопек. Освен како признание за учество во НОВ на паднатите борци чешмата е посветена и како сеќавање на постоењето на партизанска база на овој терен и учество на жителите од селото во НОВ.

Спомен-чешмата е градена од кршен камен и продолжена со малтер а во средината е вградена спомен-плоча со соодветен текст.

10. ОХРИД И ОХРИДСКО

19/266. с. Велгошта.

Спомен-чешма во месноста Свети Илија во близина на с. Велгошта. Посветена е на судирите на населението и студентите од Охрид од една страна и жандармеријата на бивша Југославија од друга страна на 2-ри август 1940. Една година подоцна, на 2-ри август 1941 г. со ист ваков судир дошло и со бугарската окупаторска полиција.

Спомен-чешмата е градена со делкан камен, а во средината е вградена спомен-плоча на која има текст кој ги опишува настаните.

20/267. с. Сливово.

Спомен-чешма во с. Сливово се наоѓа во центарот на селото. Посветена е на настаните од Илинденскиот период и НОВ во селото. Градена е од кршен камен и се состои од централен дел на кој има аплицирано спомен-плоча со соодветен текст на посвета, а лево и десно од централната градба се наоѓаат панона од бетон на кои има мозаична површина со тематика на настаните од Илинден, од левата страна и за НОВ од десната страна.

Автор на мозаичната композиција Борка Лазески ликовен уметник.

21/439. с. Елшани.

Спомен-чешма во с. Елшани се наоѓа на источната страна од селото. Градена е од кршен камен а во средината е поставена спомен-плоча со соодветен текст на посвета и имињата на паднатите борци во НОВ од селото.

11. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

22/74. Прилеп.

Спомен-чешма во Прилеп во квартот „Ридот“. Посветена е на паднати борци во НОВ од овој Рид на Прилеп и на народниот херој Борко Талески.

Спомен-чешмата е градена од бетон на која се поставени две спомен-плочи со соодветен текст кој е доста оштетен па тешко се чита. Со изградбата на новата водоводна мрежа овој споменичен објект функцијата наполно ја изгубил и се наоѓа во руинирана состојба.

23/563. с. Дебреште.

Спомен-чешма во с. Дебреште се наоѓа во центарот на селото. Градбата има функција

и на носач врз која е поставен споменик-скулптура посветен на паднати борци во НОВ од селото.

Спомен-чешмата е градена од кршен камен а скулптурата од мермер на која се напишани и имињата на паднатите борци и текст со посвета.

12. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

24/401. с. Златари.

Спомен-чешма во с. Златари се наоѓа во дворот на селската црква и училиште. Градена е од бетон а во средината има поставено спомен-плоча со текст посветен на Димитри Ј. Трајчевски паднат борец во НОВ од ова село.

13. СКОПЈЕ И СКОПСКО

25/632. Качанички пат.

Спомен-чешма од левата страна на патот Скопје — Качаник пред тунелот. Посветена е на борците од Првиот скопски партизански одред, кои во близина на ова место во 1941 година дале партизанска заклетва.

Спомен-чешмата е градена од мермерни блокови на кои е напишан целиот текст на заклетвата.

14. СТРУГА И СТРУШКО

26/241. с. Лабуниште.

Спомен-чешма во с. Лабуништа посветена е на деветнаесетмина паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор од селото. Градена е од бетон во форма на пресечена пирамида. Во горниот дел на градбата има вградено спомен-плоча на која има текст со посвета и имињата на паднатите борци и ЖФТ. Во селото има изградено нов водовод па објектот ја изгубил функцијата, но како спомен-обележје го оправдува постоењето и неговото натамошно одржување.

15. ТЕТОВО И ТЕТОВСКО

27/425. с. Старо Село.

Спомен-чешма десно од патот пред да се влезе во с. Старо Село, на крстосница на повеќе патишта. Градена од кршен камен а во средината е поставена спомен-плоча од мермер на која се напишани имињата на паднатите војници во Првата светска војна и паднатите борци во НОВ од селото.

28/426. с. Старо Село.

Спомен-чешма во с. Старо Село се наоѓа на горниот крај од селото. Градена од кршен камен, а во средината е вградена спомен-плоча со текст посветен на настаните од НОВ и стекнатата слобода како резултат на таа борба.

29/429. с. Седларево.

Спомен-чешма во с. Седларево се наоѓа на околу 1.500 метри североисточно од селото. Градена е од кршен камен и посветена е на

борбените дејствија на единиците на НОВ со балистичките банди на овој реон.

16. ШТИП И ШТИПСКО

30/713. с. Драгоево.

Спомен-чешма во с. Драгоево се наоѓа во центарот на селото. Градена е од бетон а на задната страна на градбата поставена е спомен-плоча од мермер на која е напишан текст со посвета на паднатите борци во НОВ од селото.

ГЛАВА ДЕВЕТА

МЕМОРИЈАЛНИ МУЗЕИ, СПОМЕН-КУЌИ, СПОМЕН-УЧИЛИШТА И СПОМЕН-ШУМИ

3. ГОСТИВАР И ГОСТИВАРСКО

3/322. Битуше.

Меморијален музеј во с. Битуше посветен е на партизанската печатница „Гоце Делчев“. Кон крајот на 1942 во с. Битуше отпочнала со работа партизанска илегална печатница „Гоце Делчев“ па се до јуни 1943 година кога била пренесена на планината Лопушник. За овој период, а и подоцна кога ќе биде вратена пак во Битуше Печатницата одиграла значајна улога преку печатени брошури, билети и извештаи, да придонесе за развојот на Народноослободителната војна против фашистичките окупатори.

На куќата во која била сместена Печатницата, по ослободува на земјата, се извршени конзерваторско-реставраторски работи а внатрешниот дел служи за постојана историска и етнолошка изложба, преку која е прикажана работата и резултатите на Печатницата како и техниката која што била користена при печатењето.

4/66. с. Никифорово.

Спомен-дом во с. Никифорово, изграден е на местото каде што била куќата во која се родил народниот херој од Македонија Чеде Филиповски-Даме.

Спомен-домот е посветен на дејноста на Чеде Филиповски во чии простории, на спратот, е поставена постојана историска музејска поставка, а во приземната просторија сала за состаноци и проекција на филмови. Со изложената поставка е опфатена активноста на населението и настаните во НОВ од овој крај. Во дворот на Спомен-домот е откриена спомен-бисат на Даме, изработена од бронза и посветена на постамент од бетон кој е обложен со бели мермерни плочи.

1. БИТОЛА

1/191. Битола.

Спомен-куќа на народниот херој од Македонија Стеван Наумов-Стив во Битола на ул. Преспа бр. 11. На куќата, во која се родил Стив Наумов, се извршени конзерваторско-реставраторски работи и истата се наоѓа во извorna состојба.

Внатрешниот дел на куќата е адаптиран во која е поставена постојана историска и етнолошка музејска поставка преку која е прикажано детството и животното дело на Стив Наумов.

2. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

2/467. с. Конско.

Меморијален музеј во с. Конско сместен е во училишната зграда. На зградата се извршени конзерваторско-реставраторски работи а во внатрешниот дел е сместена постојана музејска поставка за настаните од Илинденскиот период со посебен акцент за настаните од времето на Народноослободителната војна сврзани со овој крај.

Во текот на фашистичката окупација населението од ова село целосно е на страната на НОВ поради што на повеќе пати е горено и расселувано од страна на бугарските окупатори. Со помош на партизската организација од селото е привлечен на страната на НОД командирот на бугарскиот пограничен подучаснак Дично Петров, кој, по нападот на единиците на НОВ преминува на страната на партизанските единици есента 1943. Од заробените бугарски војници е формиран бугарскиот партизански одред „Христо Ботев“ на кој е командант Дично Петров и дејствува под команда на ГШ на НОВ и ПОМ.

Источно, преку патот, од Меморијалниот музеј е подигната и Спомен-шума која исто така е во склопот на настаните од НОВ.

4. КАВАДАРЦИ

5/539. с. Ваташа

Меморијален музеј во с. Ваташа сместен е во куќата во која што живеел народниот херој од Македонија Страшо Пинџур.

Поради дотраеност, куќата во која што Страшо Пинџур го минал детството и младешкиот живот целосно е обновена со настојување да го сочува поранешниот изглед.

Ентериерот е преуреден така во кој е поставена постојана изложбена музејска поставка, преку која е прикажано животното дело на Страшо Пинџур.

5. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

6/122. Кичево.

„Музеј Западна Македонија во НОВ“ има посебно значење за историјата на македонскиот народ од периодот на Народноослободителната војна и револуција 1941—1945 година.

Извршени се конзерваторски работи на фасадите на куќите во кои во едната престојувале членовите на ГШ на НОВ и ПОМ и членови на други органи и форуми за време на првото ослободување на Кичево во септември 1943 година, а од другата се користел балканот за држење на говор за време на Митингот од 26—09—1943 година.

Ентериерот на куќите е адаптиран и е сместена постојана изложбена историска поставка за настаниште што се одигнувале во НОВ на овој дел од Западна Македонија.

7/328. пл. Лопушник.

Спомен-шума на планината Лопушник како меморијален споменик на дел од природата со историско значење од НОВ.

Во овој предел на Лопушник во април 1943 година била формирана Партизанска база во која престојувале членовите на ГШ на НОВ и ПОМ, ЦК КПМ и Обласниот комитет. Во Долни Лопушник (Мал Лопушник) била сместена партизанска печатница „Гоце Делчев“, бил формиран Кичевско-мавровскиот НОП одред, а тука трагично загинал и пролетерскиот поет и револуционер Коста Солев-Рацин.

Како спомен од тоа време денес се наоѓаат колибите во кои биле сместени сите горе споменати органи.

6. КУМАНОВО И КУМАНОВСКО

8/41. Куманово.

Спомен-куќа на народниот херој од Македонија Христијан Тодоровски-Карпош во Куманово.

Куќата во која живеел Христијан Тодоровски целосно е обновена со што е сочуван поранешниот изглед на фасадата. Внатрешниот дел е адаптиран за посетители во кој е поставена постојана историска и етнолошка музејска поставка преку која е прикажано детството и дејноста на Карпош. *Меморијален музеј на АСНОМ.*

9/66. Св. Прохор Пчински.

Во дел од конаките на манастирот Свети Прохор-Пчински, кој се наоѓа на територијата на Социјалистичка Република Србија, е поставена постојана изложбена историска поставка. Музејската поставка е посветена на Првото заседание на антифашистичкото собрание на народното ослободување на Македонија (АСНОМ), одржано на слободната територија на 2 Август 1944 година.

На Првото заседание на АСНОМ, на кое имало делегати од сите краишта на Македонија, биле донесени многу значајни одлуки и решенија за создавањето на македонската држава. Меѓу другото биле прифатени одлуките на Второто заседание на АВНОЈ, а АСНОМ било прогласено за Законодавен и извршен орган на новосоздадената држава на македонскиот народ во склопот на Демократска Федеративна Република Југославија.

7. ОХРИД И ОХРИДСКО

10/269. Сливови Анови.

Спомен-училиште („Основно училиште 11-ти ноември“) во с. Сливови Анови.

Основното училиште 11-ти ноември е подигнато како траен споменик за настаниште во НОВ и признание за населението од територијата на Дебарца за нивното активно учество во Народноослободителната војна.

Посебно е посветено на сеќавањето на формирањето на Првата македонско-косовска бригада на 11 ноември 1943 година во с. Сливово која по својот состав била Бригада на братството и единството.

8. ПРИЛЕП

11/66. Прилеп.

Музеј 11 Октомври во Прилеп посветен е на почетокот на вооруженото востание во Македонија.

Во оваа зграда за време на бугарската фашистичка окупација, 1941—1944 година, била сместена бугарската полиција. На 11 октомври 1941 година борците од Прилепскиот партизански одред извршиле вооружен напад на бугарската окупаторска полиција, како и на други стратегиски објекти, со што е означен почетокот на Востанието во Македонија против фашистичките окупатори.

На зградата се извршени конзерваторски работи а ентериерот е адаптиран за посетители во кој е поставена постојана историска изложбена поставка за овој настан.

12/75. Прилеп.

Меморијален музеј на народниот херој од Македонија Кузман Јосифоски-Питу во Прилеп.

Во куќата во која се родил Кузман целосно е реставрирана со тенденција да го сочува поранешниот изглед на фасадата. Внатрешниот дел на куќата е преуреден во кој е поставена постојана историска и етнолошка поставка преку која е прикажано детството и револуционерната дејност на Кузман Јосифоски-Питу.

9. РАДОВИШ И РАДОВИШКО

13/743. М. Готен.

Планиарски дом „Панче Пешев“ на планината Мал Готен. Домот е изграден како трајно сеќавање на борбите на единиците на НОВ и бугарските окупаторски војски на овој терен на 5 јуни 1944 година во т.н. Мајска офанзива.

Во овие борби загинал првоборецот и композитор од Куманово Панче Пешев како и уште тројца борци од Третата македонска НУБ, Косовскиот и Јужноморавскиот баталјон.

Како спомен на овие настани на Домот е поставена спомен-плоча од бел мермер на која е напишан соодветен текст и имињата на паднатите борци.

10. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

14/409,410. с. Болно.

Спомен-шума во подрачјето на с. Болно, како меморијален споменик на дел од природата со историско значење од периодот на Народноослободителната војна.

Во тој предел на природата во септември 1942 година загинале народните херои од Македонија Мите Богоевски од с. Болно и Стеван Наумов-Стив од Битола во нерамна борба со бугарската војска и полиција.

На местата каде што паднале народните херои подигнати се и спомен-обележја.

15/432. с. Болно.

Спомен-куќа на народниот херој од Македонија Мите Богоевски во с. Болно.

Куќата во која се родил и израснал Мите Богоевски целосно е обновена, со задржување на првобитниот изглед на фасадата, а во внатрешниот дел е поставена постојана изложбена историска и етнолошка поставка преку која е прикажано детството и револуционерната дејност на Мите Богоевски.

11. СКОПЈЕ И СКОПСКО

16/66. Скопје.

Меморијален музеј на Покраинскиот комитет на КПЈ за Македонија во непосредна близина на Бит-Пазар.

Куќата во текот на подготовките на востанието во Македонија престојувале членовите на ПК и подоцна и членовите на ЦК на КПМ била на ул. Севастополска бр. 25. Поради регулациониот план на гр. Скопје куќата е предислоцирана и е задржана во целост обликот на изгледот на фасадата.

Внатрешниот дел на куќата е адаптиран за постојана изложбена поставка со која е прикажана целокупната дејност на партиската организација во Македонија во текот на НОВ 1941—1944 година.

17/66. Скопје.

Меморијален музеј на илегалната работилница за поправка на оружје, сместен е во новиот дел на зградата на Стопанска банка, (подрумски простории).

Во куќата на ул. Цетинска бр. 2 во текот на 1941 год. и подоцна била сместена илегалната работилница за поправка на оружје за Скопскиот и други партизански одреди. За да остане споменот траен по тој повод е отворена постојана изложбена поставка.

18/66. с. Количане.

На старата училишна зграда во с. Горно Количане се извршени целосно рестарваторски работи во која се наоѓа и изложбена поставка за дејноста на Штабот на 12-та македонска бригада и ГШ на НОВ и ПОМ во која бил изготвен војно-оперативниот план за ослободување на Скопје, есента 1944 година.

12. СТРУМИЦА

19/755. Струмица

Спомен-куќа на народниот херој од Македонија Благој Јанков-Мучето, се наоѓа на ул. Светозар Марковиќ бр. 1.

Куќата се наоѓа во извршна состојба на која се извршени конзерваторски работи а во ентериерот е поставена постојана историска и етнолошка музејска поставка, преку која е прикажана целокупната дејност на Благој Мучето.

13. ТЕТОВО

20/289. Тетово.

Меморијален музеј на Централниот комитет на комунистичката партија на Македонија во Тетово на ул. Гоце Делчев бр. 81.

Во оваа куќа на 19 март 1943 година била одржана Првата седница на ЦК КПМ на која биле донесени многу значајни одлуки и решенија.

На куќата се извршени целосни конзерваторско-реставраторски работи, со уредена околина и амфитеатар за одржување на историски час.

Во внатрешниот дел е поставена постојана историска и етнолошка музејска поставка која целосно е посветена на Првата седница на ЦК КПМ и изгледот на ентериерот односно етнолошките предмети со кое се служело едно просечно градско домаќинство.

14. ТИТОВ ВЕЛЕС

21/66. Т. Велес.

Спомен-кука на поетот и револуционер Коста Солев-Рацин во Т. Велес.
На куката, во која се родил, одраснал и ра-

На куката, во која се родил, одраснал и работел Кочо Рацин целосно се извршени кон-

зёрваторско-реставраторски работи на фасадата а интериерот е адаптиран за музејска експозиција.

Со експозицијата е опфатена целокупната дејност на Кочо Рацин, како и начинот на изработка на грнчарските предмети со кои се занимавало семејството на Солеви.

15. ШТИП

22/719. Штип.

Спомен-куќа на народниот херој од Македонија Славчо Стојменски во Штип. На куќата е извршена целосна реконструкција, со задржување на првобитниот изглед на фасадата, а во интериерот е поставена постојана изложбена историска и етнолошка музејска поставка преку која е прикажана и овековечена целокупната дејност на Славчо Стојменски.

ГЛАВА ДЕСЕТА

СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ИЗГРАДБА

Споменик до македонскиот народен херој и народниот споменик на Свети Спасовски на Шемш. На југозападната страна на споменикот е изградена погребна црква во која се сместени останатите членови на семејството на Јанко Јовановски и неговите родители. На јужната страна на споменикот е изградена погребна црква во која се сместени останатите членови на семејството на Јанко Јовановски и неговите родители.

СПОМЕН-ПЛОЧА ДО

1. ГОСТИВАР И ГОСТИВАРСКО

1/294. Мавр. Анови.

Споменик на брегот на Мавровското Езеро во Мавровски Анови. Посветен е на градителите на системот на хидроцентралите „Маврово“ и жртвите на снежната лавина од 11. 12. 1956 г. Споменикот е граден од монолитни мермерни блокови а го сочинуваат повеќе архитектонски и ликовни обликувања меѓу кои: обелиск, скулптура во цел човечки раст во натприродна големина, со лик на рудар а во рацете држи механичка дупчалка насочена со целата сила кон „Стената“ (обелискот), потоа спомен-плочи со соодветни текстови и графички приказ на хидросистемот, плато и одморалишта.

Автор: Б. Костовски скулптор и М. Станковиќ авх.

2/324. Гостивар.

Спомен-гробница во Гостивар на четворица паднати активисти во 1949 година. Гробницата се наоѓа во Градските гробишта на крајот од источната страна на Партизанските гробишта. Градена е од бетон со подигнато плато на кое е поставено пирамида со имиња на паднатите активисти и спомен-плоча со текст кој има следна содржина:

„ИСПОЛНУВАЈКИ ГО СВОЈОТ ДОЛГ СПРЕМА ПАРТИЈАТА И НАРОДОТ ВО ИЗГРАДБАТА НА СОЦИЈАЛИЗМОТ НА 1 СЕПТЕМВРИ 1949 год. ПОД СЕЛОТО ПИРОК ЗАГИНАА ОД НЕПРИЈАТЕЛСКА РАКА ИСТАКНАТИ АКТИВИСТИ НА СКЈ

ВО СПОМЕН НА ТИЕ СВЕТЛИ ЖРТВИ НА НАШИОТ СЛОБОДЕН И СРЕЌЕН ЖИВОТ СПОМЕНИКОТ ГО ПОДИГААТ ГРАЃАНИТЕ ОД ГОСТИВАРСКА ОПШТИНА“.

2. ДЕБАР

3/215. Дебар.

Спомен-плоча во Дебар, поставена на зградата за производство на таписи „Новост“. Спомен-плочата е изработена од гипс а посветена е на воведувањето на работничкото самоуправување во овој Колектив. На плочата има напишано текст со следната содржина:

„ВО РАБОТНИОТ КОЛЕКТИВ „НОВОСТ“
ДЕБАР, ВОВЕДЕНО Е РАБОТНИЧКО САМОУПРАВУВАЊЕ НА ДЕН 5. 08. 1950 г.
ДЕБАР, 10. 04. 1960 ОД РАБ. КОЛЕКТИВ“.

3. КУМАНОВО

4/42. Куманово.

Спомен-кука во Куманово поставена на сидот од оградата на Тутуновиот комбинат. Спомен-плочата е посветена на предавањето на фабриката на управата на работниците и формирањето на првиот работнички совет на овој Колектив, на 05. 01. 1951 година. На плочата е напишан следниот текст:

„МАРКСОВАТА ПАРОЛА „ФАБРИКИ НА РАБОТНИЦИ, А ЗЕМЈАТА НА СЕЛАНИТЕ“ КАКО ПРВА ВО СВЕТОТ ЈА ОСТВАРУВА Ф. Н. Р. Ј. ПОД ЗДРАВОТО РАКОВОДСТВО НА К. П. Ј. И ДРУГАРОТ ТИТО“. ДЕНЕСКА НА 5 ЈАНУАРИ 1951 год. ИЗБРАНИОТ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ ГО ПРИМИ СВОЕТО ПРЕТПРИЈАТИЕ НА ВЕЧНО РАКОВОДЕЊЕ КАКО ЗНАК ЗА ПОГОЛЕМА БОРБА ВО ПРИВРЕДАТА И СОЦИЈАЛИСТИЧКАТА ИЗГРАДБА НА НАШАТА ЗЕМЈА.

ОД КОЛЕКТИВОТ
НА ТУТУНОВИТЕ РАБОТНИЦИ“.

4. ТЕТОВО

5/285. Тетово.

Спомен-плоча во Тетово се наоѓа во дворот на работната организација „ЈУГОТУТУН“.

Спомен-плочата е изработена од мермер и поставена на носач изработен од бетон и продолжен со терацо во форма на пирамида. Посветена на формирањето на првиот работнички совет на оваа работна организација. На плочата е напишан текст со следната содржина:

„НА ДЕН 5. 1. 1951 год. ФОРМИРАН Е ПРВИОТ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ ПРИ ОВОЈ КОЛЕКТИВ И ПРЕДАДЕНО Е ПРЕТПРИЈАТИЕТО НА УПРАВУВАЊЕ НА РАБОТНИЦите.

од колективот".

ДЕЛ ВТОРИ

СПИСОК

НА ПАДНATИ БОРЦИ ВО НАРОДНООСЛОВИТЕЛНАТА ВОЈНА
И РЕВОЛУЦИЈА НАПИШАНИ НА СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА

ОД КОЛЕКТИВОТ*

1. БИТОЛА И БИТОЛСКО

11/131. с. Канино

36/11

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Канино:
Коле Канински, Пандил Николовски, Миле Димовски, Раде Тодоровски, Ристе Спасевски, Стојан Тодоровски и Глигор Пелтевски.

12/132. с. Брусник.

36/12

Имиња на паднати борци во НОВ во с. Брусник, напишани на споменикот:
Димче Петковски, Панде Илиовски, Бонде Скерлевски, Цане Огненовски, Вангел Цилевски, Коте Атанасовски и Коле Шарковски.

13/133. с. Кукуречани.

36/13

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Кукуречани:
Ацевски В. Трајан
село Радобор
Бујуковски Б. Цане
село Драгожани
Белакозовски Ц. Трајан
село Кукуречани
Бошевски М. Александар
село Лопатица
Башлаковски Т. Стеван
село Црнобуки
Велевски П. Борис
село Беранци
Вељановски Н. Вељан
село Црноец

* (Редните броеви и страниците (броевите над текстов) се земени јод Дел први од книгава, каде што се наоѓа текстот со јопис на соодветниот споменик).

Добрушевски Џ. Гоце
село Црнобуки

Дамчевски В. Панде
село Облаково

Ивановски Т. Благоја
село Кукуречани

Јаневски Т. Ванчо
село Црноец

Кочишти М. Стеван
село Црнобуки

Каревски К. Иван
село Драгожани

Мицевски П. Дане
село Секирани

Митревски Г. Живко
село Црнобуки

Петковски Б. Илија
село Драгарино

Павловски С. Никола
село Трин

Стојчевски М. Горгија
село Лисалај

Темелковски Т. Васил
село Кукуречани

Царовски Т. Стеван
село Кукуречани

Чамуровски Т. Ставре
село Кукуречани

Чуруковски Џ. Александар
село Крклино

30/179. с. Ореово.

51/30

Имиња на борци паднати на трети мај 1942 година, напашани на спомен-плочата во с. Ореово:

Јордан Маркоски „Оско“
од Прилеп

Елпидија Караманди
од Битола

Јоцко Јордановски (Сандански)
од Прилеп

Мара Јосифоска
од Прилеп

Таки Николовски „Даскало“

од Битола

Димче Хациповски

од Битола

52/187. с. Гавато.

51/37

Спомен-плоча во с. Гавата, посветена на паднати борци во НОВ од селото:

Трајан К. Белески

Јонче А. Мурцески

Трајан Т. Цибалески

Борис П. Буџески

Борис Г. Џодовски

Игњат М. Атанасовски

Тодор С. Чумковски

53/902. Битола.

51/41

Спомен-плоча на паднати борци од 7 македонска ударна бригада на Кајмакчалан, во борба со бугарските окупатори на 25. 08. 1944:

Горѓиевски Х. Горѓи

роден во Битола 1922 г. — борец

Естреја А. Овадија — Мара

родена во Битола 1922 г. — политички комесар на баталјон — народен херој на СФРЈ

Лалевски К. Јован — Алкарот

роден во Битола 1923 г. — борец

Нале Г. Крсте

роден во Битола 1916 г. — борец

Нахмијас Ј. Мордо — Лазо

роден во Битола 1923 г. — заменик на командант на баталјон

Николовски Ј. Пандил

роден во с. Велушина 1914 г. — борец

Трпчевски И. Атанас — Тасе

роден во с. Гопеш 1920 г. — борец.

78/192. Битола.

107/2

Поединечни гробови на паднати борци во НОВ од Битола и Битолско. Се наоѓаат во три парцели во алеата на Партизанските гробишта и тоа:

(I — парцела)

Народен херој

Наумов В. Стеван-Стив 1920—1942

Народен херој

Тодоровски Н. Вангел-Мајоро 1920—1942

Пупло Петар 1922—1943

Хациповски Димче 1921—1942

Народен херој

Елпида Караманди 1920—1942

Николовски Таки 1921—1942

Горѓиев Стерју 1921—1942

Трајковски Методи 1905—1943

Јовани (Довани) Италјанец 1944

Горгиевски Ѓорѓи 1925—1944
Николовски Крсте 1926—1944
Османовски Јорѓо 1921—1944
Спировски Томе 1925—1944
Алексовски Коле-Лачето 1923—1944

Петровски Јанко 1922—1944
Димитровски Киро 1908—1942
Христовски Блаже 1906—1942
Десановски Кочо 1920—1942

Димитровски Томаќи 1920—1944
Наумовски Ѓорѓи 1914—1942
Јовчевски Панде-Кајзеро 1923—1943
Брбевски Сотир 1914—1944

Палигора Х. Јанко 1920—1944
Нахмијас Ј. Мордо 1923—1944
Лалевски К. Јонче 1925—1944
Лахачански Б. Димче 1923—1944

Магловски Р. Трајче 1924—1943

(II — парцела)

Фари Ибраим 1921—1943

Бојациевски Михајло 1913—1944

Раде Миловски

Борис Радосављевиќ-Гоце 1924—1944

Кочо Чолаковски 1925—1942

Томе Петровски-Железарчето 1913—1943

Јонче Муржевски 1920—1942

Коле Канински 1914—1944

Трифун Пановски 1910—1944

Тошо Ангеловски-Даскало 1909—1943

Борис Стрезовски 1918—1942

Борис Тасевски-Бастеро 1914—1945

Палигора Кочо 1923—1944

Христовски Христо 1921—1944

Лумбарковски Славко 1922—1944

Џоца Стерјески 1925—1944

Хациевски Ристо 1926—1945

Ари Ангеловски 1920—1941

Коце К. Ничовски 1923—1944

Насе К. Ничовски 1931—1943

Батино Б. Рафаил 1910—1942

Естерија А. Овадија 1922—1944

Сарфати Ј. Исак 1920—1943

(III-парцела)

Тодоровски Никола 1924—1945

Созовска Костадинка 1927—1945

Пановска Невена 1892—1968

Георгиевски П. Никола-Николецов 1915—1966

Менка Ташкова 1884—1964

Донка Пецовска 1912—1967

Пупли Костадина 1900—1968

Кубуровски Митре 1909—1969

Апостоловски Сотир 1911—1971

Угриновски Круме 1912—1973

Зафировски Наум 1915—1974

Тунтевски Наум 1920—1975

Ристевски Аце 1920—1976

(IV-парцела)

Вангел Василевски 1922—1981
Тасевски Темелко 1888—1976
Лозановски Веле 1921—1976

Во алеата на Партизанските гробишта во Битола се наоѓаат имињата на паднатите борци од Општината, напишани на мермерни плочи:

(I-плоча)

Ангеловски Тодор-Тошо Даскало

Андоновски Михајло

Алиев Ибраим

Аљушевски Аљуш

Анаф Аврам-Бато

Арифовски Заим

Ароеспи Арон

Атанасовски Игнат

Атанасовски Коте

Ачевски Јордан

Ангеловски Арис-Ари

Арифи Рамадан

Атанасовски Никола

Абазовски Исмаил

Андоновски Лазо

Андоновски Михајло

Андоновски Сотир

Ацевски Трајан

Бабуковска Минела

Бабушковски Атанас-Тане

Бастино Рафаел

Белев Трајан-Гоце

Бошковски Стеван

Бечваровски Ѓорѓи

Бимболовски Никола

Бојациев Михајло

Бошковски Петко

Брбевски Сотир-Иле

Бујуковски Џане

Буџевски Борис

Божиновски Вангел

Белоказовски Трајан

Бошевски Александар

Бондевски Бранко

Балтовска Даница

Врчковски Митре

Велевски Борис

Велиевски Шабан

Велjanовски Јордан

Волчевски Стојко

Вражаловски Ристо

(II-плоча)

Велевски Веле

Василевски Александар

Гинов Ристе

Георгиевски Сотир

Гилевски Лазар

Гроздановски Васил

Гоштевски Лазар

Георгиевски Јонче

Георгиевски Ѓорѓи-Џони

Георгиевски Стерјо

Георгиев Цветан

Десанов Кочо

Димитровски Блажо-Рогозинаро

Димитровски Киро-Дандар

Димитровски Тома-Томаки

Димовски Александар

Димовски Борис

Даутовски Даут

Добрушевски Ѓорѓи-Гоце

Деловски Кочо

Дуковски Башко

Димовски Миле

Демајо Марсел

Дунковски Томо

Гокановски Илија

Горѓ

Лумбарковски Славко
 Лозановски Коле
 Лушиновски Александар
 Лачевски Никола-Коле Лачето
 Ликовски Етем
 Мавровски Петар
 Магловски Трајче
 Мариовски Јанко

 (IV — плоча)

Марковски Александар
 Марковски Илија
 Марковски Тоде
 Мачковски Стојан
 Мијаковски Атанас
 Мешковски Васил
 Милошевски Атанас
 Мирчева Паца
 Митревски Димче-Пендовски
 Митревски Цветан
 Мицковски Христо
 Мицевски Доне
 Муареми Минур
 Мурџевски Јонче
 Мушевски Грги
 Мустафовски Садик
 Мусовски Муса
 Миновски Васил
 Мачовски Вангел
 Мешковски Трајан
 Митревски Живко
 Митревски Стеван
 Младеновски Никола
 Митревски Трајко
 Мамут Камил
 Марковски Марко
 Најденовски Јосиф
 Нале Крсте
 Наневски Алексо
 Наумов Грги
 Наумов Стеван — Стив народен херој
 Нахмијас Мордо-Лазо
 Николовски Пандил
 Николовски Веле
 Николовски Димитар-Таки Даскало
 Неделковски Иван
 Николовски Јоле
 Овадија Естреја — Мара народен херој
 Османски Јорго
 Османски Ехат
 Павловски Никола
 Палигора Јанку
 Палигора Кочо
 Пановски д-р Трифун
 Петревски Милан
 Петровски Јанко
 Петровски Коста-Конде
 Петровски Михајло-Мише
 Шалевски Петко
 Шерифовски Рецеп
 (Последните две иниња дополнително се напишани на плочата)

(V — плоча)

Петровски Томе-Железарчето
 Пишмановски Мишко
 Поп-Стефановски Трајан
 Пупле Петар-Пепи
 Петровски Васил
 Поповски Светозар
 Петковски Илија
 Парговски Грги
 Пластовски Стојко
 Петрашинку Теодор
 Поповиќ Јефтисија
 Радосављевиќ Борис-Гоце
 Рецеповски Алим
 Ристевски Петре
 Ристевски Спасе
 Ристевски Стојан
 Ристиќ Светислав-Цеци
 Ристевски Стојан
 Ристевски Алексо
 Рушидовски Ибраим
 Садикарио Самоил-Сами
 Садикарио Соломон-Мо
 Сайд Наим
 Сарфоти Исаак
 Скерлевски Божин
 Стојановски Христо
 Спасевски Ристе
 Соколовски Панде
 Спасевски Спиро
 Спировски Велко-Таше
 Србиновски Јоле
 Стаматовски Стефан
 Стојановски Ташко
 Станоевиќ Грге
 Стефановски Вангел
 Стерјовски Грги-Цоца
 Стојановски Петре
 Стојановски Стеван
 Стојчевски Александар
 Стојчевски Панде
 Стрзевски Боро
 Стојчевски Грги
 Соклевски Киро
 Симоновски Илија
 Стефановски Грги
 Сотировски Борис
 Талаковски Векче
 Шоповски Александар
 Шарковски Никола

(VI — плоча)

Талевски Благоја
 Таировски Кенан
 Талевски Петар
 Танчевски Методија
 Темелковски Ристо
 Тодоровски Вангел — Мајоро народен херој
 Тодоровски Никола — Коле Канински
 Теохаревиќ Анастас
 Тодоровски Димитар
 Тодоровски Раде
 Тодоровски Стојан

Трајковски Јован
 Трајковски Методија
 Трчевски Атанас-Тасе
 Темелковски Васил
 Трајковски Тодор
 Тасевски Глигор
 Тодоровски Димитар
 Тодоровски Славко
 Камили Абдула
 Усеиновски Муарем
 Умеров Зија
 Умеров Назим
 Фарафи Исаак
 Фарафи Леон
 Филиповски Трајан-Чуруко
 Фундари Нико
 Хаци Поповски Димче
 Христовски Васил
 Христовски Јосиф-Свончаро
 Христовски Никола
 Цветков Петар
 Цветковски Ристе
 Цибалевски Трајан
 Цилевски Вангел
 Чуруковски Алексо
 Чамуровски Ставре
 Чолаков Кочо
 Чулаковски Крстин
 Чунковски Тодор
 Чапачуловски Васил
 Чавдаровски Никола
 Чавдаровски Ристе
 Цановски Васил
 Цодовски Борис
 Заферовски Расим
 Џовани Итањанец

1/119. с. Канино.

Список на паднатите борци во НОВ, напишан на мермерна плоча на чешмата во село Канино:

Коле Канински
 Пандил Николовски
 Ристо Горшески
 Раде Иловски
 Миле Петкоски
 Стојан Иловски

2/119. с. Канино.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на мермерна плоча на чешмата под село Канино:

Коле Канински
 Раде Иловски
 Глигор Пелтески
 Стојан Илоски
 Панде Николоски
 Ристо Горшески
 Миле Петкоски

2. ВАЛАНДОВО

17/494. Валандово.

36/17

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во Валандово:

Гунов Димитар
 Глигоров Димитар
 Делев Костадин
 Далипов Усеин
 Каракамчев Георги
 Нанов Георги
 Полизов Каме
 Проданов Димитар
 Скендеров Ѓуцпо
 Устамитов Димитар
 Цицмилович Милан
 Чочков Вангел
 Ибраимов Расим
 Селманов Тодор

Жртви на фашистичкиот терор:

Димов Борис
 Зајков Димитар
 Илчев Андон
 Митков Кирил
 Петков Борис
 Ставрев Костадин
 Терзиев Атанас
 Трајков Стојан
 Јовович Марко
 Калезич Радован
 Катич Милован
 Маликович Милош
 Петрович Глигор
 Кнежевиќ Димитар
 Јовович Нада
 Бокан Раде
 Сапунчиев Насе
 Бајлозов Панде
 Мемедов Мемед
 Зафиров Георге
 Камчев Ристо
 Саботом Менахем
 Саботом Хестерина
 Џонов Владо

3. ВИНИЦА И ВИНИЧКО

37/818. с. Блатец.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Блатец:

Шекеров К. Ѓути
 Јусинов М. А намаша
 Мустафов А. Муарем
 Асанов С. Ибраим
 Асанов О. Алиј
 Мустафов Б. Гулша
 Качуров Б. Сулеман
 Мемедов Ш. Јусин
 Балциов Д. Јуки

Фејзулов И. Суби
Кучуков Ј. Саид
Едипов А. Ибраим
Филипов М. Атанас
Назиров А. Саит
Каназиров Н. Рецеп
Елмазов А. Ибраим
Асанов М. Салимемед
Асанов С. Ибраим
Мемедов Д. Асан
Асанов С. Муамед
Даутов О. Фејми
Бојаџиев Б. Муарем
Калиманче М. Рецеп
Дураков С. Мустафа
Аралампев С. Јордан
Дивансов С. Александар
Лалов И. Муарем
Маликов Д. Сабри
Уно О. Исмаил
Латифов Р. Фета

4. ГЕВГЕЛИЈА И ГЕВГЕЛИСКО

54/477. Гевгелија.

53/54

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча кај „Барутни магацин“:
Георгиева Јордана — Конско
Деков Илија — Конско
Шаренков Димитар — Конско
Бојмалиев Ристо — Негорци
Димов (Велков) Горги — Негорци
Карпузов Борис — Титов Велес
Шуклев Ристо — Негорци

3/471. Гевгелија.

107/3

Список на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-костурницата во Гевгелија:
Јосиф Јосифовски-Свештарот
Васо Кајајанов-Леонид
Ристо Јанев-Ванчо
Ристо Поп Ристов-Апостол
Петар Мусев-Филип
Илија Мијов-Папанин
Нако Тумбов-Вардарски
Симо Калчев-Изворски
Мицо Ризов-Милан
Горѓе Георгиев
Пандо Дуганов
Елена Ковачева
Владо Кантарциев
Таља Бикова

6/493. с. Миравци.

119/6

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-чешмата во с. Миравци:

Митровски С. Горге — Миравци
Таневски Г. Кирил — Петрово
Стојановски В. Арлам — Петрово
Гуровски М. Спасо — Петрово
Стојковски Г. Леонид — Давидово
Марковски М. Јордан — Давидово
Петковски Е. Петко — Габрово
Јаневски Ј. Лазар — Габрово
Николовски Р. Стојан — Габрово
Диновски А. Ристо — Милетково

5. ГОСТИVAR И ГОСТИVARСКО

21/291. Гостивар.

37/21

Список на паднатите борци во НОВ, напишани на споменикот во Градскиот парк во Гостивар:

Филиповски Чеде-Даме
Поповски Панче
Мелаковски Злате
Аврамовски Павле
Андоновски Трифко
Богдановски Тоде
Бекири Ј. Шефкет
Василевски Злате
Вејановски Бого
Василевски Васил
Георгиевски Крсте
Грујевски Младен
Грујевски Стојан
Дамјановски Злате
Дејановски Денко
Данаиловски Игне
Гиновски Анте
Гиновски Крсте
Змајковски Миле
Зулфиќари Сервет
Исајловски Добривое
Јовановски Перо-Премче
Јовановски Борче
Јордановски Јорде
Костовски Седек
Крстевски Сретко
Лазаревски Лазар
Лазаревски Гаве
Момировски Момир
Миливоевиќ Миле
Поповски Слободан
Павловски Сократ
Петревски Павле
Пејчиновски Васил
Петревски Издрail
Симевски Никодин
Спиревски Светозар
Станојевиќ Бранко
Селими А. Фуат
Стефановски Маринко
Тодоровски Драге
Трајчевски Трајче
Угриновска Мара
Угриновски Раде

23/293. с. Леуново.

37/23

Список на паднати борци во НОВ и ЖФТ, напишани на споменикот во с. Леуново:

Садек Костовски 1914—1941
Гаве Лазаревски 1906—1943
Драге Тодоровски 1924—1943
Трпе Блажевски Трифко 1919—1943
Злате Матевски 1921—1945
Ваче Попоски 1870—1943
Гешко Адамовски 1907—1943
Тренда Штерјевиќ 1880—1944
Добре Исајловски 1914—1942
Лазар Лазаревски-Гоце 1926—1943
Павле Аврамовски 1918—1943
Петре Блажевски 1927—1945
Мијал Николовски 1907—1943
Маноилка Попоска 1874—1943
Тодор Милошевски 1880—1944
Зојка Данилоска 1880—1943

24/295. с. Галичник.

37/24

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Галичник:

Ристе Ј. Равановски
Аврам М. Писески
Трпко П. Дукоски
Данил С. Граоркоски
Томо И. Черепналкоски
Глигор К. Брезоски
Вено С. Бислимоски
Косто Г. Росоклиоски
Анте Г. Гиноски
Крсте Г. Гиноски
Ацо В. Грифчески
Трајче М. Черепналкоски
Софре Д. Маркоски
Миле Р. Попатанасоски
Кире Б. Ефтимоски
Горѓе Б. Ефтимоски
Гале И. Стаматоски
Саве Д. Сиљаноски

26/297. с. Битуше.

37/26

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Битуше:

Филип Наставски
Драге Б. Јакимовски
Круме Ј. Костовски
Славе С. Тримовски
Жарко С. Тодоровски

27/298. с. Велебрдо.

37/27

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во Селото:
Алексовски Санде, загинал на 13. 11. 1944 г. за ослободување на Скопје и Симоновски Јорде, умрел на 5. 3. 1947 г. од последиците на здобиените рани на Сремскиот фронт во 1945 година.

28/300. с. Требиште.

37/28

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Требиште:

Пеџановски В. Димитар
Зунуна А. Фарик
Негриевски Г. Фоте
Ибраимовски Р. Шериф
Дуро (Презимето не се чита)

62/308. с. Жировница.

54/62

Список на паднатите борци во НОВ, се наоѓа на спомен-плочата во Селото:

Алија Акоја
Шакири Рецеп
Мехмеди Асан
Мурати Мурат
Исејни Веат
Елмази Гарип
Лимани Лиман с. Жировница
Мустафаи Ајрула с. Врбјани
Бекири Ахмет с. Болетин

66/312-313. с. Маврово.

54/66

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча во с. Маврово:

Никодим Симоновски
Боге Вељановски
Трифко Андоновски
Раде Угриновски
Мара Угриновска
Andre Andrejevska
Момир Андоновски

67/314. с. Никифорово.

54/67

Имиња на борци напишани на спомен-плоча во месноста Петилеп, кои го сочинувале јадрото на Првиот партизански одред од Мавровскиот крај:

Бранко Стојановиќ — Гостивар
Илија Антевски-Смок — Тетово
Михајло Филиповски — раб. од Маврово
Михајло Тодоровски — раб. од Маврово
Русе Дојчиновски — раб. од Маврово

Раде Угриновски — раб. од Маврово
Делче Дејановски — раб. од Никифорово
Лазар Лазаревски раб. од Леуново

72/319. Гостивар.

54/72

Имиња на стрелани борци од НОВ, напишани на спомен-плоча на ул. Б. Кидрич бр. 6 во Гостивар:

Киро Ристовски-Дрнц
Васил Пејчиновски
Израил Зафировски
Маринко Стефановски
Сократ Павловски
Павле Петровски

78/659. с. Маврово.

54/78

Имиња на паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор, напишани на спомен-плочата кај „Партизанска Кука“ и тоа:

Борци
Никудин Симевски 1925—1943
Мара Угриновска 1916—1943
Боге Вељановски 1876—1943
Трифко Андоновски 1922—1944
Раде Угриновски 1908—1943
Јандре Андреевски 1924—1945
Момир Андоновски 1926—1945

ЖФТ
Мијал Тодоровски 1908—1944

Куне Трпевски 1873—1944

Вељко Лазаревски 1886—1943

Сергија Симевска 1898—1943

Цветко Андреевски 1905—1944

Евде Десовски 1894—1944

Синадин Лазаревски 1904—1944

Живко Лазаревски 1893—1944

Новак Гиновски 1896—1943

5/326. Гостивар.

107/5

Имиња на паднати борци во НОВ и членови на нивните потесни семејства, напишани на надгробните споменици во Партизанските гробишта во Гостивар:

Народен херој Чеде Филиповски—Даме 1922—1945
Митра Филиповска (мајка на Чеде) 1900—1976
Панче Попоски 1924—1944
Петре Јовановски 1923—1944
Магдалена Попоска (мајка на Панче) 1893—1979
Павле Спиров Аврамовски 1918—1943
Сретко Крстевски-Черчил 1926—1944
Младен Д. Груевски 1921—1944
Стојан Д. Груевски 1919—1944
Бошко Цветковски 1928—1944
Аница Степаноска 1924—1945
Борис Канчески 1912—1947
Исо Кузманов Брезовски 1905—1962
Цилков Костадин 1915—1976
Лазаревска Зафирка 1899—1981
Груевски Трпе 1924—1980

119/665. с. Никифорово.

Имиња на паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор кои се наоѓаат на спомен-чешмата во с. Никифорово:
Чеде Филиповски — народен херој 1921—1945
Момир Миркоски 1921—1943
Тоде Богданоски 1922—1943
Дејан Дејаноски 1920—1944
Младен Груевски 1922—1944
Стојан Груевски 1919—1945
Брајко Јовановски 1923—1945
Крсте Горбески 1915—1944
Рафе Горбески 1904—1944
Аница Степаноска 1925—1945
Младен Маркоски 1924—1943
Илка Присаќанка од Прилеп 1923—1944
Андро Савески-Кикиш од Тетово 1920—1943
Бранко Станоевски од Гостивар 1920—1942
Жак Црногорец-курир на главниот штаб на Албанија 1920—1944
Јовче Спиревски 1880—1943
Среќко Атанасиевски 1888—1943
Ангелина Атанасиевска 1890—1943
Трпе Алексовски 1873—1943
Фимка Аврамовска 1870—1943
Асиан Миновски 1870—1944
Јаким Наумовски 1880—1944

6. ДЕБАР И ДЕБАРСКО

7/216. с. Гари.

119/7

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча на чешмата во с. Гари:
Петре М. Стефановски
Спасе Г. Сильановски

Јован Д. Матевски
Тасе Славкоски
Велјан Жикоски
Петре Нестороски

7. ДЕМИРХИСАРСКО

94/375. с. Ракитница.

56/94

Список на паднати борци во НОВ, напишан на спомен-плоча во с. Ракитница:

Најдо Велјановски
Борис Велјановски
Јонче Момировски
Нове Алексовски
Миле Ангелевски
Драган Јанкуловски

99/385. с. Бабино.

56/99

Паднати борци во НОВ, од с. Бабино. Имињата се напишани на мермерна плоча на чешмата:

Ацко С. Велјановски
Софре Ј. Стефановски
Јордан Б. Срезовски
Петре Р. Стојчевски
Трајан Н. Трајковски
Стојче В. Милевски
Василе Н. Углевовски

101/387. с. Боиште.

56/101

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плочата во с. Боиште:

Велјановски К. Горѓија
Димоски К. Богоја
Илиоски П. Наум
Велјаноски Д. Миладин
Стефаноски Д. Алексо
Горѓиоски С. Тале

8. КАВАДАРЦИ И КАВАДАРСКО

42/540. с. Ваташа.

39/42

Имиња на стреланите ваташки младинци, напишани на споменикот во месноста Моклиште:

Блажко Ицев
Васил-Хаци-Орданов
Ванчо Гурев
Герасим Матков
Димче Чекоров
Данчо Дафков
Илчо Димов

Пане Џунов
Пане Мешков
Перо Видев
Ристо Гондев
Ферчо Поп-Георгиев

39/43

43/518. м. Стоби.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот кај Стоби:
Трајче Петровски
Милош Тодевски
Петре Костовски
Крсте Пановски
Стеван Петровски
Борис Петровски
Славко Евтовски
Душан Кировски (Кириќ)

39/44

44/552. м. Блашица.

Имиња на споменикот на брегот на Тиквешкото Езеро, во месноста Блашица:
Димката Ангелов-Габерот
Ило Виларов
Пано Мударов
Стојан К. Трајков

40/46

46/560. с. Фариш.

Имиња на паднати борци во НОВ и ЖФТ, напишани на споменикот на патот за Прилеп:
Илија Костов
Вано Гунов
Душан Камчев Јуруков
Фруса Чедомирова
Илија Зарев
Адо Хаци Илов
Горе Јанчев
Милан Здравков
Блажко Кузманов
Атанас Лазаров

109/23

23/544. с. Бохула.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-костурницата во с. Бохула:
Андон Р. Крстев, загинал 1944
Усин Р. Дивјаков, загинал 1944
Елмаз Р. Јусуфов, загинал 1944
Александар П. Митрев, загинал 1944

109/22

22/919. Кавадарци.

Список на паднати борци во НОВ, напишан на спомен-костурницата во Кавадарци:

143

Атанасов Киро
Ангелов Димка
Алексов Блажо
Ампов Pero
Алексиќ Љубомир
Арсов Киро
Арсовски Борис
Атанасов Шпиро
Апостолов Тодор
Андов Тоде
Ајтов Трајко
Атанасов Тоде

Аќимов Никола
Аговски Косто
Баснарков Јубе
Биковски Ратко
Булев Петре
Богев Лазо
Брушански Горо
Боеv Петре
Богдановски Ристо
Богданов Трајче
Баснарков Лазо

Бошков Косто
Белчев Илија
В'чков Миле
Велков Тошо
Видаковски Pero
Велков Коле
Врнгалов Радо
Велков Методи
Гунев Вано
Гурев Ванчо
Гелев Ристо
Гелев Борис

Глигоров Нико
Герасимов Трајко
Голубов Боро
Ганчев Ило
Галабов Трајко
Димова Мара
Димов Божо
Давков Данко
Димов Илчо
Досев Орданчо
Досев Глигор

Димитров Јован
Давчев Ристо
Делов Љупчо
Демиров Усein
Донов Коле
Димов Марко
Димов Петре

Делов Костадин
Дубров Васо
Дуков Бибо
Дојчинов Дано
Гондев Ристо

Горѓиев Вангел
Горѓиев Pero
Горѓиев Коле
Гошев Неде
Гелев Атанас
Гелов Блажо
Горев Цандо
Ефремов Ристо
Ефремов Блажо
Златевски Горе
Здравков Милан

Златевски Доле
Златевски Петре
Игнатов Коле
Ицев Блаже
Илов Стојан
Ифтимов Јованче
Илов Ристо
Илиев Ставро
Илов Цандо
Јованов Трајко
Јованов Петре
Јосков Горко

Јанчев Горе
Јовановски Филко
Јусуфов Омер
Јованов Ристо
Јованов Горѓи
Јосифов Димо
Јованов Јордан
Јанков Лазо
Јованов Стевче
Јованов Тоде
Јованов Pero

Јованов Атанас
Крстиќ Благоја
Костов Ило
Каракулов Ќиро
Калешков Лазо
Кралев Мишо
Козаринов Ристо
Каров Ќиро
Крстев Крсте
Колев Коле
Кузманов Цандо
Кузманов Блажо

Камчев Коло
Костадинов Дончо
Костов Методи
Китеv Аврам
Крстев Доно
Коцев Јонче
Конев Иго
Кичев Наќо
Клинчаров Трајче
Костов Цандо
Кајчев Вангел

Кајчев Никола
Кајчев Димо
Лазаров Атанас
Мударов Пано
Мицев Лазо
Матаќов Герасим
Мешков Пане
Манев Трајко
Мајсторчев Тоде
Митрев Ќиро
Мојков Ристо
Манчев Атанас

Мејзов Тефит
Мојсов Петре
Маневски Дукадин
Мурев Стојан
Манев Блажо
Митков Анчо
Милошевиќ Стефан
Мишел Мице
Миов Крсте
Марков Трипун
Михајлов Герасим

Мицев Костадин
Манчев Ристо
Милков Божин
Мојсов Трајко
Наумчев Аспарух
Настов Трајче
Несторов Герасим
Несторов Горѓи
Несторов Штерија
Најдов Стојан
Накиќ Раша
Недев Блажо

Најдов Петре
Несторов Пешо
Недев Камчо
Неделков Трајче
Наумчев Блажо
Нејков Стојан
Орушев Гело

Пинџуров Страшо
Поп-Атанасов Диме
Поп-Атанасов Дончо
Поп-Ристов Цано

Поп-Горѓиев Ферчо
Попов Ристо
Павлов Гело
Паризов Славе
Петров Доно
Попов Видин
Петров Блажо
Панаринов Никола
Пешков Атанас
Палилулов Јован
Панов Наќо
Панов Блажо

Попов Pero
Петров Атанас
Росомански Идинано
Ристов Лазо
Ристов Крсте
Рајов Вели
Спанцов Киро
Стојанов Лазо
Соколова Рајна
Стафилов Цандо
Соколов Стојан

Стојанов Доно
Соколов Илијаде
Стефанов Блажо
Сталев Неде
Стојанов Трајче
Стојчев Стојче
Ставров Цандо
Сливков Иван
Станковиќ Благоја
Стоев Стоил
Сулејманов Сулејман
Стојков Атанас

Тодоров П. Блажо
Ташева Дешка
Тефов Трајче
Тодоров Ј. Блажо
Трајков Цандо
Темков Трајче
Трајков Стеван
Тасевски Диме
Трајков Милисав
Трајчев Милан
Трајков Стојан

Темелков Ристо
Тодоров Ристо

Тодоров Димо
Темелков А. Ристо
Тасев Јано
Трајков Цандо
Тасев Блажо
Кириќ Душан
Филков Јован
Филипов Павле
Филипов Коле
Хаци-Тефов Стефан

20

Хаци-Тефов Тоде
Хаци-Јорданов Васил
Хаци-Лазов Киро
Цветков Петре
Стевовска Фруса
Чекоров Диме
Цунов Блажо
Цунов Пане
Шиков Цандо
Шиков Блажо
Шаифив Омер
Шахпазов Диме

9. КИЧЕВО И КИЧЕВСКО

109/24

24/123. Кичево.

Список на паднати борци и жртви на фашистичкиот терор, напишани на мермерни плочи на Спомен-костурницата во Кичево:

(паднати борци)

1

Абединоски И. Абедин
Аврамоски Р. Кицо
Ајрединоски А. Фаик
Алексоски В. Борис
Алексоски Ф. Зоре
Алексоски Л. Санде
Ангелески З. Петко
Андоноски Р. Иванчо
Андоноски Р. Здраве
Андрески К. Мише
Асаноски Б. Рамазан
Ашимоски И. Ашим
Бајрами А. Јазам
Белески С. Санде
Билбилоска Р. Мара
Блажески Л. Панчо
Богески С. Јордан
Богески Д. Блаже
Богоеска С. Јубица
Борозанова С. Дунавка
Божиноеки К. Анто
Божиноски Ј. Бориз
Божиноски Б. Гоѓија
Божиноски М. Стојан
Божиноски С. Тасе

Бунгуроски В. Стојан
Велиоски С. Мемедалија
Велјаноски С. Ѓорѓија
Велјаноски М. Злате
Војнески Б. Петре
Гелески Т. Симо
Генадиоски С. Стојанче
Грозданоски К. Борче
Грујоски С. Ванче
Дамјаноски М. Андре
Дамјаноски Ф. Борис
Данилоски Т. Василко
Дејаноски Ј. Трајан
Димоски Џ. Петре
Дишоски А. Зекир
Дукоски М. Михајло
Дурмишоски С. Етем
Дуцароски А. Дончо
Гешоски Р. Силјан
Горѓиески Р. Богдан
Горѓиески Л. Мито
Горѓиески Ј. Цветан
Горески Д. Ставре
Елезовски С. Авзија
Еремоски В. Душко
Здравески Г. Ставре
Зекири С. Раим
Змејкоски Г. Вело

(2-колона)

Ибраимоски И. Дуре
Ибраимовски С. Шемшедин
Илијоски С. Венче
Илијоски К. Петре
Илијоски Ј. Стојан
Исеиноски А. Исеин
Исеиноски А. Шукрија
Имери З. Беџет
Јанески Ј. Иван
Јанески Д. Илија
Јанкулоски Н. Јанко
Јаклески М. Јордан
Јакофоски Т. Цветко
Јованоски М. Славко
Јованоски Т. Соколе
Јовески С. Благоја
Јовески Ј. Санде
Јовески С. Душан
Јовески Т. Мито
Јоноски Г. Јубе
Јусуфоски Р. Бесим
Јусуфоски А. Ајрадин
Коруноски К. Владо
Костевски Ќ. Мирко
Костевски С. Ђирко
Крстески М. Анѓеле
Крстески М. Стојан
Крстески К. Наќе
Кузманоски Р. Цветан
Курјак М. Петар
Лазарески Д. Славе
Лазески В. Милован
Матески Н. Крсто
Маркоски В. Адо

Маркоски Ј. Петракија
Мехмеди Д. Ахмед
Миладиноски А. Ќире
Милески Л. Мирко
Милошески Н. Саве
Миноски С. Мирко
Масески А. Владо
Митечки Н. Милко
Митрески В. Милутин
Митрески М. Ристо
Митрески Д. Славе
Михајлоска К. Флора
Михајлоски К. Јанко
Мифтароски И. Ашим
Мураги А. Имер
Најдески С. Лазе
Наранџоски Ф. Павле
Настоски Е. Аце

(3-колона)

Настески В. Цветан
Настеска Љ. Мирка
Настески Љ. Ќиро
Насески С. Милан
Наумоски Л. Богдан
Нашити Р. Селаудин
Никодиноски Т. Младен
Николоски Л. Василе
Николоски М. Зоре
Николоски Т. Иван
Николоски Мисајле
Павлески Р. Тривко
Павлески С. Иван
Петрески Д. Ангеле
Петрески М. Пере
Петрески М. Стојан
Петрески С. Стефан
Попоски З. Славе
Попоски Р. Јонче
Попоски Ц. Јуپче
Пусоски Т. Нико
Рахманоски С. Амит
Ристевски А. Димче
Ристески В. Трајче
Ристески Ј. Аце
Ристески К. Драге
Ристески М. Владо
Ристески Р. Тренко
Ристески Т. Девчо
Секулоски С. Билбил
Секулоски Д. Живко
Секулоски Т. Илија
Селоски С. Мемед
Силјаноски С. Аце
Силјаноски К. Велимир
Силјаноски М. Спасен
Силјаноски М. Мане
Симјаноски М. Тако
Симјаноски Т. Герасим
Софеска М. Олга
Софрониески Ј. Ристо
Спасеноски Д. Наќе
Спасеноски Т. Рувче
Спироски Ш. Драган

Србиноски М. Стојан
Србиноски Н. Стојмир
Стаматоски Д. Ило
Станкоски Д. Мицко
Стреоски М. Трајче
Стефаноски А. Диме
Стефаноски К. Иванчо
Стефаноски А. Јонче
Стефаноски Л. Методија

(4-колона)

Стефаноски П. Петраќија
Стефаноски Б. Симо
Стефаноски К. Стојмир
Стефаноски М. Танаско
Стефаноски Д. Стојан
Стефаноски Д. Темелко
Стефаноски Џ. Тане
Стојаноски З. Левче
Стојаноски С. Дејан
Стојаноски Д. Стојан
Стојаноски Б. Стојан
Стојаноски В. Левко
Стојаноски Ј. Тренко
Стојаноски Т. Стојан
Стругар Војо
Сталески Ш. Илија
Селоски С. Мемед
Сулејманоски Ф. Јатив
Сулоски Џ. Џавит
Тасески К. Стојан
Тасески Б. Тренко
Танески К. Трајче
Тодороски Т. Ицко
Тодороски Ј. Коце
Тодороски М. Мане
Трајаноски Р. Стојмир
Трајаноски Л. Стојан
Трајаноски Л. Стојмир
Трајаноски Е. Јордан
Трајаноски Е. Никола
Трајаноски В. Милан
Трајаноски М. Славко
Трајаноски П. Стојмир
Трајаноски К. Тасе
Трајкоски П. Ладомир
Трајкоски С. Санде
Трајкоски С. Танаско
Трпески Л. Василе
Тренески М. Славе
Туфекциоски С. Живко
Ќипроски С. Иванчо
Угриноски К. Ристо
Фејзуљоски Л. Лиман
Фетија И. Фето
Цапески Џ. Василе
Цветаноски М. Тако
Цветаноски Ш. Санде
Цветаноски Ш. Цветан
Цибитоски К. Лубе
Щејдоски Ф. Меџит
Штерјоски Г. Методија
Штерјоски С. Миле
Штерјоски С. Никола

(ЖФТ — Кичево)

(5-колона)

Аврамоски С. Ладе (Лале)
Антоски С. Раде
Алексоски Т. Китан
Алексоски Михајло
Алију Расиница
Ангелески К. Василе
Ангелески О. Никола
Белушкоски С. Ванчо
Блажески Здраве
Блажески С. Павле
Богоески С. Диме
Божиноски К. Костадин
Божиноски К. Ристо
Божиноски У. Стојмир
Буклески Р. Кочо
Велјаноски Т. Гого
Велјаноски М. Кицо
Велкоски П. Петре
Видоески З. Илија
Дамјаноски А. Диме
Данилоски Ј. Јове
Деспотоски Д. Зоре
Деспотоски Д. Гипро
Димитриевски В. Генко
Дуклески Р. Кочо
Дукиќ Милосин
Горева Дунавка
Здравески И. Венко
Здравеска С. Ленка
Игнески С. Паскал
Игнески Л. Стојко
Илиески И. Венче
Илкоски С. Методија
Јанакијоски Н. Јанакија
Јанески Никодин
Јованоски Кито
Јованоски Љ. Магден
Јованоски Ј. Митан
Јованоски Спиро
Јовески К. Трајче
Јолески Т. Ило
Јосифоски Ј. Трајко
Карагоски Ф. Екрем
Карагоски Ф. Зудија
Коруноски Ц. Димитрија
Коруноски Н. Томе
Коренкоски С. Горѓија
Костелска М. Анѓа
Костески Мишко
Кочоски Ф. Вите
Лазароски Л. Трајко
Лазароски Ј. Мико
Манеска Ј. Цвета

(ЖФТ 6-колона, Кичево)

Матески С. Бориз
Матески Р. Китан
Митрески Б. Најде
Митреска Кира
Миноски Т. Киро
Милески Милче

Мицкоски С. Митко
Наранџоски Н. Фокијан
Настески Р. Гоце
Настеска Т. Нала
Наумоски Т. Кицо
Наумоска Д. Ђубица
Неделкоски Љ. Андон
Никодиноски Н. Штерјо
Николоски Велко
Николоски Т. Стевко
Петрески Ј. Илија
Петрески П. Коле
Петрески Т. Мицко
Петрески К. Стојан
Поповски Р. Стојан
Речаноски Б. Методија
Ристески Ј. Јаковче
Софеска П. Јовка
Секулоски С. Кипро
Силјаноски С. Аритон (борец)
Симјаноски М. Сарџо
Симјаноски О. Симјан
Софрониески С. Апостол
Софрониески Милан
Спасеноски Д. Стојо
Србиноски Н. Велко
Србиноски Д. Стојан
Стојаноски С. Крсте
Стојаноски И. Станимир
Стојкоски Крстакија
Стефаноски Ј. Стојан
Стефаноски Г. Тофиле
Стрезоски Ц. Аце
Селими С. Назмија
Тодоровски Ј. Зафир
Толески М. Синадин
Трајаноски М. Тофил
Трпеска Т. Милева
Трпеска Т. Десанка
Трпески Н. Кузман
Трпески Г. Славе
Гипроски П. Магден
Гипроски П. Славе
Гуриќ Антонија
Угриноски Р. Кирил
Филипоски В. Билбил
Цветаноски М. Венко

Сп. костурница Кичево, паднати борци од други места.

(колона 7)

Авас Емин
Охрид
Ајвазоски В. Суљо
Осолница
Алексоски Киро
Охридско
Андоноски И. Јово
Прилеп
Андоноски С. Миле
Д. Хисарско
Ангелески Крсте
Охридско

Ангелески Д. Мицко
Бродско
Ангелески С. Јове
Бродско
Велески (Белев) К. Трајан
Битолско
Венов Гоѓи
Гевгелиско
Берберовиќ Петар
Руице
Бренов Слободан
Добраша
Божиноски П. Никола
Охридско
Богданоски Борис
Охридско
Божиноски Ц. Ристо
Охридско
Бакиќ Илија
Бујанце
Василевска Б. Илка
Прилеп
Василеска Периклеа
Охридско
Василески Б. Благоја
Прилеп
Велјаноски В. Манојло
Д. Хисарско
Велјаноски Лазар
Охридско
Велјаноски Ј. Ристо
Охридско
Виданоски С. Веџко
Д. Хисарско
Вујовиќ Даница
Пек
Габришћ Славко
Словенија
Гаврилоски Г. Аспарух
Охридско
Гагалески А. Данче
Прилеп
Гунов Димитар
Валандово
Гафур Цафер
Призрен
Грозданоски С. Тренда菲尔
Бродско
Донески П. Ристо
Охридско
Дебелковиќ Душан
Урошевац
Декиќ Витко
Ливаѓа
Делев Мирко
Гевгелиско
Деспотоски П. Трајан
Растоица
Димоски В. Мане
Дојчиноски К. Илија
Охридско
Дојчиноски С. Трајче
Охридско
Дукиќ Н. Никола
Моруга

Дукоски Е. Бошко
Дебарско
Горѓијоски А. Живко
Горѓијоски А. Горѓи
Гевгелиско
Евтимоски Киро
Дебарско
Златаноски Т. Јордан
Тетово
Зенка А. Шемо
Житинани
Змејкоски М. Змејко
Иваноски Д. Иван
Прилепско
Иваноски Г. Димче
Прилепско
Илијоски Ј. Стефан
Прилеп
Илијоски И. Коста
Крушевско
Илијоски К. Александар
Прилеп
Илијоски Ј. Наум
Охридско
Илијоски П. Петре
Охридско
Источки Т. Петре
Охридско
Јаковлески Ј. Кире
Јакимоски Неле
Охридско
Јанески З. Радомир
Бродско
Јанкулоски Ц. Драган
Д. Хисарско
Јанчевски М. Стојан
Гевгелиско
Јарески В. Бранко
Гевгелиско
Јевриќ Исо
Љипљан
Јосифоски Јосиф
Гевгелиско
Јончески Ј. Предраг
Тетово
Јон Крсте
Струга
Јосифоски Д. Ристо
Лениште

(Сп. кост. Кичево ЖФТ)
(колона 8)

Јонески Мирче
Охридско
Каваја Драго
Пек
Калцијоски Мирче
Охридско
Кискоски Б. Наке
Крушевско
Бардоски П. Климо
Струшко
Костеска М. Цветанка
Прилеп

Костески А. Спасе
 Прилепско
 Кочоски А. Вело
 Бродско
 Кошарко Димче
 Струга
 Кочоски Т. Најдо
 Охридско
 Костиќ Јубо
 Урошевац
 Кривцов А. Ајдин
 Дебар
 Крлески Ј. Тренко
 Охридско
 Крстески Ј. Горѓија
 Охридско
 Крстески С. Тодор
 Битолско
 Кузманоски М. Климе
 Ресенско
 Кузманоски М. Иван
 Охридско
 Кузмановски Иванчо
 Охридско
 Лазарески Змејко
 Охридско
 Лазарески Лазар
 Гостиварско
 Лазарески Бајан
 Ресенско
 Лазески Г. Цветко
 Охридско
 Лазески Горјан
 Бродско
 Лозанчиќ Слободан
 Пеќ
 Лулески Арсе
 Лумбаркоски Т. Славко
 Битола
 Лачоски Г. Никола
 Битола
 Максимоски Р. Стеван
 Охридско
 Маркоски Иван
 Дебарско
 Матески Г. Драган
 Охридско
 Матаќ Г. Тако
 Крушево
 Медероски С. Борка
 Прилепско
 Миладиноски С. Адо
 Тетово
 Милески Благоја
 Охридско
 Митрески Ѓорѓија
 Охридско
 Митрески Б. Ванчо
 Крушево
 Михајловиќ Јован
 Пеќ
 Михајловиќ Јордан
 Штипље

Момироски С. Јонче
 Д. Хисарско
 Нанеску П. Ванѓу
 Крушево
 Настески Милан
 Струшко
 Најдески Ј. Борис
 Мариовско
 Најдески Стојан
 Охридско
 Наумоски С. Руменче
 Охридско
 Неделкоски Миле
 Д. Хисарско
 Николоски Н. Стојан
 Гевелиско
 Николоски К. Миленко
 Охридско
 Николоски Никола
 Охридско
 Николоски К. Арсен
 Охридско
 Николоски В. Нове
 Д. Хисарско
 Николоски Е. Слободан
 Бродско
 Ничевиќ Живко
 Бодовац
 Новачевиќ Жарко
 Витомираца
 Новачевски Трпе
 Гостиварско
 Нурески Р. Авзија
 Бродско
 Нунески Т. Цане
 Прилепско
 Огненов Сашо
 Охрид
 Пајмаковски Д. Кирил
 Прилеп
 Паликуќа Ш. Ибе
 Дебар
 Парепетрова Сика
 Крушево
 Папоски К. Иван
 Охридско
 Перовиќ Петар
 Витомираца
 Петкоски Неделко
 Заположани
 Петрески Ѓорѓија
 Кочиште
 Петрески С. Петре
 Прилеп
 Петрески С. Тале
 Крушевско
 (Сп. кост. Кичево. колона 9)

Петрески П. Јанко
 Битолско
 Полески Борис
 Попниколоски К. Силјан
 Охридско

Поповиќ Милосав
 Тутин
 Радески Л. Левтер
 Бродско
 Ристески М. Милош
 Д. Хисарско
 Ристески Филип
 Охридско
 Ристески В. Стале
 Бродско
 Ристески Бранко
 Сарафилоски Д. Јонче
 Охридско
 Сарафилоски Силјан
 Охридско
 Секулошки Лазо
 Охридско
 Силјаноски С. Андон
 Охридско
 Силјаноски С. Наум
 Охридско
 Силјаноски П. Ѓорѓија
 Крушевско
 Симчевски Ј. Илија
 Ресенско
 Симески Никодин
 Гостиварско
 Симјаноски С. Ристо
 Охридско
 Симјаноски С. Јордан
 Бродско
 Синадиноски Т. Миливој
 Бродско
 Смилески М. Богатин
 Бродско
 Скендеров Јупче
 Гевелиско
 Солев Коста Рацин
 Велес
 Соколоски П. Јане
 Крушевско
 Сотироски Г. Насте
 Елшани
 Спасески Ј. Атанас
 Крушевско
 Спирков Б. Петар
 Прилеп
 Ставрески Благоја
 Охридско
 Стамески Стојан
 Охридско
 Стаматоски И. Гале
 Дебарско
 Стојаноски Т. Јонче
 Охридско
 Стојаноски З. Трајко
 Бродско
 Стојаноски М. Стојан
 Прилепско
 Стефаноски Живко
 Дебар
 Стефаноски Ристо
 Охридско

Таироски А. Елез
 Горенци
 Тафтоски Петар
 Струга
 Тироски Таќа
 Крушево
 Толо Цела-Шумски
 Албания (Гостивар)
 Талески Г. Панче
 Прилеп
 Талески Б. Благоја
 Крушево
 Трајчески Мите
 Ресенско
 Трајкоски Т. Јордан
 Ариљево
 Трпоски Мите
 Ресенско
 Филипоски Т. Велјан
 Охридско
 Филич Звездан
 Смолиште
 Тутушев Ѓорѓи
 Гевелиско
 Цветаноски Г. Ристо
 Мариовско
 Ципоски Н. Вукашин
 Тетово
 Циривири К. Нада
 Прилеп
 Црвенкоска Т. Донка
 Прилеп
 Черепналкоски И. Томо
 Дебарско (Галичник)
 Чкаловски А. Владо
 Крушево
 Џудовиќ Урош
 Пеќ (нас. во Крушево)
 Шерифоски А. Реџеп
 Кишава
 Шулески Р. Ристо
 Охридско
 Шулески К. Ванчо
 Охридско
 Шулески Ѓорѓија
 Ресенско
 Шулев Ѓорѓе
 Гевелиско
 Никола-Руски-курир
 Паралова
 Митар
 Пеќ
 Славко-Поп
 Урошевац
 Славко-Курир
 Битола
 Филчески *

* Во овој список (на Костурницата) има известни грешки, нарочито по местата. Тие грешки се исправени во Зборникот на паднатите борци во НОВ и ЖФТ под наслов: „СЛОБОДАТА БЕШЕ НИВНИОТ ИДЕАЛ“, Кичево 1982 стр. 159—179.

10. КРАТОВО

28/860. Кратово.

110/28

Список на паднати борци во НОВ, напишани на мермерни плочи на Спомен-костурницата во Кратово:

Андреевски Д. Ванче
1922—1945 Кратово
Андреевска Д. Царка
1924—1944 Кратово
Ангелоски Н. Богдан
1904—1944 Кнежево
Арсошки К. Трајан
1925—1945 Шоп. Рудари
Арсовски М. Трајче
1925—1944 Кратово
Арсовски Г. Коле
1925—1945 Гор. Кратово
Атанасов С. Кипријан
1884—1944 Пендак
Баевски С. Славко
1920—1944 Кратово
Божиновски Г. Коне
1914—1944 Татомир
Бојкоски Т. Спирко
1921—1945 Страцин
Велкоав Петруш
1888—1944 Талашманци
Величковски Г., Трајан
1926—1944 Талашманци
Гацев Г. Владо
1920—1944 Кратово
Досев З. Страхил
1915—1944 Кратово
Димоски Т. Манче
1925—1944 Филиповци
Ефремовски М. Страхил
1926—1945 Шоп. Рудари
Иваноски Н. Стојко
1922—1944 Димонци
Ивановски Т. Стојче
1919—1944 Страцин
Илиевски Е. Димче
1915—1944 Гор. Кратово
Илиевски М. Горѓи
1920—1944 Димонци
Илиевски Д. Киро
1918—1944 Димонци
Јакимовски М. Борис
1922—1944 Железница
Јантревски А. Иса
1919—1945 Кратово
Јовановски Т. Илија
1922—1945 Страцин
Каналиски И. Митко
1925—1944 Кратово
Кипријановски Г. Стојан
1924—1945 Поп. Рудари
Коцев Х. Коце
1902—1944 Кратово
Коцева С. Јовка
1915—1944 Талашманци

Крстевски Д. Љубе
1821—1945 Страцин
Крстевски К. Санде
1924—1945 Нежилово
Куковски П. Тошо
1922—1924 Кратово
Лазаревски И. Стое
1914—1944 Татомир
Лековски К. Ванчо
1911—1944 Нежилово
Младеновски Б. Андон
1912—1945 Трновац
Младенов Б., Глигор
1894—1944 Турадево
Младеновски С. Коле
1923—1944 Шоп. Рудари
Младеновски Т. Душко
1922—1944 Трновац
Митешки С. Димко
1889—1944 Железница
Митешки Г. Киро
1921—1945 Крилатица
Митровски Е. Цане
1920—1944 Сакулица
Михаиловски Г. Јове
1921—1944 Кратово
Наковски К. Димитар
1922—1945 Шлегово
Николовски П. Златко
1923—1944 Куклица
Пазаванска П. Вера
1923—1944 Кратово
Пазавански П. Глигор
1920—1944 Кратово
Пановски А. Горѓи
1912—1944 Луково
Пановски Д. Дончо
1920—1945 Луково
Пенџуклиски Н. Митко
1915—1944 Кратово
Петрушевски С. Стеван
1918—1944 Сакулица
Радевски С. Митруш
1924—1944 Железница
Серафимовски Г. Љубе
1921—1945 Шоп. Рудари
Серафимовски Т. Мирко
1921—1945 Шоп. Рудари
Серафимовски Г. Ратко
1925—1945 Страцин
Симоновски К. Борис
1923—1945 Нежилово
Славковски Т. Ратко
1922—1945 Шоп. Рудари
Смилевски В. Санде
1925—1944 Талашманци
Спасовски В. Горѓи
1923—1944 Крилатица
Спасов В. Велин
1915—1944 Живалево
Спасовски В. Горе
1922—1945 Шоп. Рудари
Савковски Д. Јордан
1925—1945 Шоп. Рудари

Спасовски С. Постол
1923—1944 Вак
Стјановски А. Тодор
1880—1944 Железница
Стојчевски В. Санде
1925—1944 Талашманци
Стојановски М. Аритон
1915—1944 Куклица
Стаменов В. Благој
1926—1944 Железница
Стојановски М. Горѓи
1920—1944 Куклица
Стефановски Т. Коле
1924—1944 Железница
Стојановски А. Тодос
1880—1944 Железница
Тасевски С. Санде
1926—1944 Гор. Кратово
Тоневски Р. Младен
1923—1945 Куново
Тоневски Г. Санде
1922—1945 Нежилво
Тоневски С. Цветко
1918—1944 Кратово
Трајковски Н. Санде
1919—1944 Татомир
Трајанов М. Алексо
1871—1943 Страцин
Трајанов Д. Богдан
1889—1943 Страцин
Трајков С. Стојман
1889—1944 Тополовиќ
Филипов Д. Пано
1905—1943 Страцин
Цветановски М. Ѓошо
1910—1943 Страцин
Цветковски Т. Тодос
188—1944 Трновац

Николиќ С. Михајло
с. Кривофеја
Ристиќ М. Зарије
с. Паневља
Стојљковиќ Д. Душан
с. Кривофеја
Стојановиќ М. Јубомир
с. Првонек
Стојковиќ Б. Велин
с. Катово
Томиќ В. Миодраг
гр. Врање
Тасиќ В. Стојадин
с. Несврт
Тошиќ А. Стојман
с. Стјајевац
Стојановиќ С. Милоја
с. Драгојница
Цекиќ М. Стојадин
с. Б. Пољана
Цекиќ Д. Славко
с. Б. Пољана

12. КРУШЕВО И КРУШЕВСКО

168/369. с. Растоица.

62/168

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча во с. Растоица:

Јон Соколовски
Крсте Сотировски
Трајан Деспотовски
Манојле Димовски
Мито Тренчевски
Милош Јовановски
Миле Кузмановски

169/370. с. Кочишта.

62/169

Спомен-плоча во с. Кочишта на која се напишани имиња на паднатите борци во НОВ од Селото:

Илиоски Ц. Коста
Кузманоски Н. Веле
Златаноски В. Стојан
Силјаноски П. Горѓија
Спироски К. Видоја

63/170

170/371. с. Пуста Река.

Список на паднати борци во НОВ, напишани на мермерна плоча во с. Пуста Река:

Биљаноски Т. Симо 1912—1942
Вијачоски С. Јоше 1917—1942
Мишелски Стеван 1913—1942
Најдовски Ц. Василе 1920—1944
Павловски А. Лазар 1924—1944
Чкалоски А. Ладо 1925—1944

30/360. Крушево.

Поединечни гробови на Партизанските гробишта во Крушево:

(прва парцела од запад кон исток)

Дуко Стојкоски 1924—1943

Миша Стерјоски 1919—1945

Коча Миленку 1923—1943

Народен херој Манчу Матак 1919—1944

Мише Ефтимов 1916—1942

Нико Доага „Колька“ 1922—1945

Благо Целев 1923—1944

Кица Петроски 1909—1944

(втора парцела од исток кон запад)

Стерју Гуле 1901—1944

Љуба Станкоска 1924—1944

Ванѓу Ноне 1923—1944

Коча Чавкар 1921—1944

Благо Талевски 1919—1944

Така Матак 1912—1944

Христа Оцаклиоски 1921—1943

Кочо Андре 1923—1944

Незнаен Борец — 1944

Сика Пареска 1926—1944

Мише Биринец 1923—1944

Џоџа Ленчески 1925—1944

13. КУМАНОВО И КУМАНОВСКО

40/54

54/44. Куманово.

Имиња на паднати авијатичари за време на Априлската војна 1941 година:

П. пуковник Грдишник Ферло

Капетан Поповиќ Војислав

Капетан Јермаков

Поручник Танасиќ Милорад

Поручник Петровиќ Живомир

Поручник Корак Јаниќије

Поручник Пешиќ Радослав

Поручник Перовиќ Милутин

Наредни Милојковиќ Рале

Наредник Стојадиновиќ Велимир и

Наредник Арсиќ

63/177

177/36. Куманово.

Имиња на паднати борци во НОВ — работници во Тутуновиот комбинат:

Панче Пешев

Тонко Димов — „Пужаљка“

Васе Гелев

Борко Божиновски — „Прџан“

180/39. Куманово.

Список на паднати борци во НОВ — ученици од гимназијата „Г. Делчев“ од Куманово:

Горгиевски Тане

Зордумис Апостол

Филиповски Доне

Трајковска Вера

Насковски Фетка

Михајловска Нада

Димовски Бранко

Тодоровски Живко

Јаневски Немања

Денковски Живко

Димитровски Трајан

Димковски Будимир

Ивановски Душан

Крстевски Трајко

Димитриевски Драгољуб

Небијевски Нејази

64/185

185/885. с. Малотино.

Имиња на паднати борци од Првиот кумановски партизански одред на спомен-плочата во с. Малотино:

Васе Гелевски

Димче Еребица и

Тоне Георгиевски.

64/189

189/890. Куманово.

Имиња на паднати борци од Првиот кумановски партизански одред, на спомен-плоча кај Белановска воденица:

Перо Горѓиев-Чicho полит. комесар

Перо Менков командант

Наце Ивановски-Бугони

Магдалена Антова

Бајрами Шабан

Киро Бурназов

Тонко Димковски.

64/190

190/891. с. Градиште

Имиња на стреланите активисти од с. Градиште, напишани на спомен-плочата во Селото:

Ботка Димовска

Војо Смилевски

Саздо Спасовски-Дуле

Севда Василевска

Цветко Велковски.

64/194

194/896. с. Сув Орах

Список на паднати борци и ЖФТ од с. Сув Орах, напишани на спомен-плочата на продавницата од селото:

Паднати борци во НОВ:

Бојковски Д. Љубе

Јакимовски С. Душан

Наковски С. Петре

Тодоровски А. Мико

ЖФТ

Бојковски Ј. Петре

Бојковска Т. Симка

Бојковски Т. Санде

Влајковска Спаса

Влајковски К. Милан

Ивановски М. Ванчо

Јакимовски П. Величко

Јакимовски С. Стојко

Николовски Д. Блаже

Нешевски П. Горѓи

Пешевски С. Дончо

Петровски Д. Јордан

Стефановски Б. Јован

Стефановски М. Јордан

Стефановски К. Мите

Стојановски И. Манасие

Трајковски П. Јаков.

83/55

55/884. Куманово.*

Споменик во месноста „Менкова Колиба“. На ова место, есента 1941 година, се вршеле подготвки за почеток на вооружено востание против фашистичките окупатори. Се складијало оружје, се испитувал експлозивен материјал и др.. Војниот комитет тука одржувал состаноци на кои присуствуval Лазар Колишевски, секретар на ПК и КПЈ за Македонија и Драган Павловиќ делегат на ЦК КПЈ. На 11 Октомври 1941 година од ова место кон Карадаг тргнала група партизани во состав: (Карадачки партизански одред)

Боро Менков командант

Перо Горѓиев-Чicho полит. комесар

Аритон Димковски-Тонко

Алириза Јусуфи

Бајрам Шабани

Благој Думановски-Пеќалија

Бојан Секирарски

Бојан Милковски

Евица Георгиева-Кипра

Киро Бурназовски

Коста Јовчевски-Суцук

Магдалена Антова

Наце Ивановски-Бугони

Славко Горѓиевски-Самарџија

110/32

32/32. Куманово.

Список на паднатите борци, напишани на мермерни плочи во 17 колони на спомен-кос

* Списокот на борците од Одредот се наоѓа на мермерна плочна во дворот на Народниот музеј во Куманово.

турница: 9 на криптата од лева и 8 на крипата од десна страна. По ширината од крипата на десната страна се наоѓаат имињата на 6-те народни хери, така што се вклопуваат по височина од втората до осмата колона по едно име на народен херој:

1

Алексовски В. Стојман

Аврамовски Д. Никола

Алексиќ К. Воја

Ангеловски З. Александар

Алексиќ В. Стефан

Алексовски С. Војчо

Ангеловски М. Александар

Алексовски М. Драган

Алексовски К. Михајло

Ангеловски М. Срчеко

Алија Д. Ајдар

Алими З. Незир

Андоновски С. Андреја

Алити Р. Арут

Амди Г. Бекир

Ангеловски Д. Богдан

Ангеловски П. Стамен

Антоновски М. Киро

Ангеловски Н. Стевко

Ангеловски Х. Стоје

Арсовски Г. Благе

Ангеловски Г. Трифун

2

ГЕОРГИЕВСКИ М. ПЕРО

„ЧИЧЕТО“ (народен херој)

ТОДОРОВСКИ А. ХРИСТИЈАН
„КАРПОШ“ (народен херој)

Арсовски П. Милан
Арсовски М. Петар
Денковски Д. Бранислав
Арсовски Д. Страшко
Арсовски Ј. Филип
Димковски С. Аритон
Арсовски В. Цане
Атанасовски Т. Василько
Димковски М. Будимир
Белчевски В. Борис
Бектеше Б. Наип
Димковски Н. Димитар
Бектеши Ш. Назим
Божинов С. Коле
Димковски С. Страшо
Божиновски В. Борко
Божиновски С. Душан
Думановски Б. Страшко
Божиновски Н. Геле
Божиновски Н. Јордан
Здравковски С. Љубе
Божиновски А. Стојан
Бојев С. Славко

Нацев А. Киро
„ФЕТАК“ (народен херој)

Ивановски К. Драгољуб
Бојковски П. Бранко
Бојковски А. Ване
Ивановски К. Наце
Бојковски С. Војо
Бојковски Б. Давитко
Илиевски З. Петар
Бојковски Б. Живко
Бојковски Т. Љубомир
Карамаков Н. Ордан (Карамарковски Н. Јордан)
Бојковски Т. Спиро
Васиљевски М. Pero
Крстевски Д. Љубомир
Васовски Б. Коле
Величковски С. Александар
Кузмановски Д. Никола
Величковски С. Борис
Величковски С. Драгутин
Лазаревски С. Ангеле-Шајче
Величковски В. Душан
Величковски З. Горѓи
Маневски С. Александар
Величковски С. Горѓи

МЕНКОВСКИ И. БОРО (народен херој)

Величковски И. Санде
Манчиќ Бранко
Величковски Г. Тодор
Величковски Ј. Наско

Миленковски С. Јордан
Велковски А. Коцан
Велковски Т. Радивоје
Вељковиќ М. Славко (Славко)
Влајковиќ Д. Радослав
Гаџе Г. Владо
Галевски Т. Александар
Галевски Т. Михајло
Георгијевски Дав. Борис
Георгијевски Д. Боривоје
Георгијевски М. Ефрем
Георгијевски К. Манаил
Гиевски М. Благое
Давчевски Т. Киро
Далипи И. Камил
Денковски Т. Живко
Денковски Л. Киро
Денковски К. Спаса
Деспотовски П. Теодосие

ШАБАНИ Р. БАЈРАМ (народен херој)

Дестани Ј. Режат (Решат)
Димев Т. Манча
Димевски Ј. Трајко
Димитриев Т. Диско
Димитриев И. Митко
Димитриевски С. Драгољуб
Димитриевски Ф. Славко
Димитриевски С. Трајан
Димитриевски Ј. Борис
Димковски П. Драгиша
Димковски П. Илија
Димковски Т. Стојан
Димковски Ј. Цанко
Димковски М. Бранко
Димковски Г. Никола
Дичковски С. Дојчин
Додевски С. Санде
Додевски Г. Трајко
Додик Ф. Владо (Додевски)
Додик С. Стојче
Додик С. Филип (Додевски)
Дозетовиќ Н. Драган
Доневски Г. Горѓи

ПЕТРУШЕВСКИ П. БОРО

„ПАПУЧАР“ (народен херој)

Домазетовски Г. Благоја
Досев З. Страхил
Драгичевиќ М. Милан
Горѓијевски П. Стојан
Гукановиќ Л. Јово
Ефремов М. Страхил
Зафировски С. Гиго
Здравковски Ц. Киро
Зекири С. Амди
Зордумис Л. Апостол
Иванов М. Аритон
Иванов Н. Горѓи
Иванов Н. Стојко
Ивановски Т. Доце
Ивановски П. Миле

Ивановски Т. Стојчо
Икономидис М. Теофан
Илиевски Д. Благоја
Илиев Киро
Илиев С. Благоја
Илиевски С. Коле
Илиевски С. Павле
Илиевски Н. Петар

Илиевски С. Бошко
Илиќ С. Димитрија
Илиќ Д. Стојче
Исмаили Е. Алим
Исмаили А. Зекир
Јаневски С. Душан
Јантрев А. Иса
Јанушевски В. Мико
Јовановиќ Т. Ђоре
Јовановиќ Т. Љубомир
Јовановиќ Р. Никола
Јовановски С. Бранко
Јвановски С. Владе
Јовановски Т. Илија
Јовановски Ј. Петко
Јовановски Б. Бранко
Јовановски С. Спаса (Спасо)
Јовановски Ц. Стојан
Јовиќ В. Ратомир
Јордановски М. Драган
Јусенин Б. Јусеин
Калајџиевиќ Ј. Андреја „Аца“
Каран필овски Т. Ванчо

Каранвидов К. Денко
Карастројановски Д. Војо
Кинов Л. Глигор
Кипријанов Г. Стојче
Кипријановски М. Срећко
Китанов М. Стојан
Колевски С. Михајло
Костадинов К. Сандре
Краљевски Д. Борис
Крстевски Д. Љубе
Крстевски Б. Павле
Крстевски Б. Трајко
Кузмановски Г. Стојче
Лазаров И. Стојчо
Лазаревски Д. Живко
Лазаревски А. Киро
Лазаревски Д. Цветко
Левков К. Ванче
Маневски Б. Богдан
Маневски Г. Бранко
Митејски Д. Витомир
Митејски Л. Драгутин

10-(крипта десно)

Милковски К. Тоде-Миндол
Наковски М. Pero
Велковски П. Др. Тодор
Бурназовски Т. Киро

Гичевски Д. Кире
Каран필овски Н. Димчо
Васиљевски С. Коце
Марјановиќ Д. Часлав
Ристовски С. Коле
Величковски С. Милан-Лисица
Цветковски П. Илија
Цветковски А. Коце
Гаревски Ј. Круме
Цветковски Г. Страхил
Цвијиќ В. Кузман
Денковски Г. Горѓи-Митре
Чушкаревски П. Горѓи
Цавади П. Решад
Маневски С. Витомир
Чемаили И. Ариф
Шабани Б. Шабан
Филиповиќ Г. Градимир
Шаипи Р. Велија
Шакири С. Рушит
Цимревски М. Коле
Шакири С. Шукри
Митевски Г. Коле
Шутевски С. Драги
Митевски Г. Мите
Митов Ј. Цуне

Митровски П. Трајче
Михајлова П. Нада
Михајловиќ П. Боро
Петковски Т. Јордан
Михајловиќ Д. Славко (Михајловиќ)
Михајловиски В. Борис
Петрушевски Т. Борко
Михајловски Г. Јовче
Михајловски М. Марко
Петрушевски Д. Срећко-Пужаљка
Мицковиќ С. Божидар
Мишиќ М. Душка (Душан)
Спасовски Н. Ефта (Ефто)
Младенов Б. Андон
Младенов Т. Душко
Тасевски А. Башко
Младенов С. Коле
Младеновски Ј. Митре
Тасевски К. Драган
Младеновски С. Серафим
Младеновски Ј. Спасо
Тасевски П. Јосиф
Наков Т. Владо
Наковски С. Петар
Тасевски Д. Павле
Наксовска П. Фетка
Наксовски Ј. Зарко
Тодоровска Д. Евица
Наксовски С. Мико
Недељковиќ Н. Стојан

Тодоровски П. Живко-Чала
Недељковски П. Стојман
Николов К. Димитар
Томовиќ Г. Срба (Г. Србо)

Николов П. Златко
Николовски Ј. Киро
Трајковска Д. Вера-Которка
Николовски Г. Спиро
Николовски С. Стојан
Николовски В. Трајко
Трајковски Т. Ангел
Османі ІІІ. Алириза
Трајковски Т. Костадин
Османі Н. Заим
Павловски С. Урош
Филиповиќ Љ. Драгољуб
Павловски Т. Стамен
Петковска М. Васка
Филиповски Б. Доне
Петковски М. Денко
Петковски М. Драгомир
Апостоловски Ј. Коле
Петковски Д. Љубе
Петковски С. Милан
Горѓиевски С. Илија
Петковски С. Миливоја
Петковски Д. Милко
Лазаревски С. Славе
Петковски К. Стојан
Петковски Д. Стојан

13

Јаневски Д. Немања
Петковски Т. Тање
Петровиќ Г. Благоје (Г. Благој)
Арсовски Ст. Јордан-Зеко
Петровиќ С. Бранко
Петровиќ С. Душко
Петровиќ К. Константин
Петровиќ М. Др. Димитрије
Петровиќ М. Милорад
Петровски Д. Никола
Петровски Пере
Петрушев Ј. Стефан
Петрушевски Д. Гласе
Петрушевски С. Ђорђе
Петрушевски С. Илија
Петрушевски С. Миле
Петрушевски Л. Стојче
Петрушевски С. Трајан
Пешевски Е. Киро
Пешевски Н. Милан
Пешевски М. Миле
Пешевски Н. Панче (Пешев)
Пешиќ А. Александар
Радев С. Митруш
Радоњанин С. Властимир-Сремац
Ракипи Ј. Сабедин
Рецепи А. Назим
Ристиќ Н. Игњат
Ристовски И. Благоја
Ристовски Ј. Воислав

14

Рустеми К. Идриз
Рустеми А. Исен
Рушити Р. Рамиз
Савков Д. Јордан

Савковски К. Стојче
Савевски С. Дичко
Саздовски И. Трајко
Сали И. Сали
Свилар П. Јован
Свилар Н. Петар
Серафимов Г. Љубе
Серафимов Т. Мирко
Серафимовски З. Ангел
Серафимовски А. Душан
Серафимовски Г. Ратко
Симонов К. Борис
Симоновски Ц. Живко
Симоновски И. Стојче
Славков Т. Ратко
Славковски Н. Ђуро
Смилев В. Санда
Спасиќ Д. Цветко
Спасов В. Горе
Спасов С. Постол
Спасовска Е. Правда
Спасовски А. Ефта (Евто-Карабичанец)
Спасовски Г. Митре
Спасовски К. Стевко
Стаменковски Ј. Вељко
Стаменковски Р. Ратко

15

Станковски З. Васиљ
Станковски П. Евто
Станковски П. Сента
Станковски Б. Стојан
Станковски С. Стојан
Станоев Дичко
Станојковски А. Герасим
Станојковски С. Коце
Стефанов Т. Коле
Стефановиќ М. Драгиша
Стефановиќ М. Марко
Стефановски М. Александар
Стефановски С. Ђорѓи
Стефановски М. Стојан
Стефановски Д. Џанко
Стевковски Т. Љубе
Стојевски Т. Стеван
Стојевски К. Славе
Стојловски М. Јорде
Стојанов Г. Воислав
Стојанов В. Спиро
Стојановиќ М. Борис
Стојановски Д. Благоје
Стефановиќ С. Андон
Стојановски Д. Блажо
Стојановски П. Васил
Стојановски В. Милан-Лисица
Стојановски В. Коце
Стојановски П. Павле
Стојановски К. Ратко

16

Стојановски Г. Руслан
Стојковски З. Јован
Стојковски С. Михајло
Стојмановски Ц. Јован

Стојмановски М. Пере
Стојмановски Б. Стојан
Стојчев М. Санде
Стошевски К. Душан
Стошевски Ј. Стојче
Тасевски С. Владимир
Тасевски З. Димчо
Тасевски А. Драгутин
Тодоровски А. Милорад
Тасевски З. Живко
Томовиќ Г. Ђуро
Тонев Р. Младен
Тонев Г. Сандре
Тонев С. Цветко
Тошевски М. Благаја
Тошевски М. Милутин
Трајков Н. Санде
Трајковски М. Александар
Трајковски П. Васиљ (Васил)
Трајковски П. Владе
Трајковски С. Владо
Трајковски П. Наце
Трендовски Б. Благаје (Трендовски Благаје)
Трендафиловиќ К. Душан
Тренчевски Ј. Киро
Тричковиќ В. Игњат

17

Филипов Х. Коце
Филиповиќ Б. Коста
Филиповски Г. Славко
Цветковски П. Владе
Цветковски М. Благаје
Шломо Ј. Садикарио (МО)
Самуил Садикарио (Сами)
Филиповиќ С. Ђорѓи
Маневски Д. Драган
Мехмедов А. Идриз
Милковски Н. Андон
Милковски М. Ђорѓи (Горе)
Милковски И. Никола
Милошевски Ј. Нинко
Минковски П. Стојче
Митрев П. Стојче
Митрев Г. Киро
Менковски Г. Бранко

Вкупниот број на имињата на паднатите борци, напишани на Споменикот, изнесува 439, од кои 212 се напишани на левата, заедно со народните херои и 227 на десната крипта.

Во „Спомен зборникот 1941—1945“ на паднатите борци во НОВ од Куманово и Кумановско, стр. 191, бројката изнесува 6 народни херои и 449 борци или вкупно 455 паднати борци. Разликата е 16, што слободно може да се претпостави дека овој број се зголемил со дополнителните истражувања.

(„Спомен зборник на загинати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор од Куманово и Кумановско 1941—1945“, Куманово, 1976).

14. МАКЕДОНСКИ БРОД

56/105

105/333. с. Здуње.

Паднати борци од Петтата македонска ударна бригада кај с. Здуње:
Илија Игески — командант на Бригадата
Александар Ношпал
Илија Илијоски
Љупчо Маруец
Тоде Тодороски
Љубе Стерјоски
Василко

120/10

10/335. с. Растеш.

Спомен-чешма во с. Растеш, посветена на паднати борци во НОВ од селото. На Спомен-чешмата се напишани имињата, годините на раѓањето, и местото на загинувањето на борците:

Ангелкоски С. Нове
1912—1944 г. с. Мидинци
Дојчиновски К. Трпе
1924—1945 г. с. Винковци
Јовчевски М. Тоде
1919—1944 г. с. Здуње
Јанески З. Радомир
1920—1944 г. с. Србица
Цветковски Т. Божо
1924—1945 г. г. Винковци
Василевски Ј. Манасија
1908—1943 г. с. Растеш
Василевски Ј. Радивое
1917—1941 г. г. Ниш
Ваневски Ј. Буде
1917—1941 г. г. Ниш
Змејковски О. Столе
1912—1943 г. с. Растеш
Силјановски И. Никола
1900—1943 г. Заград

15. НЕГОТИНО И НЕГОТИНСКО

108/16

16/505. Неготино.

Спомен-костурница на паднати борци во НОВ во Неготино:

Панов Јорданов Илија
Велков Ефремов Никола
Смилковиќ С. Милорад
Стојановиќ Д. Славко
Ангелов Џ. Ставре
Цветков Н. Игнат
Мемедов Рамов Јајез
Пеган Владо
Стојанов Ј. Атанас
Костадинов Костадин

159

17/509. с. Барово

Беков Амет
Демиров А. Феим
Пипан Станко
Лазов Тодоров Џоро
Преграц Алфонс
Славковски Томе
Максудов Алимов Асан
Џеков Алиов Ајдар
Пашов Зулаф Асан
Ристов Т. Крсте
Петров П. Никола
Јуруков Душан
Кулаков Р. Фемо
Заров Илија
Илова Јана
Јанушев Блажо
Мирков Александар
Ставров Ј. Ставро
Наумов Ж. Александар
Рибник Франтиќ Јоза
Стефанов К. Александар
Костадинов Дончо
Димитриев Митре
Велков Атанас
Делев Павлов Петре
Асанов Вргов Мемет
Баков Бекиров Амет
Панов Камчев Ристо
Цумајлов Зулфиќар
Трајко С. Настав
Михајло С. Наков
Мамутов Хајрула
Демиров Хамдија
Сулејманов Јусуф
Колев Велков Ристо
Стојанов А. Илија
Атанасов Н. Игнет
Преграц Душан
Димов Н. Петре
Бекиров Амза
Ристов Р. Атанас
Николов Ристов Стојче
Преграц Милан
Крстев Трајче
Минов Ристов Тодор
Панов Камчев Давче
Малиманов П. Манчо
Виларов Ј. Илија
Гечев Тодорца
Ачи Илиев Аџо
Јованов Pero
Панов Л. Pero
Стевков Ц. Pero
Бекчиќ Аџо
Петров Димов Шпиро
Калајџиев Пано
Донев Д. Александар
Делев Н. Илија
Костадинов А. Милан
Донев А. Доно
Мирков Атанас
Стојановиќ Душан

Заедничка гробница на паднати борци во НОВ во с. Барово:
Андонов Л. Милан погинал 1944
Мирков Л. Атанас погинал 1944
Донов А. Дончо погинал 1944

19/514. с. Тремник.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на плочата на гробницата во с. Тремник:

Мамутов А. Хајрула
Станојев С. Душан
Малидимиров А. Халим
Сулејманов С. Јусуф

11/508. с. Бесвица.

Список на жртвите на фашистичкиот терор од с. Бесвица, напишан на мермерна плоча на чешмата:

Алимов Мамут
Алимов Мустафа
Алимов Вејсел
Аметов Абас
Аметов Ибраим
Асанов Рушит
Алов Усин
Авзиов Амет
Ашимов Ибраим
Беков Амед
Браов Алим
Браов Ибраим
Браов Абдула
Башов Мамуд
Демиров Феим
Дураков Смаил
Зејнелов Ибраим
Иметов Усин
Јуруков Назиф
Јуруков Мемет
Мустафов Вели
Мамутов Мерсин
Максудов Амед
Максудов Абдулазим
Максудов Вели
Мемедов Абас
Нурединов Абас
Налпаров Усин
Реџепов Фаик
Реџепов Вели
Реџепов Ибраим
Смаилов Мемед
Селманов Асан
Сулејманов Јусуф
Усинов Имет
Џамбазов Асан
Шарабегов Ибраим

Шушлев Амет
Шакиров Али
Шакиров Ибраим
Шакширов Асан

ПРЕЖИВЕАНИ:

Арсов Александар
Карамамутов Мустафа
Ќимов Коцо

12/513. с. Пржево.

На Спомен-чешмата во с. Пржево напишан список на паднати борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор:

Паднати борци во НОВ:

Блажо Јанушев
Атанас Велков
Митре Димитров
Трајче Крстев

Жртви на фашистичкиот терор:

Трајко Колев
Димо Бошев
Тодор Лазаров
Лазо Ристов
Неде Трајков
Вано Минов
Гело Захарчев
Галапче Стојанов
Ристо Младенов
Милан Стојанов
Јано Башев
Игнат Петров
Јано Петров
Тодор Илиев
Камче Димитров
Димо Колев
Донка Захарчева
Софка Наумова
Камче Шнајдерот
Димитар Стојанов

ПРЕЖИВЕАНИ:

Тодор Минов
Лазо Младенов
Тодор Ставров
Лазар Арсов
Васил Стојанов
Лазо Ставров

16. ОХРИД И ОХРИДСКО**58/247. с. Велгошта.**

Паднати востаници од Илинденското востание и Народноослободителната војна во с. Велгошта:

Илинден

Арнаудоски Ангеле
Арнаудоски Тасе
Баракоски Томе — учител
Баракоски Ило

Баракоски Коте
Бандески Јаким
Бунташоски Наум
Будакоски Јонче

Вретоски Ило
Горшески Ристе
Димоски Стефан
Јонов Стојан

Јанева Ленка
Кушелев Коле
Китанов Ристо
Коцески Димо

Лиотоски Ило
Латкоски Јонче
Лиотоски Наумче

Лазаров Глигор
Митрески Стојан
Мургоски Димо
Мујоски Петре

Настоски Горѓи
Ночески Ангеле
Панџакоски Стефо

Панџакоски Наум — војвода
Панџакоска Наумица

Размоски Ефтим
Размоски Јаким
Ристески Горе

Сарајкоски Петре
Сарајкоски Горги
Секулошки Глигор

Трпески Поп Ристо — војвода
Трпева Стефана

Трпев Ставре
Трпев Горги
Тодороски Наум

Чорбалески Насте
Чингоски Коста
Чингоски Ставре

Шокаров Ило
Шапкаров Јонче
Шапкаров Ило

Шокаров Лазар — учител
Шенгулоски Ило

Шибаков Горги
Шибакоски Анастас
Шибакоски Велјан

Шибакоски Ангеле
Шибакоски Димко
Шибакоски Косте

Шибакоска Кузманица

Шибакоски Ристо
Шибакоски Стево
Шикоски Глигор

Паднати борци во НОВ:
Арнаудоски Секуле
Буџакоски Трае
Вретоски Бранко
Вретоски Драге

41/60

60/249. с. Врбјани.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Врбјани:
К. Мирче, Г. Аспарух, С. Јонче, Б. Ванчо, М. Драгане, Ј. Стојан, А. Киро, З. Змејко, Т. Стојко, Т. Темелко, С. Сиљан, В. Јовче, К. Горѓија, К. Миленко, М. Ангеле, Л. Здравко и В. Спасе.

65/204

204/433. с. Мраморец.

Список на паднати борци во НОВ од с. Мраморец, напишан на мермерна плоча:
Србин М. Стојановски
Милан К. Ристески
Стојан Т. Лазароски
Тренко Р. Наумоски
Карафил Т. Карафилоски
Темелко С. Стојкоски
Цветан Т. Божиноски
Сидор Т. Николоски
Тимјан П. Николоски
Горѓија С. Маркоски
Силјан Г. Маркоски
Илија Т. Наумоски
Трајче Ј. Костадиноски

65/206

206/436. с. Велмеј.

Спомен-плоча на паднати борци во НОВ во с. Велмеј:

Борис М. Пачески
Богоја Л. Милески
Ламбе П. Невески
Иван К. Пешоски
Најде Т. Кочоски
Ристо Ц. Божиноски
Бојо Ц. Ставрески
Славе М. Николоски
Наум Ј. Илоски
Коле Ц. Николоски

65/208

208/440. Охрид

Спомен-плоча на паднати борци-ученици и професори, посветена во холот на гимназијата „Климент Охридски“:

Андон Дукоски
професор — Охрид 1909 г.
Марко М. Биљурич
професор — Врскут 1897 г.
Горѓи М. Блажески
Слатино 1923 г.
Радован Н. Димитриески
Лабуништа 1922 г.
Боро Н. Дуноски
Струга 1921 г.
Нада П. Филева
Охрид 1925 г.
Горѓи Л. Горгонов
Г. Белица 1922 г.
Серафим Б. Китаноски
Изdegлавје 1910 г.
Василие А. Крстиќ
Охрид 1926 г.
Мирко В. Милески
н. херој — Попоец 1923 г.
Нико М. Нестор
Струга 1918 г.
Радоица И. Новичич
Дегрмен 1919 г.
Сашо М. Огнен
Мина Вулкан 1926 г.
Паско К. Павлоски
Ботун 1923 г.
Љубомир Д. Попоски
Кичево 1927 г.
Стефан А. Рудич
Охрид 1922 г.
Велимир В. Сретенович
Струга 1921 г.
Методија Стефаноски
Кичево 1922 г.
Васил Г. Стефоски
Охрид 1920 г.
Живко Ж. Туфекчијски
Кичево 1921 г.
Ристо Е. Чедоски
Охрид 1925 г.
Боро Б. Шаин
Струга 1919 г.
Стефан Х. Шентески
Охрид 1928 г.

111/33

33/270. Охрид.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на пирамиди од мермер во Партизанските гробишта во Охрид:

северно од централната пирамида:
Попоски Р. Јовче
1919—1944
Радосављевиќ М. Борислав-Гоце
1929—1944
Секулоски Р. Крсте
1925—1944
Ленчески Џоџа
1925—1944

162

Волчески Ј. Борис
1921—1944
Секулоски Петре
1926—1944
Попоски Д. Јован
1920—1944
Најдошки Р. Вељан
1926—1944
Наумоски У. Ефремија
1919—1944
Трајкоски С. Борис
1922—1944
Чурлукоски Џ. Алексо
1924—1944
Стојаноски П. Алексо
1924—1944
Јованоски М. Блаже
1921—1944
Митрески Т. Стефан
1923—1944
Глигороски Б. Драган
1927—1944
Мицески А. Трајан
1922—1944
Талеска С. Блага
1924—1944
Трајкоски Н. Коста
1910—1944

јужно од централната пирамида:

Петрески Ѓорѓија
1923—1944
Ристески Б. Спасе
1926—1944
Мирчески Д. Алексо
1925—1944
Андоноски М. Михајло
1918—1944
Милески Митко
1911—1944
Ибраимоски Шемшедин
1922—1944
Стаматоски Илија
1920—1944
Јованоски Александар
1924—1944
Ристеска Јасна
1927—1944
Дескоски С. Јонче
1924—1944
Јорданоски Т. Момчило
1909—1944
Ризовски Б. Коце
1923—1944
Богоески Џ. Велко
1921—1944

121/21

21/439. с. Елшани.

Имиња на паднати борци во НОВ од с. Елшани напишани на спомен-чешмата:

Рубановски Кл. Ристо
Кордовски М. Коле
Стевовски Ст. Крсте
Кордовски К. Климе
Сотировски Г. Насте
Стоевски Р. Климо

17. ПРИЛЕП И ПРИЛЕПСКО

111/36

36/66. Прилеп.

Внатрешниот дел на Могилата има кружна форма, без покрив, чии површини се обложени со бели мермерни плочи. На 35 плочи, во внатрешниот дел, се напишани имиња на 464 борци, меѓу кои и имињата на 12 народни херои.

Имињата се напишани по азбучен ред, а и во овој текст се напишани по истиот редослед, поделени со мал раздел по плочи и тоа:

Аврамоски Лазаров Петре
1914—1944
Адемоски Мамуда Адем
1923—1942
Алексоски Богатинов Данаил
1925—1943
Алексоски Цветков Џенко
1921—1945
Алиев Мемеда Ибраим
1925—1945
Алиев Алиев Ахмед
—1944
Анеска Александрова Василка
1930—1944
Аљушески Демиров Аљуш
1924—1945
Амзоски А. Ибраим
1909—1945
Анаф Јосиф Аврам-Бато
1922—1945
Ангелески Дамев Сотир
1900—1942
Ангелески Дамев Петре
1923—1944
Андоноски Илиев Јован
1924—1943
Андреески Илиев Мите
1924—1945
Антоски Матев Петре
1925—1945
—“—
Апостолоски И. Стеван
1920—1942
Арифоски Ресул Заим
1922—1945
Асаноски Шакиров Ќазим
1923—1944
Атанасоски Митрев Игнат
1923—1944

163

Атанасоски Спиров Атанас 1926—1944
 Ацев Донев Димче 1920—1944
 Ацев Донев Мирче (народен херој) 1915—1942
 Аврамоски Ристов Кицо 1921—1944
 Базеркоски Трајков Стеван-Лански 1921—1942
 Бајрамоски Петров Киро 1917—1942
 Балески Стојанов Митре 1917—1944
 Бекешоски Илиев Васил 1925—1945
 Бекароски Ѓорѓиев Круме 1901—1941
 Бешироски Миланов Алекса 1915—1942
 Бешироски Петров Душан 1909—1942
 Бешироски Петров Горче-Ботев 1921—1942
 Богатиноски Лазаров Рампо 1923—1943
 Богданоски Богдана Методија 1923—1945
 Богески Трајко Милан 1923—1945
 Богески Цветанов Велко 1921—1944
 Божиноски Миланов Живко 1921—1944
 Божиноски Миланов Трендо 1924—1944
 Божиноски Трајков Живко 1925—1944
 Бојациоски Андонов Михајло 1913—1944
 Бодески Вељанов Владимир 1923—1944
 Бошкоски Јованов Тоде 1927—1944
 Бошкоски Ицко Методија 1922—1942
 Бошкоски Орданов Трајко-Тарџан 1920—1942
 Булев Горчев Петар 1944
 Бундоски Цветанов Благоја 1926—1945
 Бучоски Петар 1917—1944
 Блажески Лазев Панче 1925—1944
 Богеска Стевова Јубица 1923—1944
 Вајголески К. Донче 1913—1944
 Василески Богев Благоја 1926—1944

Василеска Богева Илка-Божана 1923—1944
 Василески Костов Ристо 1924—1944
 Василески Рампов Илија 1923—1944

 Велески Ацев Петре 1923—1944
 Велески Јованов Борка-Левата (народен херој) 1912—1942
 Велески Мицев Трајан 1917—1944
 Велески Спасев Борка 1913—1942
 Велиоски Ибраим Џемаил 1925—1945
 Велкоски Богев Pero 1925—1944
 Велкоски Василев Методија 1921—1944
 Велкоски Галев Ристо 1875—1944
 Велкоски Иванов Ордан 1912—1914
 Велкоски Петков Пеџо 1904—1944
 Велкоски Петров Спасе 1921—1944
 Велкоски Темелков Милан 1913—1944
 Велкоски Тодев Никола 1913—1942
 Велкоски Тодоров Никола 1913—1942
 Велкоски Трајанов Милан 1923—1945

 Вељаноски Вељана Ванде 1913—1942
 Вељаноски Вељана Трајче 1923—1945
 Вељаноска Вељана Цена 1926—1944
 Виданоски Рампов Драган 1922—1942
 Волнароски Ицков Круме (народен херој) 1909—1944
 Гаврилоски Алексов Кире-Јане (народен херој) 1918—1944
 Гаврилоски Алексо Кице 1926—1944
 Гагалески Атанасов Диме 1924—1944
 Георгиески Орданов Блаже 1926—1944
 Герамитчиоски Миланов Душан 1924—1944

 Героски Трајчев Алексо 1922—1945
 Глигоров Петров Никола 1944
 Глигороски Боризов Драган 1927—1944

Грозданоски Цветанов Илија 1923—1944
 Гиноски Кочов Арсо 1909—1944
 Давчески Николов Мике 1918—1944
 Димоски Велков Васил 1912—1944
 Дамески Дамев Сотир 1894—1942
 Димчески Димитров Борис 1918—1944
 Дамчески Орданов Васил 1924—1945
 Деркоски Стојанов Трајче 1925—1945
 Димески Велков Димко 1917—1944
 Димески Јованов Димко-Наредник 1918—1943

 Димески Матев Пеџо 1925—1945
 Димески Рампов Драган 1922—1942
 Димитриоски Методиев Димче-Попето 1927—1944
 Димитриоски Методиев Петре 1923—1944
 Димитриоски Ристов Петре 1920—1944
 Димитриоски Трајков Марко 1914—1944
 Димоски Ацев Јубен 1922—1945
 Димоски Ацев Тодор 1925—1945
 Димоски Горгиев Димо 1926—1944
 Димоски И. Сотир 1945
 Димоска Михајлова Мара 1920—1944
 Димоски Ристов Александар 1924—1945
 Димоски Стеван-Ништако 1923—1942
 Димоски Софрониев Стеван 1920—1944
 Димоски Филипов Атанас 1921—1944

 Димоски Филипов Димко 1923—1944
 Добрушески Цветанов Ѓорѓи-Гоц 1924—1944
 Дојченоски Мицов Вукашин 1921—1944
 Дреноски Трајков Илија 1926—1944
 Делев Ѓорѓе 1912—1944
 Горгиоски Апостолов Владимир 1924—1944

Горгиоски Ѓ. Кире 1944
 Горгиоски Ѓ. Џане 1925—1943
 Горгиоски Данаилов Борка 1923—1944
 Горгиоски Ѓ. Боге 1922—1944
 Горгиоски Огненов Јован 1920—1944
 Горгиоски П. Пане 1927—1944

 Горгиоски Петров Сотка 1921—1944
 Горгиоски Ристов Стојан 1925—1945
 Горгиоски Спасев Борка 1916—1944
 Горгиоски Стеванов Алексо 1912—1942
 Горгиоски Стеванов Тале 1921—1944
 Горгиоски Цветанов Танас 1924—1944
 Забрчанец Иванов Стеван 1925—1945
 Загорац Јакима Петар 1888—1942
 Загорац Петра Јован 1926—1942
 Загорац Петра Тодора 1886—1944
 Загорац Раде Марко 1892—1942
 Загрлинов Г Петар 1924—1942
 Зафироски Раде 1918—1944

 Здравески Трајков Апостол 1924—1944
 Златеска Башкова Јорданка-Гаџа 1922—1944
 Идризоски Аљушев Демир 1905—1941
 Иваноски Никола 1944
 Иваноски Алексов Методија-Мич 1927—1943
 Ивеноски Димков Иван 1916—1944
 Иваноски Ѓоргиев Димко 1921—1944
 Иваноски Јончев Андон 1921—1944
 Иваноски Трајков Киро-Шими 1904—1944
 Иваноски Џанев Добре 1915—1942
 Ивчески Крстев Иван 1922—1944
 Илиески Тодев Димко 1924—1944

Илов Трајков Стојан
 —1944
 —“
 Илиоски Алексов Димко
 1900—1943
 Илиоски Џ. Јован
 1912—1944
 Илиоски Јованов Стеван
 1925—1943
 Илиоски Киров Александар
 1922—1943
 Илиоски Павлов Станимир
 1912—1941
 Исламоски Амед
 1922—1944
 Исламоски Мустафов Ислам
 1922—1944
 Илиоски Тасев Кирил
 1921—1944
 Јандрески Митре
 1923—1945
 Јанески Јорданов Круме
 1903—1944
 Јанески Крстев Иван
 1922—1944
 Јанкулоски Конев Гога
 1921—1942
 Јаскоски Димков Круме
 1922—1944
 —“
 Јованов Петров Фердинанд
 1916—1944
 Јованоски Димков Иван
 1913—1944
 Јованоски Горгиев Петре
 1922—1944
 Јованоски Игнев Илија-Цветан (народ. херој)
 1920—1944
 Јованоски Крајов Христо
 1921—1945
 Јовановски Крстев Џане-Коњарец
 1918—1944
 Јованоски Миланов Благоја
 1921—1944
 Јованоски Миланов Раде
 1926—1944
 Јовчески Јорданов Благоја
 1924—194
 Јовчески Јорданов Илија
 1921—1944
 Јовчески Конев Ане
 1893—1943
 Јолески Димитров Методија
 1926—1944
 Јолески Колев Доне
 1923—1944
 Јорданоски Димков Јоско-Сандански
 1921—1942
 Јосифоски Миланов Трајче
 1922—1944
 —“
 Јосифоски Цветков Кузман-Питу (народ. херој)
 1915—1944
 Јосифоска Цветкова Мара
 1920—1942

Јошески Андонов Јоше
 1916—1944
 Јошески Борисов Алекса
 1922—1942
 Јошески Петров Стојан
 1925—1944
 Јошески Ризанков Алекса
 1922—1944
 Јандревски Никодинов Милан
 1921—1944
 Јованов Костадинов Владимир
 1915—1944
 Камберов Танче
 1925—1944
 Карески Богоев Димче
 1921—1944
 Китаноски Тодев Алексо
 1919—1944
 Клепјански Стојанов Соколе
 —1943
 Клечкоски Ангелев Петре
 1920—1944
 Ковилоски Стојанов Мирко
 1912—1944
 —“
 Козароски Лазаров Мице-Јандре
 1911—1942
 Колески А. Велко
 —1944
 Кулески Ренков Џане
 1924—1944
 Конески Димков Игнат
 1921—1945
 Конески Петров Петко
 1920—1944
 Костов Јованов Владо
 1922—1944
 Костоски Ангелев Спасе
 1925—1944
 Костоски Горгиев Трајко
 1916—1944
 Костоски Јорданов Горги
 1921—1944
 Костоска Миланова Цветанка
 1924—1944
 Котески Горе
 1920—1943
 Котески Илиев Алекса
 1923—1944
 Котеска Илиева Пенка
 1923—1944
 Коцев Илиев Јонче
 —1944
 Кочоски Димитров Кочо
 1923—1944
 —“
 Кочоски Ристов Тасе
 1921—1944
 Крапјански Стојанов Соколе
 1923—1944
 Кремчески Орданов Тоде
 1919—1942
 Крстев Трајков Атанас
 1925—1944

Крстески Јованов Кире-Пашата
 1928—1944
 Крстески Костадинов Пеџо-Даскало
 1916—1944
 Крстески Миланов Раде
 1924—1944
 Круниќ Илија Крстин
 —1942
 Кузманоски Горев Ордан
 1905—1942
 Кузманоски Петров Александар
 1925—1944
 Кусибајоски Стојанов Трајко
 1914—1944
 Кривески Петков Петре
 —1944
 —“
 Лазарески Атанас
 1928—1944 (1926—1944)
 Лазарески Ванчо Киро
 1917—1941
 Левков Илиев Рампо (народен херој)
 1909—1942
 Лопач Ј. Борка
 1922—1942
 Мавроски Горгиев Целе
 1924—1944
 Мазгалески Стеванов Алексо
 1913—1942
 Манеска Горгиева Савка
 1928—1944 (1926—1944)
 Манев Најдов Атанас
 —1944
 Мањолски Волчев Смиле
 1923—1945
 Марков Лазов Атанас
 1923—1945 (—1944)
 Маркоски Дамев Јубомир
 1924—1943
 Матак Горги Манчо
 1920—1944
 Матески Димков Милан
 1925—1944
 —“
 Медарески Спасев Борка
 1921—1943
 Мединоски Рецепов Мустафа
 1923—1944
 Менкоски Р. Стеван
 1915—1944
 Метоски Аремов Ајро
 1868—1942
 Мемедоска А. Мехмед
 1924—1945
 Миладиноски Здравев Тодор
 1922—1945
 Милески Јорданов Ѓоше
 1923—1944
 Мирчески Митрев Никола
 —1944
 Мирчески Спирков Боце
 1897—1943
 Миладиноски Глигоров Петар
 1925—1944

Милески Израилов Ангеле
 1921—1942
 Милески Ицев Иге
 1906—1941
 Миливоески Глигоров Стојан-Мретс
 1924—1944
 Минчев Лазаров Ефтим
 1923—1944
 Мирчева Горгиева Паца
 1923—1944
 —“
 Мирчески Димков Алекса
 1925—1945 (1924—1944)
 Мирчески Конев Стојан
 1916—1944
 Митрески Арсов Блаже
 1907—1943
 Митрески И. Ристо
 1925—1944
 Митрески Митрев Тоде
 1922—1945
 Митријески Јорданов Круме
 1921—1944
 Михајлоски Марков Ордан-Оцка
 1921—1942
 Мицески Атанасов Трајко
 1922—1944
 Мишкоски Миланов Горги
 1926—1944
 Момирски Џ. Илија
 1919—1944
 Моцаноски Блажен Атанас
 1911—1944
 Моцаноски Горев Стојан
 1925—1945
 Мрчески Димков Аце
 1925—1942
 Мрчески Тошев Димко
 1893—1943 (1942)?
 Мусоски Алијл Исмаил
 1920—1944
 —“
 Мирчески Илиев Атанас
 1924—1944
 Најдошки Глигоров Горгија
 1919—1944
 Најдошки Глигоров Петре
 1923—1944
 Најдошки О. Борис
 —1944
 Најдошки Трајков Панто
 1911—1942
 Најдошки Вељанов Трајче
 1925—1944 (1919—1942)
 Најчески Горгиев Трајче
 1925—1944
 Насески Димов Горги
 1922—1945
 Насески Петров Ордан
 1913—1944
 Надески Киро-Фетак (народен херој)
 1916—1942
 Неделкоски Ристов Стојо
 1923—1945

Неделкоски Ристов Трајче
 1924—1945
 —“
 Нечески Д. Вељан
 1923—1944
 Ников Ристов Стојче
 —1944
 Николоски Димитров Миле
 1933—1944 (1923—1944)
 Николоски Јосифов Блаже
 1920—1944
 Николоски Спасев Стојан
 1919—1944
 Николоски Тодев Никола
 1923—1942
 Николоски Филипа Лазо-Лафаски (лавски)?
 (народен херој)
 1918—1942
 Ношпал Тодев Александар
 1926—1944
 Нуњески Тодев Александар
 1924—1944
 Нанчоски Летров (Петро) Илија
 1922—1944
 Огненоски Стојанов Милован
 1924—1945
 Орданоска Рампова Цветанка
 1928—1944
 —“
 Павлов Ристов Геле
 —1944
 Павлоски Д. Петар
 1924—1944
 Павлоски Темелков Стеван
 1926—1944
 Пајмакоски Димков Киро
 1920—1944
 Паноски Димков Ордан-Кабаџо
 1922—1942
 Паноски Коцев Стеван
 1923—1943
 Паргоски Степанов Никола
 1903—1944
 Петрески Ацев Тале
 1904—1943
 Петрески Димков Неделко
 1918—1944
 Петрески Јованов Бошко-Корчагин
 1922—1942
 Петрески Миланов Борис
 1925—1944
 Петрески Радованов Горгија
 1925—1944
 Петрески Рампов Стеван
 1926—1944
 Петрески Стојанов Петре
 1926—1945
 Петров Петров Ристо
 1923—1944
 —“
 Петров Симонов Блаже
 —1944
 Петроски Трајков Бошко
 1924—1944

Попадиноски Цветанов Илија
 1918—1944
 Попов Трајков Ристо
 —1944
 Попоски А. Блаже
 1923—1944
 Попоски Бегев (Богев) Александар
 1922—1944
 Попоски Најдов Лазар
 1925—1944
 Попоски Петров Драгољуб
 1922—1944
 Попоски Цветанов Стојан
 1926—1944
 Пишиманоски Николов Мицко
 1918—1945
 Попоски Андреев Ристо
 1926—1944
 Петрович Кириков Иван
 1915—1944
 ССРП
 Рецепоски Асанов Алим (Али)
 1904—1942
 Ризов Огнен Јован
 —1944
 —“
 Ризоски Јован
 1919—1944
 Розески Митров Блаже (Ризоски)
 1922—1945
 Ризоски Блажев Коце
 1923—1944
 Ристески Ангелев Васил
 1907—1943
 Ристески Бошков Благоја
 1926—1944
 Ристески Василев Глигор
 1909—1944
 Ристески Димев Ристо
 1925—1945
 Ристески Илиев Мице
 1929—1944
 Ристески Илиев Милош
 1925—1944
 Ристески Иванов Томе
 1910—1941
 Ристеска Јованова Џена-Џинорозо
 1923—1944
 Ристески Мирчев Благоја-Генето
 1913—1943
 Ристески Митрев Димче-Бањаро
 1920—1942
 Ристески Николов Крсте
 1906—1944
 Ристески Орданов Ристе-Ричко
 1922—1942
 —“
 Ристески Петров Вељан
 1909—1944
 Ристески Петров Кирил
 1922—1944
 Ристески Стаменов Трајко-Брко
 1913—1944
 Ристески Стојанов Боге
 1905—1944

Ристески Тодоров Горги
 1907—1944
 Ристов Крсте
 —1944
 Радески Руфчев Лефтер
 1925—1945
 Радески Руфчев Стеван
 1904—1944
 Ристески Ѓорѓиев Борис
 1917—1941
 Свекароски (Свеќароски) Димков Благоја
 1925—1944
 Светозароски Илијев Душан
 1924—1944
 Секирчанец Ангеле Ристо
 1921—1944
 —“
 Секулоски Нунев Андон
 1904—1942
 Секулоски Нунев Атанас
 1912—1942
 Секуловски Нунев Гога
 1898—1942
 Секуловски Нунев Никола
 1903—1944
 Секуловски Темелков Боце
 1912—1942
 Селманоски А. Селман
 1920—1945
 Симоновски Димков Илија
 1926—1945
 Синадиноски Мерфанов Џабир
 1901—1942
 Слабејкоски Миланов Андон
 1914—1942
 Смугрески Теофиров Јонче
 1923—1945
 Соколоски Илијев Драган
 1923—1945
 Соколоски Миланов Блаже
 1923—1945
 Соколоски Петров Тоде
 1925—1944
 Соколоска Спиркова Нада
 1924—1944
 Соколоски Тодоров Атанас-Ламе
 1923—1944
 —“
 Соколоски Тодоров Џане-Ламе
 1921—1942
 Сотирски Горѓиев Сотир-Џигицик
 1919—1942
 Сотирски Николов Борис
 1921—1944
 Спасев Стојан
 1914—1942
 Спиркоски Боцев Пеџо-Колачо
 1925—1943
 Спиркоски Ѓорѓиев Борка-Уто
 1917—1944 (1912—1944)
 Спиркоски Ицков Блаже-Крстечанец
 1922—1942
 Спиркоски Николов Круме
 1922—1944

Стасављевић Велимир Лука
 1925—1944
 Стасављевић Марков Глигор
 1913—1942
 Стасављевић Марко Душан
 1917—1942
 Стасављевић Петров Божо
 1886—1942
 Станкоски Л. Антонија
 1922—1945
 Станковски Симонов Пројле
 1924—1945
 Стеваноски Никола
 1912—1944
 —“
 Стеваноски Ангелов Стеван-Царчето
 1925—1944
 Стеваноски Богев Борка
 1924—1944
 Стеваноски Гинов Владо-Лапецо
 1921—1943
 Стеваноски Колев Милан
 1922—1945
 Стеваноска Стеванова Васе
 1922—1943
 Степанулошки Митрев Видан
 1927—1944
 Степанулошки Митрев Ице-Балкански
 1923—1944
 Стефанов Димитров Блаже
 —1944
 Стефаноски Стефана Блаже
 1922—1944
 Стојаноски Атанасов Петре
 —1944
 Стојаноски Димков Јован
 1923—1943
 Стојаноски Јандреев Алекса
 1912—1945
 Стојаноски Јончев Алекса
 1912—1944
 Стојаноски Коцев Тодор
 1925—1945
 Стојаноски Крстев Рампо
 1921—1944
 —“
 Стојаноски Лефтеров Антонија
 1921—1945
 Стојаноски Методијев Стојан
 1923—1944
 Стојаноски Миланов Крсте
 1922—1945
 Стојаноски Павлев Алекса
 1924—1944
 Стојаноски Стојчев Јордан
 1923—1945
 Стојков Алексов Леонид
 1925—1944
 Стојчески Јованов Пандо
 1922—1944
 Стојчески Крстев Богоја
 1923—1944
 Стојчески Цветанов Александар
 1924—1944

Стричевиќ Лазар Гуро
 1910—1942
 Стричевиќ Лазара Стево
 1917—1942
 Стефаноски Лазар Методија
 1923—1943
 Стојаноски Василев Сандре
 1925—1955

 Талески Ѓорѓиев Панде
 1922—1944
 Талески Китанов Методија
 1921—1945
 Талески Костов Благоја
 1921—1944
 Талески Методиев Драган
 1926—1944
 Талески Петров Борка (народен херој)
 1921—1942
 Талески Петров Владимир
 1926—1944
 Талески Петров Тодор
 1920—1944
 Талеска Сотирова Блага-Ружето
 1924—1944
 Талески Јорданов Владо
 1916—1943
 Темелкоски Богоев Стојан
 1919—1944
 Темелкоски Илиев Пере
 1918—1944
 Темелкоски Николов Спасе
 1921—1941
 Темелкоски Рампов Благоја
 1926—1944
 Темелкоски Трајков Стојан
 1922—1944
 Темков Мишев Трајко
 —1944

 Тодоров Јованов Блаже
 —1944
 Тодороски Благоев Славко
 1924—1944
 Тодороски М. Блаже
 1919—1944
 Тодороски Шемков Крсте
 1916—1944
 Тодороски Шемков Станко
 1921—1944
 Тодороски Наума Ристе
 1901—1944
 Тодорчев Лазов Ристо
 —1944
 Тимески Б. Алекса
 1914—1942
 Трајков Андона Трајко
 —1944
 Трајков Миланов Ангеле
 —1944
 Трајкоски Стојан
 1916—1944
 Трајкоски Андонов Пеџо
 1925—1944

Трајкоски Јованов Благоја-Гарата
 1924—1944
 Трајкоски Митрев Стојан
 1925—1944
 Трајкоски Петков Стојан
 1916—1944

 Трајкоски Петров Петко
 1913—1944
 Трајкоски Славев Борис-Борка
 1922—1944 (1922—1942)
 Трајкоски Стојанов Тоде
 1924—1944
 Трајкоски Ташев Ристо
 1912—1944
 Трајчески Димков Милан
 1920—1944
 Тримчески Лозанов Љубен
 1926—1944
 Трпаноски Џиков Иле
 1925—1944
 Туманоски Миланов Пере
 1925—1944
 Тутески Ѓорѓиев Орде
 1922—1944

 Кососки Ѓорѓиев Киро
 1919—1942
 Китаноски Блажев Серафин
 1911—1944
 Усениоски Бајрамов Муарем
 1922—1945
 Фотески Јосифов Мите (Митре)
 1924—1944
 Филипоски Илиев Трајко
 1924—1945
 Христоски Бошев Блаже
 1926—1944
 Христоски Нунев Пеџо
 1930—1944
 Ценески И. Блаже-Челото
 1923—1943
 Цветаноски Ѓорѓиев Душан
 1925—1944
 Цветаноски Илиев Гога
 1924—1944
 Цветаноски Јованов Митко-Ганчо
 1920—1944
 Цилески Петров Вангел
 1923—1944
 Цилкоски Методиев Мире
 1923—1944

 Циривири Костова Вера-Трена
 1921—1944
 Црвенкоска Трајкова Донка
 1925—1943
 Црвенкоска Трајкова Донка
 1927—1944
 Црвенкоски Џанев Методија
 1921—1943
 Цуцулошки Илиев Ристо
 1925—1944
 Чамуроски Тодоров Стеван
 1924—1944

Чопелоски Стеврев Јордан (народен херој)
 1912—1942
 Целоски Насуфа Садик
 1920—1945
 Џовани Паси
 —1944
 Италија
 Шаоска Петрова Спасија
 —1944
 Шерифоски Сефедина Назмија
 1921—1945
 Шипинкоски Орданов Трајче
 1907—1944

 Штрлески Смилев Ѓорѓи
 1923—1944
 Шукуроски Ристов Благоја
 1916—1944

Имињата на паднатите борци на „Могилата на непобедените“ во Прилеп, се напишани на 35 мермерни плочи. Плочите се поставени вертикално, во внатрешниот круг од Споменикот, симетрично подредени една од друга, така што наизменично едната е издигната, а другата е длабната. Плочите се високи 160, широки 56 и дебели 8 сантиметри. Поставени се врз други мермерни плочи, чија височина е 130 см., а другата димензија е иста, па така вкупната височина, од внатрешниот дел, изнесува 290 см. Бројот на паднатите борци изнесува 467 меѓу кои се наоѓаат 12 народни херои. Пречникот на кругот изнесува 740 см. и се отвора кон надвор, во форма на прстен и служи како потпоред сид на земјените работи.

65/209

209/65. Прилеп.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча во Институтот за тутун во Прилеп.

Антулески Борка-Лопачо
 Бајрамоски Киро
 Божиноски Живко
 Велески Борка-Левата
 Вељаноски Ванде
 Ѓорѓиоски Сотир-Цигицик
 Забрчанец Стеван
 Јованоски Иван
 Миливоески Стојан
 Најдошки Горе
 Николоски Блаже
 Паноски Орде-Кабецо
 Петрески Борка
 Полутешкоски Илија
 Попадиќ Илија
 Ристеска Џена
 Спиркоски Борка
 Стеваноски Ладе-Лапецо
 Стојаноски Рампо
 Цветаноски Митко-Ганчо

66/217

217/79. Прилеп.

Список на паднати борци-ученици од Прилепската гимназија, напишани на спомен-плоча на училишната зграда „Кочо Рацин“ во Прилеп:

Орде М. Михајловски
 Методија Џрвенкоски
 Донче Џрвенкоски
 Александар К. Илиоски
 Димче М. Димитриоски
 Васе С. Атанасоска
 Тоде Н. Башкоски
 Василка А. Анеска
 Илија Т. Василески
 Круме Јаскоски
 Целе Н. Лозаноски
 Александар Т. Ношпалов
 Аце Д. Тодороски
 Славка Т. Ѓавческа
 Димо Ацески
 Благоја С. Конески
 Киро Ј. Крстески
 Пеџо Г. Миладиноски
 Стојан Р. Миливоески.

66/223

223/89. Прилеп.

Спомен-плоча во холот на гимназијата „Мирче Аце“ во Прилеп, на која се напишани имињата на паднатите борци-ученици и професори во текот на НОВ:

Аце Мирче
 Гаврилоски Кире
 Друловиќ Гојко — проф.
 Јосифоски Кузман
 Левката Рампо
 Талески Борка
 Јованоски Добре
 Лопичик Ѓорѓи — проф.
 Михајловски Јордан
 Јаскоски Круме
 Илиоски Александар
 Аце Димче
 Џрвенкоски Методија
 Ношпалоски Александар
 Џрвенкоска Донче
 Башкоски Тоде
 Новески Јонче
 Мрчески Аце
 Дреноски Илија
 Велкоски Петар
 Димоски Пеџо
 Јанкулоски Гога
 Крстески Киро
 Миладиноски Пеџо
 Миливоески Стојан
 Попоски Александар
 Попоски Драгољуб
 Светозаревски Душан
 Стеваноска Васе

227/569. с. Гостиражни

Спомен-плоча во с. Гостиражни, на која се напишани имиња на стрелани борци и жители од селото:

Панте Т. Најдоски од с. Гостиражни
Јован Д. Стојаноски од с. Гостиражни
Љубче С. Стојаноски од Охридско
Боце Т. Симоноски од с. Гостиражни
Стојан С. Димоски од с. Гостиражни
Пројче В. Најдоски од с. Гостиражни

66/229

229/572. Прилеп.

Спомен-плоча на пл. Мукос, поставена на чешмата, на која се напишани имињата на паднатите борци во борба со бугарските окупатори на 14-10-1942 година и тоа:

Борка Ј. Велески „Горанов“
Стеван И. Апостолоски
Борка Ј. Антулески
Гога П. Бешироски
Борка Ј. Ристески
Алекса В. Талески
Блаже Человски
Димче В. Талески
Александар Т. Соколоски.

67/232

232/575. с. Присад

Спомен-плоча на паднати борци од с. Присад:

Атанас Филипов Димоски 1921—1944
Димко Филипов Димоски 1923—1944
Петре Горѓиев Јованоски 1922—1944
Раде Миланов Крстески 1924—1944

67/237

237/585. с. Витолиште

Спомен-плоча на паднати борци на 24-5-1944 во борба со окупаторот во месноста Лигураса с. Витолиште:

1. Матак Горѓи Манчу од Крушево
2. Горѓиоски Орданов Благоја од Прилеп
3. Димовски Филипов Атанас од Присад
4. Котеска Илиева Пенка од Крушево
5. Маневска Горѓиева Савка од Владиловци
6. Поповски Најдов Лазар од Долгаец
7. Ристески А. Орде од Прилеп

8. Гаврилоски Кице од Прилеп
9. Кузманоски Борче од Прилеп
10. непознат
11. непознат

67/239

239/588. с. Прилепец.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча во манастирот Св. Никола:

Стеван Г. Димовски
Гога К. Јанкулоски
Бошко Ј. Петрески
Димо В. Христовски-Бањарот
Стеван Т. Базеркоски
Методија Р. Бошкоски
Трајче В. Најдоски
Борка С. Велески-Влачар
Киро Фетак-Кумановец

111/37

37/562. с. Дебреште.

Список на паднати борци во НОВ, кои се наоѓаат во спомен-костурницата во с. Дебреште:

Раде М. Дабески 1918—1945
Љубе М. Дамјаноски 1923—1945
Непознат Борец —1944
Непознати 6 Борци —1944
Непознат Борец —1944

111/38

38/568. с. Маргари.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на мермерни пирамиди на спомен-костурницата во с. Маргари:

Мице Г. Самакоски 1919—1944
Благоја Ј. Размоски 1925—1944
Милан Н. Јандрески 1919—1946

111/39

39/581. с. Голем Радобил

Спомен-гробница на паднати борци во НОВ с. Голем Радобил:

Ристе Г. Велески 1875—1944
Ане К. Јовчески 1892—1943
Тале (Тоде) Петрески 1904—1943
Михајло И. Давчески 1918—1944
Тоде С. Крстески 1923—1945

111/40

40/582. с. Мал Радобил

Спомен-гробница во с. Мал Радобил:

Борис О. Илиески 1922—1944
Цане Р. Колески 1924—1944

111/41

41/589. с. Кривогаштани

Спомен-костурница во Кривогаштани:

Базароски Н. Никола 1908—1941
Мацаноски Б. Атанас 1911—1944
Тркалески Б. Ангеле 1913—1941
Заткоски Д. Богоја 1926—1945
Мацаноски Ѓ. Стеван 1925—1945
Бобалески П. Митре 1911—1944

112/42

42/591. с. Тополчани

Спомен-костурница во с. Тополчани:

Попоски Александар 1922—1944
Поповиќ Живко —1944
Руний Мирко —1944
Секулиќ Обрад —1944
Грозданоски Атанас 1922—1944

Талевски Методија

1921—1945

Ризевски Блаже

1922—1945

Попоски Драгољуб

1922—1944

121/23

23/563. с. Дебреште.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на мермерна плоча на чешмата во с. Дебреште:

Стојкоски Л. Антонија
Дуриоски А. Муса
Јандрејски И. Митре
Шерифоски Б. Мустафа
Амзоски А. Џбраим
Дабоски М. Раде
Шелоски Н. Садик
Димоски А. Јубе
Димоски А. Тодор
Целоски Н. Феим
Јаѓурикоски Н. Феим

18. ПРОБИШТИПСКО

112/43

43/857. с. Кундово.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на мермерна плоча во с. Кундово:

Ванчо Трајчов 1914—1944
Глигор Лазаров 1916—1944
Иван Амлев 1924—1944
Златко Василев 1924—1944
Коле Јованов 1921—1944

43/76

76/747. Радовиш.

Список на паднатите борци од Радовишко, напишани на споменикот во Градот:

Александар Андонов — Дедино
Божин Митев — Дедино
Љубин Ацков — Габревци
Георги Филев — Ораовица
Мустафа Адилов — Ораовица
Таип Усенинов — Подареш
Мемед Јашаров — Подареш
Илија Трајанов — Подареш
Мемед Шерифов — Подареш
Ќеазим Мусов — Подареш
Дане Танев — Шипковица

Радомир Крстев — Шипковица
Таско Василев — Косбунар
Демир Шерифов — Худаверлиј
(Худаверлија)

Јашар Муминов — Алилобаси
(Алил Абаси)
Трајан Јованов — Покрајчево
Благој Ристов — Покрајчево
Ефнуш Иванов — Јаргулица
Јусуф Арсланов — Јаргулица
Мите Ефтимов — Јаргулица
Сандо Ефтимов — Јаргулица
Трајко Милаков — Гарван
Костадин Илијев — Гарван
Исмаил Максутов — Тополница
Усреф Асанов — Тополница
Костадин Ристов — Ракитец
Мумин Демиров — Конче
Ислам Бакиев — Конче
Демир Малаков — Радовиш

Коста Сусинов — Радовиш
Али Царовали — Радовиш
Зејни Амедов ”
Ана Поцкова ”
Методија Хаци-Василев — Радовиш
Нецко Јакимов — Радовиш
Илија Поцков — Раклиш
Никола Трајчев — Горна Врашица
Димитар Јованов — Дукатино
Владо Јованов — Радичево
Неазим Нуманов — Калуѓерица
Едуп Реџепов — Бучим
Омер Јашаров — Бучим
Китан Јованов — Дукатино

19. РЕСЕН И РЕСЕНСКО

69/168

268/396. с. Стење.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плочата во Селото:

Мице Раповски
Ицо Поповски
Санде Стојановски
Славе Несторовски
Професор Василевски
Круме Кондовски
Славе Наставски

70/271

271/592. с. Љубојно.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча во с. Љубојно Кичо Чулаковски, роден во Љубојно, а живеел во с. Битрица — Битолско.

Ристе Т. Горшевски од с. Канино — Битолско.
Фари К. Ибраим од Нижеполе — Битолско.

70/273

273/594. с. Д. Дупени.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-плоча во с. Долно Дупени:

Алексо Крстиновски
Спиро Мановски
Славе Диневски
Доне Струмениковски
Јонче Калајчиоски

69/267

274/394. с. Покрвеник.

Имиња на паднати борци во НОВ:

Јордан Андреевски од с. Покрвеник
Мите Трповски
Тоде Андреевски
Гога Трајчевски од с. Лавци
Живко Андреевски
Сандре Наумовски од с. Волкодери

112/45

45/595. . Ресен.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на мермерна плоча на гробницата во Ресен:

Мите Трповски „Војводата“
с. Покрвеник загинал 1943
Мите Трајчевски
од с. Златари, загинал 1943
Христо Герасовски
од с. Болно, загинал 1943
Јордан Андреевски
од с. Покрвеник, загинал 1943
Тоде Андреевски
од с. Покрвеник, загинал 1943
Горги Шушевски
од с. Подмочани, загинал 1944
Ице Вељановски
од с. Крушје, загинал 1944
Ице Ангеловски
од с. Крушје, загинал 1944
Трајан Белевски-Гоце
с. Гавото, загинал 1943

20. СВЕТИ НИКОЛЕ И СВЕТИНИКОЛСКО

50/698. Свети Николе.

112/50

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-костурницата во Св. Николе:

Рахилка Д. Гонева
1926—1944
Ангел П. Арсов
1924—1944

Трајан Г. Циклев
1919—1944
Васка Г. Циклева
1921—1944
Ванчо М. Ангелов
1923—1944
Јанко Г. Јанков
1920—1944

113/51

51/688. с. Павлешенци.

Блажо Јованчев Јаневски
Трајан Нацев Саздовски
Трајан Трипков Лазаревски
Ване Манов Тодоровски
Денко Ефремов Арсовски
Борис Стојчев Данаиловски

113/55

55/694. с. Горобинци.

Имиња на паднаат борци во НОВ:

Александар Г. Цветковски
Ихмет Ј. Меметов
Раде Станојков Цветковски
Мемет Мемедов

21. СКОПЈЕ

43/79

79/612. Скопје.

Список на жртвите на фашистичкиот терор, напишан на споменикот кај Камениот мост од левата страна на реката Вардар во Скопје:

Драган Јакимов
Дончо Андонов
Јордан Јакимов
Пантелеј Дапчев
Перо Червенков
Светислав Гуриќ
Христо . . .

22. СТРУГА И СТРУШКО

44/87

87/222. с. Подгорци.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Подгорци:

Секуле Костовски
Душан Марински
Ангелко Василески
Климо Бошнакоски
Ѓетан Дервишоски

Борис Пашоски
Војислав Гоѓиевски
АЗис Ракипоски
Олга Стојаноска
Трајко Стојаноски

44/89

89/224. с. Октиси.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во месноста Горни Ливади:

Гончевски Н. Петре
Стефановски С. Јово
Бајрамовски И. Авдировман
Гулицовски В. Сандре
Цумкаровски Н. Гоко
Куциновски Л. Глигор
Топузовски Д. Славе
Томовски Ј. Ѓорѓи
Станковски П. Леон
Дишилиевски Д. Тодор
Бубановски Ј. Косто

44/91

91. с. Радожда.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Радожда:

Пејоски Петко
1925—1945
Пејоски Танасија
1920—1945
Пејоски Милан
1926—1945
Пејоски Тоде
1926—1945
Бакрачески Крсте
1925—1945
Цизалоски Стојан
1925—1945
Кутаноски Митре
1923—1945
Шекероски Петар
1923—1945
Скрчески Митре
1919—1944

44/92

92/681. с. Збажди.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Збажди:

Јозеф Подгорник 1944, Словенија
Милева 1944, Црна Гора
Целко Т. Стојаноски 1944, Збажди
Наце В. Неделкоски 1944, Локов
Пеце Н. Вељаноски 1945, Присовјане
Горѓија К. Илиоски 1945, Присовјане

93/683. с. Брчево.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Брчево:

Николски Н. Фонче
1921—1945
Балтоски К. Анастас
1926—1945
Павлески Б. Јован
1922—1945
Ристоски В. Вангел
1919—1946
Николоски С. Секуле
1920—1946

121/26

26/241. с. Лабуниште.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на спомен-чешмата во с. Лабуниште:

Никола В. Кукунешоски
Милан Р. Ангелкоски
Јово П. Петрески
АЗис Р. Нуроски
Ирфан М. Чазимоски
Радован Н. Димитријески
Реджеп С. Тафилоски
Милосав Д. Ристески
Самија Б. Амзоски
Тофил Д. Настоски
Бечир Р. Даноски
Горѓи В. Кукунешоски
Цветан Н. Василески
Наум С. Пајкоски
Борисав Г. Милошески
Василије Н. Крстич
Климо Ј. Апостолоски
Джавид А. Демироски

23. СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО

45/97

97/783. с. Босилово.

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на споменикот во с. Босилово:

Борис Паралидов с. Босилово
Асен Дедејски с. Босилово
Наке Вучков с. Босилово
Ванчо Гинин с. Босилово
Славчо Колев с. Сарај
Костакје Тасев с. Дабиље
Стојан Кармзор с. Босилово
Трајко Новачев с. Секирник
Коло Каракостов с. Секирник
Јашар Османов с. Банско
Славчо Котев с. Петрелинци

65/753. с. Куклиш.

114

Спомен-костурница во с. Куклиш, во која се наоѓаат посмртните останки на паднати борци од Илинденскиот период, Балканските војни и НОВ. Имињата и годините на староста на загинувањето, се напишани на мермерни плочи, поставени на бетонски постамент. За паднатите борци во НОВ се напишани годината на раѓањето и загинувањето:

Дончо Јовчев загинал на 20 г.
Трајко Сурлев загинал на 23 г.
Атанас Дулгеров загинал на 23 г.
Горѓи Дулгеров загинал на 28 г.
Гоце Шалев загинал на 70 г.
Јане Мурзов загинал на 70 г.
Елена Мурзова загинала на 32 г.
Горѓе Вацкин загинал на 45 г.
Ристо Вацкин загинал на 40 г.
Никола Завалов загинал на 70 г.
Горѓе Завалов загинал на 32 г.
Костадин Триводалиев загинал на 75 г.
Доне Триводалиев загинал на 112 г.
Тимо Ендrekлиев загинал на 20 г.
Спасо Ендrekлиев загинал на 20 г.
Горѓе Ценгаров загинал на 35 г.
Ристо Црнгаров загинал на 70 г.
Јане Етов загинал на 45 г.

Глигор од с. Попчево загинал на 30 г.
Мите Каракашов загинал на 45 г.
Митко Николов загинал на 40 г.
Горѓе Темкин загинал на 50 г.
Ристо Неделков загинал на 55 г.
Тимо Појразов загинал на 50 г.
Велко Појразов загинал на 50 г.
Савета Појразова загинала на 18 г.
Борис Милушев 1918—1941
Славчо Стаменов 1918—1945
Васил Минков 1922—1945
Горѓе Минков 1925—1945
Ванчо Кршков 1921—1945
Спасо Минков загинал на 30 г.
Ристо Малинов загинал на 24 г.
Лазар Малинов загинал на 20 г.
Атанас Малинов загинал на 50 г.

Стојан Атанасов загинал на 75 г.
Атанас Ковачев загинал на 20 г.
Наке Николов загинал на 23 г.
Тончо Николов загинал на 28 г.
Томе Кукљинов загинал на 20 г.
Атанас Трајков загинал на 35 г.
Анета Папкова загинала на 50 г.
Милчо Китански загинала на 55 г.
Мите Тишков загинал на 23 г.
Горѓе Николов загинал на 60 г.
Васил Гогов загинал на 35 г.
Атанас Белотчев загинал на 50 г.
Томо Бизов загинал на 24 г.
Мите Бизов загинал на 62 г.
Стојан Карапшков загинал на 45 г.
Николина Пиливанова загинала на 70 г.
Белко Хациев загинал на 25 г.
Крсте Гргачев загинал на 35 г.
Панде Гогов загинал на 30 г.

Томе Марин загинал на 30 г.
Коце Горев загинал на 50 г.
Ристо Ламбев загинал на 32 г.
Петар Белотчев загинал на 55 г.
Тане Милкин загинал на 25 г.

24. ТЕТОВО И ТЕТОВСКО**346/281. Тетово.**

76/346

Имиња на паднати борци во НОВ, ученици од Гимназијата во Тетово, напишани на мермерна плоча:

Димо Гавровски-Кара
Иљо Антески-Смок
Andreja Савески-Кикиш
Радован Цоник
Љупчо Момироски
Предраг Јастрески
Благоја Таскоски-Тоска
Andreja Ристески-Шварц
Драги Стефановик
Andreja Стојановик
Боро Вулиќ
Бране Стефановски
Никола Штейн
Тодор Момироски
Милутин Рајчевик

349/412. с. Бревеница.

76/349

Спомен-плоча во с. Бревеница, посветена на паднати борци во НОВ:
Стефановик П. Љубе род. 1920 год.
Стефановик П. Драги род. 1923 год.
Стефановик П. Љубица род. 1925 год.
Стојановик М. Андро род. 1921 год.
Јаниќ Д. Владо род. 1922 год.
Вулиќ Боро род. 1925 год.
Рајчевик Б. Михајло род. 1925 год.
Момироски П. Чедо род. 1921 год.

351/414. с. Блаце.

76/351

Спомен-плоча во с. Блаце, посветена на паднати борци во НОВ:

Апостол Богоевски-Блаце
Тофил Трпчевски
Борис Тодоровски
Младен Костовски
Новак Димитровски
Анто Димитровски
Гроздан Младеновски
Борис Настевски
Тодора Столевска
Лазо Трпчевски
Диле Трпчевски
Костадин Костовски
Спасен Кузмановски
Марко Савиќ од Урошевац.

71/290. Тетово.

329/71

Партизански гробишта на паднати борци во НОВ во Тетово:

(Западна страна — одозгоре надолу)
Горѓи Дојченовски 1920—1955
Александар Јовановски-Журчин 1927—1944
Благоја Тасковски 1922—1944
Саве Тасевски 1925—1944
Младен Симовски-Требош 1922—1944
Љупчо Момировски 1928—1944
Пано Симовски 1926—1944
Радован Цоник-Цонка 1920—1943
Илија Антевски-Смок 1919—1943
Andreja Савески-Кикиш 1917—1943
Вукашин Симовски 1924—1944
Народен херој Гоце Стојчевски 1920—1944
Народен херој Тодор Циповски-Мерџан 1920—1944
Борче Кочовски 1925—1944
Трпе Гичевски-Мишка 1924—1944
Христо Антевски 1925—1944
Драгомир Стефановик 1923—1944
Љубиша Стефановик 1925—1944
Михајло Рајчевик 1924—1944
Бавтари Мурат 1921—1944
Димо Гавровски 1920—1944

(Источна страна — оздоле нагоре)

Мара Исаевска 1879—1944
Симо Тодоровски-Тоска 1917—1944
Киро Ристовски-Дринц 1912—1944
Гоце Симовски-Требош 1920—1944
Никола Стенин 1914—1944
Јордан Златановски 1919—1944
Andreja Ристовски-Шварц 1920—1944
Љупчо Божиновски-Пиш 1920—1944
Душко Митевски-Румунија 1918—1942
Andreja Стефановик 1923—1944
Предраг Јанчевски 1928—1944
Аце Миладиновски 1923—1944
Јован Ончевски 1921—1944
Љубомир Стефановик 1923—1944
Христо Симјановски 1921—1951
Симон Блажевски 1909—1970
Бане Стефановски 1923—1944
Санки Зраковски 1922—1944
Боро Вулиќ 1925—1944
Владо Наниќ 1920—1944
Младен Јаниќ 1918—1963
Васил Жеглев 1893—1967

27/425. с. Старо Село.

121/27

Имиња на паднати борци во Првата светска војна и НОВ, напишани на чешмата пред влезот во селото:

I-ва светска војна:
1914

Апостоловски Гого
Атанасовски Новаќе
Атанасовски Ато
Смиљковски Здраве
Милошевски Илија
Милошевски Здраве
Михајловски Гаврил
Бошкоќев Симо

НОВ
1941—1945
Блажевски Сандро
Серафимовски Саве
Милошевски Трајан
Богојевски Петре
Огјановски Борис
Марчевски Трпко
Богојевски Стеван
Богојевски Јордан
Михајловски Цветко

25. Т. ВЕЛЕС И ТИТОВЕЛЕШКО

102/445. Т. Велес.

45/102

Споменик кај „Пуста Кула“ е посветен на стрелани борци од НОВ:
„Во разгорот на борбата за слобода поднавте на 14-септември 1942 год. злосторнички стрелани од бугарските фашистички окупатори, но вашиот дух ќе живее вечно во срдата наши. Бурчевски Панче, Грков Перо, Димов Атанас, Лојка Амет, Басаровски Андреа, Грков, Мирко, Димитровски Душан, Тоцинова Камка“.

Автор: Јуップчо Стефановски, акад. скулптор.

103/460. Т. Велес.

45/103

Текст на споменикот кај месноста „Камила“ во близина на с. Степанци:
„Вие, хероите од славната Богомилска епопеја во нерамна борба со бугарскиот фашистички окупатор ги дадовте своите животи за среќната иднина на нашите млади поколенија“. Александар Поповски, Љубе Поповски од с. Тополчани, Стојан Мрѓевски од Прилеп и уште шест непознати борци од 1943 година. (Имињата на овие борци се напишани на посебна мермерна плоча, која не е зацврстена на споменикот, а само е потпрена до постаментот).

105/462. Т. Велес.

46/105

Споменик во с. Богомила

На плочата се напишани имињата на паднатите борци:
Ристо В. Попов од . Богомила

Милан М. Панов од с. Богомила
Тоде С. Димов с. Богомила
Петре Ј. Тодев с. Богомила
Петре А. Стефанов с. Богомила
Мицко Козаров гр. Прилеп
Пеце Попов с. Долнени Прилепско
Веле П. Јанески од с. Мокрени
Тоде П. Јаневски с. Мокрени
Ванче Ј. Анастасов с. Мокрени
Игно С. Алексов с. Мокрени
Коста Т. Николо од с. Габровник
Темелко Р. Горѓиев с. Габровник
Тоне Г. Ристев с. Габровник
Шефки Мустафов од с. Согле
Борис Јанев од с. Ораовдол
Ризо Јанев с. Ораовдол
Трајче Ј. Петканоски од с. Бистрица.

360/7. Т. Велес.

77/360

Спомен-плоча со список на загинати борци ученици од Велешката гимназија:

Анастасов Славко — ученик
Везилиќ Боро — ученик
Друловиќ Гојко — професор
Златанов Бошко — ученик
Зафирчев Киро — ученик
Јанушев Благој — ученик
Кирков Благој — ученик
Лазаров Лазе — ученик
Органчиев Горе — ученик
Циповиќ Михајло — професор
Тесличков Јовче — ученик

366/450. с. Д. Јаболчиште.

78/366

Список на имињата на стреланите жители напишани на спомен-плочата во с. Долно Јаболчиште:

Јусуф Абазов род. 1890 г.
Расим Јусуфов род. 1830 г. (треба да стои 1930)
Шукри Фазлиев род. 1904 г.
Изет Латифов род. 1880 г.
Деир Чемаилов род. 1875 г.
Беџет Заферов род. 1906 г.
Бејтула Мустафов род. 1907 г.
(сите овие имиња се напишани во втора колона и на албански јазик).

377/465. с. Ореше.

78/377

Имиња на паднати борци во НОВ, напишани на мермерна плоча на чешмата во Селото:

Нове Н. Велоски 1926 1945
Коста Ј. Ристовски 1923 1945
Драган О. Арсовски 1921 1945
Мито М. Тасевски 1926 1945
Милан С. Вељановски 1924 1945
Драган К. Илиевски 1924—1945

74/463. с. Богомила.

115/74

Имиња на стрелани активисти во НОВ, напишани на спомен-костурницата во с. Богомила:

Ристо Поповски
Милан Гиновски
Тоде Димовски
Петре Димовски
Петре Тодоровски
Петре Стефановски
Шефки Исмаиловски
Веле Јаневски
Тоде Јаневски
Ванче Анастасовски
Игно Алексовски
Коста Николовски
Темелко Горѓиевски
Тане Ристовски
Борис Јаневски
Ризо Јаневски

26. ШТИП И ШТИПСКО

83/734. Штип.

46/106

Споменик на паднати борци во Штип, чии имиња се напишани на мермерни столчиња:

Прќев Ванче 1921—1943
Александров Мијалчо 1922—1944
Ангелов Петар 1923—1945
Арсов Тошо 1912—1943
Арсов Боре 1928—1944
Арсовски Ставре 1915—1945
Асанов Али 1920—1945
Басотов Никола 1920—1945
Боневски Ѓорѓи 1923—1945
Брашнарова Галаба 1927—1944
Гогов Стојан 1925—1944
Данев Станое 1909 1944
Деспотов Никола 1925—1944
Димитровски Мите 1923—1945
Горѓиев Никола 1921—1943
Горѓиев Божин 1922—1945
Горѓиев Стоиле 1924—1944

Иванов Јуупчо 1922—1944
Јорданов Јуупчо 1920—1942
Камберов Ристо 1922—1945
Кожинков Спиро 1926—1944
Кусакатов Киро 1919—1944
Пантелиќ Милојко 1910—1943
Петров Рале 1904—1944
Насев Војо 1920—1944
Николов Санде 1918—1944
Митев Крсто 1901—1944
Мојсов Петруш 1922—1945
Миладинов Методи 1925—1944
Миладинов Јован 1921—1945
Поп-Јорданова Викторија 1924—1943
Рибарски Стојан 1919—1945
Ристовски Блажо 1926—1945
Спасов Стојче 1921—1945
Стојков Ристо 1917—1944
Станков Методи 1924—1945
Стојковски Јаким 1920—1942
Темов Коле 1921—1945
Пашиќ Стојмен 1922—1945
Трајчев Методи 1920—1945
Пецов Митко 1919—1945
Чепреганов Ристо 1924—1944
Цидров Миле 1926—1944
Шекериов Јован 1913—1942
Стојменски Славчо 1924—1943 (25-10-1921)
Амет Демир 1920—1945
Аминов Шереф 1922—1945
Андонов Ванче 1924—1945
Арсов Владо 1920—1945

Арсовски Стојмен
1927—1945
Арсовски Јаким
1926—1945
Атанасов Јордан
1921—1945
Богданов Јаким
1924—1945
Бошковски Жарко
1915—1945
Велев Ванчо
1908—1944
Данев Методи
1923—1944
Далипов Далип
1924—1945
Дивчев Митко
1924—1945
Доганциски Васил
1912—1942
Здравев Никола
1926—1944
Јашаров Асан
1920—1945
Јосифов Димитар
1922—1945
Коларов Тодор
1914—1941
Кузманов Петре
1922—1945
Коцев Блажо
1922—1945
Николовски Митко
1926—1945
Печаризов Јордан
1921—1944
Наков Блажо
1924—1944
Николов Благој
1924—1945
Миновски Кипријан
1922—1945
Митрев Трајан
1923—1944
Коцев Томе
1922—1945
Мамудов Беклиман
1923—1944
Милев Сане
1923—1945
Плешков Ванчо
1915—1944
Ражанов Ристо
1926—1945
Рибарски Трајко
1914—1944
Сlamков Гошо
1921—1943
Спиров Љупчо
1925—1944
Стојановски Благој
1924—1945
Ташковски Благој
1921—1945

Тодоров Димитар
1925—1945
Трајков Стамен
1925—1945
Фератов Ферат
1921—1945
Чамушев Илија
1920—1945
Чучков Тодор
1910—1944
Шакиров Мемаил
1920—1945

109/736. с. Крупиште

46/109

Споменик на жртвите на фашистичкиот терор во с. Крупиште, на кој се напишани имињата на стреланите на 14. 10. 1944 год. и тоа:
Арсов Стојан
Арсов Славко
Арсов Јордан
Гошев Стојан
Гошев Стојмен
Радулов Станко
Младенов Санде
Колев Мано
Колев Јован
Гицев Кири
Иванов Стојко
Иванов Методи
Митев Миле
Глигоров Наце

—“—

Тасев Гошо
Тасев Иван
Тасев Буре
Салтиров Јован
Богданов Коле
Алексов Ангел
Василев Трифун
Спасов Петруш
Спасов Сене
Спасов Серафим
Спасов Кири
Спасов Тодор
Арсов Славко
Костов Тодос

—“—

Марков Данил
Славков Павле
Славков Петре
Трајчов Јоце
Стојанов Добре
Андонов Пано
Коцев Ладе
Костов Коста
Лазаров Милан
Лазаров Драган
Трајчев Гиго
Стојанов Динко
Стојанов Стојан
Сарев Гошо

76/706. с. Долни Балван.

115/76

Имиња на ЖФТ во с. Д. Балван, кои се наоѓаат во заедничка гробница:
Тоде С. Трајчев 1920—1944
Мијал С. Трајчев 1913—1944
Коле С. Трајчев 1922—1944

77/708. с. Аргулица.

115/77

Имиња на паднати борци во НОВ и ЖФТ, напишани на спомен-костурницата во Селото.

Паднати борци:

Санто Горѓиев 1918—1945
Митко Штерјов 1925—1945
Ставре Ќиров 1925—1945
Стоиман Максимов 1925—1945
Стоиле Колев 1925—1945

Божин Колев 1922—1945

Жртви на фашистичкиот терор:
Мите Трајанов 1888—1944
Андон Пешев 1903—1944
Дончо Филипов 1908—1944
Борис Филипов 1914—1944
Софка Арсова 1870—1944
Митка Пешева 1905—1944
Горги Иванов 1895—1944

78/714. с. Долани

115/78

Заедничка гробница на стрелани борци во с. Долани, стрелани на 3. 8. 1944 година.
Станоје Донев
Методи Донев
Ристо Стојковски
Крсто Митевски

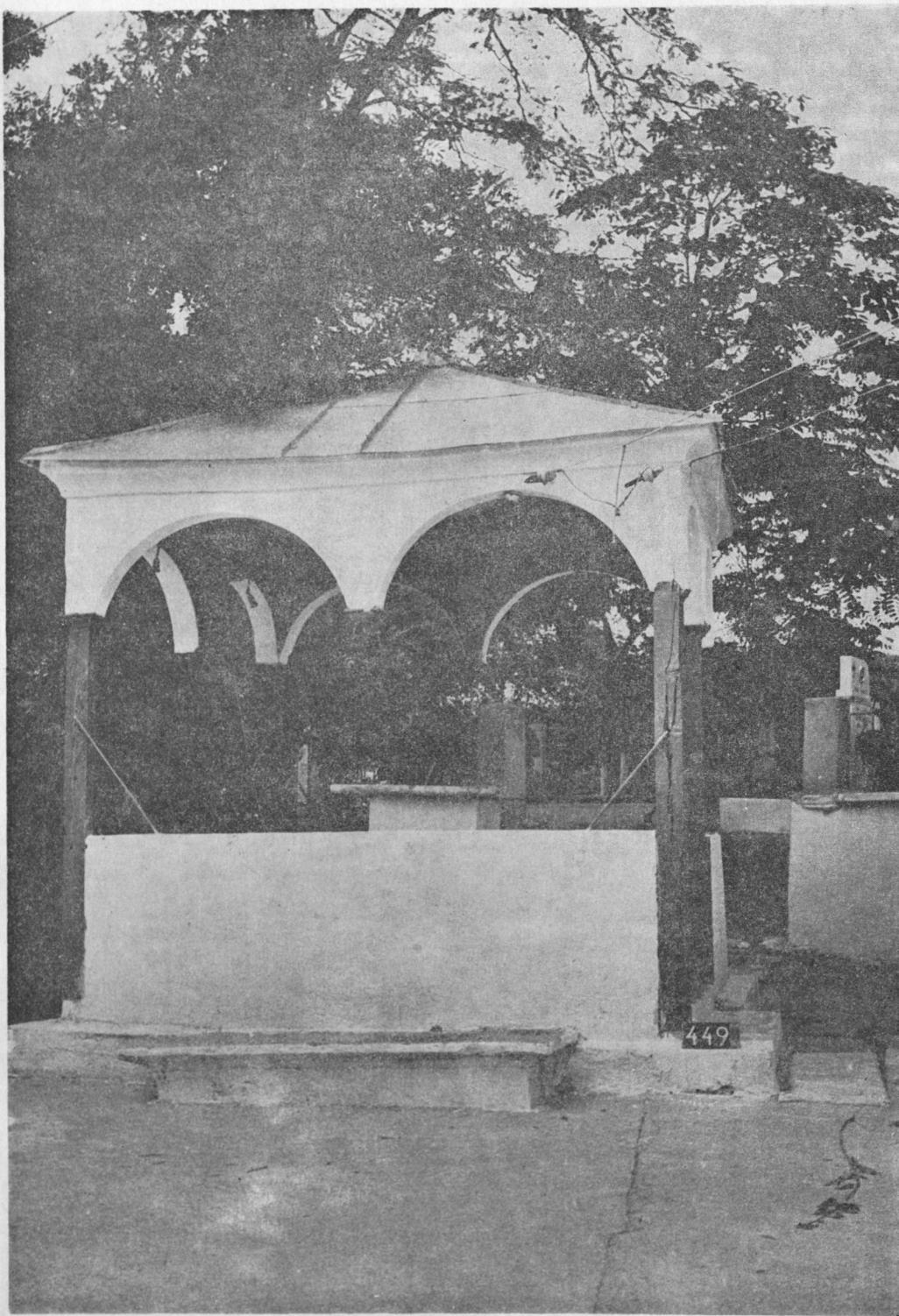
ДЕЛ ТРЕТИ
И ЛУСТРАЦИИ

ИЗВЕШТАЈ
ИЗ ПАСТОРСКИХ

I. СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА МАКЕДОНСКАТА ПРЕРОДБА

Сл. 1. Томе Серафимовски, Споменик на Кирил Пејчиновиќ — Тетоец во Тетово

Сл. 2. Гробница на Јордан Хаци Константинов-Цинот во дворот на Црквата
Св. Спас во Т. Велес

Сл. 3. Натпис на гробот на Јордан Хаци Константинов-Цинот во Т. Велес

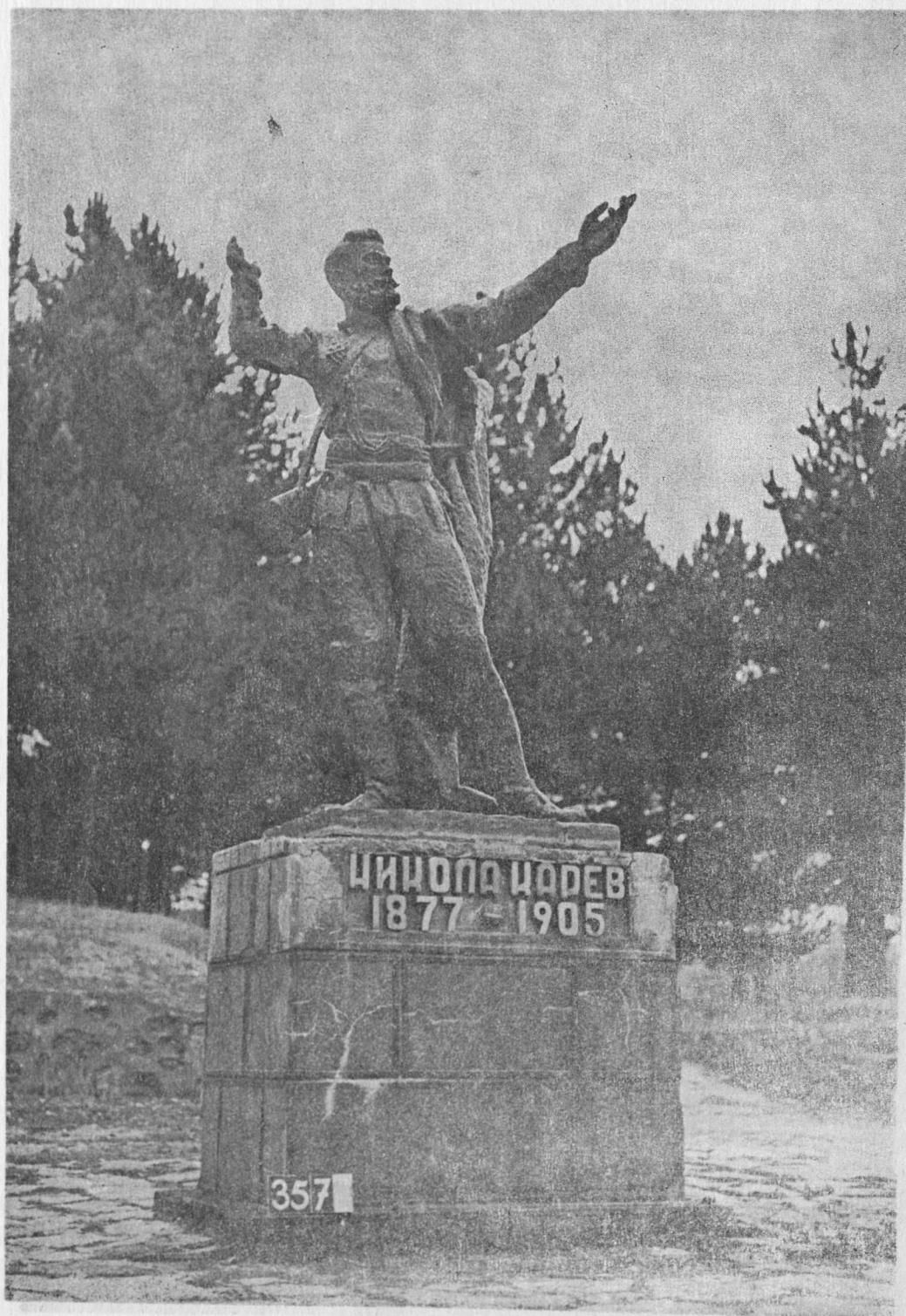

Сл. 4. Меморијален музеј на Ѓорѓи Пулевски во с. Галичник

II. СПОМЕНИЦИ ОД ИЛИНДЕНСКИОТ ПЕРИОД

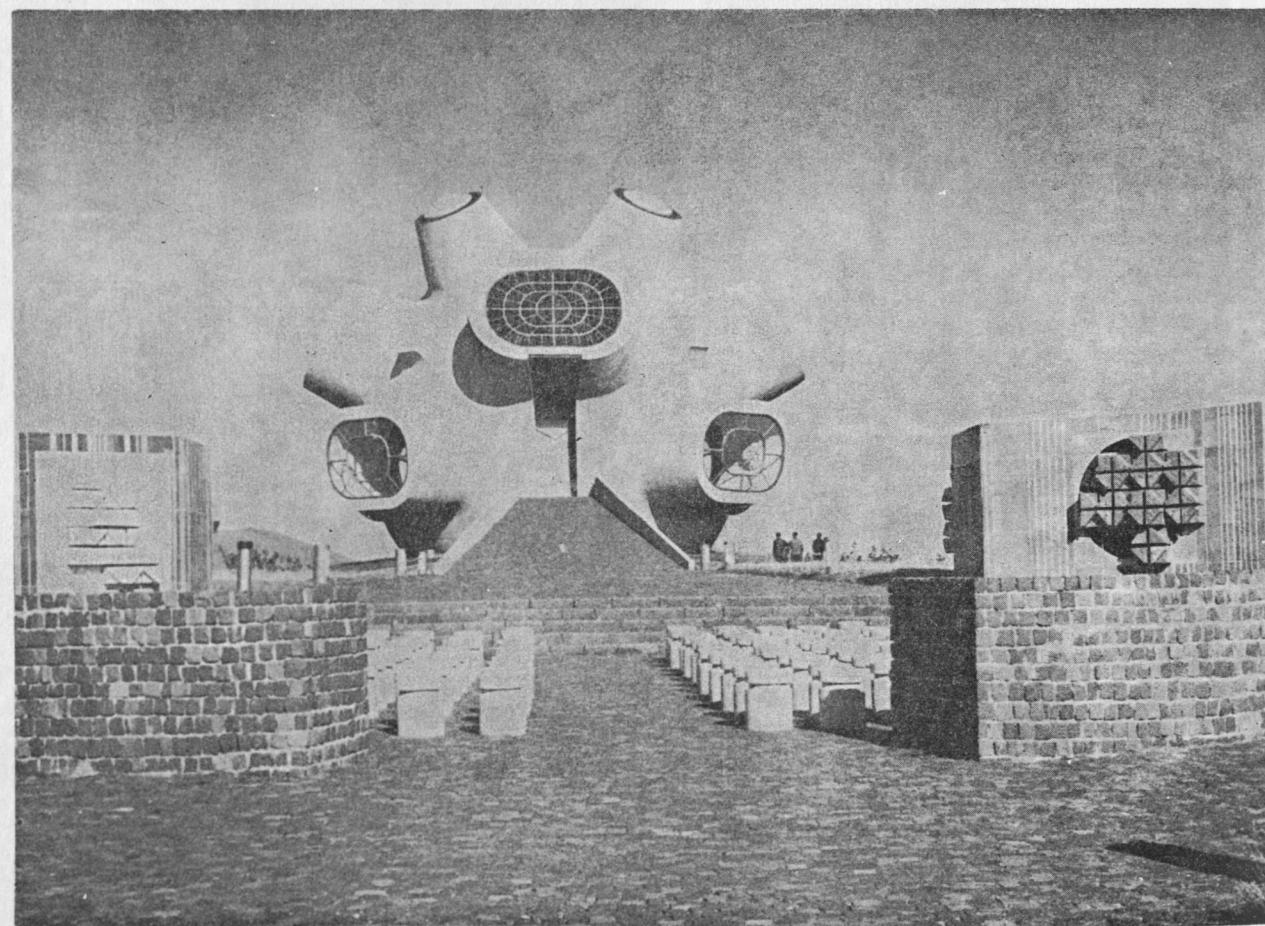
Сл. 5 Љубомир Делчев, споменик на Гоце Делчев во градскиот парк во Скопје

Сл. 6. Јордан Грабулоски, споменик на Никола Карев во Крушево

Сл. 7. Александар Јовановски, споменик на Даме Груев во с. Смилево

Сл. 8. Искра и Јордан Грабулоски, Петар Мазев и Борко Лазески, споменик
„ИЛИНДЕН“ во Крушево

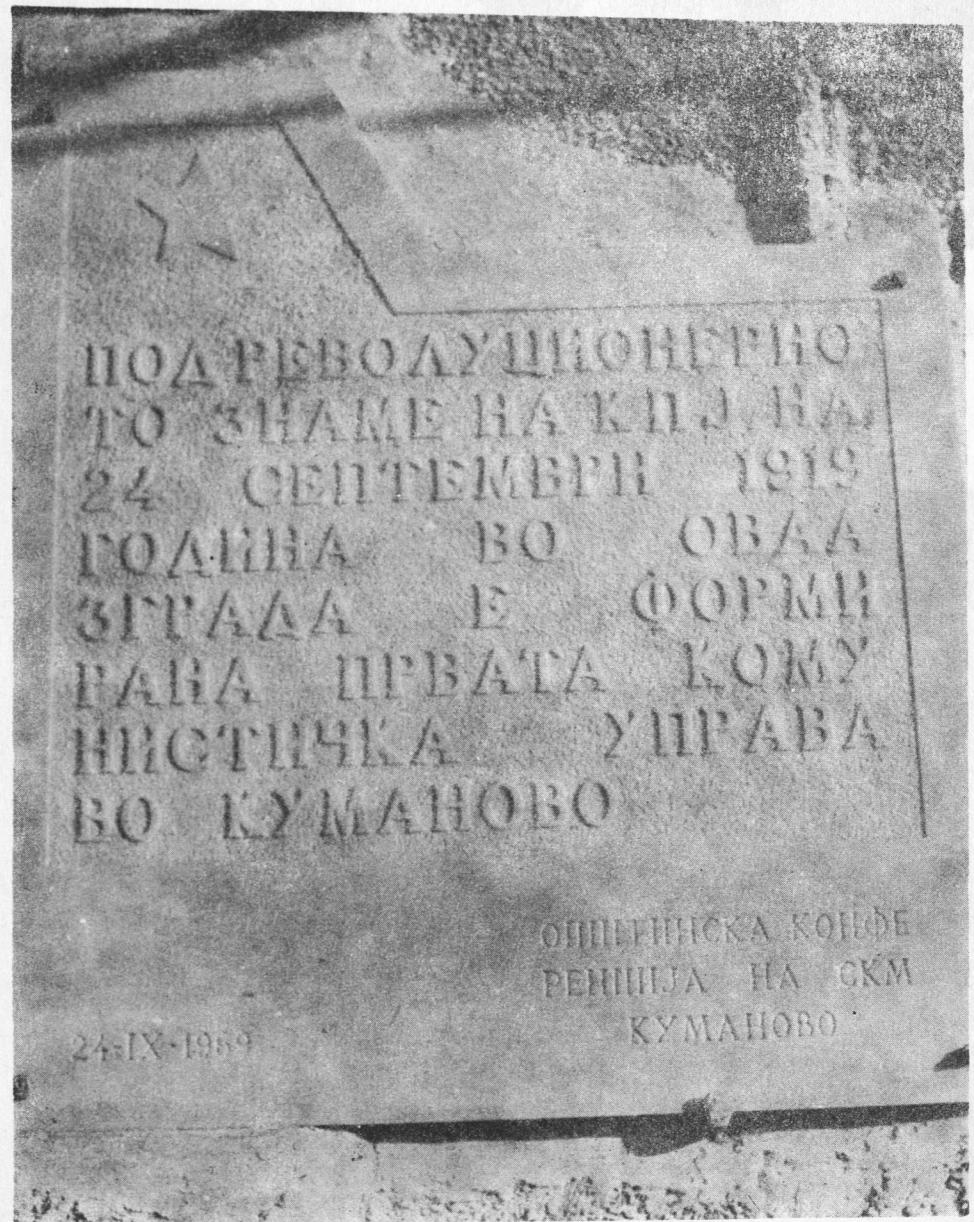
Сл. 9. Спомен-биста на Васил Главинов во Т. Велес

III. СПОМЕН-ПЛОЧИ ОД ПЕРИОДОТ НА РАБОТНИЧКОТО ДВИЖЕЊЕ

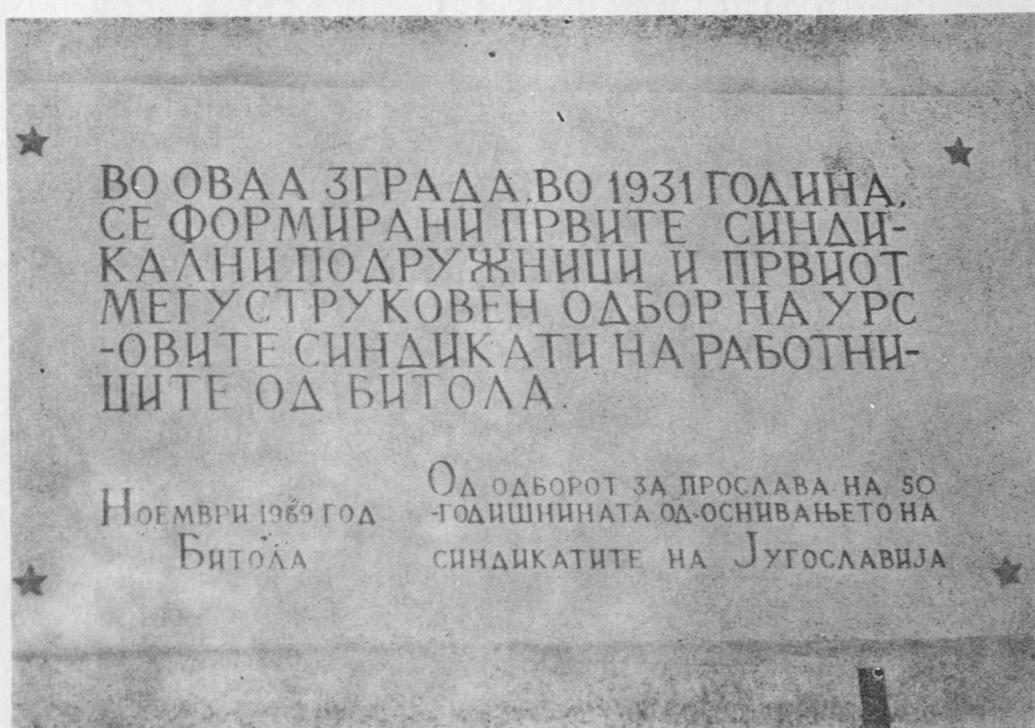
Сл. 10. и 11. Спомен-обележје на Војдан Чернодрински и Арсениј Јовков во селци Селци — Струшко

Сл. 12. и 13. Зграда во која била формирана Управата на КПЈ во Куманово во 1919 година

IV. СПОМЕНИЦИ ОД НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

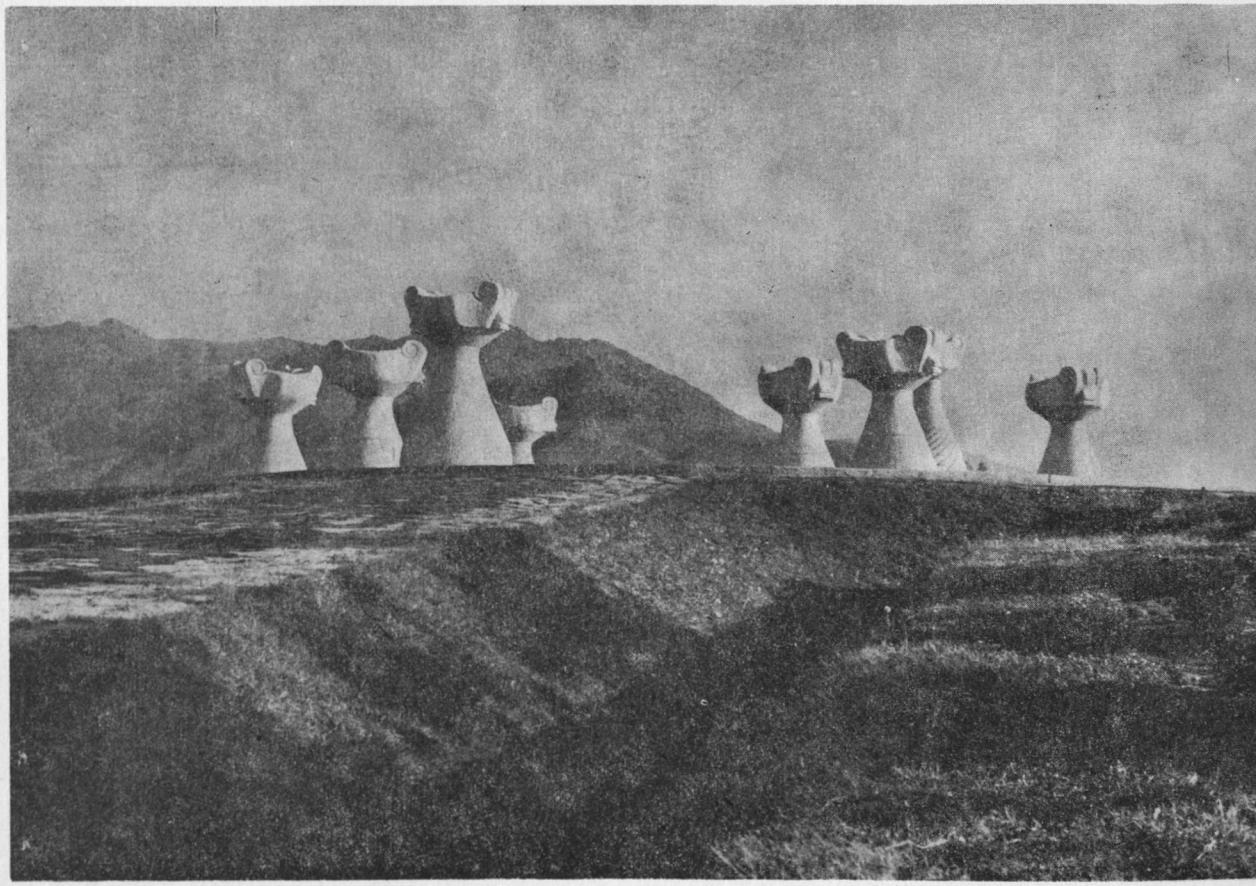

Сл. 14. и 15. Зграда во Битола во која во 1931 година биле формирани УРС-овите синдикати во Битола

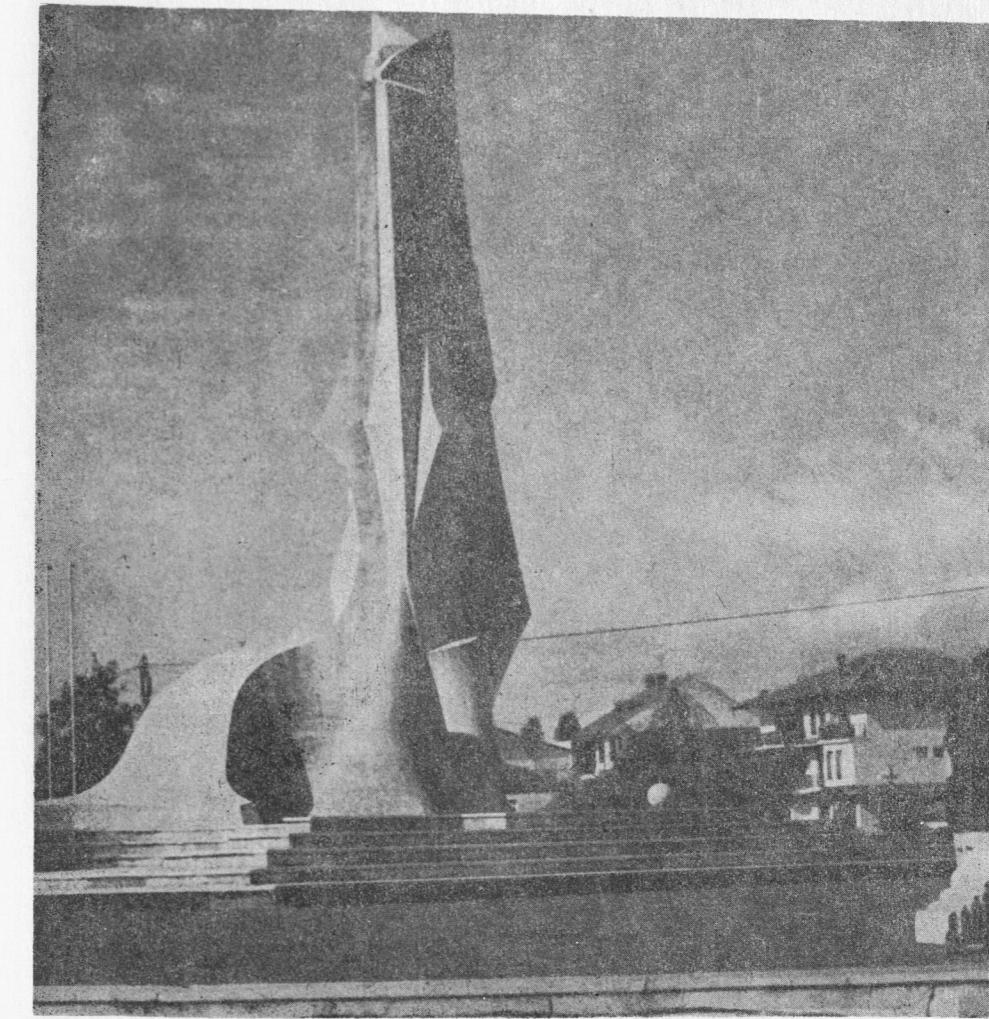
ДРУГИ ДАНИ / СТАНДАРТ / РОДИНОСТ / СПОМЕН ГОДИШЊАК

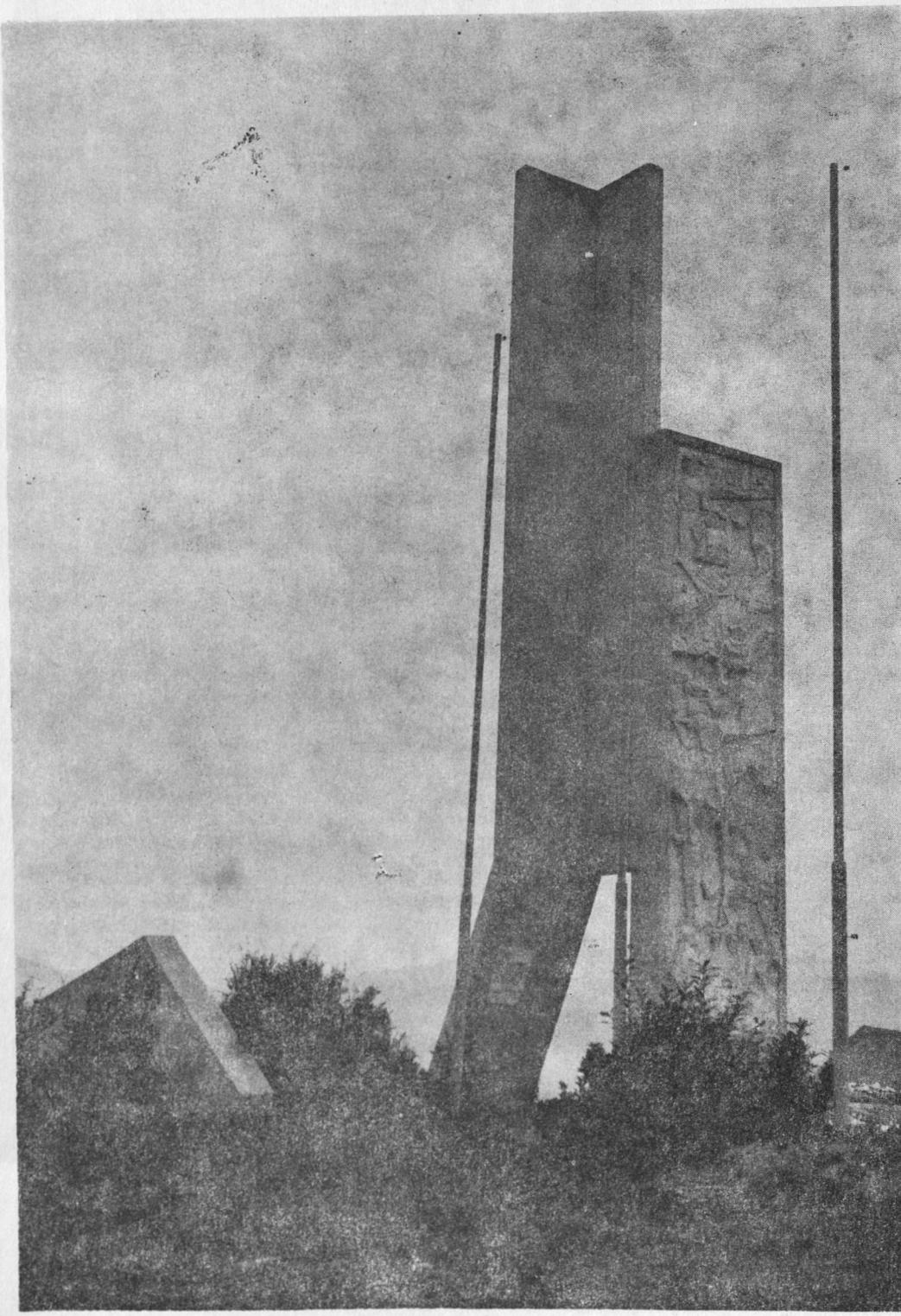
Сл. 16. Иван Мирковски, споменик на Слободата во Скопје

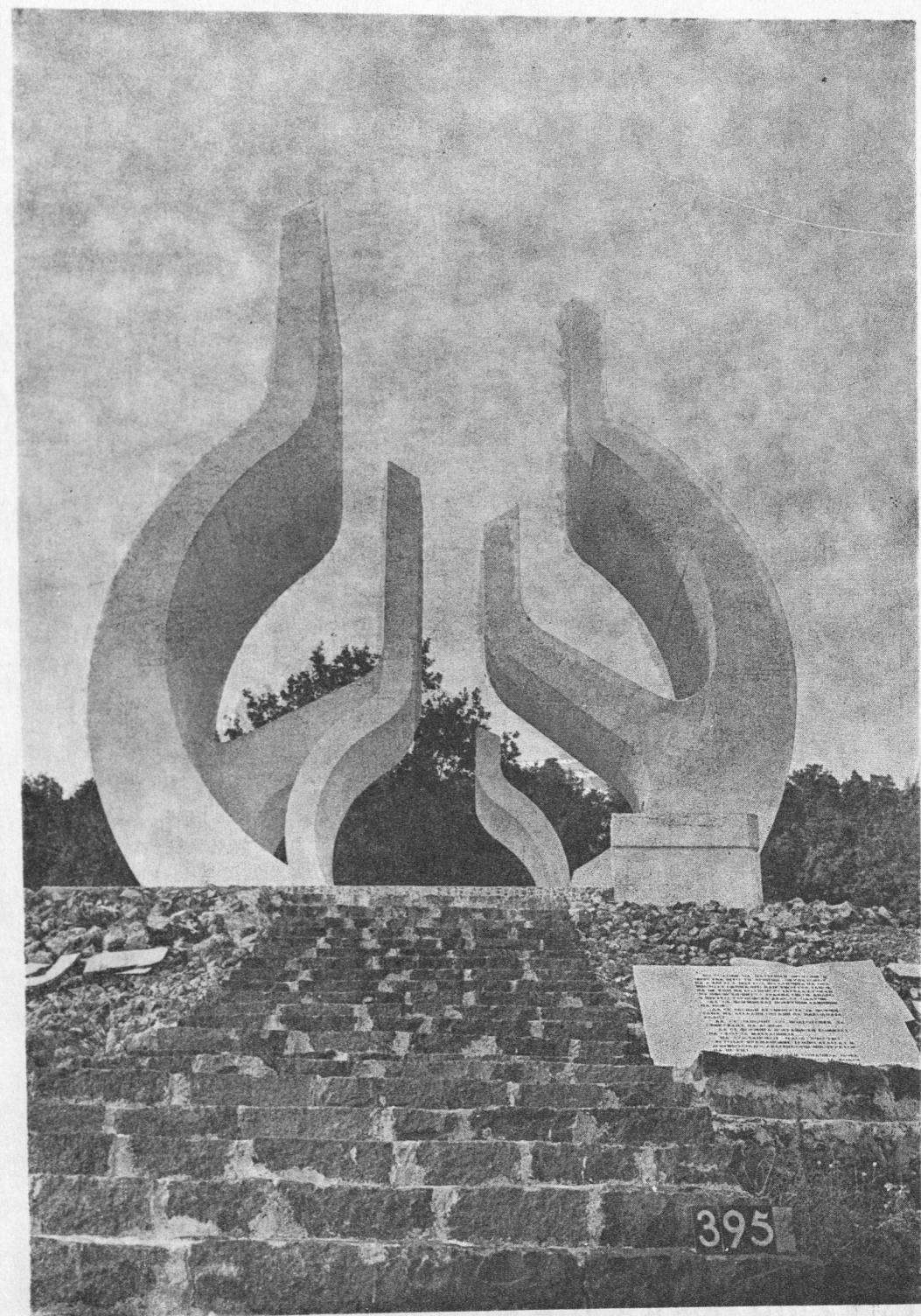
Сл. 17. Богдан Богдановик, „Могила на непобедените“ во Прилеп

Сл. 18. и 19. Воислав Василевик арх., текст Владо Малески, Споменик на Револуцијата во Струга

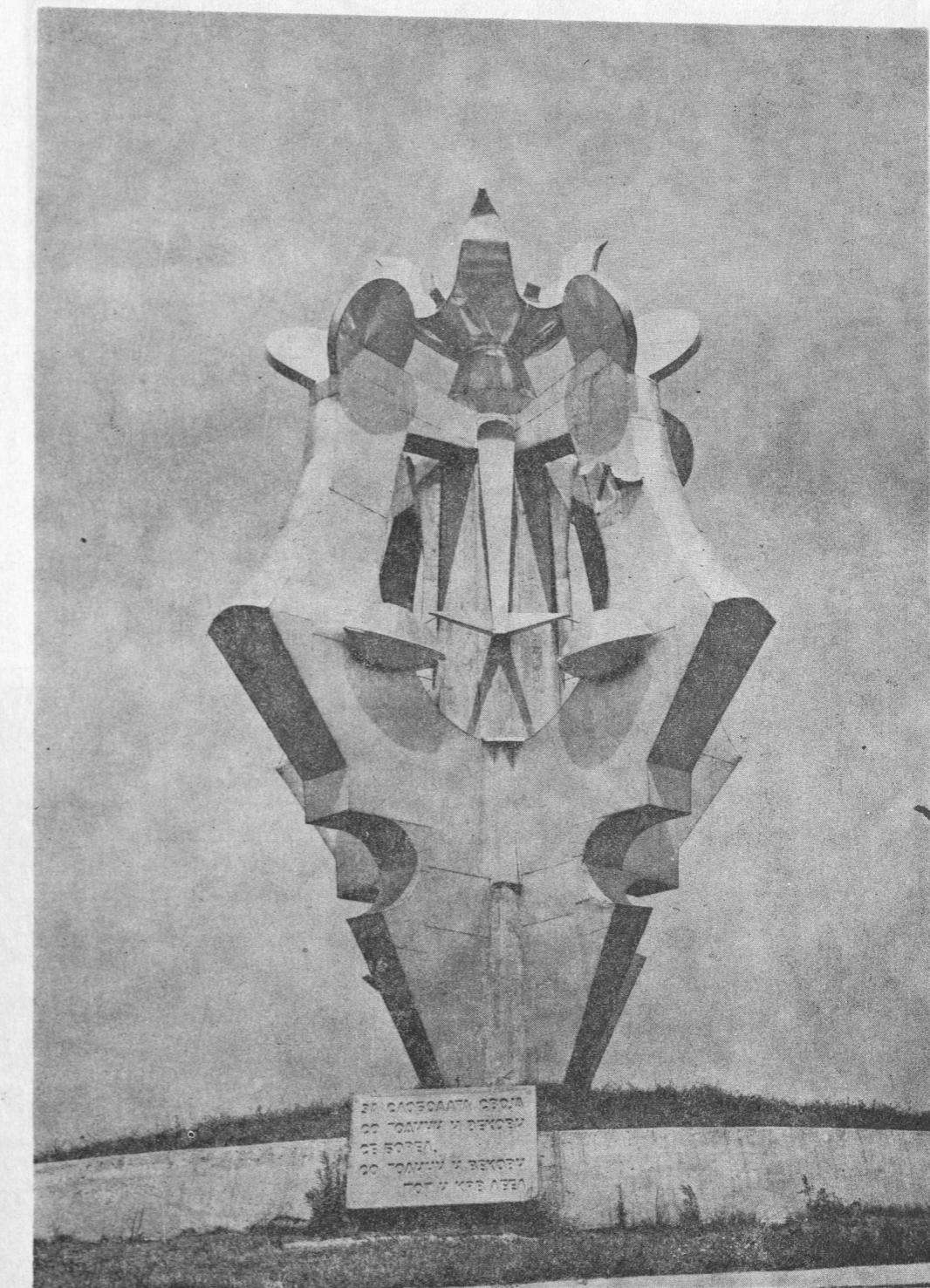
Сл. 20. Јордан Грабулоски, Споменик на братството и единството во с. Белчишта — Охридско

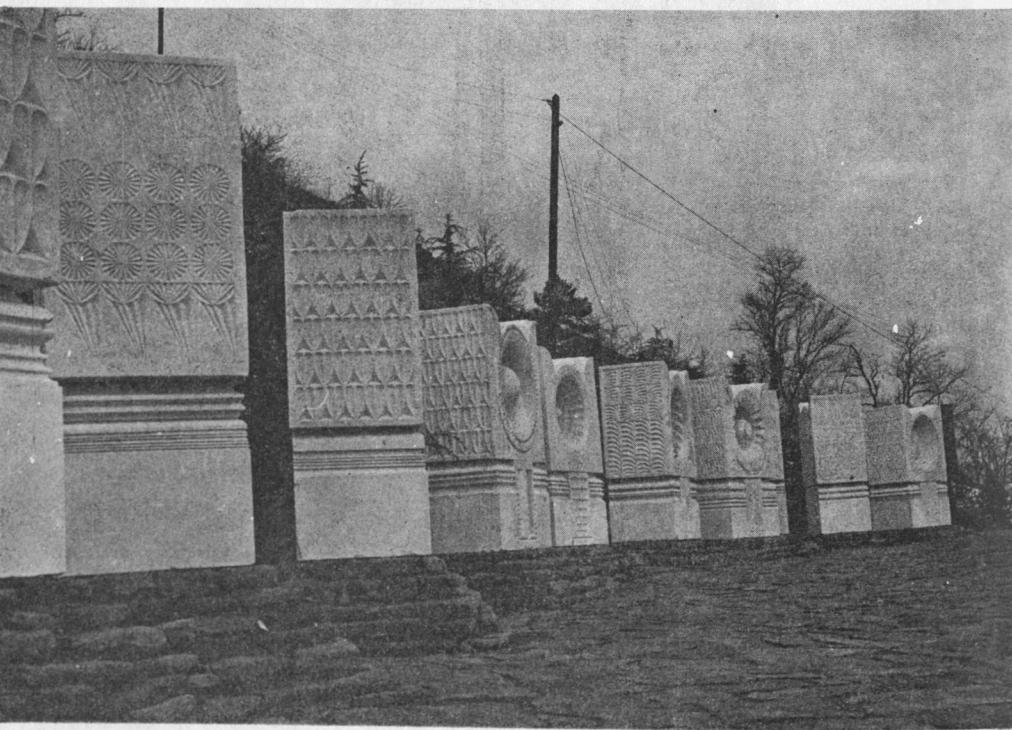
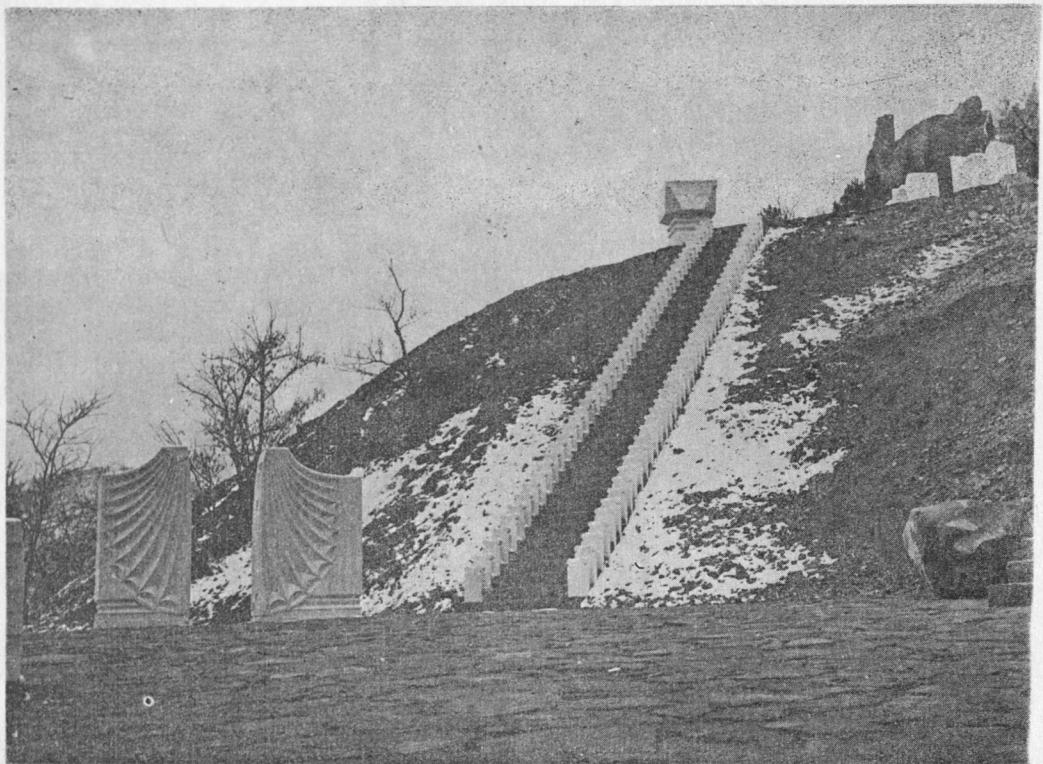
Сл. 21. Јордан Грабулоски, Споменик на „Преспанското советување“ кај туристичката населба Отешево — Ресенско

ВО УСЛОВИ НА НАЈТЕШКИ ПРОГОНИ И
 СВЕРСТВА ШТО ГИ ВРШЕШЕ ОКУПATOROT,
 НА 2 АВГУСТ 1943 ГОД. ВО БЛИЗИНА НА ОВА
 МЕСТО СЕ ОДРЖА ПРЕСПАНСКИОТ СОСТАНОК
 НА ЦК КПМ НА КОЈ ПРИСУСТВУВАА КУЗМАН
 ЈОСИФОВСКИ-ПИТУ, СТРАХИЛ ГИГОВ-АНДРО
 И ЦВЕТКО УЗУНОВСКИ-АВАС. СЕ ОДЛУЧИ:
 -ДА СЕ ФОРМИРААТ ПОКРУПНИ ЕДИНИЦИ
 НА НОВ;
 -ДА СЕ ЗАСИЛИ АКТИВНОСТА ЗА ФОРМИ-
 РАЊЕ НА ЛЕГАЛНИ ОРГАНИ НА НАРОДНАТА
 ВЛАСТ;
 -ДА СЕ ЗАПОЧНЕ СО ПОДГОТОВКИ ЗА
 СВИКУВАЊЕ НА АСНОМ;
 -ДА СЕ ФОРМИРА ПОКРАИНСКИ КОМИТЕТ
 НА СКОЈ ЗА МАКЕДОНИЈА.
 НА СОСТАНОКОТ ЗЕДОА УЧЕСТВО
 СВЕТОЗАР ВУКМАНОВИЌ-ТЕМПО-ДЕЛЕГАТ И
 ДОБРИВОЈ РАДОСАВЛЕВИЌ-ОРЦЕ-ИНСТРУКТОР
 НА ЦК КПЈ.
 ДОНЕСЕНите ОДЛУКИ ОЗНАЧИЈА НОВА
 ЕТАПА НА РЕВОЛУЦИЈАТА ШТО ЈА ВОДЕА
 МАКЕДОНСКИОТ НАРОД И НАРОДНОСТИТЕ
 ЗА СОЦИЈАЛНА И НАЦИОНАЛНА СЛОБОДА.

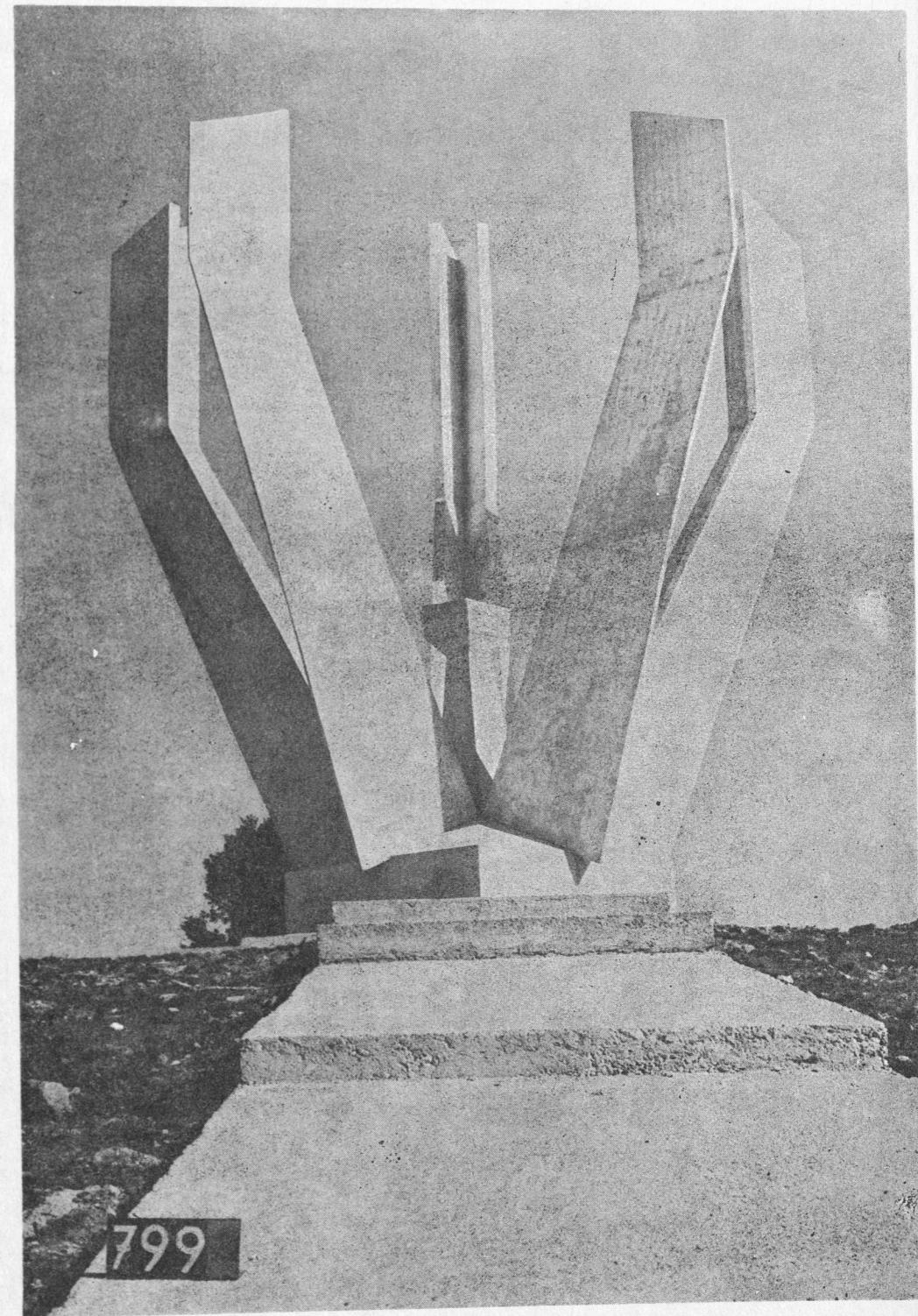
Сл. 22. Текст на споменикот „Преспанско советување во Отешево“

Сл. 23. Јордан Грабулоски, Споменик на Слободата на „Вардарски Рид“ кај Гевгелија

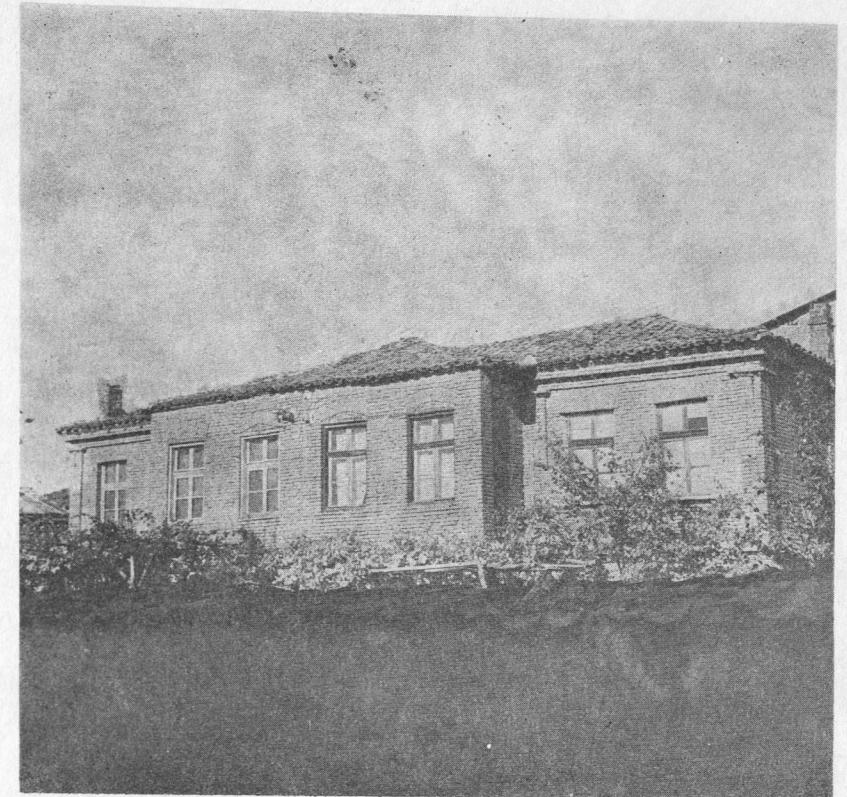

Сл. 24. и 25. Боград Богдановик, Споменик на паднатите борци во НОВ од Штип и Штипско

Сл. 26. Ратко Раѓевски, Споменик на формирањето на Педесеттата народноослободителна ударна дивизија кај селото Митрашинци — Беровско

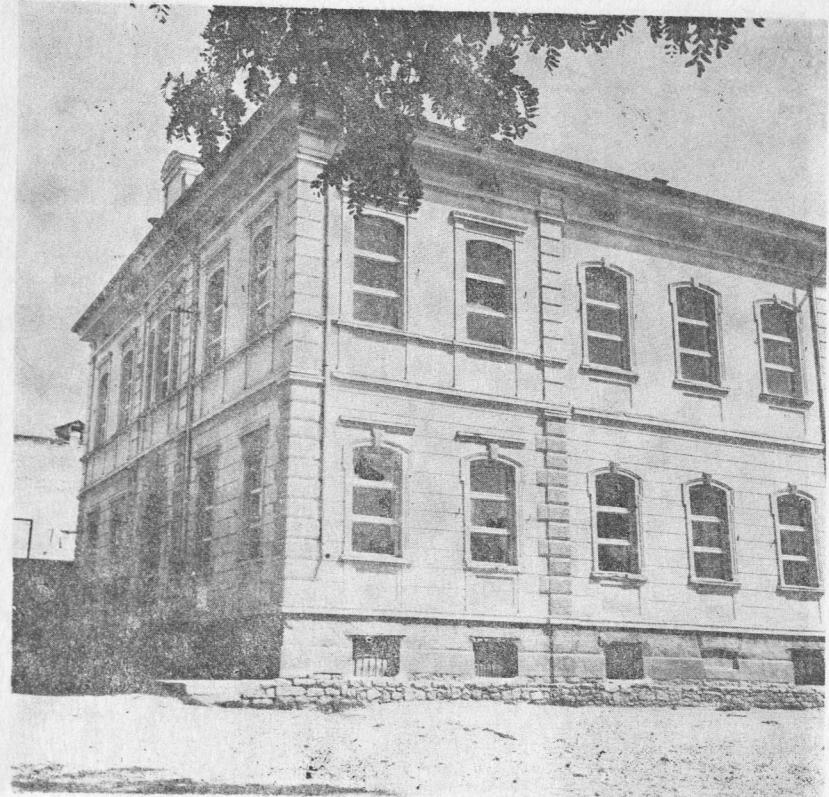
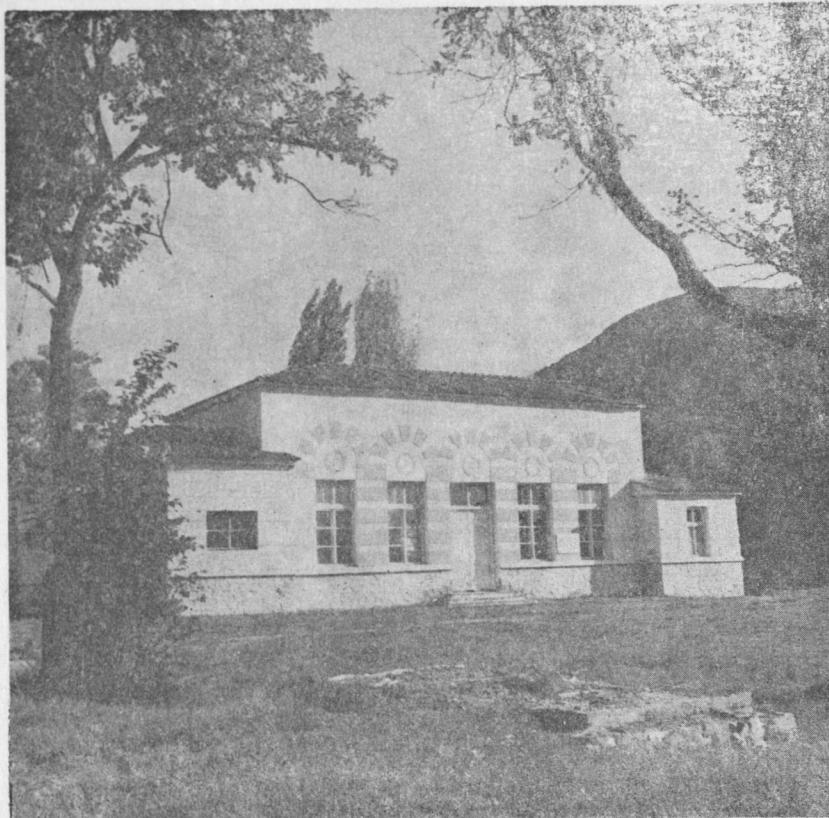
V. СПОМЕН-ПЛОЧИ ЗА НАСТАНИ ОД НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА И РЕВОЛУЦИЈА

-ПЛОХОГДСКОНОЧАН ПО НАДАЕН ДВИЖОП-ЕМОДУ
СЕ ДОНЕСЕ ИСТОРИСКОТО РЕШЕ-

Сл. 27. и 28. Спомен-плоча во Прилеп, со што е обележана куќата во која на 9—10, 1941 година МК на КПЈ за Прилеп донесол Одлука за формирање на партизански одред и почеток на Востанието

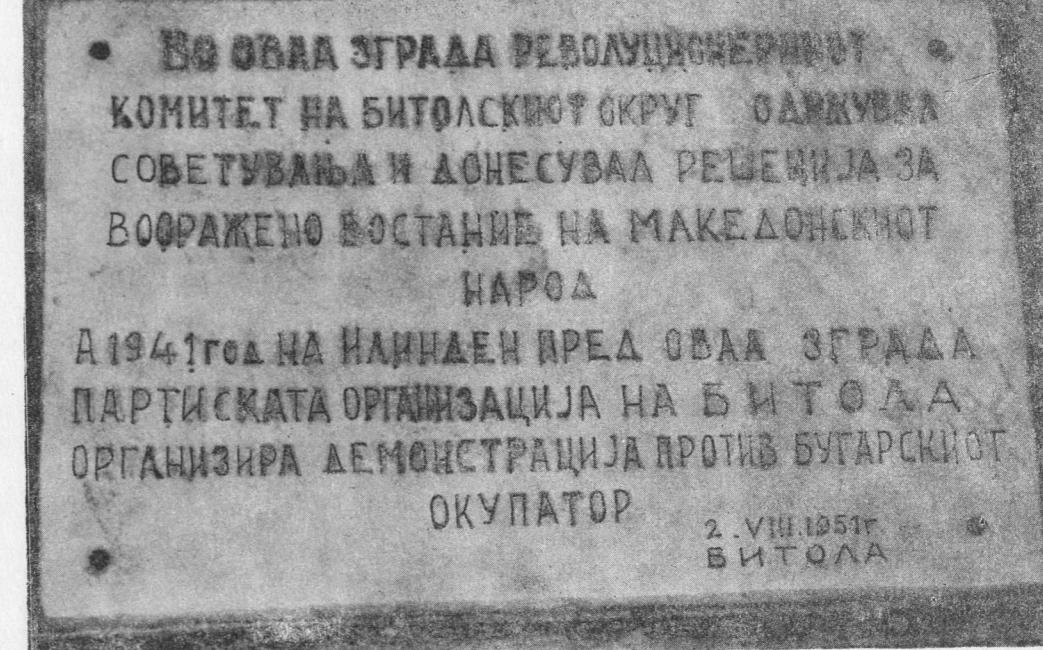

ЗАЕДНО СО РАЗГОРОТ НА ОСЛОБОДИТЕЛНАТА БОРБА НА НАШИТЕ НАРОДИ И НИВНИТЕ ПОБЕДИ СЕ РАЗВИВАШЕ И ЗАЦВРСНУВАШЕ НАРОДНАТА ВЛАСТ. ВО ОВОЈ ДОМ - НА 24 СЕПТЕМВРИ 1943 ГОДИНА - ФОРМИРАДИ СЕ: ОПШТИНСКИОТ, ОКОЛИСКИОТ И ОБЛАСНИОТ НАРОДНО - ОСЛОБОДИТЕЛЕН ОДБОР.

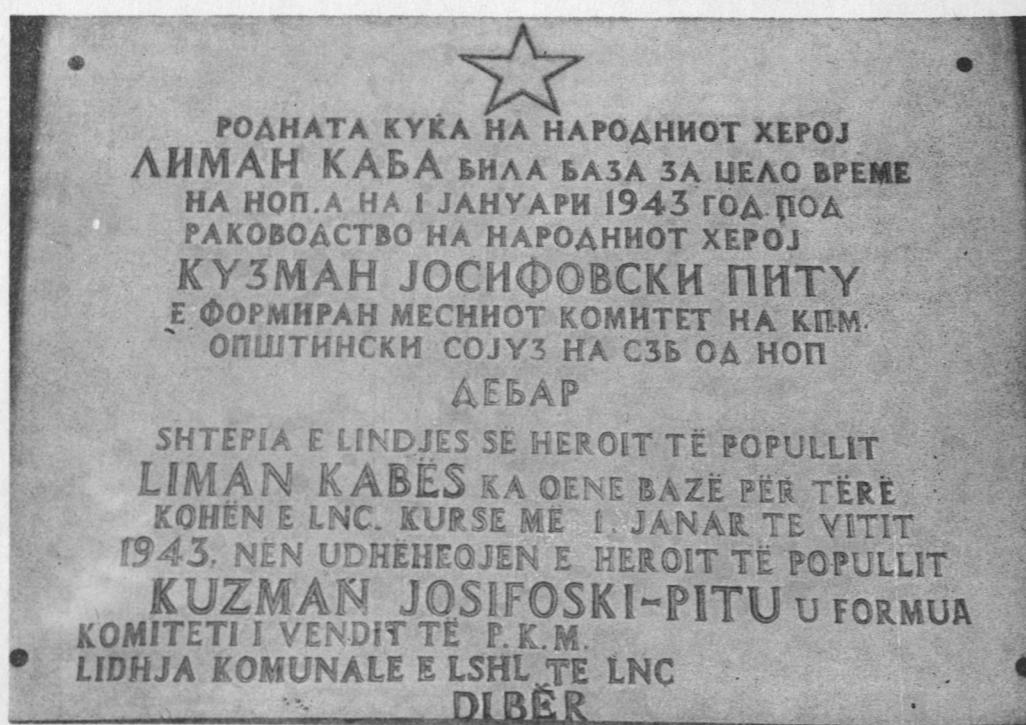
11.11.1968 ГОДИНА

ОПШТИНСКО СОБРАНИЕ
-КИЧЕВО

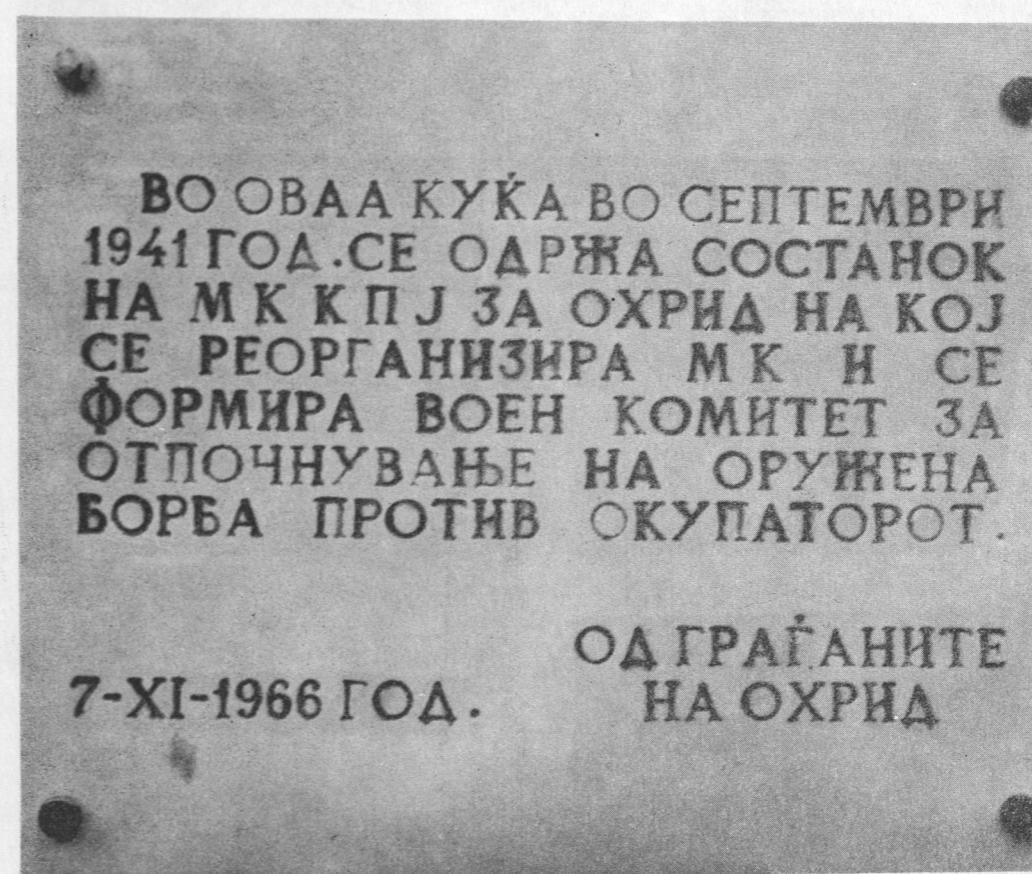
Сл. 29. и 30. Во овaa зграда во Кичево на 24—09—1943 година биле формирани Општинскиот, Околискиот и Обласниот Наодноослободителен одбор

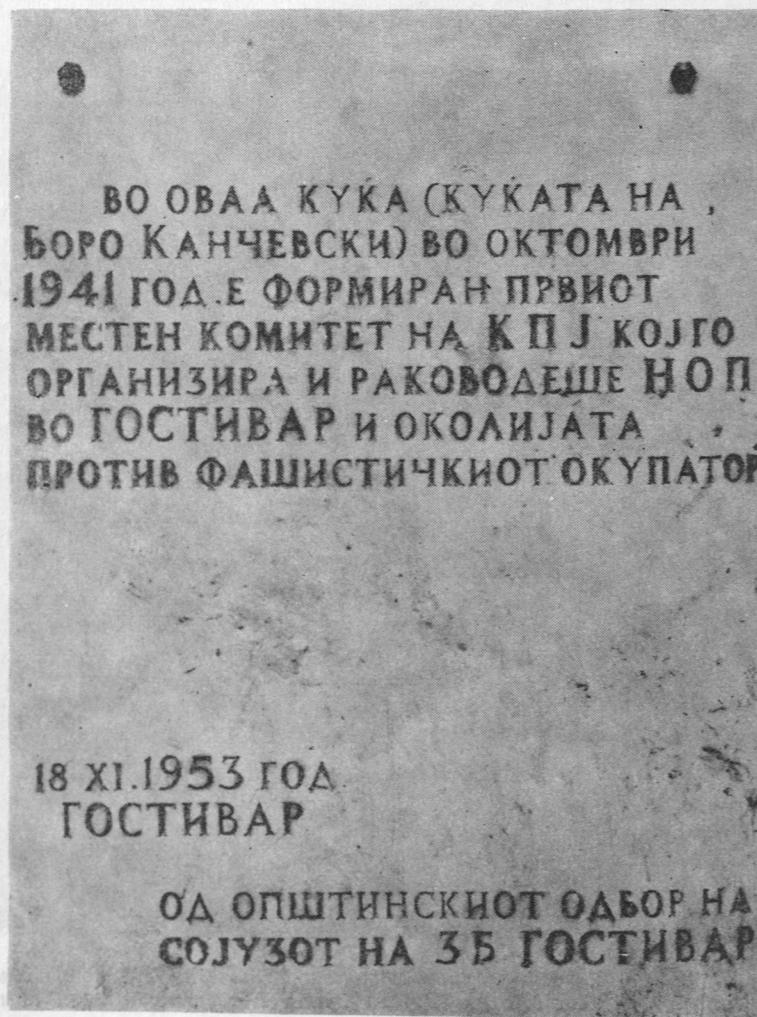
Сл. 31. и 32. Спомен-плоча на училишната зграда „Кирил и Методи“ во Битола со која се обележани настани од Илинденскиот период и НОВ

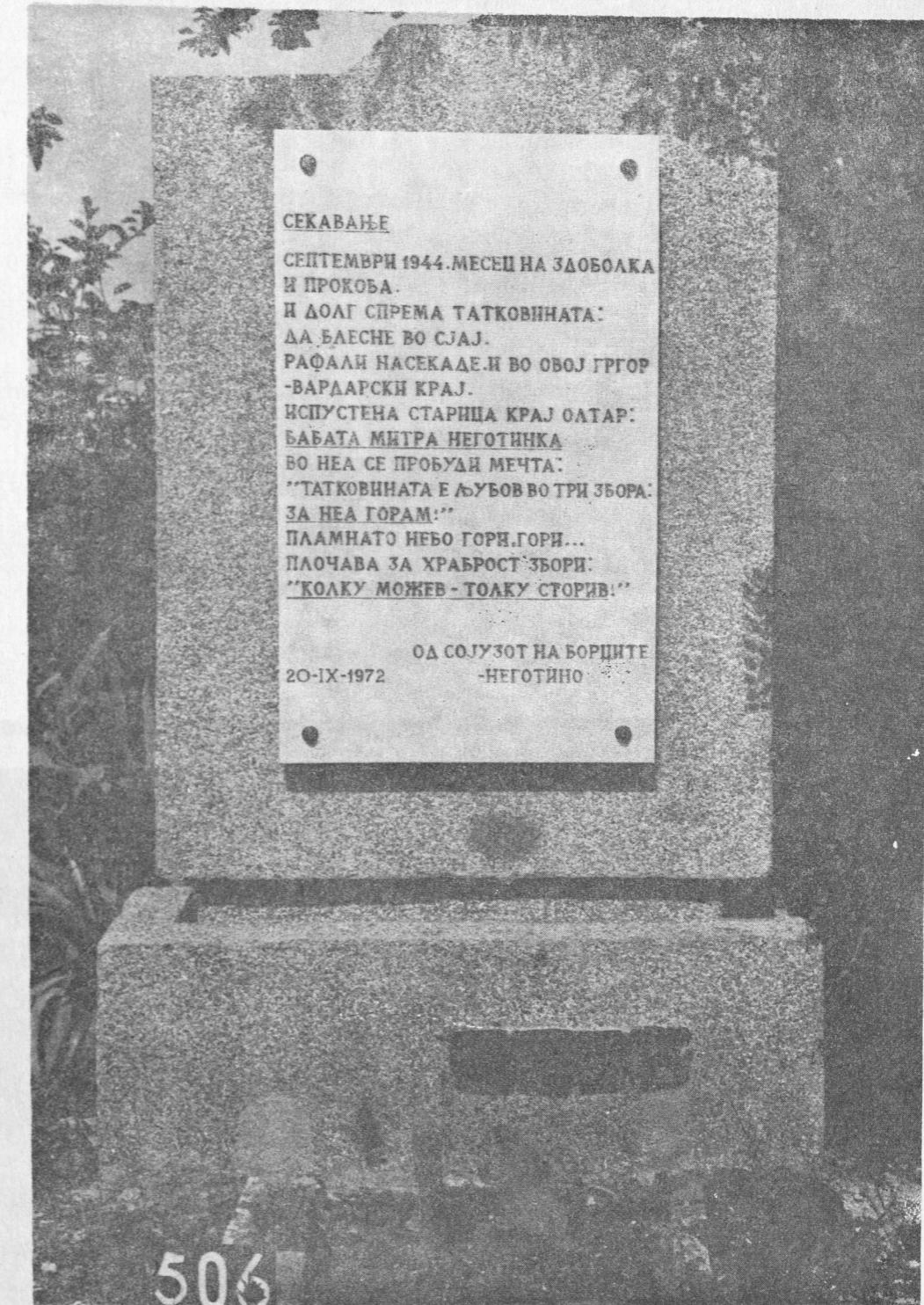
Сл. 33. и 34. Спомен-плоча во Дебар во која куќа на први јануари 1943 година бил формиран МК на КП на КП

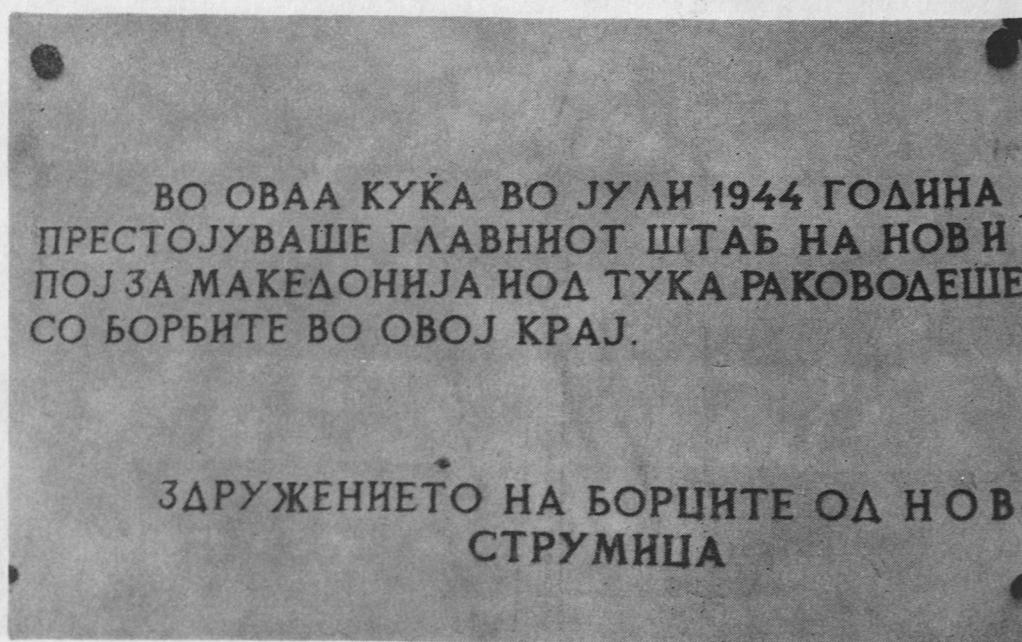
Сл. 35. и 36. Во септември 1941 година во оваа куќа било извршена реорганизација на МК на КПЈ за Охрид и формиран Воен комитет

Сл. 37. и 38. Спомен-плоча во Гостивар со која е обележано формирањето на Првиот месен комитет на КПЈ за Гостивар во октомври 1941 година.

Сл. 39. Спомен-плоча во манастирот св. Ѓорѓија во Неготино посветена на Бабата Митра — Неготинка

Сл. 40. и 41. Спомен-плоша во с. Белотино, Струмичко, со која е обележано престојот на ГШ на НОВ и ПОМ на ова подрачје во јули 1944 година

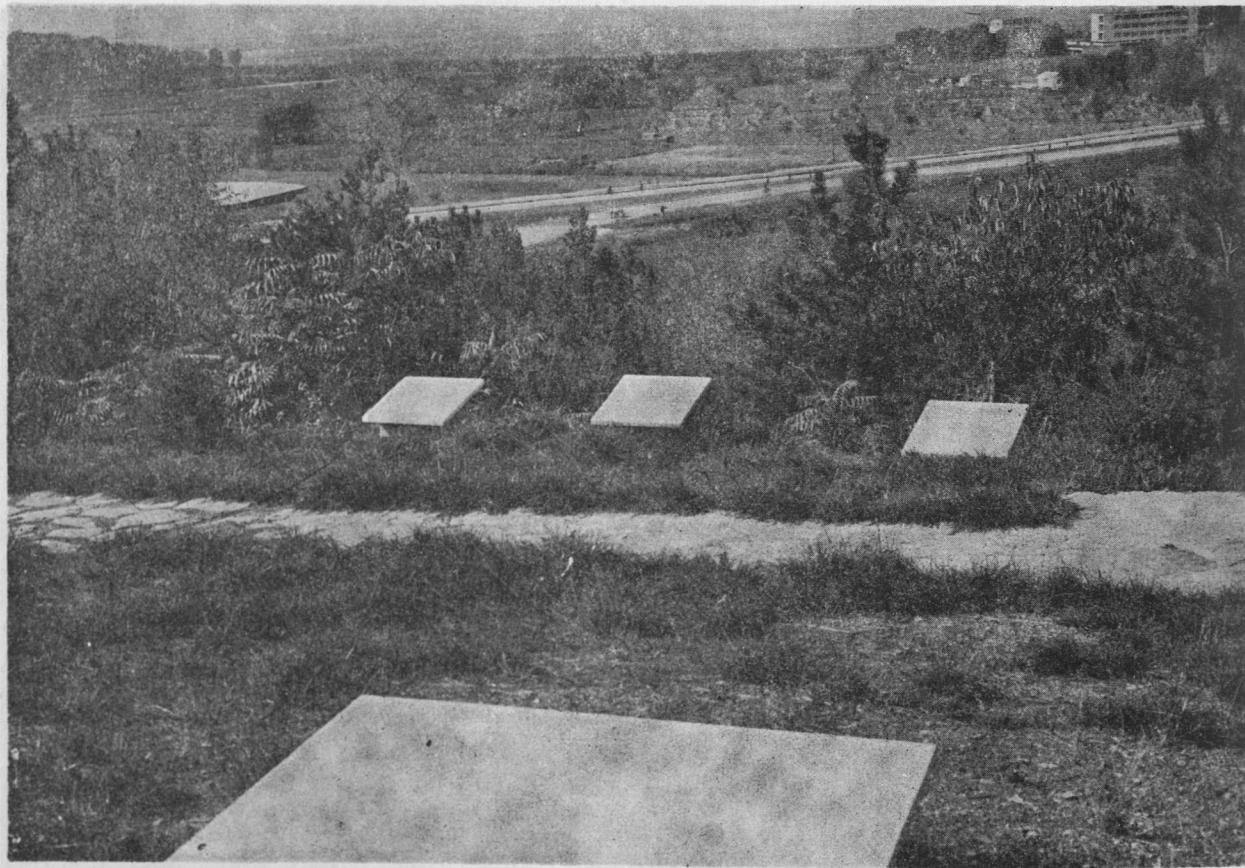

Сл. 42. и 43. Со спомен-плочата во Пехчеvo е обележана старата училишна зграда
во која бил формиран првиот НОО на седми септември 1944 година

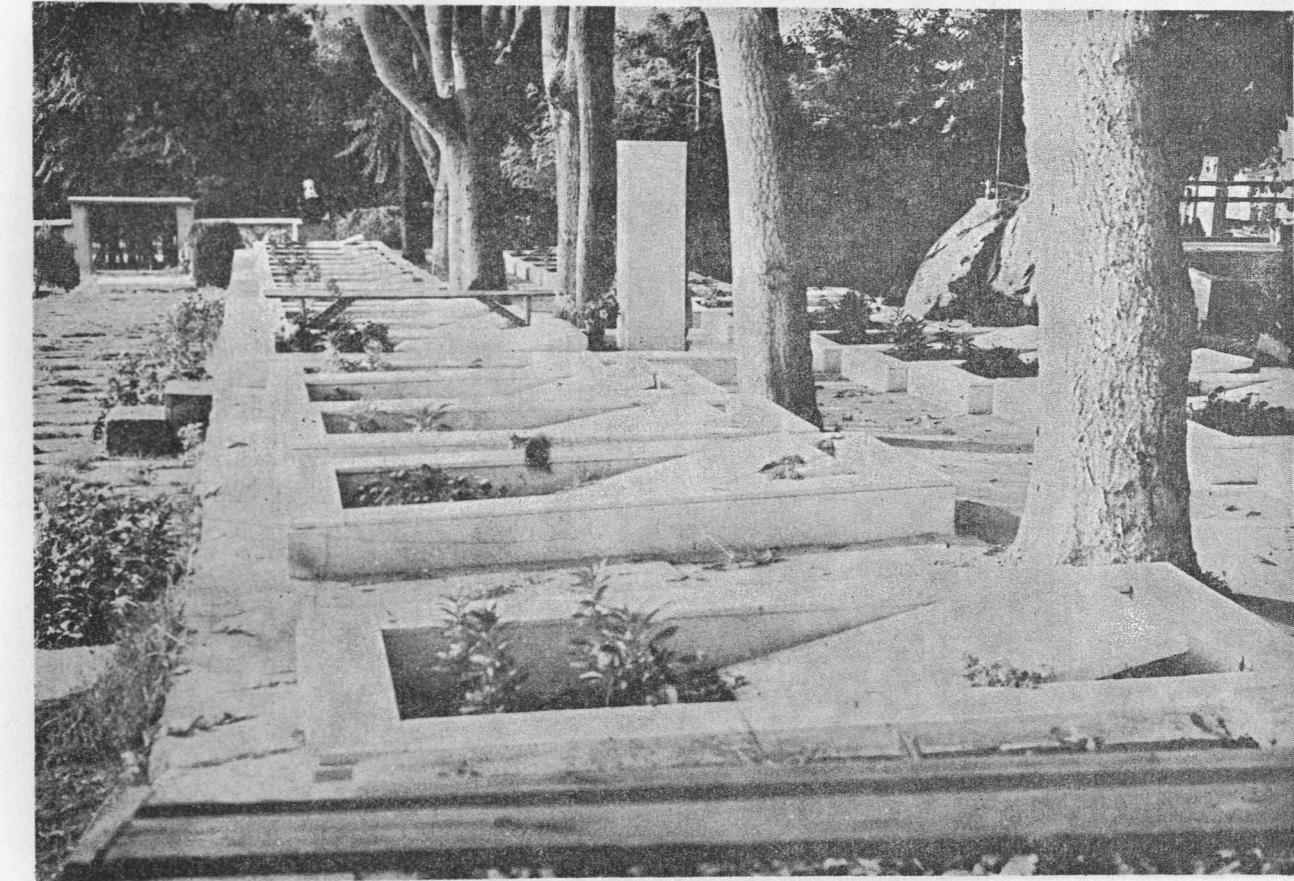
VI. ПАРТИЗАНСКИ ГРОБИШТА

Сл. 44. Партизански гробишта во Битола

Сл. 45. Дел од Партизанските гробишта во Охрид

Сл. 46. Партизански гробишта во Тетово

VII. СПОМЕН-ПЛОЧИ

Сл. 47. Партизански гробишта во Крушево

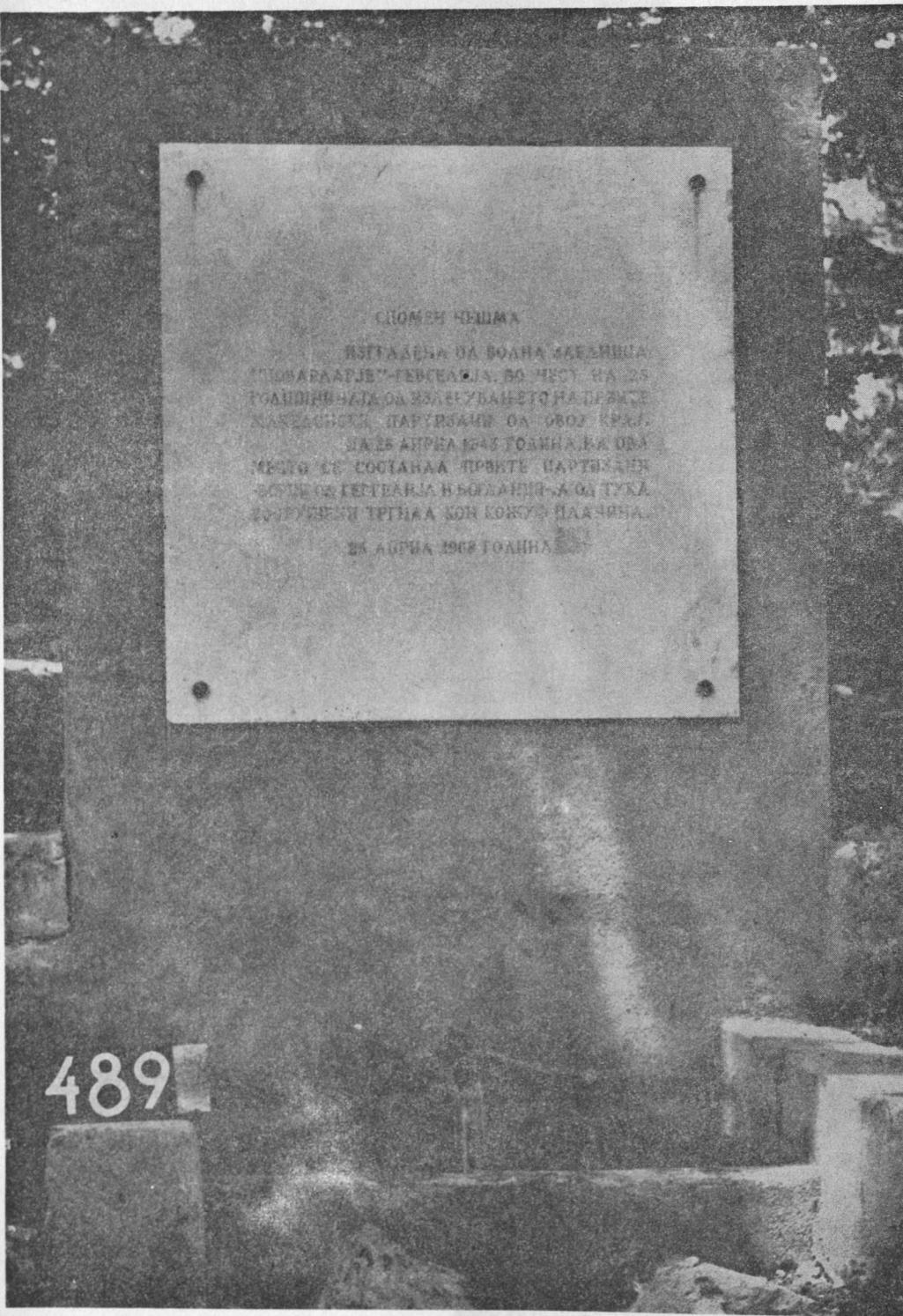
Сл. 48. Спомен-чешма во село Елшани
— Охридско, посветена на паднати
борци во НОВ

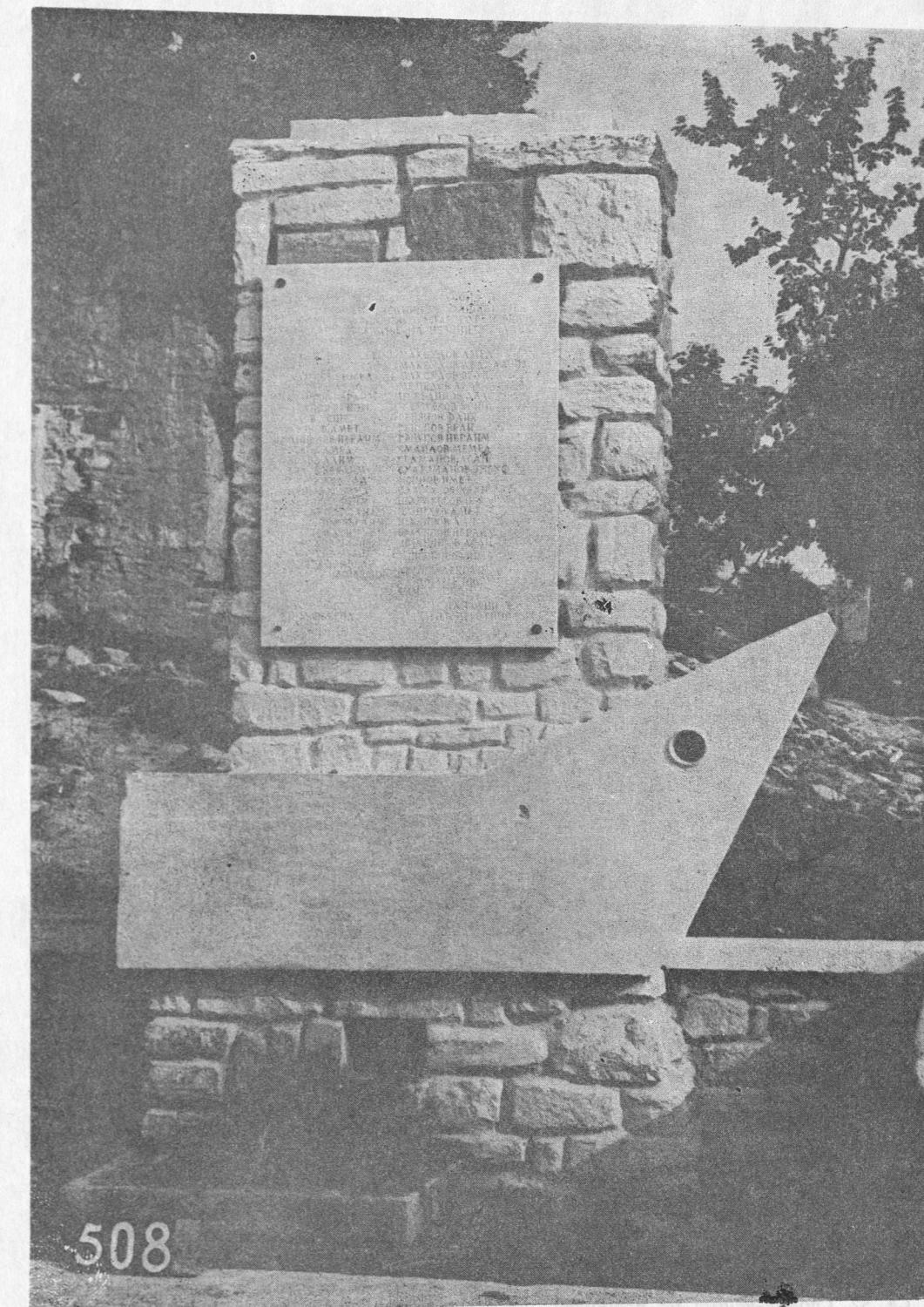
МНОГИ-НЕМОКУ

Сл. 49. Спомен-плоча на чешмата

Сл. 50. Спомен-чешма во месноста „Топлик“ — Гевгелиско, посветена на излегувањето на првите партизани од Гевгелија и Богградци во 1943 година

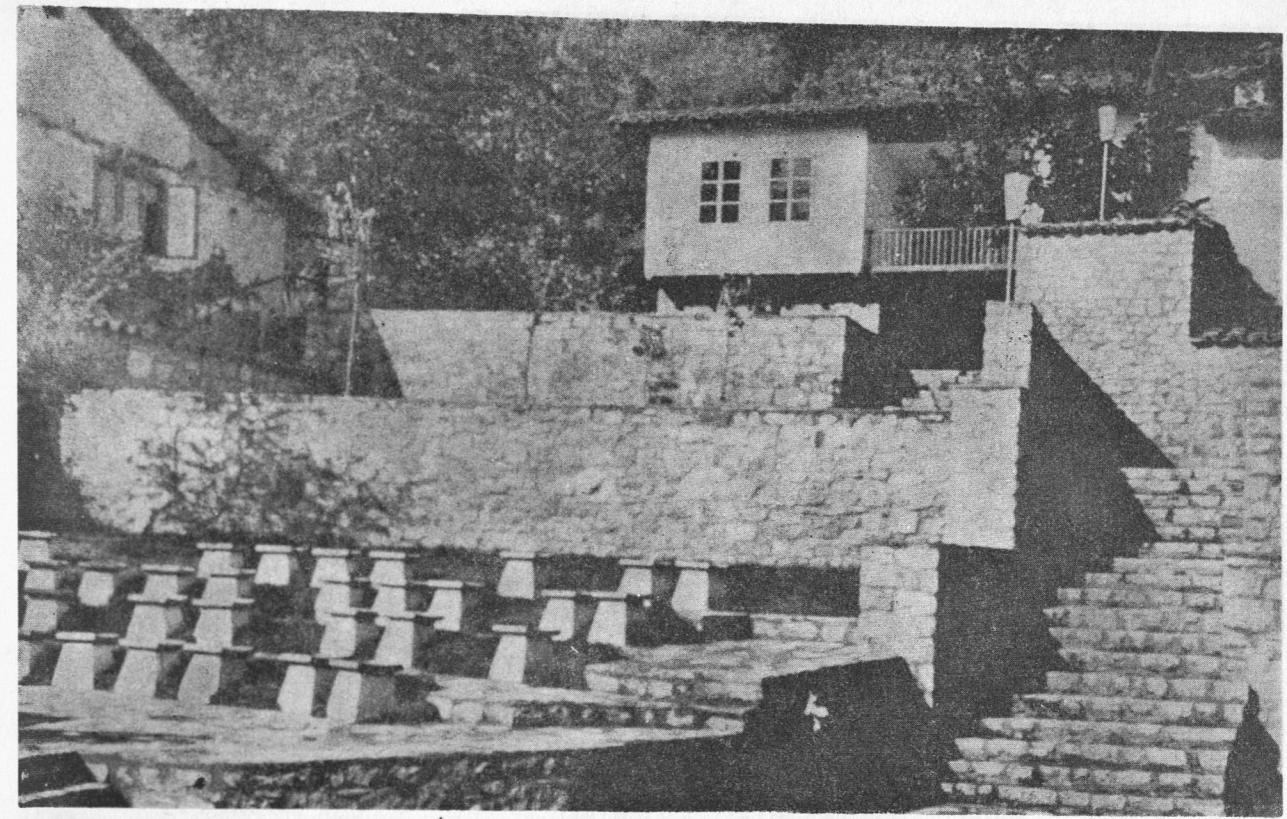

Сл. 51. Спомен-чешма во с. Бесвица — Неготинско, посветена на ЖФТ

Сл. 52. Спомен-чешма на планината Лисец — Кратовско, посветена на паднатите борци од НОВ во борба со бугарските окупаторски војски за време на „Мајската офанзива“ 1944 година

VIII. СПОМЕН-УЧИЛИШТЕ И МЕМОРИЈАЛНИ МУЗЕИ

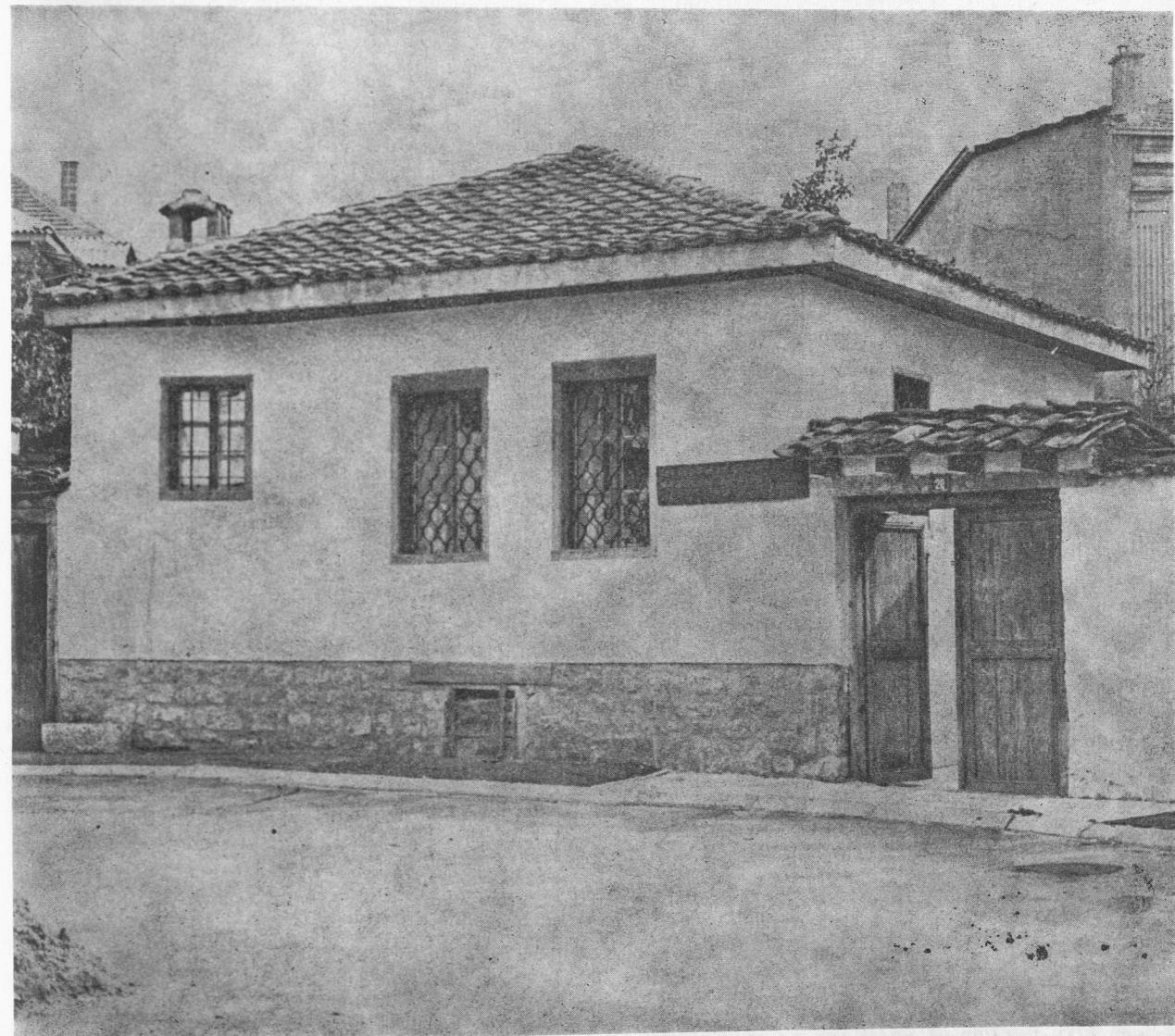
МЕМОРИЈАЛЕН МУЗЕЈ НА ФОРМИРАЊЕТО НА КОМУНИСТИЧКАТА ПАРТИЈА НА МАКЕДОНИЈА

Сл. 53. и 54. Меморијален музеј во Тетово со постојана историска и етнолошка поставка, поставена на одржувањето на Првата седница на СК КПМ на 19 март 1943 година

МЕМОРИЈАЛЕН МУЗЕЈ НА ПРВАТА ПАРТИЗАНСКА ПЕЧАТНИЦА ВО МАКЕДОНИЈА „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“

Сл. 55. и 56. Меморијален музеј во с. Битуше Гостиварско, сместен во куќата во која илегално работела партизанска печатница „Гоце Делчев“ кон практ на 1942 и во текот на 1943 година

Сл. 57. Меморијален музеј на народниот херој на Македонија
Кузман Јосифоски-Питу во Прилеп

И Н Д Е К С*

А

Абдурманов Коста 46
 Абдулоски Е. Мислаим 55
 Абрашевиќ Коста 31
 Аврамовска Борка 45
 Авдовиќ Алија 73
 Адилоски И. Шукрија 55
 Ајрула Дурак 71
 Ајтov Коце 23
 Алабаков Јован 23
 Албански клубови 16
 Алеко Каја 53
 Алксов Ѓорѓи 53
 Алексов Митко 53
 Алексоски Дамјан 54
 Алексов П. Илија 98
 Алиоски Ц. Шемо 73
 Амди Леши 55
 Амедов Ибраим 53
 Амедов Шабан 53
 Амети Амет 71
 Амит Тафа 60
 Анастасов Николов Ванко 68
 Ангеловски Стојанов Арсо 60
 Ангелов Отоил 53
 Ангелински Петров Тодор-Строгоv (Тошо Даскало) 51
 84
 Ангелов Лимката-Габерот 39, 58, 90
 Ангушев Пано 90
 Андреева Џапка 68
 Андреевски Ѓоре 54
 Андреевски Tome 17, 38, 39, 57, 90
 Андонов Миле 68
 Андонов Андеа 68
 Андов Аnev Гоче 60
 Андоноски С. Миле 56
 Андонов Трајко-Божјак 32
 Анеv Стојанче 60
 Азизвски Ракип 53
 Азот 45, 46
 Антевски Васил — Прен 71
 Антова Јорданова Магдалена 95
 Апостоловски Паскали 54
 Аргулица 115, 181
 Арсевски Ефремов Денко 70
 Арсов Славејко 23
 Арсов Јуップчо 49, 66
 Арсов Тошо 52, 79, 86, 102
 Арсов Владо 79
 Асанов А. Усенин 52
 Атанасов Поп Диме 120
 Атанасов Митко 53
 Атанасов Тихомир 71
 Ат-пазар 16, 50
 Ацева Вера 49, 75
 Ацев Мирче 66, 96

Б

Бабата Атанас 23
 Бабино 56, 143
 Бајрами Саме 53
 Бајрамов Ш. Камил 52
 Бајрам Амет 71
 Бајрамски Киро 66
 Бајрамовски Џемаил 62
 „Бал — Тепе“ 45
 Баласот Коле 72
 Баница 24
 Баниште 55
 Банџов Спас 95
 Барага Миро 68
 Барбарос 56, 57
 Барешани 51
 Барово 109, 160
 „Барутин Магацин“ 53, 140
 Батање 60
 Бегниште 59
 Белановце 64
 Белановска Воденица 154
 Белграда 40
 Белев Трајан—Гоце 51, 85
 Белински А. Трајко 73
 Беличица 76, 108
 „Бел Камен“ 52
 „Београд“ 32
 Беловиште 77
 Белотино 75
 Белчиште 41, 65
 Берово 15, 16, 35, 49, 83, 107
 Бесвина 38, 120, 160
 Бесимов Ибраим 52
 Бигла 70
 Биковски Ратко 58
 Билалов Ибраимов Кемал 60
 Биљача 63
 Билјановски Трендafil 110
 Билјановски Т. Симин 110
 Бистрица 36, 51
 Битола 16, 31, 35, 36, 50, 51, 83, 84, 86, 107, 119, 125,
 135, 136
 Бит-Пазар 127
 Битуше 37, 53, 125, 141

* Во индексот не се опфатени имињата на паднатите борци од дел втори во книгава, туку само месетата каде што се наоѓаат спомен-обележјата (плочите), кои се во поголеми мери средени по азбучен ред.

„Благовештение“ 72
 „Благој Кироков“ 77
 Блажевски Н. Ванчо 56
 Блажевски Сандре 77
 Блатец 37, 52
 Блаце 76, 77, 177
 Блашица 39, 143
 Блашковски Т. Стефан 51
 Богдановиќ Богдан 46, 111
 Богданци 53, 87
 Богдево 108
 Богески Драге 92
 Богоевски Мите 69, 95, 98, 112, 127
 Богоевски Ацко 23
 Богоевски Петре 77
 Богоевски Сретко 77
 Богомила 26, 45, 46, 78, 115, 178, 179
 Богородица 17, 87
 Божиновски Трпе 72
 Божиновиќ Живан 61
 Божинов Доне 68
 Божинов Славчо 53
 Божиновски Пеџо-Кочо 86
 Божиновски Борче-Пртан 63, 93
 Божиновски Наум 112
 Божиновски Павле 73
 Божиновски Јован 73
 Боиште 56, 143
 Бојанчиште 58
 Бојмалиев Г. Ристо 107
 Бојмалиев Тодор 53
 Болно 35, 69, 70, 112, 127
 „Борис Кидрич“ 54
 Босилнво 45, 176
 Ботун 41, 42
 Бохула 91, 109, 143
 Бошков Костадинов Арсо 60
 Бошковски Трајко-Тардан 74, 78, 96
 Брајковски Живко 88
 Брбески Сотир 86
 Брашинаров Петре 25
 Бревеница 76, 177
 Брезово 18, 56
 Брзев Благој 49
 Брндец 120
 Броштички Трпе 89
 Брчево 44, 176
 Бруслик 36, 86, 135
 Будинарци 35
 Буйк Томо 68
 Буково 51
 Буниш 68
 Буринец 36
 Бурназовски Тодоров Киро-Мумурузница 94
 Бутникошарева Нада 102
 Бурчев Стојан

В
 Валандово 36, 44, 52
 Вангелов Кочо-Десано 85
 Вапцаров Јонков Никола 99
 „Вардарски Рид“ 37
 Вардар 43
 „Варници“ 44
 Варовиште 61
 Варош 22, 23, 24
 Васиљев Томо-Томаќи 85
 Васиљев Ефтијмов Страхијил 68
 Васиљевиќ Воислав 44
 Васиљевски Горѓи 54
 Васиљевски Васил 25
 Ваташа 39, 58, 91, 126, 143
 Вевчани 26, 44, 74, 75
 Велгошта 41, 121, 161
 Велебрдо 37, 141
 Велевски Борка-Левата, Горанов 67, 96
 Величковски Димче-Еребица 63, 94
 Веливски С. Шабан 50
 Велјановски Н. Јордан 51
 Велјановски Боге 88

Велков Георге 107
 Велков С. Анте 73
 Велковски Јован 71
 Велковски Томе 71
 Велмевци 19
 Велмеј 65, 162
 Велчески Атанас 39, 46
 Велчевски Крсто 24, 46
 Вељановски Најдо-Чергата 56
 Вељановска Малинка 108
 Венци 21
 Вера од Скопје 78
 Весел Зилбер 71
 Веслиовски Наум-Овчарот 98, 112
 Видовиште 60
 Вијачески С. Јоше 110
 Виларов Јовано Ило-Сокол 58, 89
 Виница 52, 37, 86
 Вирово 56
 Висока Чука 53
 Витолиште 67
 Вишешница 59
 Владимишево 49
 Влахи 25
 Влашки Колиби 52
 Волнаровски Џиќо Круме-Коле 42, 67, 97
 Вранешница 59
 Вратница 45, 77, 115
 Врбјани 41, 162
 Вруток 37, 54, 57
 Врши Дол 52
 Вучидол 71, 113
 Вуклево 77
 Вукмановиќ Светозар-Темпо 49, 70
 Вучков Спасов Богатин 60
 В'чков Милан 58

Г
 Габрово 57
 Гаврилоски Кири-Јане 42, 98,
 Гаврилоски Славе 53
 Гајранци 67
 Галичин 9, 37, 54, 141
 Галичица 43, 70
 Галиште 58
 Гановски Т. Васил 51
 Гари 119, 142
 Гаџев Владо 68
 Гаштевски Н. Лазар 51
 Гевгелија 16, 37, 53, 86, 87, 107, 119, 125, 140
 Гелев Трипков Васе 94
 Гене Војвода 25
 Генчовски Алит 53
 Георгиев Симеонов Коле-Нехтенин 60
 Георгиевски Тане-Сульо 93
 Георгиевски Миланов Пере-Чичо 95
 Герасимовски Коцев Руше 69
 Герасовски Христо-Бучко 70
 Гечев Тодорако-Пекарев 89
 Гегоски Дуке 55
 Гигоски С. Драган 53
 Гинова Мирка 99
 Гиновски Анте 54
 Гиновски Крсте 54
 Гицев Александар 18
 Гичевски Ристов Јован 68
 Гичевски Глигор-Ивче 58
 Гичит 40
 Главинов Васил 21, 26
 Глигоров Јано 57
 Глумово 113
 Говорлево 72
 Гогов Ставре 26
 Голема Рудина 17
 Голем Папрадник 55
 Голем Бадобил 111, 173
 Голешница 78
 Гончевски Петар-Гиле 114
 Горна Бушава 58

Горенци 55
 Гораца 22
 Горни Дисан 38, 57
 Горни Линади 44
 Горни Балван 60
 Горно Количани 127
 Горно Вранооци 78
 Горно Губанци 23
 Горно Косообрасти 55
 Горно Мелничане 38
 Горно Јеловце 37
 Горобинци 113, 175
 Гостивар 9, 37, 53, 54, 87, 88, 107, 119, 131, 140, 142
 Гостиражани 66, 172
 „Гоце Делчев“ 63, 78, 154
 Гоцеј Атанас 58
 „Гоце Павловски“ 61
 Грабулоски Јордан 20, 21, 37, 39, 42, 43, 109, 113
 Грабулоска Искра 20
 Градиште 23, 64, 154
 Градец 52
 Градско 40
 Грдовци 60
 Груев Даме 15, 16, 17, 18, 23, 24
 Грујова Нива 63
 Гуиновци 67
 Гумења 20, 21
 Гунов Ванчо 59

Д
 Дабиља 25
 Давков Благој 71, 99
 Делчев Љубомир 24, 107
 „Даме Груев“ 36
 Дамјаноски Злате 37
 Дамчевски Борис 56
 Данилон Филов Мичо 60
 Даниловски Стојчев Борис 70
 Данев Т. Станое 79
 Данев Т. Методи 79
 Даскалов Добри 19
 Даскалов Јосиф 20
 Даути Шефки 55
 Дваесет и пети мај 43
 Дебар 31, 38, 55, 88, 89, 108, 131, 142,
 Дебарца 40, 41
 Дебреше 38
 Дебреште 111, 121, 172, 173
 Дедино 23
 Дејановски Денче 88
 Делчев Гоце 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25
 Делчево 38, 56, 89, 108
 Демир Какија 20
 Демир Хисар 17, 18, 38, 56, 108, 143
 Демињевски Алексо-Баумен 102
 Денковиќ Љубомир 115
 Денкова Бавча 63
 Дервент 67
 Десано Вангел Кочо 50
 Деспотовски Благој-Шовељ 99
 Дестани Алија 55
 Димов Страхијил 68
 Димитров Ристо 57
 Димитриенски Петре 76
 Димитриевски Трипун 77
 Димитриевски П. Живко 76
 Димитриевски Никола-Лаќо 59
 Димитријев Благој 68
 Димитров Киро-Дандаро 50, 84
 Димитров Тодор 60
 Димитровски Р. Блажо 50
 Димитровски Миле 54
 Димитровски Митре 74
 Димков Ристо 87
 Димковски Сибинов Аритон-Тонко 94
 Димов Т. Коце 77
 Димов Цветан 99
 Димова Митра-Анка 91
 Димовски Милан 98

Димовски Г. Димо 76
 Димовски Митре 71
 Динев Гошо 60
 Динев Јованчев Трајче 113
 Дихово 51, 86
 Добрашинци 76
 Добрево 42, 68
 Дорошане 64
 Добромурово 18
 Добрушевски Ц. Ѓорђија 51
 Доганџиски Васил 69, 79, 103
 Додевски Методија 120
 Доктор Рајс 52
 Долани 46, 79, 115, 181
 Долна Саса 89
 Долни Балван 115, 181
 Долни Стубол 69
 Долни Подлог 40
 Долно Јаболчиште 78, 178
 Долно Дупени 174, 70
 Долно Тргерци 25
 Долно Нерези 43
 Долно Јеловце 37
 Долно Косоврасти 55
 Долно Мелничани 55
 Долно Оризари 11
 Долно Губанци 23
 Даневски Данев Ване 70
 Данев Александар-Апаратчето 57
 Данев Насе 60
 Данев Ванов Александар-Кожинката 90
 Дански Стојан 23
 Драгоево 122
 Драгош 50
 Драслаица 26, 27
 Драшковиќ Милена 114
 Дренак 41
 Древно 68
 Дреново 56
 Дреновци 66
 Дреновска Клисуре 20, 59
 Дрим 43
 Дуков Андон 95
 Дукоски Дренко 74
 Дуф 37

Ѓ
 Гавато 16, 51, 136
 Гаво 17
 Горев Благој 101, 102
 Годере 42
 Горѓиев Ато 52
 Горѓиев Мите 60
 Горѓиев Ј. Ристо 58
 Горѓиева Невена-Дуња 99
 Горѓиевски Т. Јонче 51, 86
 Горѓиевски Тоде 72
 Горѓиевски Петров Стерјо 85
 „Горѓи Наумов“ 50
 „Горче Петров“ 71
 Горчевски Ј. Божидар 74
 Горчевски Ј. Душан 74
 Горчевски Божидар 71
 Гурѓеица 19
 Гурѓевски Душан
 Гуров Стефан 60
 Гуров Дол 17

Е
 Ереи 35, 46
 Елшани 121, 163
 Ербапски Страшо 110
 Ерделија 71, 113
 Есат Ваити 55
 Ефремов Дане 60
 Ефремов Данев Стефко 60
 Ефремов Милев Стојан 60
 Ефремов Миле 60

Ефремов Блажо 58
Ефремов Ристо 58
Ефремов Јованов Тодор 60
Ефремов Димитар Стојче 60
Ефремов Т. Ване-Грдовјанче 60
Ефтимов Мише 62

Ж

Жабата Петре 25
Жван 18, 56
Жегљане 64
Железница 20
Жинзифов Рајко 11
Жировница 54, 141
Житинане 108

З

Зајас 51, 92
Зарев Илија 59
Захариев Постол 53
Збажди 44, 114, 175
Здравков Милан 59
Здравков Јованов Крсто 68
Здравковски Најде 72
Здравковски Трајче 73
Здравковски Љубомир-Гачо 95
Здуње 56, 159
Зекири Усеини 73
Зелениково 72
Зеф Љуш Марко 99
Зечар Милан 40
Зивчевиќ М. Видоја 72
Зивчевиќ Б. Миле 72
Златари 98, 121
Златков Ј. Манаил 69
Златевски Наце — Ѓорѓо 58
„Злрлтово“ 46
Злетово 68
Зордумис Толи-Апостол 95
Зордумис Коча 111
Зрзе 66
Зубовце 54

И

Ибни Пајко“ 43
Ибраимовски К. Фери 51
Иванов М. Милан 68
Иванов Панов Стојан 60
Иванов Панев Дивко 113
Иванова Р. Ленче 113
Ивановски Кралев Наце-Буѓони 94
Ивановски Е. Мише 93
Ивановски Илија-Цветан 66
Ивановски Т. Благоја 51
Ивановски В. Коте 51
Игески Илија-Цветан 56
„Иднина“ 60
Идризов 43
И. Адо 18
Илиев Миле 44, 114
Илиев Павле 102
Илиев Блажо 79
Илиев Јубе 60
Илиевски Лазар 89
Илиевски Александар 109
Илиевски Трајко-Кмет 63
Илијевски Веселин 77
Илијески Драге 54
„Илинден“ 20, 21
Имероски Амзо 55
Институт за тутун 171
Иса Пелар 100
Исарот 46
Исмаиловски Амди 53
Исмаиловски Мухарем 53
Исмаиловски Шабан 53
Истибања 52

Ј

„Јака“ 32
Јакимовски М. Борис 60
Јакимовски Василев Стамен 60
Јаловарник 23
Јамиште 68
Јанев Донев Миташ 60
Јанков Леонид 17
Јанков Благој-Мучето 75, 98, 100, 114, 127
Јанковец 112
Јанковски Трајан 71
Јанковски М. Трајан 71
Јаневски Т. Ванчо 51
Јанев Тоде 78
Јанев Димитар 79
Јанев Ристо 102
Јанче 53
Јанчев Горе 59
Јанкулески Р. Рафе 53
Јанкуловски Александар 112
Јанушев Блажо 89, 109
Јачевски Ѓорѓиев Стојче 68
Јаревски Ј. Бранко 51
Јованов Димитри 60
Јованов Трајан 60
Јованов Саздо 60
Јованов Благоја-Гроздан 78
Јованова Трајанка 73
Јовановски В. Ѓорѓи 50
Јовановски Петре 55
Јовановски Коце 66
Јовановски П. Санде 73
Јовановски Крсте-Ботев 100
Јовановски Јован 84
Јовановски Живко 74
Јовановски Игне Илија-Цветан 96
Јовановски Кузман 120
Јовановски Александар 17, 35, 36, 38
Јовков Арсеније 26
Јолевски Д. Методија 50
Јордановски Коце Благоја 67
Јосев Трајанов Ладе 60
„Јосип Броз Тито“ 35
Јосифов Миланов Тодор 60
Јосифовски Јосиф 75
Јосифовски Јонче-Кице 86
Јосифовски Кузман-Питу 54, 55, 65, 66, 71, 74, 97, 98, 99, 127
Јосифовски Јосиф-Ѓорѓи Свештарот 40, 69, 87, 98, 101
Јосифовски Јован-Ромбо 39, 40
Јосифовски Јордан 39, 40
Јоциќ Вера 38, 61, 73, 89, 93, 99
Југотутун 32, 49, 131
Јузунов М. Усеин 52
Јуруков Камчев Душан 59
Јуруков Ѓорѓиев Душан-Малешев 90
Јошев Александар 58

К

Каба Јахја Лиман 55, 89
Кадино Село 22
Кавадарци 19, 39, 58, 59, 90, 91, 109, 120, 126, 143
Каевски М. Анче 72
Кажани 36
Кајмакчалан 51, 119, 136
Калница 59
Калишта 68, 74
Калајџиев Пано 90
Калајџиски Јелеско 74
Калчев Симо-Вардарски 87
Камбероски К. Шефкија 55
Камбев Елмаз 71
Камишева Нонча 77
Камен Мост 175
Камила 45, 178
Кантарциев Владо 57, 87
Канински Коле 50

Канино 36, 119, 135
Капчев Трајко 77, 102
Капчева Ката 77
Капчев Иле 77
Караманда Елпида 83
Караорман 41
Карајанов Васил-Леонид 57, 87
Карангелески Васил 86
Караманов Атанас 25
Караманов Ацо 49, 97
Карадак 41
Каракостев Богдан 77
Карбинци 25
Карбуница 19, 55, 120
аКрев Никола 18
Карчев Атанас 15
Карпош Војвода 20
Качаниклиев К. Миле 72
Качанички пат 121
Кацулачки Борис 15, 35
Киранџиски Никола 73
„Кирил и Методи“ 50
Кисела Вода 20
Китанов Ванчо 52, 69, 83
Китанов Стојан 75
Китаноски Андро 75
Китанов Сандо 15
Китка 72
Кичев Ј. Наќо (Ивановски) 59
Кичево 18, 38, 40, 59, 109, 120, 126, 146
Кладник 19
Кленоец 40
„Климент Охридски“ 64, 65, 162
Клиничарот Д. Трајко 58
Клитурец 38
Ковалиновски А. Ристо 51
Кожув 53
Козаров Мице-Јандре 46, 95, 97
Козјак 41, 63
Козица 18, 19
Козле 71
Козовски Јован 35
Којев И. Санде 72
Којченов Ц. Стеван 72
Колоров Тодор 78
Колески Филип Лазо-Лавски 97
Колев Велков Ристо 57
„Колиби“ 52
Колишевски Лазар 41, 58, 65, 70, 78, 153
Комненовски С. Душан 73
Комненивски Ј. Милан 73
Комненова Боја 74
Конески Блаже 45
Конески Бранко 34
Конопиште 58
Конско 53, 125
Коњарник 69
„Корзо“ 42
Корча 23
Костов Илија 59
Костовски Т. Седек 54
Костовски Б. 131
Костурино 75
Котовски Ц. Алексо 51
Коцев Монев Ладе 60
Коцев Митев Блаже 60
Копев Александар 38
Коцевски Ленко Тодор 70
Коцевски Гошев Тоде 70
Коцевски Трпко 71
Кочани 18, 40, 46, 60, 92, 110
Кочиште 62, 153
Кочовски Ѓоуѓи 69
Кочовски Борче 76
„Кочо Рапин“ 66, 171
Копакоски Димче-Дуле 100
Кошуличев Ладо 77
Кошуличев Коле 77
Кошуличев Андре 77

Кошуличев Анде 101
Крапчев Дане 99, 100
Кратово 20, 60, 61, 92, 110, 120, 152
„Кратис“ 20
Кратовче Раде 110
Крива Паланка 40, 61, 93, 110, 153
Кривогаштани 111, 173
Кркушевски А. Илија 51
Крстев Наков Киро 60
Крстев Крсте 58
Крстев Киро-Страшо 91
Крстев Киро 39
Крстев Милан 25
„Крсте Мисирков“ 51
Крстева Ратка 66
Крстева Ј. Трајанка 73
Крстевски М. Миломир 74
Крстевски Милорад 71
Крстевски Ѓорѓи 71
Крстески Пеџо-Даскалот 97
Крстиќ Благој-Јошка 58, 91
Крушево 46, 180
Крушево 20, 21, 18, 31, 61, 62, 93, 110, 153, 154
Крушевска Република 21
Кружје 23
Крушки 70
Кузманов Блажо 59
Кузмановски Цветко 111
Кукуш 24, 114, 176
Куковски Петрев Јове 92
Кукуречани 36, 51, 135
Куманово 20, 23, 31, 40, 63, 93, 94, 95, 110, 120, 122, 131, 154, 155
Кундово 112, 173
Купенков Диме 32
Кусаковски Косте 69, 98
Кутурец Тоши 31
Кучевиште 73, 74
Кучково 74

Л

Лабуништа 74, 121, 176
Лавци 36, 51, 52
Лажец 50
Лазаров Глигор 60
Лазаров Атанас 59
Лазаревски С. Ангел-Шајче 64
Лазарополе 55, 88
Лазевски Трипов Трајан 70
Лазески Борко 20, 121
Ламбев Глигор 56
Левков Илиев Стојмир 68
Левков Илија Рампо-Левата 96
Лесковица 79
Лесново 68
„Летна Бавча“ 64
Леуново 37, 141
Лешани 41
Лешок 10
Лешков Генади 56
Ливрински Н. Божин 72
Ливрински С. Русле 72
Ливрински С. Ѓорѓија 72
Ливрински С. Александар 72
Ливгински Б. Косто 72
Ливгински Ѓорѓи 113
Лингура 23
Липково 95
Лисец 52, 61, 78, 120
Лисиче 78
Личеновски Лазар 23
Логоварци 58
Ложани 26, 27
„Лозари“ 24
Лозановски М. Коле 51
Лозановски Т. Танас 51
Локов 74
Локвица 56

Лукић Миле 68
Лукобиа 40
Лумбаркоски Тонев Славко 85
Ломје 70
Лопушник 40, 45, 59, 109, 126

Љ

Љапчева Светлана-Татарчева 23
Љубаништа 41
Љубојно 70, 174

М

Маврово 38, 54, 88, 141, 142
Маврови Анови 88, 131
Магловски Трајче 84
Мадрид 32
Мазев Петар 20, 115
„Македонка“ 46
Македонски Брод 22, 38, 56, 108, 120, 159
Малиминов Манчо 39, 57, 89
Малино 113
Малешевски Ило 16
Малески Владо 44
Малески Рамзе 100
Мал Готен 126
Мал Радобил 111, 173
Малотино 64, 154
Малоски А. Елмаз 55
Мандалов Никола 87
Маневски Ангел 72
Маневски М. Бошко 71
Маневски Т. Ангел 71
Манојлов Санде 60
Манојлов Горе 60
Манев Никола 53
Манев Гигив Блажо 60
Манов Гоцев Лазар 60
Манчу Мата 61, 62, 93
Маргара 22
Маргари 111, 172
Марвинци 37
Марково Долче 22
Марков Веле 21, 56
Марков Драган 73
Марков Митко 78
Марковски Ваце 53
Марковић Тодор 74
Марковић П. Раки 73
Масев Сандо 101, 114
„Матка“ 71
Матејче 64
Мачковски В. Стојан 51
Медарски Киро 49
Мелакоски Злате 88, 108
Мелница 78
Мемеди Музaffer 71
Менкова Колиба 41, 155
Метежево 61
Мекмодоски К. Мусо 55
Мечкин Камен 21
Мешеиште 65
Мијоски Глигор 74
Мијалчов Митко 60
Миладинов Димитар 9, 10
Миладинов Константин 9, 10
Миладинов Ване 79
Миланов Атанас 60
Миленкоски Н. Мито 56
Миленковски С. Стојан 72
Миленковски С. Душан 72
Милковски Јанче 61
Милковски Божин 61
Миле Поп Трајан 73
Милев Блаже 60
Милески Мирко-Урош 92
Милошевски Трајан 77
Милошевски Т. Таше 112
Милчов С. Тошо 73

Милчевски Д. Цветан 73
Минанев Иван Кирил 114
Минов Ристо Тодор 57
Минов Кипријан 78
Минић Драго 108
Миов Илија-Пипањин 57
Мираџи 119, 140
Мирковић Иван 43
„Мирчев Аце“ 42, 66, 171
Мирчев Димче 39, 77, 101, 102
Мирчевска Г. Паца 51
Мисирков Крсте 16, 24
Мислево 44
Митрашинци 35, 49
Митреј Штерјов Коста 60
Митрев Димко 77
Митрев Тодор 77
Митрева Љуба 77
Митрева Васа 77
Митревски В. Цветан 51
Митиќевски Боро 20
Митринцев Дельо 53
Митев П. Методи 68
Митев Г. Сандо 75
Митев Саздо 60
Митевски Јене 61
Митевски С. Димко 60
Митков Стојков Јанко 60
Михајлов Сава 16, 17
Михајлов Бро-Ловицијата 110
Михајлов Раде-Кратовче 92
Михајлова П. Нада 68
Михајловски Ангелко 77
Михајловски Гичев Јове 92
Михајловски Јанко 92
Михајловски (Миленкоски) Злате 88
Михајловић Драга 41
Мицев Лазо-Рале 90
Мицеска Олга 92
Мицкоски Арсо 19
Мицкоски Диме 120
Мицкоски Крсто 120
Мишев А. Раче 68
Мишевски Вангел 56
Младеновски Лампе 61
Младеновски Богдан 61
„Млаз“ 53
Модрич 74
„Могила“ 163
Могорче 55
Моклиште 39
Молеров Симеон 23
Монополот 42
Монопол 65
Моране 43
Моша Пијаде 65
Мраморец 65, 162
Мударов Пано-Фрањо 58, 90
Мукос 66, 172
Муличкоски Петар 109
Мурат Билал 71
Мурати Ислам 53
Мурџевски Јончо 86
Мусев Петар-Фидин 87
Мустафовски Селим 53

Н

Н азим Фуриз 79
Назор Владимир 99
Најдов Ристо-Шајката 72
Најков Пере 63, 93
Наумов Василев Стеван-Стив 35, 69, 85, 86, 99, 112
125, 127
Наумов Стеван Горги 50, 86
Наумов Коне 60
Наумов Стојмир 68
Наумов Коле 60
Наумовски Наум-Борче 62, 100
Наумовски Санде 71

Нахмијас Јосев Мордо 85

Нацев Здравко 60
Нацев Станков Коле 60
Нацев А. Киро-Фетах 93
Нацева Мара 113
Начков Драги 25
Негриевски Иван 53
Негорци 53, 86, 107
Неготино 20, 38, 57, 89, 90, 108, 120, 159
с. Неготино 54
Неделков Киро 77
Неделковски Коле 98, 102
Неделковски Миле 108
Неделковски Л. Иван 51
Неделковски Т. Санде 73
Неделковски П. Младен 74
Немањићи 113
Неокази 68
Нестор Нико 100
Несторовски Ђорђи 74
Несторовски Стеван 44, 100
Нектенин Коле 79
Нечевска Ленка-Ташкова 52
Нешков П. Блаже 73
Нешков С. Тодор 73
Нешковић С. Трајан 74
Нешковић С. Милан 74
Нивички Атанас-Брадата 25
Нижеполе 51
Нијазим-бег 24
Никодин 22
Нико М. Доага 93
Ников Т. Башко 68
Николов Тушев Милош 68
Николов Панов Захарие 68
Николов Одре 99, 100
Николова Горѓи Невена-Дуња 72
Николовски Димитар-Таки Даскало 84
Николовски Георги 71
Никифорово 54, 119, 125, 141, 142
Ниник К. Драган 73
Нисов Стојчев Јанко 60
Новаци 85
„Нова Македонија“ 78
Ново Село 24, 25, 37, 38, 54, 56, 76
„Ножот“ 22
„Новост“ 131
Норово 62
Нуредински Нуредин 55
Н. Борис 18

О

Озна 108
Овадија Естреа-Мара 52, 83
Овчарова Маџа 78
Овча Рака 120
Огњеновски Тодор 54
Одри 77
Октиси 44, 113, 114, 175
Олевени 51
Омеров М. Мухарем 52
Омеровски Рашид 53
Омеровски Реџеп 53
Оморане 71
Ончевски Киро 71
Орах 64
Орашец 64
Ордан на Кола 77
Ореово 51, 135
Ореше 78, 178
Орлов Камен 77
Орта Џамија 42
Османовски Лали 55
Отешево 42
„Охридска Пастрмка“ 31
Охрид 9, 22, 31, 41, 65, 64, 95, 111, 121, 126, 161, 162

П

Павлевски Јован 55
Павлешићи 133, 175
Павловић Љубо 60
Павловић Драган 41, 155
Пазаванска Вера 68
Палавичини Петар 39
Палацали 76
Паликућа Ибе 88
Пановски д-р Трифун 85, 86
Пантов Милојко 79
Панов Трајко 60
Папрадиште 72
Патче Методи 22
Паралово 16
Пареши 55
Парнаиев Михајло 46
„Партизан“ 49, 55, 59, 61
„Партизанска Кука“ 38, 54, 88
„Паруца“ 35
„Чашка“ 42
„Пелагонија“ 50
Пеленце 64
„Пелистер“ 50, 51
Пелистер 86
Пејчиновић Кирил 10
Плавев Илија 26
Планински Јован 58
Плачковица 52
Плетвар 42, 67
Плешенићи 69
Пепелиште 109
Пепоски Слободан 37, 57
„Периша Савелић“ 32
Перовић Перо 111
Перузев Петре-Мајски 65
Песјобрди 67
Песочани 111
Петкановски Трајче 46
Петкоски Славе 56
Петилеп 54
Петлец 17, 15
Петров Никола Русински 15
Петров Никола 89
Петров Горче 22, 24
Петров Стојан 58
Петров Никола 57
Петровски С. Косте 51
Петровски П. Трифун-Летећи 64
Петроград 23
Петрушев Бранко 87
Петрушев Јордан 79
Петрушевски Т. Крсто 71
Петрушевски Боро-Папучар 72, 94, 99
Петрушевски Блаже Васил 70
Петрушевски Душан 77
Петрушевски Димитар Срећко-Пужалка
Пехчево 35, 49, 83
Пецовски Леонид 83
Печково 37
Пешев Павлов Глигор 60
Пешев Панче 94, 127
Пијанец 16
Пинџур Страшо 57, 66, 75, 90, 91, 126
Пиперката Јордан 18, 19
Пиперов Владо 87
„Пирин“ 56
Питу Гули 21
Подгорци 44, 175
Подгорник Јозеф 114
Подвис 19, 110, 120
Подмочани 69, 98
Подуеч 18
Пожаране 54
Покрвеник 69, 98, 174
Пељана 53
Поп Георгиев Димитар-Беровски 15, 16, 17
Поп Стојан 17
Поп Арсов Петар 26
Попето Михаил 24

Поп Атанасов Диме 38, 57, 91
 Поп Атанасов Данчо-Гано 58, 90
 Поп Јорданова Вита 79, 102
 Поп Ристов Цано-Тарзан 58
 Попов Боро 87
 Попов Р. Доно 91
 Поповски Панче 54, 88
 Поповски Хади Димче 50
 Попоски Елисија-Марко 88
 Попоски Панче 55
 Попоски Драган-Дада 42, 43, 112
 Постол 24
 Поцева Радојка-Дафина 58, 91
 Породин 36
 Превалец 49, 51
 Преот 70
 Пржевале 38, 109, 120, 161
 Пржевески Лаки 38
 Прибилици 56
 Прилеп 20, 22, 31, 40, 42, 57, 65, 66, 67, 95, 111, 121, 126, 127, 163, 171, 172, 96
 Прилепец 67, 172
 Присад 67, 172
 Прке Ванчо-Серменин 52, 79, 86, 102
 Приличев Глигор 9
 Проданов Димитар 37
 Пробиштип 42, 46, 67, 68, 112, 173
 Пулевски Горѓи 9
 Пуста Кула 45, 178
 Пусат Река 21, 63, 110, 153
 Пусто Валевци 23, 70
 Пчиње 63

P
 Раброво 52
 „Раван“ 58
 Раван 37, 55
 Радање 78
 Радевски Тасев Борис 69
 Радески Наум 74
 Радивце 76
 Радиќ Владимира 71
 Радовиш 23, 32, 43, 49, 69, 97, 98, 112, 127
 Радовани Коста Ангели 40
 Радожда 44, 74, 175
 Радолишта 44
 Раѓеновиќ Ратко 35, 40
 Развигоров Мише 25
 Раздолов Атанас 15
 Разловци 17
 Рајчани 18, 21
 Рајковски Ј. Љубе 73
 Рајчевски Ј. Љубомир 74
 Ракле 22, 67
 Раклиш 98
 Ракитница 21, 56, 108, 143
 Ракициеви 16
 Рамадан Авди 71
 Рамне 51
 Ранковци 61, 110, 153
 Растрош 22, 120, 159
 Растроица 62, 68, 153
 Рашанец 22
 Рашитов Елез 71
 Ресен 22, 23, 43, 58, 69, 70, 98, 112, 121, 127, 174
 Рефик Мустафа 55
 Речани 37
 Речански Бавчи 77
 Реда Исен 55
 Реда Јован 24
 Ридот 35, 64
 Ризван Бајрам 53
 Рилски Конгрес 20
 Ристески Стево Патаќо 36
 Ристески Кирче 62
 Ристески Драге 55
 Ристески Тренко 120
 Ристеска Јасна 95
 Ристиќ Милан 61

Ристов Лазо 58
 Ристов Александар-Апаратчето 89
 Ристовски Јордан 54
 Ристоски Андре 76
 Рогачево 76
 Рогозинартоп Блајче 50
 Ропотово 42, 66
 Ростуште 53
 Ротино 51
 Рудник 45
 Русиново 15, 17
 Русев Јаким 78
 Русковски Ацо 83
 Русомов Јубе 73
 Рустеми Етем 71
 Рушит Редо 92
 Ристески Ристе 55

C

Саздов Ванчо 60
 Саздовски Коцев Трајан 70
 Сайдов Ахмет 52
 Сантити Рамија 71
 Сантоски М. Мујадин 55
 Салтиров Павле 68
 Салчев С. Нешо 74
 Салитов Ферат 52
 Самарџиев Пешо 20
 Самоков 108
 Санџански Јане 19, 22, 25
 Сандев Ристо 60
 Сандев Блајко 78
 Сантов Јупчо 92, 110
 Саса 38
 Свети Николе 23, 70, 71, 112, 113, 174
 „Св. Никола“ 32, 36, 67, 70
 Свети Спас 24, 25
 Свети Јован 18
 Св. Јован Бигорски 53
 Свети Атанасие 18, 22
 Свети Ѓорѓија 57
 Света Богородица 19
 Света Недела 16
 Свети Прохор-Пчински 126
 Седларево 122
 Селиманов А. Мустафа 52
 Селце 21
 Селци 26
 Серифимовски Томе 37, 38, 10
 Серифимовски Стоилков Борис 67
 Серифимовски Славе 77
 Семенин 53
 Сеченица 78
 Симевски Микодин 88
 Симјановски Божидар 54
 Симоновски Н. Славе 53
 Симљановски К. Симче 76
 Симоски Младен 76
 Синадински Станко 66
 Синадитски Теодосие 10
 Синаделско Кладенче 70
 Синѓелиќ 73
 Сирхан 23
 Скопје 23, 24, 32, 40, 43, 71, 72, 73, 98, 99, 100, 113, 121, 127, 175
 Скопјанче Ацо 68
 Славеј Планина 41
 Славко Драган 74
 Сланковић Ђорѓи-Чардаклиоски 78
 Сламков Ѓошче 103
 Слепче 18
 Сливово 22, 65, 121
 Сливови Анови 126
 Сливник 78
 „Слободан Пеповски“ 54
 Смеса 39
 Смиљевски Г. Величко 74
 Смиљево 17, 18
 Смиљански мост 23
 Смиљевски Величко 71

Смол 17
 Смоловица 43, 70
 Соколова Рајна 59
 Соколари 60
 Солев Коста-Рацин 40, 45, 99, 88, 109, 126, 127
 „Солун“ 32
 Сотирски Сотир-Цигицик 96
 Спасов Велин 60
 Спаесноски Наке 19, 110
 Спасовски С. Сирко 51
 Спасиќ Драгутин 35
 Спанцов Киро-Брко 58, 91
 Спиркоски Блајче 66
 Спиркоски Блајче-Воденски 97
 Спиркоски Косто 55
 Спировски (Стојков) Јаким 68
 Спиркоски Никола 56
 „Србија“ 31
 Србиновски К. Јован 51
 Српница 41
 Ставревски Методија 65
 Стаматовски К. Стеван 50
 Стамбалиев Костадин 44, 114
 Стаменов В. Благој 60
 Стаменов С. Спасо 60
 Станковски Благоја 71
 Станковиќ М. 131
 Станулиев К. Тонко 72
 Станоевски Стојимен 61
 Станоевиќ Сретен 111
 Стари Горничет 119
 Старо Село 77, 121, 122, 177
 Старо Лагово 67
 Стење 69, 174
 Степанци 45
 Стефаноски С. Јован 113
 Стефаноски Диме 120
 Стефановски Целески Тане 92
 Стефановски М. Благоја 71
 Стефановски Лефко-Тарзан 92
 Стефановски Софије 55
 Стефанов Д. Блајко 59
 Стапилов Вандо 59
 Стефановски Крсто 56
 Стефановски Тоде 66
 Стефановски Благоја 71
 Стефановски М. Томе 73
 Стефановски Јово-Риле 100
 Стефановски Јонче 120
 Стефановски Јупчо 21, 40, 45, 178
 „Стив Наумов“ 50
 Стоби 39, 143
 Стогот 40
 Стојимен „Брко“ 61
 Стојименов Илија 53
 Стоилковски А. Тодос 60
 Стоилковски Ј. Коце 73
 Стојаково 87
 Стојанов М. Стефан 51
 Стојанов Доне 58
 Стојанов Лазо 58
 Стојанов Павле 60
 Стојанов Лазо 90
 Стојановски С. Милан 51
 Стојановски Коце-Металец 57
 Стојановски Митев Иван 68
 Стојановски Б. Стојан 76
 Стојановски М. Јубе 72
 Стојановски Борис 108
 Стојановски Целко 114
 Стојменски Славчо 79, 109, 128
 Стојков Јаким 69, 79, 103
 Стојков С. Ристо 79
 Стојкова С. Ката 74
 Стојковски Борис 76
 Стојчев Бобе 23
 Стојчевски Гоце-Амбарче 76, 101
 Стојчевски Ј. Ј. Панде 51
 Стопанска Банка 43
 Страчков Благоја 101
 Стрмашево 57

Стрмощ 69
 Струга 9, 10, 26, 43, 44, 74, 100, 113, 121, 175
 Струмица 24, 25, 44, 45, 75, 76, 100, 101, 114, 127, 176
 Студеничница 111
 Суботин Саво 115
 Судиќ 115
 Сув Орах 154
 Сувилак 49
 Сугаре Ѓорѓи 16
 Сулејманов А. Илми 52
 Сурчев П. Васил 114
 Сусинов Коста 98
 Сушица 37
 Слива 21

T

Тадосав С. Мите 68
 Таироски Елез 55
 „Таки Бербер“ 62
 Талески Борка 42, 65, 121
 Талески Петров Борка 67
 Талески Петре Борка-Црниот, Модерното 96
 Талески Тоде 66
 Талески Владо 66
 Таневски Атанас 89
 Танев М. Пано 68
 Тасев Иван 72
 Тасев Наум 27
 Тасев Христо 27
 Тасев Цветан 27
 Тасевски Владо 99
 Ташмаруниште 26, 27, 44
 Теарце 10
 Теменугов Мито-Железни 53
 Тенов Т. Стојан 74
 Теранди 40, 60
 Тетово 10, 32, 45, 76, 101, 115, 121, 127, 131, 177
 Тиквешко Езеро 39, 59, 143
 Тимјаник 57
 Титов Велес 10, 26, 32, 45, 77, 101, 102, 115, 128, 178
 Тодоров Цандо 57
 Тодоровски Вангел-Мајоро 36, 84
 Тодоровски Ј. Никола (Коле Канински) 36, 84
 Тодоровски Христијан-Карпош 63, 93, 94, 126
 Тодоровски Н. Димитар-Таки Даскалот 50
 Тодоровски П. Блајко-Чичето 58, 91
 Тодоровски Р. Никола 50
 Тодоровски Ангел 63
 Тодоровски Ц. Трајан 73
 Тодороски Методи-Мејакот 111
 Тодороски Димо 9, 17, 21, 37, 42, 45
 Томашев Рид 108
 Томев Коцев Стојан 69
 Томино 56
 Томовски Пејчин 54
 Тонев Цветко 68
 Тоневски Атанас 31
 Топлик 119
 Тополчани 112, 173
 Топорчев Н. Благоја 72
 Тошев Петре 19, 20
 Тошев Динка 87
 Трајков Ристо 53
 Трајков Тоне 69
 Трајков Т. Цандо 59
 Трајков С. Стојимен 60
 Трајковски К. Јордан 56
 Трајковски Ц. Димо 73
 Трајнов Санде 60
 Трајанов Глигор 60
 Трајчев М. Крсто 79
 Трајчевски Мите-Старејко 98
 Трајчевски Ј. Димитри 121
 Требиште 37, 141,
 Треблинка 35, 73
 Тремник Тремник, 109, 160
 Треска 38
 „Треска“ 78, 113
 Трипатации 68
 Тричковиќ Игон 68

Тркање 18
Трица 37, 87
Тројаци 67
„Трпе Броштички“ 55
Трпески Славе 120
Триков Д. Величко 73
Трповски Мите 69, 98
Трпчевски Милан 71
Трстеник 62
Трпчевски Коце 77
Трпчевски Т. Војислав 76
Тумбов Нако-Вардарски 87
Тумбарковска Ленка 61
Турунцев Александар 16, 50
Турско Рударе 68
Тутунов комбинат 73, 131, 154

К

Кирков Благој 101
Косето Андон 24
Косевски Борис 49
Кучук Киро 102

Угринова Мара 88
Узунов Христо 18, 22, 31
Уларци 60
Умалиште 17
Урдаревски Александар-Станко 72
Урдаревски В. Стоилко 72
Урдаревски В. Живо 72
Урдаревски Б. Никола 72
Урдаревски П. Санде 72
Урдаревски Н. Трипун 72
Усев С. Бојко 74
Усев Стевко 74
Усеиновски Елмаз 53
Усеиновски Демирша 53
Усеинов М. Мејмед 52

Ф

Фариш 20, 40, 59, 143
Фиданоски Банде 55
Фетак Киро 66
Филипоски Лазо-Лавски 42
Филиповски Чеде-Даме 87, 88, 98, 125

Х

Хади Константинов Јордан-Цинот 10, 26
Хади Панзов Ганчо 32
Хади Тефов Тоде 59, 91
Хадитецов Стефан-Феткин 90
Хади Поповски Димче 84
Хади Илов Ацо 59
Христовски Петров Стево-Патако 84
Христовски Лазаров Јосив 84
Христовски В. Борис 56

Ц

Ц алев Тане 59
Чапари 36
Царево Село 17
Царевиќ 67
Царев Двор 69, 98
Цариградски затвор 10
Царовски Т. Стефан 51
Цветаноски Митко-Ганчо 97
Цеков Денко 63

Цер 18, 22
Цетинска 127
Цецов Мишев Митко 60, 79
Циповски Тодор-Мердан 101
Циривири Вера-Трена 66, 96, 103
Црвена Вода 65, 111
Црвени Брегови 57
Црешево 57, 73
Црн Мост 36
Црна Река 39
Црничин Н. Крсто 74
Црничаки Ј. Спасе 74
Црноец 51
Црнобуки 51
Цунев Герас 75, 101, 114, 69.

Ч

Чамуровски Т. Ставре 51
Чаниште 22
Чардаклија 78
Чедомирова Фруса 59
Чековиќ П. Танаско 74
Чековиќ А. Блажо 74
Челопек 76, 120
Чемерски Глигор 40
Черешна 19
Чернодрински Вojдан 26
Чирakov Р. Muиман 52
Чирakov Р. Мејмед 52
Чифлик 20
Чолаковски Н. Кочо 51
Чопела Ставрев Орде-Кулакот 67, 97
Чочковски Здравко 88
Чуксанов Крсто 72
Чолаковски Л. Крстин 51
Чупино Брдо 61
Чучер 72
Чучук Киро 77
Чучук Јовче 101

Ц

Цамбазовски Симе 56
Цафер Авди 71
Цепиќ Н. Драган 72
Цепиќ Живко 72
Цони Боро 101
Цумертов Етем 108
Цумкароски Гоко 113
Цунов Мито 87
Цунов Блаже-Млаѓо 91

Ш

Шабан Ферик 71
Шабан Рамадан 71
Шабани Бајрам 93, 95
Папков Тоде 79
Шемов Али 108
Шешково 39, 59,
Шијаков А. Никче 74
Шиков Цандо 59
Шипковица 69
Шопов Ацо 46
Штерјов Состој Калчо 60
Штерјов Нако 53
Штип 25, 46, 78, 79, 102, 115, 122, 128, 179
Штрбанов П. Милан 74
Шукрев Ј. Ристо 87, 107
Шум 74
Шутакова Десанка 72
Шурбан Владо 64

БИБЛИОГРАФИЈА

А И З В О Р И

1. а. Досиеа на споменичните одбележувања; Центар за документација при Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата Скопје — основен материјал.
б. Публикувани документи:
 1. **Д-р Андонов Христо-Полјански**, „Гоце Делчев“ преписки, документација, печат, летопис, хронологија и др.
 2. „Документи за борбата на македонскиот народ за самостојност и национална држава“, т. I и II, ИНИ, Скопје 1981.
 3. Документи Куманово во НОВ 1941—1942, Куманово 1980, второ дополнително издание.
 4. „Зборник на документи на АСНОМ“, Скопје, ИНИ, 1964.
 5. „Зборник на документи за учество на жените од Македонија во НОВ и Револуцијата 1941—1945“, ИНИ, Скопје, во редакција на д-р Вера Весковик-Вангели.
 6. „Извори за ослободителната војна и револуција во Македонија 1941—1945“, документи на КПЈ и КПМ, т. I, Скопје 1968, 1970, 1975, 1979, ИНИ.
 7. „Извештаи од 1903 година на српските конзули, митрополити и училишни инспектори во Македонија“. Редакција и коментар Љ. Лапе, Скопје 1954, ИНИ.
 8. „Извештаи од 1903—1904 година на австро-унгарските претставници во Македонија“. Превод, редакција и коментар Данчо Зогавски, Скопје 1955, ИНИ.
 9. „Илинденски зборник 1903—1953“, Скопје, 1953, ИНИ.
 10. **Лапе Љубен**, „Одбаци текстови за историјата на македонскиот народ“, Скопје 1965, второ дополнително издание.
 11. „Хронологија на народноослободителната војна на Македонија, 1941—1945“.

Б. Л И Т Е Р А Т У Р А

1. **Апостолски Михајло**, „Од Кожув до Богојила и Козјак“, Скопје, 1959.
2. Апостолски Михајло, „Пролетнаат офанзива во Македонија 1944“, Скопје 1949, Куманово 1969.
3. Апостолски Михајло, „Ослободителна војна на Македонија -941—1945“, Скопје, 1965.
4. Апостолски Михајло, „Завршните операции на НОБ за ослободувањето на Македонија“, Скопје 1953.
5. „Беседа“, списание, год. VIII, бр. 23, 14, Куманово, 1981.
6. Брезовски Велимир, „Ослободителна војна на Македонија 1943“, Скопје -965.
7. „Велес и Велешко во НОВ“, Научен собир од 9—10 ноември 1972.
8. „Зборник на паднатите борци и жртви на фашизмот од кавадарско“. Општински одбор на СЗБ од НОВ од Кавадарци и Конопиште.
9. „Зборник на паднатите борци од НОВ и жртви на фашистичкиот терор од Делчево, Скопје 1969.
10. „Зборник на паднатите борци во НОВ и жртви на фашистичкиот терор во неготинско“, Неготино, 1974, Општински одбор на СЗБ од НОВ Неготино.
11. **Д-р Ивановски Владо**, „Народноослободителната војна на територијата на Западна Македонија 1941—1944“, Скопје 1965.
12. **Инадески Митре**, „Од партизанска преса до модерна печатница“, Скопје 1948.
13. „Историја на македонскиот народ“ кн. I, II, III, Скопје 1969, НИП „Нова Македонија“.

14. Конески Блаже, „Кон македонската преродба“, Скопје, 1959.
15. „Куманово и кумановско во НОВ 1941—1942, Куманово 1979.
16. Михајловски Кирил-Груица, „Трећа македонска НОУ бригада“, Београд 1976.
17. „Народни хери од Македонија“, „Наша книга“, Скопје, 1973.
18. „Прилеп и прилепско низ историјата“, кн. втора, Прилеп, 1972.
19. Солунски Коце, „Кузман Јосифоски-Питу“, Скопје 1979.
20. „Спомен-зборник на загинати борци борци од НОВ и жртви на фашистичкиот терор од Куманово и Кумановско 1941—1945“, Куманово 1976.
21. Теменугов Мито, „Борбениот пат на гевгелискиот партизански одред „Сава Михајлов“, Гевгелија 1968; сп. „Историја“ бр. 2, Скопје, 1970, стр. 312.
22. Тодоровски Миле, „Народноослободителна војска и партизанските одреди на Македонија во НОВ и социјалистичката револуција во Македонија 1941—1944“, Скопје 1965.
23. Цеков Дане, „Трета македонска бригада и косовскиот одред до средината на мај 1944“, „Гласник“ на ИНИ, бр. 1—2 1962; Куманово 1969.

ОБЈАСНЕНИЕ НА КРАТЕНКИТЕ

1. ЦК ТМОРО, Централен комитет на Тайната македоно-одинска револуционерна организација.
2. УРС, Уједињени (обединети) работнички синдикати.
3. КПЈ, Комунистичка партија на Југославија.
4. НОВ, Народноослободителна војна.
5. ЖФТ, Жртви на фашистичкиот терор.
6. ГШ НОВ и ПОМ, Главен штаб на народноослободителната војска и партизанските одреди на Македонија.
7. ГШ НОВ и ПОЈ Главен штаб на народноослободителната војска на Југославија за Македонија.
8. ПК КПЈ, Покраински комитет на комунистичката партија на Југославија за Македонија.
9. ЈНА, Југословенска народна армија.
10. ЦК КПМ, Централен комитет на комунистичката партија на Македонија.
11. ОЗНА, Одделение за заштита на народот.
12. МК КПЈ, Местен комитет на комунистичката партија за одредено место, напр. Куманово, Прилеп, Кавадарци и тн.
13. НОО, Народноослободителни одбори.
14. ЖТП, железничко транспортно претпријатие.
15. МК СКОЈ, местен комитет на скоецката организација на Југославија за Струга или друго место.
16. ВШ, Врховен Штаб.
17. НОД, Народноослободително движење.
18. ОФ, Отечествен фронт (на Бугарија).
19. НР, Народна република Македонија.
20. ДТВ, Друштво за телесно воспитување.
21. СРМ, Социјалистичка република Македонија.
22. ПТТ, Поштенско-телеграфски-телефонски сообраќај.
23. ЗИК, Земјоделско-индустриски комбинат.
24. ООЗТ, Основна организација на здружен труд.
25. СЗБ од НОВ, Сојуз на здруженијата на борците од Народноослободителната војна.
26. ПК СКОЈ, Покраински комитет на сојузот на комунистичката омладина на Југославија за Македонија.
27. ЦОУ, Централно основно училиште.
28. НОП, Народноослободителни партизански (одреди).
29. АСНОМ, Антифашистичко собрание на народното ослободување на Македонија.
30. СКЈ, Сојуз на комунистите на Југославија.

СОДРЖИНА

	Стр.
ВОВЕД	5 — 6
ДЕЛ ПРВИ — ГЛАВА ПРВА	
СПОМЕНИЦИ И СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА ПРЕРОДБАТА	7 — 11
ГЛАВА ВТОРА	
СПОМЕНИЦИ И СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА НАЦИОНАЛНО-РЕВОЛУЦИОНЕРНОТО ДВИЖЕЊЕ	13 — 27
ГЛАВА ТРЕТА	
СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА РАБОТНИЧКОТО ДВИЖЕЊЕ	29 — 32
ГЛАВА ЧЕТВРТА	
СПОМЕНИЦИ ОД НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА	35 — 36
ГЛАВА ПЕТТА	
СПОМЕН ПЛОЧИ ОД ПЕРИОДОТ НА НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА	47 — 79
ГЛАВА ШЕСТА	
СПОМЕН БИСТИ НА ПАДНАТИ БОРЦИ ВО НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА	81 — 103
ГЛАВА СЕДМА	
СПОМЕН-КОСТУРНИЦИ, ПАРТИЗАНСКИ ГРОБИШТА, ГРОБНИЦИ, ИНДИВИДУАЛНИ ГРОБОВИ НА ПАДНАТИ БОРЦИ	105 — 115
ГЛАВА ОСМА	
СПОМЕН ЧЕШМИ	117 — 122
ГЛАВА ДЕВЕТА	
МЕМОРИЈАЛНИ МУЗЕИ, СПОМЕН-КУКИ, СПОМЕН-УЧИЛИШТА И СПОМЕН-ШУМИ	123 — 128
ГЛАВА ДЕСЕТА	
СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА ОД ПЕРИОДОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКАТА ИЗГРАДБА	129 — 132
ДЕЛ ВТОРИ	
СПИСОК НА ПАДНАТИ БОРЦИ ВО НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА И РЕВОЛУЦИЈАТА, НАПИШАНИ НА СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА	133 — 181
ДЕЛ ТРЕТИ	
ИЛУСТРАЦИИ	185 — 243
ИНДЕКС	245 — 254
БИБЛИОГРАФИЈА	255 — 258

КНИГАТА Е ПЕЧАТЕНА СО ЗАЕДНИЧКИ СРЕДСТВА ОД РЕПУБЛИЧКАТА
ЗАЕДНИЦА НА КУЛТУРАТА — СКОПЈЕ И РЕПУБЛИЧКАТА ЗАЕДНИЦА
ЗА НАУЧНИ ДЕЈНОСТИ — СКОПЈЕ

Документ и податоци од АИИЖДОС

СД

СД — СД — Годишниот број на АИИЖДОС — СД

АИИЖДОС — СД

СД — СД — Годишниот број на АИИЖДОС — СД

АИИЖДОС

СД — СД — Годишниот број на АИИЖДОС — СД

ГОРГИ ТРАЈКОВСКИ

ПРЕГЛЕД НА СПОМЕНИЦИТЕ И СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈАТА
ВО СР МАКЕДОНИЈА

(ОД ПЕРИОДОТ НА ПРЕРОДБАТА ДО СОЦИЈАЛИСТИЧКАТА ИЗГРАДБА)

CIP-Каталогизација во публикација, Народна и универзитетска библио-
тека „Климент Охридски“, Скопје

061.75:949.717.05/09(497.17)

ТРАЈКОВСКИ, Ѓорѓи

Преглед на спомениците и спомен-обележјата во СР Македони-
ја : (од периодот на преродбата до социјалистичката изградба) / Ѓорѓи
Трајковски. — Скопје : Републички завод за заштита на спомениците
на културата, 1986. — 260 стр.: илустр. ; 28 см

Регистар. — Библиографија: стр. 257—258.

Печати:

ГЗ „Гоце Делчев“ — Скопје
Тираж: 1000 примероци